

De Messias

<https://hdl.handle.net/1874/27974>

D E M E S S I A S.

Gee

D E M E S S I A S,

UIT HET HOOGDUITSCH VAN

K L O P S T O C K

VERTAALD DOOR

MR. J O H A N M E E R M A N,

HEER VAN DALEM EN VUREN.

D E R D E D E E L.

In 's G R A A V E N H A A G E,
Bij DE ERVEN VAN ISAAC VAN CLEEF.

1 8 0 4.

T E N G E L E I D E

V A N

D E N E L F D E N T O T D E R T I E N D E N Z A N G .

Zoo weinig de beide voorige Zangen mij scheenen te vorderen, dat ik dezelve door eene reeks van aanmerkingen liet verzeld gaan: zoo veel schijnen mij de drie, welke ik thans vertaald in 't licht geeve, mij toe het tegenövergestelde te verëisfchen. Zij behelzen het tijdvak tusfchen Christus Dood en Opftanding, de laafte, tevens met derzelver vroegfte gevolgen, daar onder mede begreepen.

De elfde Zang is enkel toegewijd aan het verhaal der Opwekking van de voornaamfte Heiligen van den ouden dag, en van eenige andere vroomte Gestorvenen van dien tijd zelve, waarin de Heiland op Aarde omwandelde.

Hier heeft de Dichter zich aan den letterlijken zin van Matth. XXVII vs. 52 gehouden, en dus deeze ontwaaking laaten gebeuren gelijktijdig, niet met de Opftanding, maar met den Dood van Christus: een gevoelen, dat zekerlijk door den famenhang van het verhaal, en vooräl door het volgende 53fte Vers eenigen graad van waarfchijnlijkheid bekomen zou, indien bijna de aart zelve der zaake, en de herhaalde verklaaringen in het N. Testament, dat Christus *de Eerfte uit de Opftanding der Dooden, de Eerstgeborene uit den Doode, de Eersteling der geenen die ontflaapen zijn, en der Opgewekten* is, niet voor het tegendeel pleitten, en ons niet drongen, om het openscheuren der graven wel als een gevolg der Aardbeeving, die Christus dood verzelde, te befchouwen, maar de Opwekking der in dezelve rustenden slechts als het gevolg van de Verrijzenis hunnes Verlosfers. Want hoe zeer er ook te vooren Dooden weder in 't leven zijn gebracht, is dit evenwel een geheel ander foort van Opftanding geweest, dan die der zulken, wier bestemming het was om nimmer wederöm te fterven, en om zich wel voor oogenblikken aan de nog leevenden te vertoonen, maar niet om weér op nieuw, gelijk Lazarus en anderen met hun te verkeerren. Wat KLOPSTOCK ook bewoogen hebbe aan het andere gevoelen de voorkeur te geeven, zoo is het zeker, dat het zich in zijn Ontwerp beter vleide; dat hij het schier behoefde, om het Tijdvak van den dood des Middelaars vol te maaken; en dat het verhaal van de Opftanding deezer Verreezenen andersints te digt bij dat hunner Verfchijning, 't welk nu eerst de stoffe des XVden Zangs uitmaakt, zoude gekomen zijn.

Doch een andere opmerking, en zoo 't mij voorkoomt van nog meer gewigt, welke

deze XI^{de} Zang mij noodzaakt hier ter neêr te stellen, is deeze: dat ik bij onzen Dichter tusfchen deeze Dooden van het Oude Verbond, vóór en na hunne Opwekking, geen onderscheid hoegenaamd bespeure. Hij laat hen, ja, na in een soort van bedwelming gevallen te zijn, met een straalend, schitterend, heerlijk Ligchaam omkleed worden, dat tot hun voorig Ligchaam, in het weezen der zaak, in enge betrekking stond; hij tekent hen steeds als hoogst gelukzalig door deeze herschepping af; eene enkele reize zegt hij: —

Met des nieuwen levens gevoel, in 't hemelsche ligchaam,
't Welk, een bekwaamer genoot der verlostte onsterflijke ziele,
Schier met haar denkt en gevoelt, waarin God zich aan d'Eeuwige aanbiedt.

Doch nergens wordt deeze bepaaling ontwikkeld. Gelijk de Vaderen vóór hunne Opwekking dachten, spraken, baden, handelden, zich van d'ëene naar d'andere plaats begaven, zelfs toen reeds met glans en stralen bekleed waren: zoo doen zij het ook daarna; aan nieuwe zintuigen, aan die ontwikkeling der voorigen, waarvan LAVATER, in zijne *Uitzichten in de Eeuwigheid*, met zo veel Genie de mogelijkheid heeft aangewezen, wordt niet gedacht. Met één woord de Dooden herleeven niet, maar de Leevendenden hebben slechts, om het nooit weêr afteleggen, zich met hun prachtigste gewaad omkleed.

Maar zouden in der daad de staat des Doods en de staat na de Opstanding dan wel zoo weinig van elkaar verschillen? Het tegendeel, dunkt mij, leert het N. Testament op iedere bladzijde; en gelijk meest alle Wijsgeeren, die de gewijde Schrift tot hunne Leidsvrouw verkoozen, dit hebben toegegeeven, en sommigen in de diepten der stof verder hebben poogen intedringen: zoo is dit onlangs nog op eene zeer voldoende wijze door den Maastrichtschen Leeraar ROUX in twee Leerredenen geschied: waarvan de eerste op onwrikbaare gronden aantoon, dat het weezentlijk geluk der Rechtvaardigen, en in 't geheel de eigentlijke staat van Vergelding, eerst na de Opstanding een' aanvang zal neemen; en waarvan de andere den Dood beschrijft als een' staat van rust, vrede en helderheid; als een' staat van herdenking en gevoel, als een' staat van overweeging en voortgang; als een' staat van onuitspreekelijke verwachting en vreugd; en eindelijk als een' staat van inniger verëeniging met God en den Zaligmaaker (a):

ter-

(a) Eene uit het Hoogd. vertaalde Verhandeling, in de twee laatste Nummern der Vaderl. Bibliotheek ingevlogten, gaat nog verder, en stelt den dood der Oprechten als eene loutering voor, die zelfs, schoon met de volle verzekering van aanstaande gelukzaligheid, met smertelijke beproevingen zou kunnen gepaard gaan: voor die geenen althans onder hen, die nog niet rijp waren voor een volledig geluk.

terwijl, gelijk van zelve spreekt, het tegenövergestelde van dit alles omtrent de Ongelukkigen moet plaats hebben, die in hunne zonden gestorven zijn.

Ik kan aan dit gevoelen gaarne mijn zegel hangen, en vinde het noodeloos, daar deeze Leerredenen veel gelezen zijn, hier de bewijzen, waaröp het gebouwd is, te herhaalen. De enkele Wijsbegeerte, dunkt mij, kan weinig den toestand des Doods tot zekerheid brengen: daar wij ons tog geen denkbeeld hoegenaamd kunnen vormen van het bestaan van onzen Geest, ontheven van de Organes onzes Ligchaams: het eenigste voertuig, door welk hij in dit leven werkzaam is, en zoo wel denkt, als voelt en handelt; en het intuschen niets minder dan volkomen bewezen is, dat wij de fijnere Organes van hetzelfde in een ander leven met ons zullen medeneemen: behalven nog daarënboven dat de poogingen der Rede niet verder hebben kunnen gaan, dan eene Onsterfelijkheid der Ziele 't zij dan waarschijnlijk of zeker te maaken, maar nimmer om eene Opstanding vast te stellen, gelijk ons deeze door de Openbaaring is medegedeeld. Wanneer men dan den Bijbel raadpleegt, is het mij voorgekomen, dat men grovelijk dwaalt, wanneer men zich ons tegenwoordig Ligchaam niet anders voorstelt dan als een kleed, 't welk met ons bestaan niet op het naauwt verëenigd is, en 't welk men vrijelijk af kan leggen, en tegen een nieuw gewaad verwiselen, zonder daaröm, wat het weezen der zaak betreft, in 't minste te veranderen. Hoe zeer het betere deel van ons in allen opzichte verwonderlijk bestaan, en zo men wil ons eigenlijk Ik, ongetwijffeld overblijft, en na den dood aanvankelijk gelukkig of ongelukkig wordt: zoo is evenwel het Ligchaam, 't geen ons de dood ontnemt, en 't geen ons ten jongsten dage verheerlijkt zal terug gegeeven worden, zoo eng met hetzelfde verknocht, en maakt met het zelve famen zoo zeer den geheelen Mensch uit, dat bij de onderlinge scheiding deezer twee bestanddeelen, welke voor een' tijd moet plaats hebben, WY, WY ZELVEN gezegd worden te sterven, gelijk bij de wederverëeniging WY, WY ZELVEN gezegd worden te zullen opstaan.

't Is hier de vraag niet, of wij iedere zwaarigheid, welke zich daarbij voor onze denkbeelden opwerpt, volkomen kunnen beantwoorden: want hoe veele tegenstrijdigheden schijnen er beide in de Physische en Moreele Waereld aan ons bekrompen verstand zich aan te bieden, die evenwel niets minder dan tegenstrijdigheden zijn: de Goddelijke invloeden, bij voorbeeld, op ons verstand en hart aan de ééne, en onze onbetwistbare vrijheid aan de andere zijde? Maar de vraag is enkel, wat wij uit het weinige, 't welk ons omtrent den staat des Doods geöpenbaard is, in dit opzicht besluiten kunnen. En hoe veel beslissend zijn dan niet reeds die woorden des Zaligmaakers (Joh. VI vs. 39): *En dit is de wil des Vaders die mij gezonden heeft, dat al wat hij mij gegeeven heeft, ik daar uit niet verlieze, maar het zelve opwekke ten uitersten dage?*

En op deeze laatste woorden legt Jesus zulk een' nadruk, dat hij ze in deeze zelfde reden-voering nog driemaal herhaalt. Maar kon het nu gezegd worden een *verliezen* te zijn van 't geen hem zijn Vader gegeven had, zo de Ziel het tegenwoordige Ligchaam, hoedanig dan ook ontwikkeld, niet weezentlijk behoefde om *den Mensch*, in den vollen nadruk van het woord, te doen bestaan? Was *de Mensch* dan daarom verlooren, al kreeg hij dat zelfde Ligchaam in eene nieuwe verheerlijkte gedaante niet weder? Was zijne Ziel niet reeds na het afwerpen van dit omkleedfel hoogst gelukzalig; en konden er haar, zo zij al een gewaad behoefde, niet duizend andere omkleedfelen worden toegereikt? Het schoone Hoofdstuk van 1 Cor. XV, rust op geen' anderen grondslag. Wat zegt het tog: *Zo Christus niet opgewekt is, zoo is onze prediking ijdel, en ijdel is ook uw geloof. — Zoo is ook uw geloof te vergeefsch; zoo zijt gij nog in uwe zonden; zoo zijn dan ook verlooren, die in Christus ontslaapen zijn?* Waaröm dan dit alles? Had de offerhande van Christus niet voor de zonde betaald? Ging zijne Ziel niet na den dood in 't Parady's? Had hij niet even eens zich aan zijne Discipelen met de aanneming van zijne voorige gedaante kunnen vertoonen, en hun toeroepen: Ik leeve? Had deeze Ziel zich in den Hemel niet met eene andere zichtbaare gedaante ter Rechter-hand des Vaders kunnen plaatsē, en daar dat alles verrichten, wat hij met zijn oorspronkelijk aardsch, maar daarna verheerlijkt Ligchaam in der daad verricht heeft, en nog verricht? Wat schade, wat verlies zouden de Christenen van Corinthen, en van alle landen en tijden daar bij geleeden hebben, dat Jesus niet was opgewekt geworden, indien hij ook zonder dat in een' volkomenen zin konde gezegd worden te *leeven*?

En deeze zelfde redeneerkracht heeft dus natuurlijkerwijze ook plaats omtrent alle die, die met hem gestorven zijn, en ook met hem zullen opstaan (a): 't welk dan in het vervolg van dat Hoofddeel verder ontvouwd wordt in het antwoord op die vraage: *Hoe zullen de Dooden opgewekt worden, en met hoedanig een ligchaam zullen zy komen?* wanneer ten duideljksten verzekerd wordt, dat ons tegenwoordig Ligchaam het graan is, 't welk eerst gezaaid moet worden, en in de aarde sterven en vergaan, eer er de halm uit oprijst; 't welk millioenen verscheidene trappen van luister zal opleveren bij de millioenen Ondeelbaaren, die ieder het zijne zullen terug bekomen; en 't welk, in plaats van hier in verderffelijkheid, onëer, zwakheid, en als een natuurlijk Ligchaam gezaaid te zijn: in onverderffelijkheid, heer-
lijk-

(a) Dit wordt insgelijks; 1 Thesf. IV vs. 14 bijna met dezelfde woorden uitgedrukt: *Indien wij gelooven dat Jesus gestorven en opgestaan is, zoo zal ook God de geenen, die ontslaapen sijn met Jesus, wederbrengen met hem.*

lijkheid, kracht, en als een geestelijk Ligchaam, zal opgewekt worden. Het is noodeloos hier de bewijsplaatsen te vermeenigvuldigen (a): doch zo men die wil na slaan, die ik hier onder noeme, zal men altijd ontdekken, dat nietregenstaande het overblijven en werkzaam overblijven der Ziele, het waare *Leeven* zoodanig aan de verëeniging van Ziel en Ligchaam verbonden is, dat het in een' zekeren zin de *Perfoonen* van Christus en de Zijnen zijn, die gezegd worden gestorven en opgewekt te zijn, of nog te zullen sterven en opgewekt worden; en dat dit met elkander onderling in het nauwste verband staat. Van daar wordt ook de Dood bestendig met de rust van den slaap, en de Opstanding met het weder ontwaaken vergeleeken: gelijk het sterven zelfs den naam van Ontslaapen daarvan ontleend heeft. Ons Ligchaam behoort dan in den sterksten zin tot den volkomenen Mensch; de Ziel, die aan hetzelfde van God gegeven is, en wel, gelijk mij hoogst waarschijnlijk voorkoomt, in het oogenblik onzer allerëerste wording (b), en middelijk door de voortteeling (want waarom zou een' Mensch, uit ziel en ligchaam saamgesteld, niet het leven geeven aan een' Mensch, insgelijks uit ziel en ligchaam saamgesteld?) — deeze Ziel, zeg ik, is in ons zoodanig met haar voertuig verbonden, dat zij ons zonder het zelve, zoo lang wij op Aarde verkeerden, zoo weinig laat denken als handelen. De eerste dagen en weken na onze geboorte, is ons leven even dierlijk als vóór dezelve: doch allengskens bekoemen onze Organes de noodige rijpheid, om vatbaar voor de werkingen van den Geest te worden; en de bewustheid van ons bestaan begint zijne volkomenheid te bereiken. In den slaap, in ziekten, houden voor een' tijd deeze betrekkingen op; en, hoe de Geest ook intusfchen werkzaam moge zijn, Wy, dat is de Mensch gelijk hij thans in zijn geheel bestaat, hebben geen bewustheid van deeze werkzaamheid. De Dood ontbindt deeze betrekkingen nog op eene veel sterkere wijze, maar om ze bij de Opstanding wederóm op eene veel engere en voortreffelijkere wijze te vernieuwen. Van onze eerste vorming af, ligt in dit Ligchaam dus de kiem van alles wat het eens tot in de verfte Eeuwigheid, met de Ziel verëenigd, worden zal; en de scheiding des Doods is dus alleenlijk de tijd der toebereiding, om het in de waare gedaante, voor welke het bestemd is: niet meer als het zaadje, maar als de weezentlijke

lijke

(a) Zie bij. voorb. Joh. V vs. 28, Hand. II vs. 24, Rom. XIV vs. 9, 1 Cor. VI vs. 14, 1 Thes. I vs. 10, Hebr. XIII vs. 20, 1 Petr. II vs. 21, Openb. I vs. 18.

(b) Zo dit gevoelen het waare is, gaat er zelfs geen *Embryo*, die ontijdig afgesneden wordt, voor den Hemel verloren.

lijke plant (c): te voorschijn te doen komen; om uit het kleine Tarwengraan den rijken Halm, om uit den onāanzienlijke Bloembol en Aker, den heerlijken Hyacinth, de hondert-jaarige Eike te doen uitspruiten; en om Organes, van welke wij nu nog geen denkbeeld hebben, aan de Ziel ter nieuwe bewerking aan te bieden.

Doch even zoo zeker als het is, dat ons tegenwoordig Ligchaam te nauw met onze Ziel verbonden is, om het slechts als eene toevallige hoedanigheid van ons bestaan te beschouwen: even zoo zeker is het ook, dat in een' anderen zin de Ziel, ons weezentlijk en onstoffelijk deel, na het sterven overblijft; en dat op deeze wijze ook wederom WY, WY ZELVEN, waarlijk en met het hoogste recht gezegd worden te blijven leven. De bewijsplaatfen hiervan, met het geen de Rede zelve ons daarömtrent kan doen vermoeden, zijn te bekend, om er bij te behoeven stil te staan; en sommigen daarönder zullen gedeeltelijk zoo even nog van zelve in overweeing komen. Dikwijls heb ik mijne gedachten over die vergelijking des Doods met den Slaap, van welke ik zoo even sprak, verder laten doorgaan; en mij dan wel eens afgevraagd: Zou God, indien de Slaap geen ander oogmerk had, dan om beide aan ons Ligchaam, en, gelijk wij gewoon zijn het uit te drukken, ook aan onzen Geest, de noodige rust, en de vernieuwing van krachten tot de werkfaamheden van den volgenden dag te bezorgen; zou God, die om zijne einden te bereiken, steeds de eenvoudigste, kortste en gemakkelijkste middelen verkiest; die tot de voeding en onderhouding van ons ligchaam nauwelijks een paar uren tijds als 't ware heeft afgezonderd: zou deeze voor de rust van het slaapen, gedurende welke wij als blokken daar neder liggen, bijna een derde van ons leven geschikt hebben? Zou zijne wijsheid hem geen andere mogelijkheden hebben ingegeven, buiten eene zoo lange werkeloosheid, indien de Slaap geen verdere bedoeling, dan enkel die van het rusten had? Kan deeze Slaap niet tevens, en wel als een hoofd-einde, tot een soort van toebereiding van onzen Geest, zoo ter voortzetting van het tegenwoordige als van een volgend bestaan, moeten strekken, van welke wij ons hier even weinig denkbeeld kunnen vormen, als wij er de noodwendigheid van inzien? Kan wel een onstoffelijk Wezen, gelijk de Ziel, wanneer onze Organes door den slaap ontvatbaar gemaakt worden om haare invloeden te ontvangen, daaröm alleen gezegd worden onwerkzaam te zijn, dewijl wij van haare werkfaamheden geen bewustheid draagen? Kan, bij voorbeeld, het bekende Verschijnsel, dat iets, 't welk men zich des avonds vruchteloos heeft afgetoed om van buiten te lee-

(c) En hangt dit niet meer, dan men denkt, met de voortduuring van ons gelukkig of ongelukkig bestaan in een volgend leven samen?

leeren, zich, na eenen gerusten Slaap, des morgens als van zelve voor den Geest komt aanbieden, kan dit alleen uit de rust, die het zenuwgestel gedurende den Slaap geniet, verklaard worden? Wat zijn de Droomen? Ik weet wel, dat naar maate men geruster slaapt, men ze doorgaans ook minder heeft; ik weet, dat de verwarring, die zoo dikwijls in dezelve heerscht, aan verkeerde Organes wordt toegekend, die wij den Geest gedurende onzen Slaap als overleveren; aan verkeerde tekenen, van welken hij zich daar door bedienen moet; ik weet, dat onze Droomen gedeeltelijk hunne vorming ontleenen uit vroegere of latere denkbeelden, herinneringen, gebeurtenissen, die in onzen Geest hebben post gevat. Maar is hier mede de gantsche stof der Droomen afgehandeld, en tot klaarheid gebracht? Van waar dan die Romans, die, wanneer wij duidelijk droomen, wij niet zoo zeer scheppen, als wij er ons volkomen lijdelijk bij voelen, en waarin wij schier zonder onzen wil beide als Acteurs en Aanschouwers geplaatst worden; waarin wij wel meest naar onze denkwijze, en naar onzen gewoonen aart, spreken en handelen: maar waar in wij de overige Perfoonen dingen hooren zeggen, die wij hun nimmer in den mond zouden gelegd hebben, en daaden zien verrichten, die onsten uitersten vreemd voorkomen; waar in eindelijk gebeurtenissen na elkander afloopen, aan veele van welken wij waakende nooit zouden gedacht hebben? Waaröm dan bestaan de Droomen niet veelëer uit dergelijke werkzaamheden, verward of niet verward, als onze Geest al waakende er in hondertvoudige verscheidenheid oeffent; en waaröm in het tegendeel zijn het eeuwige Historiën, eeuwige Romans, die wij, indien ik mij zoo eens uit mag drukken, niet opstellen maar leezen? Ik spreek nu nog niet eens van die Droomen van voorgevoel, van die zonderling uitgekomenen Droomen, waarvan sommige voorbeelden onloogchenbaar zijn, en die met vermogens van onze Ziel kunnen gemeenschap hebben, welke tot eene volgende Waereld behooren, maar waarvan in de tegenwoordige somtijds een enkele vroegere straal, wanneer het de Voorzienigheid goeddunkt, aan den Geest gaat ontsnappen (a)? Mischien zullen oplettende Denkers deeze vraagen met meenigvuldige anderen kunnen vermeerderen: maar geeven deeze reeds geen aanleiding genoeg, om aan werkzaamheden van den Geest gedurende den Slaap geloof te slaan, die ons tegenwoordig vreemd zijn, maar waar van wij met der tijd de zekerheid en de nuttigheid eerst zullen inzien, en er tevens de vruchten van inzamelen? Want wie zou durven beweerden, dat Ziel en Ligchaam in dit opzicht altijd zoo geïsoleerd zullen blijven, dat wy het bewust zijn van 't geen de Ziel gedurende dat derde van ons le-

ven

(a) Dit lost mischien ook eene meenigte andere Verschijnselen op, die wij in een' zekeren zin onnatuurlijk noemen. Zoude bij voorbeeld de gaafe der Voorzegging aan de Propheeten geschonken, niet slechts een door God op dien tijd vroeger geopend [zintuig zijn geweest, 't welk reeds in den Mensch ligt, en bij alle de overigen van ons geslacht voor eene andere Huishouding bewaard blijft?

ven verricht heeft, nimmer ontvangen zullen? Zou dan de vrucht van den arbeid eenes zoo zuiveren Wezens voor eeuwig kunnen verloren gaan? En om dit nu op de afscheiding van Ziel en Ligchaam, wanneer wij dood zijn, toetepassen: zou de Ziel niet ook de geïsoleerde werkzaamheden, die zij in den staat des Doods, gelijk wij zeker weten, oeffent, even eens kunnen gerekend worden te behoeven, om bekwaam te zijn tot haare verëeniging met het nieuwe verheerlijkte Ligchaam, dat zij bij de Opstanding ontvangen zal: terwijl van zijne zijde ons Ligchaam, met alle zijne Organes, de ontbinding, de rust, de verkwikking des Doods behoeft, omtoebereid te worden tot zijne aanstaande verëdeling, en tot zijne hervatte betrekking op de dan wederkeerende Ziele: wanneer de verreezene geheele Mensch nu eerst een inzien genieten zal in het geen de Ziel, in den tijd dat zij afwezend was, heeft verricht (a)? En zo men dit gevoelen aanneemt, dat mij ver van onwaarschijnlijk voorkomt, dan vervallen ook verscheiden zwaarigheden omtrent den tusschen-staat der weder in 't leven terug gebrachten. Gelijk een wakker wordende, die niet gedroomd heeft, ook geen bewustheid ter wereld draagt van 't geen er gedurende den slaap in hem is omgegaan: zoo hebben ook de Lazarusfen, de Sémidas en Cidli's, en de vroeger en laater Opgewekten, om hier op Aarde nog eenigen tijd te leven, bij hun ontwaaken ook denkelijk, indien al iets duisters gevoeld, althans niets duidelijks geweeten, veel min aan anderen iets kunnen mededeelen van het geen er in dien tusschen-staat in hun omgegaan is; en zo zij aanvankelijk reeds grootere gelukzaligheid dan in dit leven ondervonden hadden, heeft het gemis daarvan, bij volkomen gebrek aan herinnering, hen niet kunnen treffen: terwijl de onwrikbaare verzekerdheid van een toekomend geluk daar buiten twijffel aan zal te gemoet gekomen zijn.

Maar zal de Geest dan gedurende den staat der afscheiding enkel in zich zelve werkzaam zijn? Gewisfelijk niet; en men zou er bijna bij kunnen vraagen, of het wel zoo zeker is, dat hij zijne krachten zelfs in den staat des Slaaps hier toe bepaalt, en of de opmerking van het zoo doorgaande Historieele Carácter der Droomen niet zelfs van verre eenige aanleiding zou kunnen geeven, om het tegenovergestelde te vermoeden. Ik moet hier andermaal, tot staaving van deeze Stelling, naar de reeds boven aangevoerde Leerredenen van den Heer Roux mijne Leezers heenwijzen; en zijne gronden noch verkiezende noch behoevende over te schrijven, zal ik mij enkel met eenige opmerkingen over

dee-

(a) Het spreekt van zelve, dat de spoedige verandering der geenen, die op den jongsten dag leevend zullen overgebleeven zijn, hier geene tegenwerping tegen zijn kan, zoo min als die der nimmer gestorvenen: daar het Gods wijsheid en macht aan geen middelen ontbreekt, om in deeze enkele, van den gewoonen weg afwijkende gevallen, het gemis dier toebereiding de Ziele, gedurende den staat des Doods, op eene andere wijze te vergoeden.

deezē stof vergenoegen. Het N. Testament behelst mijnes oordeels geen vruchtbaarder plaats omtrent den staat des doods, dan die van Luc. XXIII, die jaarlijks, schoon doorgaans meer met andere bedoelingen, behandeld wordt: *Heden zult gij met mij in het Parady's zijn.* Deze weinige woorden leveren de 9 volgende, of zekere, of ten minsten hoogst waarschijnlijke stellingen op:

- 1) De Zielen der Dooden zijn vatbaar voor gewaarwordingen. De belofte, welke hier aan den bekeerden Moordenaar geschiedde, zoude anders weinig betekenen.
- 2) Deze gewaarwordingen zijn van verschillende aart; en gelijk er hier eene van genot aan een' berouwhebbenden en geloovenden overtreeder wordt toegezegd, zoo spreekt het schier van zelve, dat het tegenövergestelde omtrent menschen plaats moet hebben, die in hunne zonden vergaan. De Parabel van Lazarus en den Rijken man, die tot een zeker punt toe geduurig met deezē stellingen kan vergeleeken worden, geeft hetzelfde te kennen.
- 3) Dit genot, en dus ook dit tegenövergestelde smertelijk gevoel, is met onze gezindheden in dit leven nauw verbonden. De belofte, aan den Mede-gekruisfigden door Jesus gedaan, was een gevolg van zijne boetvaardigheid en zijn uitmuntend geloof, en een verhooring zijner bede.
- 4) Deezē verschillende gewaarwordingen in den staat des Doods behooren zoodanig tot ons Ik, dat, even als te vooren aangetoond is, dat door de enge betrekking, die ons Ligchaam op den geheelen Mensch heeft, WIJ ZELVEN in een' zekeren zin gezegd worden waarachtig te sterven: zoo ook weder in een' anderen zin WIJ ZELVEN waarachtig overblijven. *Gij zult met MIJ in 't Parady's zijn:* en men lette hier, dat dit door den Zaligmaaker een' korten tijd te vooren wierdt uitgesproken, eer hij, in 't oogenblik zelve van 't sterven, zeide: *Vader, in uwe handen beveele ik MIJNEN GEEST.* Zoo worden ook de woorden bij Matth. XVI vs. 26: *schade aan zijne ziele lijden*, door Lucas IX vs. 25 uitgedrukt met *zich zelve verliezen*, of *schade aan zich zelve lijden*. En Paulus zegt Phil. I vs. 23 *Ik heb begeerte om onbonden en met Christus te zijn*, en 2 Cor. V vs. 8 *WIJ hebben meer behaagen om uit het ligchaam uit te woenen, en bij den Heere in te woenen.*
- 5) Den Zielen der Dooden wordt eene plaats toegewezen. De Heer Roux verzekert, als eene zaak die boven alle tegenspraak gesteld is, dat de Jooden door het woord van *Parady's* nimmer iets anders verstaan hebben, dan het onzichtbaare verblijf van de Zielen der Rechtaerdigen na hunnen dood. Dan het komt mij ten minsten voor, dat de klimmende spreekwijze van Paulus, wanneer hij 2 Cor. XII eerst zegt tot in den derden Hemel, en dan in 't Parady's te zijn opgetrokken geweest, te kennen geeft, dat het Paradijs ook wel de heerlijkste plaats des Hemels heeft betekend: gelijk dit nog sterker beves-

tigd wordt door Openb. II vs. 7. En deezen zin zoude ik er ook hier liever aan geeven; wanneer Christus tot dien bewelddadigden zegt: *Gij zult met mij in 't Paradys zijn.* Want dat de Zaligmaaker daarna is opgevaaren naar den Hemel, verhindert niet, dat zijne Ziele, in de geheel andere betrekking des Doods, zich in de meeste nabijheid bij zijnen Vader bevonden hebbe.

6) De Zielen der Dooden vinden niet allen haar verblijf in dezelfde plaats. Mischien zelfs is het Paradys niet dat van alle Gerechtvaardigden: gelijk uit Openb. VI vs. 9 zou kunnen opgemaakt worden: maar zekerlijk althans ligt in de toezegging des Zaligmaakers aan den bekeerden Moordenaar duidelijk genoeg opgeslooten, even gelijk het omtrent de verschillende gewaarwordingen der Dooden reeds opgemerkt is, dat het zijn met hem in 't Paradys, bij voorbeeld, niet het lot van den anderen Ongelukkigigen, die terzelver tijd gekruisfigd was, zoude worden.

7) De aangenaame of on aangenaame gewaarwordingen van de Zielen der Dooden ontleenen deeze laatste, onder anderen, uit de plaats van haar verblijf. Ook dit dunkt mij ligt duidelijk in deeze belofte opgeslooten, en in den nadruk op 't woord *Paradys* gelegd; en ook hier weet ik niet, of de reeds genoemde Parabel niet zonder al te veel beschroomdheid te hulp mag geroepen worden.

't Zou thans mischien het oogenblik zijn, om van de verplaatsing van de Zielen der Dooden, waar van drie voorbeelden uit de H. Schrift in overweeging komen, te spreken: Doch behalven dat de woorden, uit welken ik bezig ben gevolgen te trekken, er mij geen aanleiding toe geeven, zoo zullen zich deeze voorbeelden van zelve in het Nummer, tot welk ik nu overgaa, verëenigd vinden.

8) De Zielen der Dooden hebben een soort van betrekking op elkander. *Gij zult met mij in 't Paradys zijn.* Zou dit alleen betekenen: onze Zielen zullen zich op dezelfde plaats verëenigd vinden, zonder verder in de minste onderlinge gemeenschap te staan? of ligt er in dit *met mij* niet een aanmerkelijk en weezentlijk gedeelte der belofte? Het laatste kooft mij onbetwistbaar voor. En men zie boven al niet voorbij, dat hier een geheel ander geval is, dan toen Paulus een verlangen had, om, door zijnen dood, met Christus te zijn, of bij den Heere in te woonen: want dit raakte eene betrekking tusschen de Ziel eenes gestorvenen en den verheerlijkten Heiland; hier in 't tegendeel is het de betrekking tusschen den Dooden boeteling, en den doodden Jesus; welke laatste, wat voorrechten hij ook boven zijne Natuurgenoeten smaaken mocht, tog weezentlijk, even gelijk zij, den waarächtigen staat des Doods beproefd heeft.

Dit

Dit brengt mij tot de gewichtige plaats van 1 Petr. III vs. 18-20, vergeleeken met het 6de vs. van het volgende vierde Hoofddeel. Ik kan niet nalaaten alle andere verklaringen derzelve voor gedwongen te houden; en, na met MICHAËLIS gelezen te hebben: *Christus is wel gedood naar het vleesch, maar levendig gebleeven naar den geest; naar welken hij ook heen gegaan zijnde, den Geesten, die in de gevankenis zijn, gepredikt heeft, die eertijds (in de dagen van Noë) ongehoorzaam waren enz.:* dit ook met hem te verstaan van eene werking van den afgescheiden Geest van Christus op de Zielen der geenen, die in den Zondvloed waren omgekomen: eene werking, die derzelve heil ten doel had, en die plaats gehad moet hebben gedurende den tijd, dat Christus ligchaam in 't graf lag. Ik begrijp zelfs niet, dat MICHAËLIS de andere woorden, die zoo kort op deeze volgen, en die door deeze uitlegging zoo veel licht ontvangen, niet in denzelfden zin heeft opgevat: *Want daar toe is ook den Dooden het Euangelium verkondigd geworden, op dat zij wel zouden geoordeeld worden naar den Mensch in het vleesch, maar leeven zouden naar God in den geest.* Het geheele stelsel komt dan hier op neder: God heeft wel noodig geächt de eerste Waereld, met uitzondering van het huisgezin van Noë, te verdolgen, maar evenwel aan de Zielen van zulk een aantal ongelukkigen eene genade willen bewijzen, die anders den geenen, welke in hunne overtredingen worden afgesneden, niet te beurt valt: de genade naamentlijk, van dezelve bij elkander verzameld te houden tot den tijd van Jesus dood, en ze alsdan andermaalen aan de beproeving eener prediking te onderwerpen. Dit Euangelium, deeze blijde boodschap van vergiffenis en verlossing, op voorwaarden van geloof en bekeering, die zij eens op Aarde versmaad hadden, moest aan deeze Zielen door de Ziel van Jesus bekend gemaakt worden: even gelijk de prediking van den nog leevenden Jesus, te vooren aan de leevende Menschen op Aarde geschied was; en tot dat einde moest zijne Ziel zich in haarlieder midden begeeven, even gelijk Hij zelf zich tot zijne prediking op Aarde in 't midden der Menschen begeeven had. Ik betuig in dit stelsel geen de minste onmogelijkheid noch onwaarschijnlijkheid te zien; noch te durven beweerden, dat dit aan Petrus door openbaaring niet zou hebben kunnen bekend gemaakt zijn geworden. KLOPSTOCK laat, in den XVII Zang, den Heiland eerst na zijne Opstanding deeze prediking verrichten: Doch zo men, met MICHAËLIS, gelijke samenhang en de constructie het volstrekt sehijnen te vorderen, ζωογονηθεῖς door *levendig gebleeven*, en niet door *levendig gemaakt*, moet overzetten, vervalt deeze opvatting, en het komt mij veel natuurlijker voor, die prediking door de werking eener Ziel op Zielen aan te neemen.

Met deeze stof van de betrekking der Dooden op elkander onderling, hangt eeniger-

maate famen die van de Dooden op de nog Leevenden. Doch in dit opzicht hebben het bedrog en de bijgeloovigheid, veel eeuwen achter één, eene zoo sterke rol gespeeld, dat men in onze verlichte dagen mischien niet onpartijdig genoeg meer is, om zelfs de mogelijkheid der zaak in eene bedaarde overweeging te brengen.

Zonder mij te durven vermeerden, de natuur der afgescheidene Geesten, noch derzelver wijze van bestaan, genoeg te doorgronden, om hun door eene Orakelspreuk alle middelen van gemeenschap, 'tzij ze onder de zinnen vallen, of voor ons verborgen blijven, met de Leevenden te betwisten; veel minder te beslissen, wat God hun al of niet zou kunnen toestaan, of in welke hoedanigheid hij dezelve, tot bereiking van hooge eindens, zou kunnen bezigen; zonder alle verhaalen daarömtrent van lieden, wier doorzicht en hoogste geloofwaardigheid men geen recht heeft in twijffel te trekken, met een' lach van bespottung te verwerpen, of reeds te vooren als een spel hunner verbeeldingskracht, of de uitwerking van een te bloedrijk gestel te beschouwen: zal ik enkel met een woord de twee voorbeelden van Verschijningen, welke de gewijde bladeren behelzen, aanstippen. Het eerste is die van Samuël aan Saul; het andere, die van Moses op den berg der Verheerlijking aan de drie Discipelen des Heilands. Ik weet dat de verschijning van Samuel meest altijd voor een bedrog der Toveres gehouden wordt: doch verwisfelt men hier bij niet twee van elkander zeer verschillende dingen: het ééne, of het debedriegster is, die Samuël heeft doen te voorschijn komen; het andere, of God heeft toegelaaten, dat Samuël, tegen haare verwachting aan, verscheenen zij? en tot dit laatste gevoelen doet mij de verwondering der Vrouwe zelve, toen zij den weezentlijken Propheet, en niet het Phantôme, dat zij voor dacht te brengen, bespeurde, volgens 1 Sam. XXVIII vs. 12, overhellen; en vervolgens ook de waardige taal, die hem in den mond gelegd wordt, en zijne vervulde Voorzegging, die de Vrouwe nimmer in die bijzonderhedenvoor uit kon zien; en die zij, indien zij Samuël aanvankelijk gekend had, ook waarschijnlijk zich wel gewacht zou hebben te doen. Althans, zo ik mij in deeze wijze vandie gebeurtenis uitleggen bedriege, zoo zoude ik ten minsten lieden van den eersten rang in de Bijbelkunde kunnen noemen, die met mij daarömtrent eenstemmig denken. Wat Moses betreft, zoo is het zeker zonderling, dat de Ziel van een' afgestorvenen zich hier met een' nimmer gestorvenen (a) verëenigt, om, *zelve in heerlijkheid gezien zijnde*, tot de Verheerlijking des Heilands op den berg mede te werken; met Jesus te spreken; en den uitgang, dien hij

(a) De Hemelvaart van Elias, zoo wel als die van Henoeh, worden beiden door MICHAËLIS, die anders ver

hij te Jerusaleem volbrengen zoude, ten aanhoore van drie Discipelen, te verkondigen. (zie Luc. IX vs. 30 en 31.) Men zoude bijna verleid worden, hier uit op te maaken, dat Moses, van wien wij zeker weten dat hij gestorven is, reeds te vooren uit den doode was opgewekt: doch daar er niet het minste bewijs hier voor aanwezig is, en het in 't tegendeel tegen die uitdrukkelijke en herhaalde verklaring aanloopt, waarvan ik boven reeds heb gewag gemaakt, dat *Jesus de Eerste, de Eersteling, de Eerstgeborene uit den Dooden* is: zoo schijnt het zeker te blijven, dat de Ziel van Moses zich hier, even als de opgevaarene, en dus naar ziel en ligchaam leevende Elias, in eene heerlijke maar tevens menschelijke en kennelijke gedaante aan de drie Discipelen, die Christus met zich mede nam, vertoond heeft; en hoe veel andere gevolgen hier wederom, ten opzichte van den staat des Doods, zo dit niet een hoogst buitengewoon geval ware (*a*), uit te trekken zouden zijn, zal ik thans niet ontwikkelen.

- 9) Eindelijk de laatste stelling, die in de woorden van Christus aan den bekeerden Moordenaar ligt opgesloten, is: dat die staat van bewustheid en gevoel, en die overvoering der Zielen naar de voor haar bestemde plaats reeds zeer kort na den dood, ten minsten *kan* bestaan. Het woord van *heden*, en de weinige uren in 't geheel genomen, die Jesus in 't graf gelegen heeft, bewijzen dit genoegzaam. Ook schijnt de Parabel van Lazarus en den Rijken man dit insgelijks te kennen te geeven. Het spreekt van zelve, dat men ze niet geheel letterlijk kan opvatten; en dat er, terstond na den dood, als 't ware de geheele belooning en straf in wordt voorgesteld, en dus tusfchen den staat des Doods, en dien na de Opstanding, geen onderscheid in wordt gemaakt. Doch de Rijke man gedenkt in dezelve evenwel aan zijne Broederen, die hij achtergelaaten had, en die nog leefden: 't geen althans den staat des Doods uit de Parabel niet geheel schijnt uit te sluiten. Ik zeg intusfchen *kan bestaan*: om dat men weder uit sommige uitdrukkingen, gelijk Matth. IX vs. 24 en

Hand, is van aan wonderen geen geloof te slaan, betwist; en die van Elias voornaamentlijk, uit hoofde van het zwakke Argument, dat er (volgens 2 Chron. XXI vs. 12) lang na dien tijd een geschrift van hem, met voorzegging van onheil, aan Joram gebracht wierdt. De tegenwerping is in 't geheel van weinig belang: doch ik geeve als eene oplossing, die mij de natuurlijkste voorkomt, in overweeging, of men voor den Propheet Elia niet of Elifa, die toen nog leefde, of wel den Propheet Eliezer moet leezen, van wien juist in 't laatste vers van 't voorige Hoofddeel gesproken was. Dit zoude ik zelfs verklezen, om dat er in de Boeken der Chronieken noch van Elia, noch van Elifa met een enkel woord gewag gemaakt wordt. Hoe ligtelijk kan door eene fout der Afschrijvers het eene woord in 't andere verkeerd zijn!

(*a*) Dat Petrus het voor eene waare gebeurtenis, en niet voor eene vertrekking van zinnen gehouden heeft, kan men uit zijn' algemeenen Zendbrief opmaaken (2 Petr. I vs. 16 — 19).

Hand. XX vs. 10, dikwijls gegist heeft, dat de Zielen van die gestorvenen, die bestemd waren hier in het leven terug te keeren, wel opgehouden hadden de onderlinge betrekking met het ligchaam te oeffenen, maar nog niet de vaste plaats, welke haar toegedacht was, bereikt hadden.

Dit zij genoeg over deeze stof, van welke men het verdere in veelerlei Werken kan aantreffen. Ik wilde slechts doen zien, dat, zo KLOPSTOCK, gelijk onbetwistbaar zeker is, de vrijheid wel gehad heeft de Zielen der Vaderen, voor derzelver Opwekking, in zijn ontwerp in te weeven: hij evenwel, van het heerlijk ligchaam, met welk zij omtrent den tijd van Christus Opstanding verëenigd wierden, in tegenöverstelling van haaren voorigen toestand, een geheel ander gebruik mijnes inziens had moeten maaken, dan ze enkel maar te doen straalen en glinsteren.

Wat nu de schildering deezer Opwekking zelve betreft, zoo schijnt er mij, niet tegenstaande al de verscheidenheid, die de Dichter van bijkomende omstandigheden ontleend heeft, tog steeds, door dit in bedwelmig vallen, en door die enkele beschrijving van meerder zichtbaaren luister, een zekere eenvormigheid in te heerschen. Zeer veel schoonheid zal men in de Ontwaaking van Rachel, van Joseph, Daniël, Moses, Jonathan, en Simeon ontdekken. Die van Benóni is een geheel Drama van de uiterste tederheid. Den Man, die, in het graf van Elifa gelegd zijnde, door het aanroeren zijner beenderen herleefde, heeft KLOPSTOCK in eene Vrouw veranderd: 't geen men hem gaarne, wegens het alleräandoenlijkst tafreel, dat wij er door bekomen hebben, vergeeft. De onderwerping aan Gods wil van Koning Salomo, om dat hij niet onder het getal der vroeger Verrezenen behoorde, en zijn ligchaam tot den Jongsten dag in 't graf moest blijven liggen, is mede fraai behandeld. Aan Abraham, Isaac en Jacob heeft de Dichter waarschijnlijk hunne Vrouwen en Kinderen, de wettige althans, en niet de Dienstmaagden of haare Zoonen, in de Opstanding niet willen onthouden; anders weet men nauwelijks, wat sommigen derzelven gedaan hebben, om met zoo groot eene gunstbewijzing geëerd te worden. Van Lea's Zoonen komen de meesten zekerlijk vrij onverdiend tot dat geluk; en in plaats van hunne Moeder, zoude men mogelijk de Godvruchtige Moeder van Samuël, en al ware het ook de Moabitische Ruth, hier liever hebben zien verschijnen. Samuël zelve misse ik ook niet dan zeer ongaarne op het veld deezer eerste Opstanding. Het verrijzen van Hiskia toont vinding en Genie: doch of er overal een zuivere smaak in heersche, laat ik liever aan anderen ter beoordeeling over; ook had ik wel gewenscht, dat hij zijn terug bekomen leven niet had behoeven aan te vangen, met vloeken tegen Sanherib uit te spreken. Bij de Opstanding van Habakuk, Amos, Ezechiël

chiël en andere Propheeten, komen eenige Dichtregels voor, die zeer duister zouden blijven, zo men de Voorzeggingen deezer Mannen niet tevens opfloeg. Om ze eenigfints verstaanbaarer te maaken, gelijk ten opzicht van meerder Schriftuurplaatsen van dit Gedicht, heb ik de Nederduitfche vertaaling van den Bijbel moeten volgen; en mij dus niet zoo ftipt, als elders, aan de uitdrukkingen van KLOPSTOCK kunnen houden, die op de Hoogd. overzetting zullen gefchoeid zijn (a). Wat hem bewoogen hebbe, om Melchisedek door iemand, die hem toen begroef, dood op het veld te doen vinden, en wel zoo ver van zijne Koninklijke Stad verwijderd, als de oorsprong der Jordaane is, durf ik niet bepaalen. Ik voor mij zoude den Man *zonder beginsel der dagen, noch einde des levens* liever tot de nimmer gestorvenen gebracht hebben. Eindelijk, zo de toen ook ontwaakte Asnath de Vrouw van Joseph zijn moet (en er kooft in den Bijbel niemand anders voor van dien naam), had haare Verrijzing, door eenige trekken die dit hadden aangewezen, wel dienen opgehelderd te worden. Hilkia's Zoon, weet men voor 't overige genoeg, dat Jeremia is.

Het verhaal van alle die Ontwaakingen wordt, omtrent halverwegen van deezen uitgestrekten Zang, door dat van de beenbreeking der Gekruisfigden, het doorsteeken van Christus zijde, en den dood des bekeerden Moordenaars afgebroken. Den laatften worden misfchien eenige lange en wat gedrongene alleenspraaken of sterfgedachten in den mond gelegd: doch in de beschrijving der beenbreeking is veel stoutheid en waarheid. Zij begint met het 758ste Vers, 't welk, door bij vergifping niet naar binnenwaards gedrukt te zijn, met het voorige verkeerdelijk schijnt samen te hangen.

Den twaalfden Zang, welke de begraaffenis van Jesus, de droefheid zijner Discipelen en Discipelinnen, en het sterfbed van Maria, Lazarus Zuster, afschildert, geef ik in zijne aandoenlijke en onweêrftaanbaare schoonheid mijnen Leezeren over. Het is bekend, dat, toen in het voorleeden Jaar het lijk van KLOPSTOCK op de luiftrijckfte wijze ter aarde besteld wierdt, het gedeelte van deezen Zang, 't geen Maria's dood bevat, plegtig wierdt voorgelezen. Ik veroorloove mij hier bij alleen de vraag: waarom de Dichter tog heeft goedgevonden, om over de ziel deezer uitmuntende Vrouw in haare laatste uren zoo veel duisterheid te werpen, die bijna slechts een oogenblik vóór haaren uitersten snik verdwijnt? Het be-
haagt

(a) Misfchien had ik ook Z. XI vs. 531, in plaats van: *Zoo dat de Pijniger zonk*, moeten zetten: *Zoo dat de Haater zonk*, daar het een zinspeeling is op Pf. CVI vs. 10; gelijk mede vs. 569 *gloeienden oven* in plaats van *gloeiende diepte*, in het bekende geval der drie Jongelingen; doch ik weet niet, of het hier de Duitfche vertaaling is, die KLOPSTOCK deeze uitdrukkingen heeft doen gebruiken, dan wel zijne keuze.

haagt aan de Voorzienigheid buiten twijffel wel eens aan lieden, die hun gantsche leven aan den Godsdienst hebben toegewijd, de blijmoedigheid en het vertrouwen, die anders hier van 't natuurlijk gevolg moesten zijn, in dat gewichtig tijdstip om wijze redenen te onthouden. Doch is de toepassing hier van op Maria van Bethanien gelukkig? op die Toehoorderesse van Jesus, die van zijne voeten niet af te scheuren was? op Haar, die het goede deel gekoozen had, *dat van haar niet zou weggenomen worden*? op de eerste onder zijne Leerlingen, die verönderfeld wordt na zijn' verzoenenden dood gestorven te zijn? En wat veroorzaakt dan tog bij haar deeze duisterheid? Het is de uitspraak van Moses (a): *Vervloekt zij, die de woorden deezer Wet niet zal bevestigen, doende dezelve*; welke door Paulus (b) dus wordt aangehaald: *Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al het geen geschrceven is in 't Boek der Wet, om dat te doen.*

Dat deeze Apostel in meer dan éénen zijner brieven de Pharisaïsch gezinde Jooden van dien tijd, welke meenden hunne gehoorzaamheid aan de Mosaïsche Wet bij God in rekening te kunnen brengen, uit hunnen waan zocht uit te rukken, door die bondige tegenwerping: zo gij door *uwe* gehoorzaamheid, en niet door geloof aan Gods vergiffenis, den Hemel wilt binnen treden: zoo weet, dat gij geen één gebod der wet onvervuld moet laten: want de vloek op de overtreding is algemeen: — dat, zeg ik, Paulus op deeze wijs tegen dit soort van lieden redeneert, is zeer natuurlijk. Doch moest deeze uitspraak der Wet de ziel van Maria kwellen? Wien tog der Heiligen van den ouden dag heeft dezelve ooit gekweld? Wanneer heeft God iets anders van den bedorven Mensch geëischt dan eene oprechte, schoon gebrekkige gehoorzaamheid, met vertrouwen op zijne vergiffenis gepaard? Aan dien zelfden Moses, die deeze Vloekwoorden moest uitspreken, openbaarde de Heere zich tevens (c) als *barmhartig, genadig, lankmoedig*, — *die de ongerechtigheid, en overtreding, en zonde vergeeft*; en men zoude de helft van Davids Psalmen moeten uitschrijven, behalven zoo veel plaatfen uit de Prophetiën en de overige Bocken van het Oude Testament, om volledig aan te toonen, dat de Heiligen van dien tijd even weinig voor de donderen van Sinai gebeeft hebben, als het de verzekerdste Christen in onze dagen behoeft te doen. En waarom dan aan eene der geliefdste Discipelinnen van Jesus, die zoo veele van zijne vriendelijke, uitnoodigende, geruststellende verklaaringen had aangehoord, den vrede van haar sterfbed, door een' vloek die haar gewis niet trof, te gaan ontrusten?

In

(a) Deut. XXVII vs. 26.

(b) Gal. III vs. 10.

(c) Exod. XXXIV vs. 6 en 7, Num. XIV vs. 18.

In 't voorbijgaan maak ik bij deezen Zang mijne Leezeren nog opmerkzaam op eene zeer stoute uitlaating van KLOPSTOCK, vs. 272, waar de woorden: *roen hij (Petrus) de Moeder bij Jesus gewaar wierdt*, betekenen: *bij de leege plaats, waar Jesus gezeten had*. Zie vs. 264.

Toen het eerste Stukje deezer Vertaaling verscheen, heeft men beweerd, dat, in de overbrenging van ieder nitmuntend Gedicht uit het oorspronkelijke in eene andere taal, noodwendig eene meenigte schoonheden verlooren moesten gaan: die onder anderen, welke uit het schilderen eener zaak door klanken, alleen aan zulk eene taal en aan geen andere eigen, geboren wierden. Ik ben ver van dit te ontkennen, en wil alleen 'er dit gevolg niet uit getrokken hebben, dat men, om dat het niet mogelijk is *alle* schoonheden uit een Gedicht bij de vertaaling te behouden, het geheel onvertaald zou moeten laten; en dus ten minsten niet de *meeste* schoonheden daarvan zou mogen trachten aan zijne Landslieden aan te bieden. Dan, een paar regels uit deezen Twaalfden Zang vergunnen mij de gelegenheid om tevens aantemerken, dat de taal, waarin men overzet, wel daarëntegen eens aanleiding kan geven, om door haare klanken iets nog natuurlijker te schilderen, dan het de Dichter in het oorspronkelijke in staat is geweest te doen. Vs. 653 en 654 naamentlijk, waar gesproken wordt van iemand, die reeds meent in 't graf te worden neêrgezonden, en aarde op zijne doodkist als te hooren storten, luiden in t Hoogduitsch aldus:

Wenn auch, wie es ihm deucht, schon über ihm schallen die dumpfen,
Losgeschaufelten, niedergeschmetterten Erdeklumpen.

En in 't Hollandsch:

Dan zelfs, wanneer, zoo hij meent (a), boven 't hoofd hem reeds bonsten de doffe,
Losgeschoffelde en nedergeplofte klompen aarde.

Hier dunkt mij, dat KLOPSTOCK in zijne taal een vrij kleiner getal van doffe lettergrecpen aantrof, dan ik er in 't Nederduitsch gevonden heb, om het herhaalde gebons der klompen aarde, die men boven op eene doodkist werpt, wanneer zij reeds in de grafkuil is neder gelaaten, den Leezer als te doen hooren.

De dertiende Zang is die van Jesus Opstanding. Het tooneel is hier voor een groot gedeelte wederöm in de Waereld der Engelen en Gezaligden, en daar door valt het, bij derzelver gesprekken en gebeden, wel een weinig in het lange, en in herhaalingen van het voor-

(a) Zoo hij meent verkies ik thans boven Zoo 't hem schijnt; 't welk in de aangehaalde plaats geleezen wordt.

rige; niettegenstaande er te gelijk veel verhevens en fraais in heerscht: gelijk het geen met Adramélech en Satan bij deeze gelegenheid gebeurt, ontsagchelijk is. Het oogeblik van Jesus opstaan zal mogelijk aan sommigen wat al te kunstig behandeld schijnen: doch tot eene der eerste daaden van den Verreezenen, het vroegere Oordeelvellen over de ziel eenes Konings, die zijn Volk onderdrukt heeft, te maaken, vrees ik dat meer algemeen voor geene der gelukkigste vindingen zal gehouden worden: behalven dat er op het verhaal zelve nog wel 't een en ander zou kunnen aangemerkt worden. Het geen in de Bovenwaereld geschiedt, wordt afgebroken door de twijffelingen en den zelfstrijd des Hoofdman, die te vooren bij het Kruis bevel voerde, en nu de wacht bij het Graf had; en na de Opstanding eindigt de Zang met de ontroering des Joodschen Raads, toen er de Romeinen en die zelfde Hoofdman komen indringen, om de aardbeeving en het ledige graf aan de Priesteren te boodschappen, waar van de Zelfsmoord van Philo 't gevolg is. Beide deeze onderwerpen zijn uitmuntend getekend.

Er blijft mij nu nog overig hier de regels op te tellen, die, na den afdruk deezer drie Zangen, mij voorgekomen zijn verbeterd te kunnen worden. Men leze dus:

ZANG XI Vs. 120 Hun kan na gevoelen, tast vreugde hen aan, en doorstroomt hen—

Vs. 1054 en 1055 ————— edoch ach rust hier ook niet het gebeente

Sauls? D. Gij klaagt tog niet enz.

Vs. 1067 't Pas geroepen, of Jonathans ziel zonk neder in slumring.

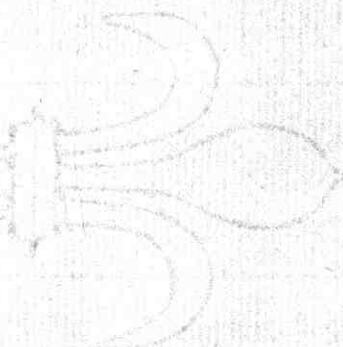
ZANG XII Vs. 256 en 257 Op den bloedigen rok van Rachels Zoon, op den rok van Joseph vloede enz.

Een paar kleine Drukfouten, gelijk *ewige* in plaats van *eeuwige* Zang XI Vs. 97 en *verstomt*, in het Participium, in plaats van *verstomd*, Zang XIII vs. 336, zal men wel van zelve verbeteren: gelijk men ook in het voorige stukje, op de laatste Bladzijde, ligtelijk ontdekken zal, dat het onderste TWEEDE DEEL in EERSTE DEEL moet veranderd worden.

D E M E S S I A S.

E L F D E Z A N G.

D E M E S I A S

W E S T M O N A C H

D E M E S S I A S.

E L F D E Z A N G.

Heb ik de Gods-dienst-vlugt niet te laag bij de Aarde gevloogen,
Heb ik gevoel in het hart der Verlosten doen stroomen: zoo heeft de
Leiding Gods mij gedraagen op Adelaars vleuglen! zoo maakte,
Openbaaring, van uwe hoogten 't gevoel mij gelukkig.

- 5 Die aan de zuivre kristallen Rivier, welke onder des levens
Boomen vloeit van den Troon, niet vertoefde met heiligen eerbied:
O zijne toejuiching vliede mijn oor, en verwaaije in de lucht; of,
Zo ze al niet wegwaait, bevlekkte ten minsten mijn hart niet! Beneden
Moest mijn gezang zich hechten aan 't stof, zo die leevende Stroom niet
- 10 Door de Gods-stad zijn waatren, door 't nieuwe Jerusaleem, heengoot,
En de Voorzienigheid mij bij de hand niet om hoog naar zijn oevers
Voerde. Geleidt mij verder, onzichtbre Geleidsvrouw, en regel
Mijnen beevenden gang! des Zoons vernedering zong ik;
Breng mij hooger naar boven, om ook zijne vreugde te zingen!
- 15 Mag ik mij echter mede onderwinden, om 't heil des Volëinders
Te bezingen? de hoogten, die van verrijzingen ruisfchen,

En de dalen? des Zegebehaalers Triumph, toen hij opstond?
 En de verheffing des Zoons van het stof om hoog naar den Hemel
 Aller Heemlen, om hoog naar den Troon des eeuwigen Vaders?
 20 Hen die mij hooren en mij, ons arme gelukkigen, help ons,
 Gij ten Hemel gereezne, den schrik uwer Heerlijkheid draagen!
 Eeuwig nu Ontfermer der Menschē, zag Hij, die volkomen
 Thans verzoend was, op 't lijk des Dooden. De Heerlijke Gods, de
 Zoon, die van eeuwigheid God is, de Hooggepreezne der Heemlen,
 25 Christus zag tot den Vader omhoog. Wie is de gefchaapne,
 Die het in staat is te voelen, met welke vreugde der Godheid,
 Welke liefde zij zagen? Daar, waar van den Troon naar beneden,
 Waar van de heilige Aarde naar boven hun godlijk aanschouwen
 Vol van zaligheid daalde en rees, op dien straalenden weg ving
 30 Thans de stilstaande Schepping op nieuw haaren wendenden loop aan:
 Hier het eerst; toen vloeide de nacht van des Eeuwigen Troon weg;
 Toen van de Zon de bedekkende Star. Nu beefden de Poolen
 Aller Waerelden, om de vlugt te vliegen, die God hen
 Leerde; begonnen ze reeds, en donderden ver door de Heemlen
 35 Dat gebed, waarmēe zij den Schraager van zijne Schepping
 Aanroepen: God moge tog de armen der Almacht van hun niet
 Aftrekken; eeuwig hen laten van zijne grootheid getuigen!
 Snel en sneller nog draaiden de Zonnen zich, volgden de Sphāren,
 Tot dat z' op nieuw den weg der eerste kringen betraden.
 40 Jefus Christus, de Mede-onderhouder der Scheppingen, zweefde

Boven het Kruis, en zag op zijn lijk naar beneden, gelijk het
 Bloedig, en bleek, en stom, gekeerd naar de Aarde, om laag hing!
 En nu wendde zich d' Overwinnaar des doods. En de Aarde
 Beefde rillend voor hem, zoo dra hij zich wendde. Hij zweefde
 45 Nu naar den Tempel; en, onder den zwaai des vliogenden, spijten,
 Zinken, storten de rotsen, in t' rond, met gedruisch en met stof, dat
 Hemelwaards rijst. Onmidlijk vervult de gewijde Portaaen
 Christus Heerlijkheid, spoedig ook 't Allerheiligste Godes.
 Ziet, nu scheurde, terwijl zij in 't Allerheiligste zweefde,
 50 Van des gewelfs verwijderde hoogte, van welke 't omlaag hing,
 't Voorhangfel, dat geheimen verborg, tot den liggenden zoom toe;
 En voor u, volbrachte Verzoening, verdween uwe schaduw.
 Hier sprak Jesus Christus met zijnen Vader, met God God,
 Van de volëinding der gantsche Verlofing, tot dat hij aan 's Vaders
 55 Rechter-hand zich verhief! Want niet de gekruisfigde Godmensch
 Enkel, ook de verreezne, ten Hemel verhevene Godmensch,
 Is der Zondaaren heil, en van hun geloof de verrukking.
 Slechts van 't geen de Vader en Zoon, niet hoe zij het spraken,
 Kunt gij, Sionietin, verhalen. De ziel heeft geen beeld, om
 60 Dit te denken, om 't uit te drukken, de taal geene woorden.
 Ziet, hoe de nacht zich verheldert tot eeuwig licht; hoe het heil des
 Zoons voor niemand een doolhof meer is! was d' onpeilbaare inhoud
 Hunnes gespreks. Daarna ook het Volk, wiens Verzoenings-altaären
 Ophielden beelden te zijn van het eeuwige Offer! wiens Tempel

65 Eerlang puin is en stof! Hun treurig noodlot, hoe z' onder
 Alle de Volkren gezaaid zijn, en dezes noodlots ontwikkeling!
 Ging voor d' aanschouwende oogen voorbij des Zoons en des Vaders.
 Ook de Godsdienst, hoe, uitgebreid onder talloze schaaren,
 Hij, bij de Volkren der Aard', met de reeks der Eeuwen daar heen stroomt,
 70 Vaak verduisterd, oncierd! door de dwaasheid, de zonden der Menschen
 Als met nachten bedekt, nooit geheel verdelgd van den Aardkloot!
 d' Opstanding, uit den dood der ziele, eenes iedren geredden!
 Iedere kamp des strijdenden! iedre triumph des gesterkten!
 Zijne smert! zijn gevoel, schoon nog flauw, van den Hemel! zijn einde!
 75 Ging voor den gantsch Verzoenden voorbij, en voor den Verzoener.
 Toen dus tegen elkaar zich de Vader en Zoon openbaarden,
 Rolde 'er, zoo bruisfchen Zeeën, zich door de hoorende Heemlen
 Eene stemme; zij sprak: Bij dien, die van eeuwigheid God is;
 Mensch, en geslagt wierdt! die opstaan zal, en dan zich aan 's Vaders
 80 Rechterhand plaatsen! ook u, gij Ongevallen, zal het
 Vreugd, tot in juichende eeuwigheden, verrukking en heil zijn,
 Dat de eeuwige Hoogepriester de zonde verzoend heeft;
 Dat, met ulieden, d' op nieuw geheiligde Sterflijken God zien!
 Uwe Broedren, geschapen als gij voor d' Eeuwigheid, God zien!
 85 Werpt u ter aarde, en dankt! Op het Outer zijns bloedigen stervens
 Rust nog zijn heilig lijk: edoch volëindigd, volëindigd
 Heeft hij het Offer der eeuwigheid! Spoedig is nu de Verlossing
 Gantsch volbracht. Gij zult den Overwinnaar, de stralen

Zijner Godheid rondom hem, nu haast op des Eeuwigen Troon zien!

90 God; van eeuwigheid God, en bedekt met schitterende wonden!

Dus klonk in de Heemlen de stem, de stem van Elóa.

Ook verhief zich boven de Aard' met beeving en blijdschap

Eene stemme; zij sprak: De belofde van God, de getrouwe,

Jesus Christus, de Dulder, d' ontfermingsvolle, de liefde,

95 Nu, nu is hij den dood voor de afgedwaalden gestorven,

Zijnen verzoenenden dood! Klaag, ó gij tak aan den stam van

Adam, verdor ook niet meer, bloei voort tot het eeuwige leven!

Zij die geboren worden, zij juichen nu, dat zij het worden!

Want de Verzoener is reeds hun licht in dit sterflijke leven,

100 En hunne fakkelt het Lam dat op den heuvel geslagt wierdt!

Hunne Verklaagster bij God, de doodverlangende Zonde,

Is verdelgd! Gij, Oordeel, gij gaat voorby deeze Reinen,

Die met des Gode-geofferden bloed zich geloovende teeknen.

Heft uwe hoofden hemelwaards op, en gelooft! De Ontfermer

105 Heeft u den Eeniggeboornen gezonden! Een edeler leven

Wacht u, wanneer gij de sluimring des doods zult hebben gesluimerd.

Priesters en Koningen zijt gij, gij zijt in het bloed gewasfchen,

Zuiver in 't bloed des Lams, dat op den heuvel geslagt wierdt.

Dus klonk, op het Aardrijk, des eersten Gevallenen stemme.

110 Jesus was nog in het Allerheiligste. Aan niemand der Englen

Openbaarde hij zich thans zichtbaar, aan niemand der Vaadren.

Zijne nabijheid kondigde hun wel een waaijend geruisch aan,

En

En het beeven van u, o Aarde, voor s' Godlijken groothed,
 Toen hij naar den Tempel, van 't fombere Golgotha, zweefde:
 115 Maar zij zagen de Heerlijkheid niet, voor welke de wolken
 Ruischten, de Aarde verschrikte. Zij baden slechts aan in veräfheid;
 Thans gekeerd naar Moria's hoogte: want altijd nog beefde
 t' Allerheiligste! Ja, er vervulden de zielen der Vaadren
 Nog wel beelden van s' Middelaars dood: doch, gelijk ze geen Engel
 120 Na kan gevoelen, tast vreugde hen aan, en doorstroomt hen
 Vreugde, met dat nu lieflijker denkbeeld, Verzoener der Godheid,
 Van uwen dood verëenigd, de zachtste kalmte des Hemels!
 Kalmte, en vrede Gods, en liefde van Christus, die iedre
 Hunner gedachten verlichtte, en iedre bevinding ontvlamde!
 125 Want zij gevoelden, dat liefde tot Jesus Christus, die tusfchen
 God en de Menfchen Middelaar is, het zaligste, laafte
 Doel der fchepping voor d' Eeuwigheid was. In die zachte verrukking
 Zagen de zielen der Heiligen iedre de andre verlooren.
 Maar allengs was tot hen hun glans, hun fchitterend leven
 130 Wedergekomen. Zoo zagen z' elkaâr. De hemelfche liefde,
 Die zij jegens elkander gevoelden, verhief hen nog hooger
 Tot het zalig geluk, om u, hun Verzoener, te minnen:
 Allen slechts ééne ziel, één enkele Tempel des Heilands!
 Gabriël vloog naar hen van den heuvel der fchedelen over,
 135 Tradt toen in 't midden van hun. Nog kon hij van vreugde niet fpreeken.
 Zoo had het zien der eeuwig Verloften in ftraalende fchoonheid

Hem tot in 't binnenst getroffen. Als harpen klonk hem de stemme:
 Mijne Broedren! Onsterflijken! 'k durf u nauwelijks Broedren
 Noemen! Gij Vaadren van Christus; ik bracht van de Zon u op d' Aarde.
 140 Vaadren! Ik heb nog één bevel, bij Gods zetel, bekomen:
 Dus gebiedt hij: Begeeft u naar uwe graven, Verloften!
 Ras verspreiden zich de schaaren der Heiligen; ieder
 Spoedde zich naar zijn graf. Er was van dat Outer, bij welk eens
 Abel ontsliep, een rotssteen, met mosch bewasfen, nog oovrig.
 145 Bij dit Outer, schier gantsch door het Oordeel der waatren verdweenen,
 Had men Adam, en had men veelen der zijnen begraven.
 Adam vloog met weinige Vroomen, om hier te vergaadren.
 En zij zagen, zoo dra zij de graven genaakten, de Englen,
 Hunne Beschermers in 't leven der Sterflijken, digt bij der graven
 150 Puinhoopen zweeven. Het scheen, als of de Englen de kleiner
 Wondren der Schepping, de Sphæren des stofs en haare bewoondren,
 Onder het puin betrachteten. Thans, nu de heilige Zielen
 Nader kwamen, verlieten de Englen de strecken der graven.
 Triumpheerend verhieven zij zich. De Zielen der Dooden
 155 Wisten het niet, waaröm in Triumph zich de Englen verhieven.
 Henoeh bleef met Elias bij Golgotha. Vol van verwondring
 Zagen zij de Heiligen na, die thans naar de ruststeê
 Van hun gebeente, in den tijd der Volëinding en Heerlijkheid, op den
 Last van Hem, die volkomen verzoend was, nederdaalden.
 160 Noach liet zich met Japhet en Sem omlaag op de grafsteê,

Die hem bij gindschen berg omving, op welken de Arke
 Stilftond, de Redster van God beschikt, boven 't doffe geruisch der
 Woud-wegslepende Zeeën! waar Noach het dankende Altaar
 Bouwde, en offerde, en u, gij veelverwige Boog der belofte,
 165 Dien God zelf met genade betrachtete, biddend aanschouwde.

Abraham spoedde zich, met de Geliefden, naar de spelonk des
 Doods, tegen over het bosch, waarin hij den Godlijken Dulder
 Reeds in gedaante eenes Menschen gevormd zag, hoe zeer hij niet wist, wie
 Deeze Wandelaar was, die met hem in de schaduw zich laafde.

170 Mofes bereikte snel zijne eenzaame grafftede op Nebo,
 Waar hem God onder rotfen begroef. Hij stierf voor Jehovah's
 Oogen, die, eer hij ontliep, van Nebo hem Canaän toonde.
 Van de rilling voor Gods tegenwoordigheid fcheurden de rotfen
 Onder den Dooden. Hij zonk naar om laag. Nog beevende rotfen
 175 Stortten hem na. Hij lag, van de rechterhand Godes begraven.
 Niet zoo ver van Golgotha af, kwamen bij hunne graven
 Mofes Discieplen, die, toegerust met Prophetische Pfalmen
 Van het toekomende Heil, met Welsprekenheid en haare dondren,
 Abrahams Kleinzoon aan d' ijzeren arm des Afgods ontrukten.

180 Yzing omgaf de strecken der heilige graven, en dreef den
 Naadrenden voet van een' ieder terug, die geen' dood nog gefmaakt had.
 Maar, als of zij alleen bij de Heiligen wilden vertoeven,
 Kwamen de Seraphim weder tot hen omlaag van de wolke.
 Adam had zijn graf met zijne Geliefden betreden.

185 En hij ontrukte zich dus aan 't verbaazen: Ik zag, hoe gij 't voeldet,
Dat een heilige schrik mij beving, toen des Heeren bevel kwam.
Maar verheugt u met mij. Wij zijn verwaardigd, om deezen
Tijd, in welken des Godlijken lijk den doodslaap sluimert,
Met den Sluimrenden, zelfs tot het graf, vernederd te worden.

190 Zalig, dat wij het wierden. Wat is 't een blijde gedachte,
Met des Vaders eeuwigen Zoon vernederd te worden!
Nog een ander denkbeeld verrukt me: Op dien Oordeelsdag zal ik,
Als hij, om tot een Eden deeze Aard' te herscheppen, om laag daalt,
Gij ook, mijne Kindren, met mij, hier zullen wij uit den

195 Dood ontwaaken! ontwaaken tot aan het einde der Aarde
Allen, die liggen en slaapen, voor Eeuwigheden ontwaaken!
Alle mijne tallooze Kindren het ligchaam der eerste
Schepping ontvangen, het zielen-gelijk en verheerlijkt ontvangen!
Ach! tot welke zaligheid schiep ons Jehovah! Hoe hebt gij,

200 Dood des Verzoenenden, ons, en tot welke vreugden verheven!
Henoch, en gij, Elias, gij toont het, hoe waardig 't verrijzen
Uit-den doode zij, dat onsterflijke Wezens 't verlangen.
Toef niet, laatste der dagen, op dat wij niet verder verlangen!
Toef, ja toef veelmeer, op dat de Schaare van hun, die

205 Eens uit het graf ten leven verrijzen, nog talloozer worde!
Zoo sprak Adam met zalige rust, en zijne Genooten
Dachten met hem de blijde gedachte, van met den Verlosfer
Zich vernederd te zien, en van den laatsten der Aardsche

Dagen, met blijdschap na. Elk stond bij zijn eigene grafsteê.
 210 Van den voet des bergs tot omhoog aan de tinne des Tempels
 Beefde nog geduchter Moria. Verschrikkende wolken
 Wentelden zich uit het Allerheiligste, stroomden van daar dan
 Door de zaalen van 't Heilige, en nu in het Voorhof des Tempels,
 Toen naar den Hemel. Waarheen de verschrikkende wolken zich keerden,
 215 Beefde de Aarde, en spleeten de rotsen, en reezen de waatren.
 Eindelijk stonden de wolken, daar z' uitgebreid over de graven
 Lagen, glinsterend stil; en een stormwind bruischte op de graven:
 Maar de Almacht des eeuwigen Zoons was niet in den stormwind!
 d' Aarde beefde rondöm de graven: edoch des Verzoeners
 220 Almacht was niet in de beevende Aarde! Vlammen ontstroonden
 Aan de wolken: edoch de Heere was niet in de vlammen!
 Maar thans kwam een zacht gefuis van de Hemelen neder:
 En de Almacht des Zoons van Jehovah was in dit fuizen.
 Ach de Vaadren beving, gelijk eene sluimring in 't koele,
 225 Liefelijke bedwelming. Zij wisten niet, wat hun geschiedde:
 Maar hun donker gevoel was nabijheid des Heeren, en dat het
 Naast hen fuisde. Verheugd, met de teedre verrukking van Broedren,
 Zagen de Englen rondöm zich in 't uitgestrekt veld der Verrijzing!
 Thans schieen het Adam, als of hij riep: Ik worde geschapen!
 230 En hij poogde zich op te richten. Hij knielde in het stof nog.
 Harpen klonken hem toe! tot hem zong Seraph en Cherub:
 Wordt op nieuw, en nu voor eeuwig geschapen! voor eeuwig!

Ziet

- Ziet, gij stierft den dood, op den donkersten van uwe dagen,
 Adam! O Heil u, gij Eerste! Ontwaak! en leef nu het leven!
- 235 Adam, een zalig leven, gelijk gij er na uwe schepping
 Geen geleefd hebt! Nu sterft gij niet meer! Hij knielde in het stof nog,
 Zag nog donker. Thans wierdt, met het ligchaam dat rees, het æthérisch
 Ligchaam verëend, hetwelk, federt dat hij den dood was gestorven,
 Hem omkleed had. Dit wierdt de Verheerlijking van den Herschaapnen.
- 240 Snel verhief hij zich, stónd, en strekte de armen naar boven:
 Zaligheid mij! gij hebt mij op nieuw uit d' Aarde geroepen!
 Ja, nu weet ik het waarlijk! gij hebt mij weder, o Heiland!
 Heerlijker mij dan in Eden geschapen! O mocht ik u vinden,
 Godverzoener, ach den Almachtigen vinden! Hoe zoude ik
 245 Voor hem nedervallen! hoe hem aanbidden! Nabij zijt
 g' Ons, Verzoener: wel niet gezien, maar echter nabij ons!
 Ja, dit hemelsch gefuis is uw tegenwoordigheids stemme!
 En ook zij ontwaaken met mij! Ziet neder, gij Englen!
 Met den Vader der Menschen ontwaaken de heilige Kindren!
- 250 Eva begon zich op te heffen. Wie ben ik geworden?
 Ben ik in Eden? Waar ben ik? Ik leef op nieuw in het ligchaam
 Mijner eerste schepping? O daar is Adam! Hoe straalt hij!
 En hoe straalt ik! O gij, wiens wonden eens schietren, waar zijt gij?
 Op dat ik ijle, en u danke, gij Wederbrenger der onschuld!
- 255 Adam vloog naar haar toe, zij vloog naar Adam; zij konden
 Echter niet spreekken, toen z' in hun verukking elkander omärmden;

Slechts den naam des Wekkers der Dooden konden zij staamlen.

Abel, Abel, mijn Zoon! riep Adam toe aan den Jongling:

Want die zweefde daarheen, als een Lente-morgen, in purper

260 En in glinstring gekleed! Mijn Zoon, hoe heeft ons de Heiland

Met barmhartigheden, met gunst en genade gezaligd!

Toen wij ontsliepen, wierden wij aarde; wat zijn wij geworden!

Boven alles het geen wij baden, en al wat wij dachten,

Heeft ons overvloedig gedaan, die, o Vader, verzoend heeft

265 Onze zonde en de zonde der Waereld! o Vrede der Heemlen!

Allen zullen z' als wij, ten laatsten der dagen ontwaaken.

Enos vindt zich bij Seth, bij dien Mahalaleël, Jered,

Kenan en Noächs Vader, bij deezen Methufalah weder.

Onder straalen vonden z' elkaâr, op beevende graven,

270 Met des nieuwen levens gevoel, in 't hemelsche ligchaam,

't Welk, een bekwaamer Genoot der verlostte onsterflijke ziele,

Schier met haar denkt en gevoelt; waarin God zich aan d' Eeuwige aanbiedt.

Even als, na haar ontstaan, zich de Morgenstarren verheugden

Over haar aanzijn, en u, o Scheppende, plegtig bezongen:

275 Even zoo zweefden de Zoonen van Adam, en riepen elkander

Jubel en nieuwe zaligheid toe! Het veld der Verrijzing

Galmde van de verrukking der wederkomende Dooden!

Noach, de tweede Vader der Menschen, voelde zich worden,

En zich in 't zachtere waaijen der avondscheemring ontwaaken.

280 Aan des Onsterflijken schouder ontvloeyde een waasfem van Roozen-

Rood, toen hij snel zich verhief. Gij Engelen, zegt mij, gij Englen,
 Is mij een ligchaam geschapen, zoo riep hij, als Adam in Eden?
 Ach, waar zijn we? bij 's Eeuwigen troon, of bij 't graf dat ons infloot?
 En waar aanbidt gijlieden? waar is hij, o Hij die mij omschiep?

285 Op dat ik met u nedervalle, en met u aanbidde!

Japhet! Sem! (hij zag deeze twee voor zijne oogen ontwaaken)
 Ach, waar is, gij Zoonen, hij die van den dood ons deed opstaan?
 Om ons te spoeden, en neder te vallen, en om hem 't aanbidden.
 Neen, niet Noachs Zoonen, maar Zoonen der Opstanding, zelve

290 Ben ik die Zoon! waar is, die met hemelsch vuur ons ontvlamd heeft?

Om te knielen, en neder te vallen, hem Jubel te staamlen!

Even gelijk een Vroome, die God! zijn' Schepper! in alles
 Zoekt en vindt, in het vroege verfrischende woud de Zonne,
 Achter geurende boomen in haare schoonheid de Zonne,

295 Op ziet gaan; verrukking en zachte rilling bevangt hem!

Want zij is schoon! een sterke getuige der Heerlijkheid Godes!
 Zoo zag Abrahams Engel den Vader van 't kroost dat geloofde,
 Zalig, verheerlijkt, onsterfelijk, te voorschijn treden uit d' Aarde!
 Abraham leide de hand op den mond, en zag naar den Hemel;

300 Eindelijk, nog in zich zelve gekeerd, nog verdiept in verbaazing,

Sprak hij: Ik ben herfchapen? Hoe wonderlijk zijn, o Verzoener,
 Van uw Verzoening de groote gevolgen! hoe vol van genade!
 Ach dit nieuwe leven, uit stof door uw macht mij geschapen,
 God! Verzoener! dit leven ook ontvloede aan uw wonden!

305 Dit niet meer verderffelijk ligchaam, dien eedlen Verzeller
 Mijner ziele, dit hebt gij mij vóór den dag aller dagen
 Vóór de verandering der Aarde gegeven! Wie ben ik, wie ben ik,
 Dat gij, Beminnende! mij met dit naamloos heil overfort hebt?
 Zoo riep Abram en weende, ontvlamd van dank en van blijdschap.

310 Ifaac kwam, en het scheen aan den Vader, als ware de Jongling
 Een van de Seraphim. Zoo was met het feestlijk geschitter,
 En met het lagchende morgenrood der Hemelbewooners
 Ifaac vercierd. En Abraham riep: o zaagt gij mij worden,
 Lichtende Engel? Hij is voor Adams Zoonen gestorven!
 315 Aan mijn vermolmd gebeente heeft hij dit leven gefchonken!
 Abraham! gij geloofde, o mijn Vader, aan God, dat uit d' asche,
 Zo de vlam mij geöfferd had des beproevenden Outers,
 'k Weêr zoude ontwaaken. Ik ben ontwaakt! O beste der Vaadren,
 Wonderlijk is de genade van Hem die verzoende. Zijn heilig

320 Lijk rust nog op het Kruis, daar wij tot dien wellust verrijzen!
 Als in sluimering zonk ik neêr, en hemelsche luchten
 Waaiden rondöm mij: toen vond ik in blinkende wolken mij weder.
 Vol van verrukkingen kwamen en Sara, en Bethuëls Dochter
 Bij de Geliefden. Op haar en Hemelwaards d' oogen gevestigd,
 325 Stonden de Vader, de Zoon, en voelden het heil der Verrijzing.
 Spraakeloos stonden zij lang: edoch in de binnenste ziele
 Gloeiden eeuwige dank, en wordende Jubelgezangen.
 Israël tradt zegepraalend vooruit! en traanen vol teêrheid,

Dan-

Dankende traanen ontstroomden aan des Verrezenen oogen:

330 Halleluja den Doods-overwinnaar! den Middelaar tusfchen
Mij en den Rechter! Gij hebt, o Verlosfer, gebloed! En gij hebt het
Alles volbracht! gij hebt uit de doods-vallei mij geroepen!

En de Seraphim hielden zich niet, en deden hun Lof-lied
Stroomen in 't vreugdegefchrei der weder verreezene Oprechten:

335 Prijs en dank den Wekker der dooden! den Godlijken geever
Deezes juichenden eeuwigen levens, dat thans uit de graven
Versch ontluikt. Gij Hemel, verheug over uwe Bewoondren
U, die gy eens ontvangt! Deeze vroegere halmen, zij waaijen
't Ruisfchen des grooten oogsts te gemoet met lieflijk gelispel.

340 Zie, hun Lied, het zingt het geroep der maaijers: Gij dooden
Koomt! het bazuingeklank: Geef Zee en Aarde hen weder!
Ach, het Jubel-gefchreeuw te gemoet des laatften der dagen!

Israël wendde van hun zijn oog naar Golgotha's grafteé.

Luid in alle de Heemlen, met alle eeuwige Chooren

345 Wil ik danken, wanneer g' u uit uwe grafteé om hoog zwaait;
Als de Beminde den Minnenden ziet op zijn' heerlijken Zetel,
In dien glans, die de uwe van 's Waerelds aanvang geweest is!
Zijt ge, 't geen Ik ben, Englen? Gij zijt het niet; stierft, gelijk ik stierf
Niet, geloovend aan hem! ah de machtige vreugden des Opftaans

350 Voeldet gij niet! Hij is, gelijk Menschen fterven, gestorven;
En, als Menschen, zal hij in 't nieuwe leven om hoog gaan!
Zalig, aanbidt gijlieden! Wij, met u zalig, aanbidden:

Maar wij beminnen des Eeuwigen Zoon en der Stervlingen teérder!
 Ach waar zijn, die met mij hem in 't eerste leven beminden?
 355 Wel maar van verre en donker hem zagen, den Redder der Menschen,
 Maar in zijne Godlijkheid echter! Hij wendt van den Hemel
 Naar de Aarde zijn oog, en aanschouwt en omärmt de Geliefden;
 Jofeph en Rachel nog niet. Bij het graf der Moeder Benóni's
 Was haar Engel. Zij stond aan het hangen des openen rotssteens;
 360 d' Engel stond op de hoogte. Met blikken der innigste vriendschap
 Zag zij naar hem omhoog; met blikken der innigste vriendschap
 Zag hij naar haar omlaag. R. Mijn graf is eenzaam, o Seraph!
 E. Rachel, het graf, in welk nu de Godlijke spoedig zal rusten,
 Is ook eenzaam! R. Onsterflijke, ach hoe heeft hij geleeden,
 365 Hij, wiens lijk de grafsteê nu haast bij Golgotha insluit!
 Ach, wat heeft des Verzoenenden dood ons verworven! Eens zal ik
 Hier uit den dood ontwaaken, waar mij het gebeente vermolmde,
 Hier, uit het stof! Ook Opstanding heeft mij de Heiland verworven!
 Toen zij nog sprak, verhief zich van 't graf rondöm haare voeten
 370 Zacht-opwellende waasfem, een wolkje, gelijk 't wel de roos eens
 Of het loof der lente omgeeft, daar zilver uit afdruipt.
 Rachels flikkring omtrok met goud den zwemmenden waasfem,
 Als de Zon, die van d'avondwolk de zoomen met goud verwt.
 En haar oog verzelt het wellen des waasfems. Zij ziet hem,
 375 Anders rondöm zich, en weder anders gevormd, zich beweegen,
 Rijken, daalen, op 't laarst steeds meerder naadren en glinstren.

En

En het diepzinnige treft haar der steeds verändrende schepping.
 Ondoorgrondlijk in 't groote, en ondoorgrondlijk in 't kleine,
 Zonder te weeten, hoe na haar de zweevende waasem bestaan mocht,
 380 En tot wat Wezen hem haast des Almachtigen stemme; Verzoener,
 Uwe stemme, nu haast zou scheppen! Zij bukt zich er over,
 En betracht hem steeds met blijder en blijder aanschouwing.
 d' Armen wijd uitgebreid, vol van verrukkende naamlooze vreugde,
 Stond haar Engel, en zag het. Nu klonk des Almachtigen stemme!
 385 Rachel zonk. Het schein haar, als of zij versmolt in traanen,
 Zacht in vreugdetraanen; als of z' in belommerde dalen
 Nedervloeide; zich over bekoelde en bloemenrijke oevren
 Licht verhief; daaröp nieuwgeschapen onder de bloemen
 Deezer oevren, en onder den geur zich bevondt hunner waasems.
 390 Thans ontwaakt zij geheel! Zij voelt zich, zij ziet zich, zij weet het,
 Dat haar een nieuw onsterffelijk ligchaam omgeeft. Met verrukking
 Ziet zij Hemelwaards, dankt Hem, die van den dood haar in 't leven
 Riep. Nu verftomt zij niet langer: Gij, mijn Verzoener, mijn Broeder!
 Jefus Christus! mijn Heer, en mijn God! steeds galme uw naam het
 395 Eerst van mijne lippen! daarna die van u, gij Geliefden,
 Israël, Joseph en Benjamin, Benjamin! Israël! Joseph!
 Jefus Christus! mijn Heer en mijn God! Waar vind' ik hen? Leidt mij,
 Leidt mij, o Seraph, op dat ik den Aangebednen aanschouwe,
 Israël, mijne Kindren! Tot in haar binnenste dorst mijn
 400 Ziele naar hen! Ik wil mij voor hunne oogen, met hun mij

Over mijne verrijzing en over mijn' zegen verblijden.
 Israël vondt zij, en Lea, en Lea's Zoonen. Die waren
 Van den Stroom, uit de strecken Ægyptens, naar boven gekomen;
 Benjamin ook, slechts Joseph nog niet. De hemelsche Joseph
 405 Toefde nog om zijn graf te Sichem. Eén van de jongskens,
 Die de Heiland eens kuste en zegende, en onder de Schaare
 Plaatsfe: Wordt, gelijk zij, of gij kunt het leven niet erven!
 Eén van deezen was thans gestorven. Zijn leidende Engel
 Bracht hem heenen naar Hemors veld; en toen zij de Ziele
 410 Aan de Dooden-sjelonk bespeurden, bleeven zij zweeven.
 Samed vroeg den Engel, terwijl hij des Onbekenden
 Heerlijkheid zag: Wie is, o gij mijn hemelsche Leidsman,
 Deeze Straalen-gedaante, zoo vol van eenvoudige hoogheid?
 En, met getemperder glans, met een' glimlach, antwoordde Joseph:
 415 Bloem, welke nu in de schaduw der levensboomen zal wasfen,
 En bij 't gedruisch des kristallinen Strooms, die neêr van den Troon vloeit,
 Wie ik ben? Ik was in het leven, uit welk gij gevlucht zijt,
 Eerst een gelukkig Kind, toen door vervolging ellendig,
 Zeer gelukzalig daarna! Want een Vader van lijdende Volkren
 420 Wierd ik, en van mijn' Vader! Erkent gij nu, Vroeg-ontvloodne,
 Rachels en Israëls Zoon? En Samed sprak tot den Engel:
 O gij Onsterflijke! Israëls Zoon en Rachels, van wien mij,
 Ach van Joseph! mijn Vader de wonderbaare geschiednis
 Dikwijls van vreugde weenend vertelde. Nog zachter, o Joseph,

- 425 Schitter nog zachter, zoo waag ik, met u, o Joseph, te spreken.
U te zien, dit alleen verdiende het lijden des stervens;
Gaarne verdroeg ik den dood om uwentwille nog eenmaal;
Ja nog eenmaal den doodsstrijd van 't volle ontluikende leven,
En van de innige liefde tot dit zoo bloeiende leven,
430 Met den dood, en met dat gevoel, als of wij vergingen;
Met dien droom van eeuwigen nacht, het verschriklijkste in 't schrikken!
Even ontkwam ik het eerst! Mijn Engel zeide 't mij, moest het
Dikwijls herhaalen: Gij leeft! Zoo had de Vernietigings-schaduw
Mijne ziele vervaard! J. Vroeggelukkige Ziel, van het lijden
435 In dat leven moest g' ook een weinig verdraagen. Hoe wordt het
Thans u beloond, dat gij reeds zoo jong een Genoot der beërvers
Van dit Heil; ook van hun, die hooger dan ik op den trap der
Zaligheid staan, zijt geworden! S. O Israëls Zoon, uw getemperd
Schittren verdraag ik nauwelijks, Joseph! J. Haast leert gij het, Samed;
440 Haast zult g' Abraham zien. Ontlast van het ligchaam der Aarde,
Leeren de Heiligen spoedig. S. Ik leere gaarne. Onderwijs gij
Zelve mij, Israëls Zoon. Ook in het leven op Aarde
Zijn er somwijlen uren des Hemels. Hoe was 't in dat uur u,
Toen g' u niet meer bedwingen kondt, in die hemelsche ure;
445 Toen gij riept, en luid weende, zoo dat het d' Ægyptenaars hoorden:
Ik ben Joseph! Leeft nog mijn Vader? toen 't oog van uw Broeders,
En van den jongsten der Broedren, ach uwes Benjamins oog u
Thans zag spreken! Gaat heen, en boodschapt aan mijnen Vader

Mijne heerlijkheid in Ægypten! gij toen om den hals viel
 450 Benjamin uwen Broeder, en weende! toen in deeze omärming
 Benjamin ook de traanen der vroege Zaligheid fmaakte!
 Ook in dat andere uur, toen gij nu verftond, dat uw Vader
 't Had vernomen! en dat het hart des verbaazenden Grijsaards
 Anders het had begreepen; het niet had geloofd! tot dat eindlijk
 455 Hij uwe woorden gehoord, en Pharao's wagens gezien had;
 Dat zijn geest toen weder was leevend geworden: Genoeg is 't
 Nu, o genoeg, dat Jofeph mijn Zoon nog leeft! Ik wil heen gaan,
 En hem zien, eer ik fterf! toen daarna hij u waarlijk aanschouwde!
 Gij om den hals hem viel, en lang in zijne omärming
 460 Weende! toen tot u zelven uw Vader zeide: Nu wil ik
 Gaarne fterven; ik heb gezien uw aangezicht, Jofeph,
 Dat gij nog leeft! hoe was 't u in deeze uren des Hemels?
 J. Koom gij, ook Israëls Zoon, en ook mijn Broeder, en jonger
 Dan mijn Benjamin was, koom hier en omärm mij! Nu fiddert
 465 Samed naar Jofeph heen, en omärmt hem. De traanen des Hemels
 Weenden zij lang. J. Hoe het, Samed, mij was, dat gevoelde gij zelve,
 Toen gij van die traanen op Aarde de blijde gefchiednis
 Mij terugriep; toen gij hier door de vreugden des Hemels
 Mij vermeerderde, en zoo vermeerderde, dat ik den Geever
 470 Van deeze Zaligheid weder met nieuwe dankzegging aanriep,
 En met fterkere, dan ik in staat was op d' Aarde te brengen.
 S. Jofeph, ik wil van u ook het danken leeren: maar zeg mij;

Waar-

Waaröm vertoeft gij tog bij een graf? J. Onsterflijke, weet hij
 Reeds des Godlijken dood? De Seraph wilde nu spreken;
 475 Maar met haaste riep Samed: Ik weet, ik weet des Verzoeners
 Dood! J. Zoo weet gij dan ook, dat ons, die het Kruishout omringden,
 Zijn bevel wierdt gebracht, van om laag naar de graven te zweeven.
 Bij zijn lijden waren w' aanwezig, tot dat hem het hoofd zonk,
 En hij stierf. S. Dit wist ik nog niet. Van den Dooden te spreken,
 480 Daar toe ben ik niet zalig genoeg. Zoo dra ik zoo hoog mij
 Durf verheffen, en niet meer behoef te verftommen, is 't Joseph,
 Daar ik meê spreek van den Heiland. Thans mijn en Benjamins Broeder,
 Zeg mij, wiens beendren bedekt dit graf, waar g' u ophoudt? J. De mijnen,
 Samed. S. Moest dan een ieder naar zijne grafteê zich wenden?
 485 Of verkoost gij de uwe u slechts? J. Des Onsterflijken boodfchap
 Was: Laat een ieder van u naar zijne grafteê zich wenden.
 Wat beduidt dit, mijn Hoeder, en Joseph, gij Englen des Heeren?
 Glimlachend zwijgt de nimmer Sterflijke; Joseph hervatte:
 Dit misfchien, dat wij ons tot het graf met den dooden Mesfias
 490 Moeten vernederen; dat wij dat alles, waar van hij ons vrij maakt,
 Onder beenderen moeten, met stil gepeins, overdenken.
 Want, dat hij sterft, en verrijst uit den dood, dat bevrijdt van den dood ons;
 Dat wekt eenmaal ons op ten laaften dage der Aarde.
 S. Hier dan, hier zal Joseph ontwaaken! O droegen de mijnen
 495 Herwaards mijn overschor, zoo ontwaakte ik nevens u, Joseph.
 Laaten we binnen zweeven in 't graf, en zien wat in d' aarde

Van het omkleedfel, dat eens u omgaf, is overgebleeven;
 Zien, wat eens op zal rijzen! Dit kleededen Israëls Zoonen,
 In het Balsamifche Dooden-gewaad bij den Stroom van Ægypten;
 500 Daaröm is mogelijk uw stof van het stof der Aarde gefcheiden,
 En wij kunnen nog zien, wat voor d' Eeuwigheid eens zal ontluiken.
 J. Koom dan, Samed. Hij sprak het, en bracht hem om laag in de grafteê.
 En zij vonden, waar, in de gewelven, de donkerfte nacht was,
 Josephs Engel, aan wien de onrust en vreugd der verwachting
 505 Uit het aangezicht ftraalden. J. Ik zie 't, gij verheugt u, o Seraph,
 Over dien, die nu spoedig ontwaakt. E. Over zijne Verhooging,
 Joseph, die altijd heerlijker wordt, en ons de verwachting
 Steeds met nieuwe verrukking beloont. Wanneer gij een beemde
 Vol van lente beminde, en er steeds, waar gy wandelde, nieuwe
 510 Bloemen voor uwe voeten ontsprooten; maar die, die gij 't meeste
 Onder de bloemen beminde, die ééne nog fliep in den schoot der
 Lieflijke beemde: zoo zoudt gij gewis, o Joseph, die ééne
 Met onrustige vreugde verwachten. J. Welke genade
 Meent gij, Seraph? E. O, gij Onsterflijke, en echter nog Doode,
 515 Welke genade ik meene? Aanschouw! Nu welde van zelve
 Aarde, als wolken, om hoog, en zonk aan des rotfen-verwulffels
 Zijde neder; edoch, waar de Engel des Heiligen zweefde,
 Bleef er iets van het wellende stof. Het golfde met haaste
 Op en neder, en flikkering was in de baarende stof-wolk.
 520 Zweef nu nader, en zie, riep Josephs Engel, hoe heerlijk

Hier

Hier in de aarde beginnen de eerste vonken des levens.
 En er ontstond een zacht gefuis in de Dooden-spelonke.
 Sameds goudene lokken waaiden; het fuisde den Zoon van
 Israël na, toen hij 't overschot zijner beendren genaakte.
 525 Maar nu kwam met haaste de nieuwe Schepping de blikken
 Sameds, de blikken der Engelen voor. Zij zagen 't geschiede,
 Maar het geschiedende niet: het stof veranderd, verreezen
 Rachels Zoon! Hij riep: Verbonds-Engel, gij, die hen eertijds
 Vlamvend des nachts, en bij dag in de hooge wolk hen geleidde,
 530 Weg uit Ægyptens graf, door de Schelfzee heenen, naar Kanan:
 Zoo, dat de Pijniger zonk! Thans zinkt de grootre, de Dood zinkt!
 Maar in de velden van Ephron zijn Israël en mijne Moeder;
 Abraham, Abraham ook! Hij riep het, en straalde uit de grafftee.
 En, door de vreugde verftomd, verzelden de Engelen en Samed
 535 Josephs waaijende vlugt. Hij ontzweefde aan het heilige bosch van
 Mamre in zijner Vaadren en zijner Broedren vergaadring.
 O wie hoorde genoeg van den naklank van Hemelfche harpen,
 Om te doen galmen, hoe nu ten tweedenmaale de Vader
 En de Zoon zich ontvingen, de Broedren den Broeder erkenden!
 540 't Geen de Moeder gevoelde, toen zy haaren Eersteling aanzag!
 Heerlyk had hem geschapen de tweede Schepping. Zijn droom ging
 Tot in het eeuwige leven. Voor zijne helderder klaarheid
 Boogen zich zijne Broeders: nu niet slechts nijdloos; met vreugde
 Boogen zij zich, en dankten den Geever der hoogre genade.

- 545 Digt bij Phiála's bron begroef een Wandelaar Salems
 Priester en Koning. Hij vondt er den Heiligen. Enkel uit deernis
 Niet, uit Menschlievendheid niet, begroef de verwonderde Vreemdling
 Hem, maar uit eerbied tevens. Hij vondt hem op 't aangezicht liggen
 Met gevouwene handen. Zoo lag, een Hemelsch aanfchouwen
 550 Voor der Seraphim oog, in den dood de Priester des Heeren!
 Lang zag hem de Wandelaar aan; en, waardig, om deezen
 Dooden ter aarde te brengen, verhief hij, met rillenden, blijden
 Dank, naar den Hemel de handen, en sloeg ze toen om den Ontflapnen,
 Greep hem, en hefte hem op uit het stof, en begroef hem, biddend.
- 555 Melchisedek omzweefde dit graf. Al ruischende goot zich
 Van Phiála 'd ontstaande Jordaan om laag tegen 't koele
 Mos van den grafsteên. 't Melodische zachte geluid van de bronwel
 Overstroomde des Heiligen ziel met diepzinnige blijdschap.
 En het scheen haar, als of zij uw stem, Almachtige, door het
 560 Hemelsch Jerusaleem zacht met des Troons krystallen riviere
 Hoorde ruischen, en waaijen door 't loof van de boomen des levens.
 Dieper zank Melchisedek steeds in de lieflijke kalmtē
 Deezer verrukking. Rondöm hem vergingen en Hemel en Aarde;
 God en hij vergingen slechts niet. Herschapien verhief hij
 565 Zich uit het stof, en stond, en zank weêr neder op 't aanschijs,
 En verstomde; zijn oogen nogthans vol beevende traanen
 Noemden Jesus! en Jesus, den Borg, de gevouwene handen!
 Op de vlakke, waaröp zij, door uwe Boden, o Almacht!

Uit

Uit de gloeiende diepte geleid, weêr om hoog in het leven
 570 Kwamen: een schouwspel van ijzing, ontroering en schrik voor die allen,
 Die, wanneer nu de Hoorn, het Gezang, de Pijpe en het Pfaller,
 Als de Cither, Trompet! uw gejuich, en Bazuin! uwe dondren
 Raasden, die dan om het schitterende Beeld ter aarde zich stortten:
 Op die vlakte hadden hun graf de vroomen, Azarja,
 575 Mifaël en Hananja in éénen rotssteen gehouwen.
 Niet verwijderd van 't graf der Godlijk geloovende Helden
 Lag het Beeld, in een' ijslijken puinhoop! Eens had het de Koning,
 Dien Jehovah van Babylons top tot de beesten om laag fiet,
 Onder de wolken geplaatst, gelijk hij 't al droomend aanschouwd had.
 580 Koninkrijken, die 't Beeld betekende, ondergegaane
 Koninkrijken, nog liggen z', een enkle ontfaglijke puinhoop!
 Mifaël en Hananja begroeven Azarja; verheugden
 Over de Opstanding zich, toen zij den Geliefden begroeven.
 U, Hananja, begroef de eenzaame Mifaël troostvol,
 585 En doôr de gedachte verkwikt van het naadrende sterven.
 't Oog des Oprechten zocht in hun graf de asche der Dooden;
 Maar het oog des Onsterflijken zelfs zocht hier, en het vondt niet.
 Echter vloog hij, vol van 't gevoel der blijste verwachting,
 Boven de hooge graven omhoog, en zong in de vreugde
 590 Zijner ziel naar de beide Geliefden neêr, en ten Hemel.
 (Dikwijls wordt der Onsterflijken stem gezang, geene spraak meer,
 Als in hun zich uitstort de heetere gloed der bevinding.)

Met het waaiend geruisch des Euphraats zong Mifaël. Niet met
's Menschen zielloos oor, maar gelijk het Englen verneemen,
595 Als een vliegende Stroom langs hellende oevers neêrftort,
Hoorden zij beiden de stemme des Strooms en Mifaëls stemme:
Evenwel zullen wij eens uit deeze graven ontwaaken!
Ja, hoe ver, o Vermolming, gij ook in de diepten der Schepping
't Stof van ons hebt verftrooid; in uwe dondrende kolken
600 Stroome het, Oceaan! in uwe stralen, o Zonne,
Zweeve het! maar God schiep het! onsterflijke Zielen bewoonen 't!
Zekerlijk zal het d'Almachtige zaamlen, en over dat stof eens
Opstaan, en het gebieden in 't nieuwe leven te rijzen!
Aarde nam d'Almachtige, en sprak tot de beevende aarde:
605 Wordt een ligchaam des Menschen. Zij wierdt het. Het stof der Ontbinding
Zal de Almachtige neemen, 't beveelen een ligchaam te worden!
Haleluja! dan zal het stof der Ontbinding ontwaaken!
Ruisfchen zullen de Stroomen! de Stormen bruisfchen! de Zeeën
Brullen! de Aarde beeven! de Hemel dondren en nacht zijn!
610 Magtiger dan dat vliëgend geraas, hoe vol ook van ijzing,
Zal de Bazuine roepen, zal roepen de Wekster der Dooden!
Oprijzen zullen dan, die liggen in d'Aarde en slaapen!
Zachter toonden zijn laatste klanken. Hy stond uit den doode
Op! uit den doode verreezen bij hem de Hemelsche Vrienden!
615 Hij, die als ligte Luipaarden zag uwe Paerden, Chaldæa,
En als Arenden vliëgend naar 't aas; de snellende Ruiters

Zamelden gevangnen als zand! zij belachten de Prinsfen,
 En beschimpten de Koningen. Ziet hun Leidsman was dronken,
 Eerst van zijne nog meer dan het graf onverzaadlijke gramfchap,
 620 Toen van des Wreekenden zwijmelkelk! De Propheet, die den Wreeker
 Ook in d'ontfaglijke Heerlijkheid zag, waarmee hij van Paran
 Kwam! de pest ging voor den Verfchriklijken heen; waar zijn voeten
 Traden, ellende! Hij mat het Land, hoe ver de Vernielfter
 Woeden, en waar zij zou ftill staan! de heuvelen moesten zich buigen,
 625 Waar de Heerlijke ging. Smert leeden de bergen. De Stroom ging
 Ruisfchende, fnellende door! Toen bukte de Afgrond; de Hoogte
 Hief haare handen om hoog; ftill ftonden de Maan en de Zonne.
 Met het licht ging zijn pijl daar heen, met het fchittren des blikfems
 Zijne spies! De Propheet, die zoo den Helper in Juda,
 630 Ziet den Wedervergelder in zijnen luister aanfchouwde,
 Thans was God ook van deezen de kracht! De Reddende bracht hem
 Uit het graf in de hoogte! En Habakuk loofde den Wekker!
 Lieffelijk klonk zijn fnaarensfel bij de opene grafteê:
 Niet alleen de Vijgeboom bloeit, de vrolijke Wijnftok
 635 Niet alleen, en ver in de dalen het werk des Olijfbooms!
 Ook het onfterflijke Koorn ftaat hoog, de oogst voor alle Eeuwen!
 Glinfterend rijpt het omhoog in de blijde velden der fchooven!
 Vol is van uw Lofzang de Hemel, Selah! de Aarde
 Van uwe eer! Gy dacht aan ons, Barmhartige, toen wy
 640 Hadden den beker des doods tot op den droesfem gedronken,

Al de verderffnis gezien! 'k Spring dan op in u, o mijn Redder!

En verheug mij in God, in den God mijnes heils door alle eeuwen.

Even als, wen zich in 't rond de Hemel met wolken omkleed heeft,

En des Verwachtenden vorfchend oog fteeds ernstiger opziet,

645 Even als dan zich op eens uit de wolken de vlamme des Heeren

Stort, en in *Donder-stormen* den lof des Almachtigen uitroept!

Zoo ontrukte aan den nacht des doods Jefaïa zich, ftraalde

Boven zijn graf! Zoo riep hij den Schepper uit stof zijnen dank toe!

Onder 't afgrijslijke puin des grooten Babylons, 't welk zich

650 Nebucadnezar, ter eer' zijner trotsche Heerlijkheid, bouwde,

Maar in het welk ook de ftemme weêrklonk des heiligen Wachters:

't Koninkrijk is van u heenengegaan, tot de Beesten des velds zijt

Gij verftooten! 't was onder deezen verlaatenen puinhoop,

Dat de afche des Heiligen lag, dien God met een heldren

655 Blik in 't aanftaande verlichtte. En Daniël zocht zijne grafstêe.

Seraph, waar vind' ik mijn graf in de groote verwoesting? Zij zweefden

Voort bij 't gefchreeuw van vogels der nacht, bij het fifen der draaken,

Bij gezonken Paleizen. Zelfs had d' Arabier geene tenten

Op deezen eenzaam grond, zijn slaaf had hier geene ftruiken.

660 En nu vindt de Engel zijn graf. Met water en biezen

Was het bedekt. Een met mosch bewafene grafsteen verhief zich

Onder waajende biezen daaruit. En Daniëls ziele

Dacht aan het lot van veelen terug, die eeuwen reeds fliepen:

't Lot van hem, die hoog, met de floute kruin naar den Hemel,

665 Stond,

665 Stond, een grootè schaduw den Moeden, en dof daar neder
 Stortte, toen 't: Houwt hem om! van de Hemelen klonk. Evenwel nog
 Leerde deeze! maar d' andere niet. Zijn trofchere Zoon kon 't
 Nimmer leeren, dat God over Koninkrijken bevel voert,
 En, naar zijn' wil, de Koningen neêrstort. Dus ging er een hand ook
 670 Over den gouden Kandelaar voort; dus schreef zij den dood ook:
 Koning! de jaaren van uwe macht zijn geteld en volèindigd!
 Ziet, u heeft de Rechter op zijne weegschaal gewoogen!
 En u te ligt gevonden! Uw Rijk is gedeeld, is den Meder,
 En den Perfer gegeven! Den trofchen, en zijne genooten,
 675 Heuvels, die met den berg ter tijd der vernieling verzonken!
 Liet des Heiligen ziel voor zich heen, als verschijnende schimmen,
 Snel voorbijgaan. Edoch voor Daniël zelven was nu het
 Einde der dagen mede gekomen. Gods Liefing ontwaakte,
 Zweefde en schitterde neêr op Babylons liggenden puinhoop,
 680 Als de Starre der scheemring, die neêrblinkt van d' eenzaamem Hemel.
 Traanen zaaide hij eens, en maaide vreugden, Hilkia's
 Tedere Zoon, toen hij met het besef des herfchapenen levens
 Boven de grafftee stond, en geheel onsterflijk zich voelde.
 Die Thekoitische Herder, die onder d' eenvoudige hutten
 685 Hem tog kende, die hoog aan den Hemel het Zevengestarte,
 En den Orion gemaakt heeft! hij zag de velden in jammer,
 Liggen, de hoogte van Carmel verdord! de Paleizen van Moabs
 Zinkende Hoofdstad verteerd door het vliegen der dampende vlamme!

Moab

Moab vergaan met gedruisch, met gejuich, met den klank der bazuin!
 690 Meer nog zag hij dooden en puin in de velden van Juda,
 Bethels Altáár, de Paleizen der Heerscheren zinken! der duurte
 Woedende plaag; van ijzer en zonder regen den Hemel,
 Ach slechts wolken van stof! drie Steden naar ééne om water
 Trekken, en niet zich verzadigen! 't zwaerd en de doodende pest de
 695 Jonglingen vreeten! Van deeze gezichten der droevige ellende
 Nedergestort, ging Amos om hoog naar de blijdschap der Dooden;
 Vloodt de Leevenden gaarne, die reeds de vervulling bereikte.
 Nu ontwaakt hij om 't heil te zien des Zondeverzoeners
 In het onsterflijke ligchaam; niet meer den Hemel van ijzer
 700 Voor den dorst van hun, die naar 't kennen des Heiligen smachtten.
 Job had zijne grafftede omplant met koelende schaduw,
 En hij zweefde in het waaijende bosch. Nu scheenen de rotfen
 Zijnes getorenden grafs zich voor hem neder te buigen,
 En nu zonken zij. Ras ontklommen er wolken van wellend
 705 Stof aan de rustende rots; doch er blixemde glans uit het stof uit:
 Uit een ander stof, een andere glans, dan hij ooit nog
 Zag! De nieuwe verschijning vervult hem met peinzende vreugde;
 En hij zinkt in het schitterende stof vol verrukking! Zijn Engel
 Zag, hoe hij onder de hand des Almachtigen wierdt. Nu weêrhielt de
 710 Seraph zich niet, riep om hoog, riep in zyne vreugd naar den Hemel,
 Zoo, dat rotfen en bosch voor de stem des Roependen beefden!
 Job gevoelde 't, hij was op nieuw, was weder geschapen!

Riep,

Riep, en weêrhieldt zich niet, riep met de stortende traan naar den Hemel,
 Zoo dat rotsen en bosch voor de stem des Roependen beefden:

715 Heilig, heilig, heilig is die, die zijn zal, en zijn zal!

Somber was nog de Hemel bij Golgotha. Donkere wolken
 Overdekten de Dalen en Hoogten, 's verzoenenden Offers
 Gantsche schouwplaats, zoo ver het oog der Menschen den heuvel,
 Waar het Kruis des Gedooden stond, in staat was t' aanschouwen.

720 Stijf, met het diepgezonkene hoofd, de heilige slaapen
 Met de kroon der smaadheid bedekt; in het even verstijfde
 Bloed, dat stilstond, om hoog om Genade! niet meer tot den Rechter
 Riep, in de Heemlen der Heemlen om hoog, om des Vaders Genade!
 Hing uw lijk, o had ik een' naam, om u waardig te noemen!

725 Hing uw lijk, geen traanen, ook niet des beevenden stemme
 Noemt u! hing aan het hooge Kruis uw lijk naar beneden.
 Rondom den Dooden verstomde ook het zachtste geluid van de winden,
 Hemel en Aarde verstomden. Van Menschen verlaaten, eenzaam
 Lag de heuvel. Zoo ligt een slagveld, van de verlaagne

730 Nu begenadigde of nu gevonnise zielen verlaaten.

't Oog niet afgekeerd, zag de medegekruisigde Jongling
 Op den Dooden, hoe zeer in zwaare sluimring dat oog reeds
 Aanving donker te worden. Gij zijt gestorven! gestorven!
 Gij, dien mijne ziele, zoo veel zij beminnen kan, lief heeft!

735 En nu ben ik alleen in deeze martlende doodstraf!

Ach, ik wil 't gaarne lijden; wil alles, alles verdraagen,

Want gij hebt veel meer geleden, veel meer dan ik lijde;
 Maar verlaat mij tog niet, gelijk u uw God heeft verlaaten!
 Vruchteloos verdiep ik mij zelv' in dit denkbeeld, doorvorsch het
 740 Vruchteloos. God, uw God verliet u! te ernstig denkbeeld!
 Voller van verbaazing, dan al wat mij ooit nog verschrikt heeft!
 Konde ik maar nog staamlen: getrouwe Weinigen, ja gij
 Zoudt mij antwoorden, of gij hem zaagt, toen hij dit naar zijn' God riep?
 Of gij hem zaagt het hoofd naar boven verheffen? en staaren
 745 Naar den Hemel zijn oog? Of gij zaagt des Roependen aanschijn?
 Want de dondrende stem, met welke hij schreeuwde, vernaamt gij!
 Konde ik het staamlen! Rondöm mij vergingen Hemel en Aarde!
 En er ontfroomde mij heeter bloed! ik stierf, zoo 't mij toefcheen!
 Ach zij zien met deernis mij aan! Gij teedren! gij vroomen!
 750 Weenen kan mijn oog niet meer; het zoude u beweenen!
 U boven al, o Moeder! Verlaat haar niet zoo, als uw Vader
 U verliet! Ach mij, verlaat mij zoo niet, Ontfermer!
 Dus dacht deeze, en hij worstelde thans met den dood. De verlichting
 Gods befraalde hem schitterend. Het doel des Godlijken Offers,
 755 Dat des Geöfferden bloed in het eeuwige leven gestroomd had,
 God verzoend was! dit leerde de Geest hem des Zoons en des Vaders!
 En hij verbaasde, gelijk een van God geleerde 't slechts doen kan.
 Van Pilatus, hem hadden de Hoogepriestren gebeden,
 Niet tot dat d' Overtreeders den dood der kruisfiging stierven,
 760 't Uit te stellen, hem thans te dooden, hem thans te begraven,

Om niet het Feest door 't gebeente der Vloekelingen 't ontwijden!
 Daaröm kooft van Pilatus een slaaf; hij haast zich, en zegt iets
 Aan den Hoofdman. Deeze beveelt. Ras grijpt, die het naaste
 Stond, eene knods vol bloed van den dood van veele Gekruisten,
 765 Nadert ijlend, en reeds verzellen hem zijne Genooten,
 Houdt ze nu met den gespierden arm hoog boven zijn hoofd op:
 Sterf! en ploft ze ter neder; toen brak het gebeente des booswichts;
 Toen klonk van zijn' wortel het Kruis, tot om hoog aan de spitse.
 En de gezaligde Jongling vernam des verbrijzelden Kruishouts
 770 Doffen galm, den verkondiger van zijn naderend sterven!
 Zacht klonk hem de Propheetische stem van 't naadrende sterven!
 En reeds wendt de Romein zich, en gaat met staarende ijzing
 't Kruis, dat in 't midden geplant was, voorbij. Want Goden der wraake
 Zweefden, zoo schein het hem, zweefden rondöm dit Kruis in het midden;
 775 En hij kwam bij den Jongling; met kalnte zag deeze op hem neder.
 En de Kruisfiger, om zijne plaagen niet lang te doen duuren,
 Bonste met al die krachten, die hem de verhardende krijg gaf,
 Op zijn vermoeid gebeente, de bloedige druipende knods, al
 Hijgend, neder; nu brak het, en trilde en bloedede; kraakend
 780 Galmde het Kruis! De aarde stoof van den wortel naar boven,
 Van rondsömme beefden de schedels van vroegre Gekruisten.
 Eindelijk ging hij nog eens, edoch met draalende voeten,
 Naar het Kruis in het midden, en stond, en zag op het lijk; nu
 Riep hij den Hoofdman toe, die om laag bij den heuvel, diepzinnig,

785 Langzaam ging; hij riep: Bij de Goden! hij is gestorven!

Maar de Hoofdman antwoordt: Ik weet, dat hij dood is; gij echter
Neem eene speer, en doorstoot hem het hart! Zoo sprak hij, en wendde
Zich weder om, en zag met droefgeestiger ernst op de aarde.

Reeds verheft zich de blinkende speer, reeds drijft zij naar achtren,
795 Sneller naar vooren, en dringt de zijde van 't Godlijke lijk in.

Water stroomde, en bloed, de zijde van 't Godlijke lijk uit.

Thans zag het verdoovende oog des stervenden Jonglings,

Slechts van verre evenwel, zoo 't hem dacht, in benevelde scheemring,

Nog dit bloed uit het lyk des heiligen Duldenden vloeïën;

795 En nu brak hem het hart. Terwijl de ziel en het ligchaam,

Om niet te scheiden, voor u, o dood, niet te wijken, nog worstlen;

Eer van den sterken band der natuur d' onuitvorschbaare weeffels

Alle verscheuren, gevoelt zoo, denkt zoo de ziele des Veegen,

Of heeft bewustheid er van: maar woorden van menschlijke taalen

800 Poogen 't vergeefs te zeggen, hoe zielen van Stervenden handlen.

Nu, nu. . Ach, ontferm u ook mijner! om uwes bloeds, om

Deezes doods wil, dien gij voor allen! . Verliet u, God! God!

God verliet u! Ontferm over allen! ach over mij, u!

Ja, om uwer geboorte, om uwer foltringen wille

805 In het Gericht! om uwen verzoenenden dood aan het Kruishout!

Om uwe Opstanding! om uw verheffing tot God uwen Vader!

Ach om des doods, om des levens wil! Gij zijt het, gij zijt het!

Amen, Amen! gij zijt de Volëindiger! binnenge treden,

Hoo-

Hoogepriester, in 't Allerheiligste! Uwe Verzoening,
 810 Godverzoener, is eeuwig! Hoe dorstede 't Jesus Christus!
 Zonde gemaakt en vloek, hoe dorstede 't Jesus, mijn' Redder!
 Hoor ik: Het is volbracht! almachtige stemme, u weder?
 Heuvel des doods, mijn graf, gij waart zijn Outer! verheug u
 Over d' Ontbinding, vergruisd gebeente! hier zult gij vermolmen!
 815 Als hij zoo in de diepte des harten smeekte, zoo naderde
 Abdiël hem; hij zweefde rondom hem met stillere vlugt, en
 Zag hem aan. Ras wordt het gezicht des Onsterflijken klaarder.
 En hij zegent hem in tot den dood: Gij bron van het leven!
 Geever van onuitspreekelijker ontferming, en hooger
 820 Gunsten, dan ooit en Engel en Mensch om dachten en baden,
 O Verzoener des Waerelden-Rechters met hun die misdreeven!
 Wees met hem in die ure, voor welke ook Engelen beefden,
 Als zij door deezen geduchten nacht tot den Eeuwigen gingen;
 Wandel met hem in het duistere dal, en laat hem de vreugde
 825 Uwes levens en zijner volëinding van verre aanschouwen!
 Abdiël zegent hem dus. Nog smeekte des Stervenden ziele:
 God, gij Liefde, die eeuwig bemint! O ziel, die gered zijt,
 Stamel het niet! gij worstelt vergeefs, om hier nog te danken.
 Heere! God! barmhartig, genadig, getrouw en lankmoedig!
 830 God! Vergeever der zonde, der overtreding en misdaad!
 Heere! in uwe handen. Ach Schaaren van 't Paradijs! in 't
 Blinkend gewaad!. Hoe waaijen de Palmtakken! hoe in de hand der

Overwinnaars! O God barmhartig, getrouw en lankmoedig!
 Heere! in uwe handen beveel ik . . Maar nu niet langer
 835 Toeven, verzoende, rechtvaardige, rijk begenadigde ziele!
 Heiland, in uwe handen beveele ik . . Hij stierf. Nu verliet de
 Ziel, en de fijnste nog oovrige levensdeelen het ligchaam;
 En zij wierden de ziel tot een kleed, om eens haar vervloogen
 Stof te verheerlijken, dan, als 't aanstaande Gericht het om hoog roept.
 840 Dus nu dacht de Ziele: Was dit de dood? O gij zachte,
 Rasfe scheiding, hoe moet ik u noemen? ik noem u geen' dood! neen,
 Dood heet uw naam niet meer! En gij, zelfs gij, der Ontbinding
 Vreesfelijke gedachte! hoe ras zijt gij vreugde geworden!
 Sluimer dan, o mijn genoot in het eerste leven! Vergaa gij,
 845 Zaad, van den Heere gezaaid, om ten dage der schooven te rijpen!
 Ja! vergaa! Hoe veele, en welke levens gevoel ik!
 Deeze kunnen niet sterven! De nieuwe levens niet sterven!
 Abdiël hielt zich niet langer in. Des Jongelings Ziele
 Had hij gezien, gelijk zij met Hemelfchen luister bekleed wierdt.
 850 En hij kwam haar, fraalend van vreugd der tederste liefde,
 Straalend van hoogere vreugd te gemoet, om dat zij verlost was!
 Traanen vloeiden van 't oog des Hemellings, toen hem de Zondaar,
 Welke zich Gode geheiligd, en boete der gruwlen gedaan had,
 Ijlings ook te gemoet vloog. De Ziel sprak dus tot den Engel:
 855 Dienstknecht des Hoogsten! want gij zijt een van de zaligen Godes;
 Uwe hoogheid, de rust, die uit uw aangezicht glinstren,

Zeg-

Zeggen het mij! toen van verre mijn wordend oog u aanschouwde,
 Toen het melodisch geruisch van uw klinkenden gang, van uw zweeving
 Ginds in mijn ooren galmde, verschrikte ik al juichend! gij ziet, ik
 860 Beef nog voor u; mijn beeven is echter verrukking, o Seraph!

En in 't toekomende diep verlooren, zeide de Engel:
 Koom, gij eerste Doode, dien Christus Offer verzoend heeft,
 Gij, die u laar tot God, eerst in den Kerker u keerde;
 Zelfs op het Outer genade ontvingt! gij, van wijsheid beroofde
 865 Hoop der toekomende Zondaars! en na den dood hunne ontroering!
 Koom, thans wordt het vervuld, het geen u de Heiland beloofde!
 Want ik voere u heen naar 't Paradijs en zijn vreugden.
 Dus sprak d' Engel, en ijde. De Ziele volgde den Seraph.

Hij wiens aangezicht blonk, toen hij, van het aanschouwen des Heeren,
 870 Sinai nederdaalde: zoo blonk, dat hij voor het Volk zich
 Moest bedekken; de Man, die, om dat hij maar eens niet geloofde,
 En de rots hem niet snel genoeg stroomde in het sombere tijdstip,
 Canaän ook van verre, van Nebo slechts Canaän zien mocht:
 Mofes zweefde alleen thans bij zijne eenzaame grafsteê,
 875 En geen Engel rondöm hem. Hij had er geen in 't beproevings-
 Leven gehad. Zoo groot was die, die, zonder te sterven,
 's Heeren Heerlijkheid zag. Hij zweefde verdiept. Gij zijn aardfche
 Leven, gij zweefde voorbij hem, gelijk een verschijnende schaduw.
 Pharao, Pharao, ha sedert lang zijn reeds van uw beendren,
 880 En van 't gebeente uwer Heiren, de kusten der Schelfzee niet wit meer.

O hoe vielen de muuren der Zee! Hoe ruischte de stormwind,
 Uit de wolken-bereikende Vuur-colom nedergezonden!
 En hoe zonk Ægypten ter neêr in den dood! hoe begroef hen
 God! Ook daar, en hier! aan deeze en d' andere zij' der
 885 Heuvelen leidden zijn wolken en vuur ons. Jehovah versloeg toen,
 Amalek, u, zoo lang men de armen mij hieldt naar den Hemel;
 Israël, als men ze neder liet zakken. Daar brandde de braambosch!
 Heilig is mij die plaats! Ach langzaam wierdt gij een bronwel,
 Rotssteen! Hoe was 't u Abiram, u Dathan, en Korah, hoe was 't u,
 890 Toen u de Aarde verslondt? toen brulde de Hel haar Triumph op!
 Ja, hij is het! gij zijt des dondergeklanks, der bazuinen
 Berg! zijt Sinai! Gij, o Woestijn, gij zijt groot; zijt van allen,
 Die, van den bloedigen Stroom, door de Zee heen, d' Almachtige leidde,
 't Uitgebreid graf! En Nebo is 't mijne! Ach straalt daar uit Canan
 905 Gerizims hoogte ons niet toe, en het eeuwige Outer des Kruisbergs?
 Golgotha's eeuwig en bloedig Outer, zoo vol van genade!
 Zongen op Nebo de Englen naar boven, door welken Jehovah
 's Wets Verbond deed brengen; zij schitterden als Oriónen,
 Kwamen, omzweefden het graf, en hielden de goudene harpen
 900 Hoog naar den Hemel; het klonk en zij zongen: Gerizims zegen
 Hebben wij niet, geen leven der tijd: maar Golgotha's zegen
 Hebben wij! Mofes, Aärons God, wat vertoeft dan uw lijk nog?
 Stof, gij rust, flaa op in het leven, u roept de Verzoener!
 En bij stil, bij zacht, bij hemelsch harpen-gelispel

905 Sluimerde Mofes in; hij rees op bij 't gefchal der bazuinen!
 Nebo beefde van iederen galm der Wekster der dooden,
 Die in het graf klonk. De Heerlijke boog zijne knie, zonk
 Plechtig neêr om 't aanbidden; zijn vreugdegebed en zijn lofied
 Reezen lang; nu hielt hem geen Engel de armen naar boven.
 910 Ook bewoog zich het graf der Koningen. David ontwaakte,
 Ach van zaligheid zat, en gevormd naar het heerlijke beeld van
 Dien, die geen verderffenis ziet, dien de hooge Triumph der
 Opftanding ook verwachtte, den Eerfteling onder de dooden!
 Toen nu Ifai's Zoon door het donkere grafgewelf heenging,
 915 En de ziele van Salomon bij haare beendren aanschouwde,
 Bleef hij bij haar in zijn glinftering staan. Toen verbaasde de Zoon zich!
 d' Onverreezene Zoon over den verreezenen Vader.
 Englen en Opgewekten, zij vloogen bij hen in het graf, en
 Riepen: O zij ontwaakten van 't fterven! O ja, wij ontwaakten!
 920 Onze verdorde beendren, riep Abraham in de verrukking,
 Hoorden de ftemme des Heeren; w' ontwaakten, om hem te ontvangen,
 Gantsch onfterflijk als Hij, wen hij ftraalend nu zelf zal verrijzen.
 Vader des Godlijken dooden, o David, ook gij zijt verkooren
 Om, bij de Ceder Gods, als een lentefruikje te groenen,
 925 En in den adem van 't zachte gefuis uit den Hemel te lifplen,
 Als nu die Ceder haar kruin tot in de wolken om hoog heft.
 Gabriël fprak intusfchen: Gij ziel, begunadigde ziel van
 Salomon, ween gij niet; u zal uw ftof niet bekleeden,

Als Gods Ceder de Eerftelingen der lente overfchaduwet.

930 S. Weenen? Dien hij bekroont met zoo veel genade der Heemlen!

Ik, die uit zulke dooling tot zulk eene redding gevoerd wierdt!

Rust, mijn vermolmend gebeente, tot op den dag van den grootren

Oogst des levens! en als u dit doodenverwulffel niet langer

Zal in staat zijn te houden: waai dan, verftrooid, als een waasfen

935 In de lucht; in de zachte en lieflijke koele des avonds,

Onder de fcheemrende Maan, zoo lang zij den Stervlingen licht geeft.

G. Ook aan toekomende Christenen zult gij, hervattede d' Engel,

Niet verfchijnen. 't Zijn d' Opgewekten alleen die verfchijnen.

S. Maar ik zie de verfchijningen tog, en verheug mij met beiden,

940 Die verfchijnen, en die, wien de hooge verfchijningen ftraalen,

Over de vreugden des Hemels: G. Die wachten u, zalige Ziele!

Eindigde Gabriël; en zij verlieten der Koningen graf, om

Mamre te zien, en in 't koele van 't bosch de verreezene Schaaren.

Maar nog stond Hizkia niet op. De Bedwinger van Zerah

945 Door de fchrikken van God, fchoon zijn Leger in tallooze benden

Aantrok, Afa ontwaakte; ook die, die om 't Volk te vermaanen

Tweemaal door 't Land, van Berfeba af, tot Ephraim, heentog:

Al zijne Vorsten met hem, en de Priestren des Heeren; wien God toen

Heil deed genieten, als niemand ontving! Want Jofaphat leidde

950 Tegen den Vijand zijn Heir met Lof in het heilig Cieraadfel,

En met Pfalmen, en Prijs, en groot gejuich naar den Hemel,

Niet om te ftrijden! reeds toen om den Helper te danken, die fpoedig

Komen zou, om 't overwinnen, en d' Aarde met hoopen van doode
 Vijanden, tot de Woestijn, t' overdekken! (hier was geen ontvlieden!)
 955 Ook Uzzia ontwaakte in zijne eenzame grafteê;
 En in der Koningen graven zijn Zoon; de ernstige vroomme
 Jongling Josia met hem, de ijvrende Afgoden-veller.
 Ook barmhartig was hij! De Zangerinnen en Zangren
 Weenden om hem; de Benjaminiet, wiens traan ook op Salems
 960 Puinhoop viel, het heerlijkst van allen! Zij weenden om hem, wien
 Necho's boog en pijlen troffen, in 't zachte en duurende Klaag-lied!
 Want nog zong het de Dochters Dochter. De vijven verreezen
 Allen op eens en snel, vijf blixems, uit wolken gevallen!
 Maar nog stond Hizkia niet op. Een Engel des Afgronds,
 965 Nisroch, een Afgod voorheen, en de Geest van Sanherib zweefden
 Langzaam van Libanons hoogte nu af. Van de Helle moest Nisroch
 Thans den Veröveraar opwaards leiden naar 't graf van de Vorsten
 Juda's S. Wie dwingt ons om hoog? sprak de Moordenaar snel tot den Afgod.
 N. Sanherib, luisterde ik wel? Zou het niet een Engel des doods, die
 970 Ons de bevelen bracht, zijn geweest? Gij hoorde hem spreken.
 Was de Donderstem niet van ijzer, waar meê hij ons toeriep?
 Snel als de blixem? De dood is nu meer dan dood, daar die blixems
 Zoo geducht, van zoo onweêrstaanbaare macht zijn! S. O zwakke!
 Offeren bloedden voor u! Voor den vreeslijken Doodsengel bloedden
 975 d' Offren nog nooit! N. O gij zwakkre dan ik, die gehoorzaamen moet aan
 Hem die gehoorzaamt; en vlieden wanneer hij 't gebiedt! Hooggezwollen

Krijgsheld, vlucht; bidt het stof der doode Koningen Juda's,
 Sanherib, aan! Gij hoonde den Machtigen, die in uw neuze
 Zijnen haak, zijn gebit in de lippen u leide; en den weg, dien
 980 Gij verwoest had, u weder deed keeren. Zoo kent gij den Engel
 Dan niet meer, zijnen Engel, wiens wenken ik heden gehoorzaam!
 Kent gij den Vreeslijken niet? die uw legerbenden in 't slaapen
 Velde, en ver in het rond de landfreek met lijken bedekte:
 Zoo, dat bij 't waaijen der komende Zon een gevleugeld geschreeuw rees,
 985 En het dronkene oog van Libanons adelaars vonkte!
 Kent gij hem niet, gij Godenbedwinger van Hamath, en Arpad?
 Waar zijn nu de Goden van Haran, Telasfar en Rezeph?
 Waar Sepharvaïms Goden? Zij zijn in de Hel, om met u den
 Spot te drijven. 'k Benijde uw geluk, dat g' ontsnapte aan den hoon van
 990 Deeze bedwongnen, en slechts om hoog zijt gezonden, om 't stof des
 Dooden Hizkia te kussen. Nu spoedde zich Sanherib grafwaards.
 En de beiden Geesten des Afgronds traden de grafteê,
 Waar Hizkia alleen met zijnen Engel nog zweefde,
 Langzaam binnen. H. Waaröm ontheiligen deeze Verworpenen,
 995 Engel des Heeren, mijn graf? Wie zijn zij? E. Sanheribs Ziele,
 En zijn Afgod. Gij zult van hun komst de reden ervaaren.
 Sanherib, kent gij deeze verheerlijkte Ziele? S. Hoe ken ik,
 Ik ongelukkige, alle de Zoonen van 't zalige noodlot?
 E. Ongelukzalige, om dat gij een booswicht waart: 't is de Koning,
 1000 Die in het stof voor Hem zich bukte, wien gij gehoond hebt!

Die

Die op God vertrouwde, toen uwe Schaaren als stroomen
 Kwamen! de Oordeelen kent gij, die reeds op de Aarde u troffen!
 Ook die volgden! Nu volgt nog dit: Hij, die u zoo klein schein,
 Dat gij hem nauwlijks verachtte, maar meer den Almachtigen hoonde,
 1005 Op wiens redding alleen de verhevene Koning vertrouwde:
 Sanherib! deezen zult gij in nieuwen luister zien schitteren.
 S. Dat hij zijnen luister bezitte, den ouden en nieuwen!
 Laat mij in mijne diepte maar vlieden! wat gaat mij Hizkia,
 Of het eeuwige licht, mij, gedoemd tot den eeuwigen nacht, aan?
 1010 Laat mij, Tyran des Hemels, ontvluchten! E. U gaan de Gerichten
 Gods van nabij aan, Vermeete! Hier rust zijn stof, en het uwe
 Ligt van Ninive's puin beladen. Ook dat zal ontwaaken,
 Maar verduisterd, ellendig, en anders dan 't geen gij nu zien zult!
 Schrik en woede greepen den bloedigen Volken-bedwinger
 1015 Aan, toen op eens zich het graf des verheevnen Hizkia beweegde,
 En hij, even zoo ras, in nieuwe heerlijkheid oprees.
 H. Vliedt nu, Lasteraar, vliedt, gij Hoener des Wekkers der dooden!
 Riep Hizkia, met stralen bewapend, die blixemden. Toeft gij?
 Vliedt in uwe diepten om laag! Gij hebt mij gezien! Maar
 1020 Sanherib was in de rotten der grafftede ingeworteld,
 Konde van woede niet vluchten. Toen riep Hizkia van verre:
 Ziet, nog een andere spot, dan die, eer gij vloodt in den Tempel
 Nisrochs, waar 't opgehevene zwaard uwer Zoonen u wachtte,
 Thans beloont nog een andere spot u! De Dochter van Sion

1025 In den Hemel verächt u; zij, die de goudene kroon des
 Heils draagt! en Jerufalem schudt daar boven het hoofd u
 Achter na, gij nedergestorte Verderver! Wien hebt gij,
 Trotsche, gehoond? tegen wien uw oog en uw stemme verheven?
 Sanherib vloodt, en zijn Afgod met hem, naar de onderfte Helle.

1030 David ijldte naar 't graf van Kis, in Zelzah Benóni's:
 Want zoo noemde hem Rachel, toen haar de Geliefde den dood, en
 Zij het leven hem gaf; naar zijnen Jonathan vloog hij.

J. Ach, gij zijt het tog zelf? gij zijt het zelf, o mijn David?

Ziet, zoo zijn slechts Henoch en slechts Elia! Wie zijt gij,

1035 Vader des grooten Dooden, geworden? D. Het stof in de grafsteê

Mijner Kindren en in de mijne beweegde zich. Ziet, toen

Ben ik verreezen! J. Gij Vader des Godegeöfferden, Heil u

Ook tot deeze heerlijkheid! D. Gij, mijn Jonathan, zult met

Mij ook opstaan. J. Ik? ben ik één van de Vaadren des Heilands?

1040 D. Adam verrees, en Noach en Abraham! J. Zijn zij niet allen

Vaadren des Heilands? D. Ook Mofes verrees. J. Wie kan zich met Mofes

Vergelijken, den God van Aäron? D. Ook ik ben verreezen.

Hebt gij gezondigd als ik? J. Maar was ik daar tegen zoo edel

En zoo vroom, als mijn David geweest is? En boven dat alles,

1045 Stamt de Mesfias dan niet van u af? Hoe weinig verdiende ik 't,

En hoe dank ik daar voor, dat ik ben verwaardigd geworden,

Om van den Hemel meê neder te komen, en Jesus 't aanschouwen!

David! ik heb genoeg! ik zag den Godlijken sterven!

Naar

Naar den Triumph des Heerlijken zullen mijn oogen ook opzien!
 1050 'k Ben zelfs hier door zalig, dat gij mij bezoekt, o mijn David.
 Droefheid had zich van mij schier bij deeze grafsteê bemeesterd:
 Want hier ben ik alleen, en geen onder al mijne Vaadren
 Is hier bij mij, en geen van mijne Broedren; de meesten
 Zijn wel zalig; edoch, ach rust niet hier het gebeente
 1055 Ook van Saul? D. Gij klaagt tog niet, o gij mijn Jonathan? J. David,
 Liever wilde ik vergaan! Ik klaagen? maakte mij God niet
 Ook tot een' Erfgenaam van het licht? Op de asch mijnes Vaders
 Liet ik nog, zonder te klaagen, die ééne traane maar vloeïën.
 Rein voor God zijn zelfs de verhevene Englen niet; onze
 1060 Zaligheid zelfs kan somwijlen een wolkje van droefheid omgeeven.
 D. Thans, mijn Jonathan, mag ons geen droefheid bewolken: want Christus
 Is gestorven! Zoo lang hij nog leedt, trof meer dan bedroefdheid
 Deeze harten! En ziet, nu ontwaaken de eerste getuigen
 Zijnes levens en doods! Intusfchen riep Jonathans Engel:
 1065 Droog die enkele traane, die u zoo laat nog ontvloeiide,
 Droog ook die! En hij had, met de stemme der Halleluja's,
 't Pas geroepen, of Jonathans ziel zonk in sluimering neder!
 Even zoo spoedig stond zij, nu gantsch onsterflijk, voor David!
 Wie voor Gods zetel eens de verhevene Jubelgezangen
 1070 Davids en Jonathans hoort, die hoort ook, wat z' aan elkander
 In dit oogenblik zeiden, en wat zij niet uitspreken konden.
 Gideon, welke de kroon vermaadde, die Juda hem aanbodt,

Zweefde in den glans der Onsterflijkheid opwaards. Zoo zullen niet schitteren,
 Wen het geroep van het strenge Gericht bij des Middelaars Troon roept,
 1075 Zij, die de schriklijke kroon uit het stroomende bloed der Bedwongnen
 Ophieven, en z' op hun hoofd met het recht der Dwinglanden drukten,
 Of ze, rechtmatig bezeten, tog in dien Veldslag ontwijdden,
 Die geen onschuldigen redt, die zich gaarne verborg voor den Rechter!
 Maar het gefchreeuw hunnes bloods is in zijn ooren gedrongen,
 1080 En hij zal 't, als hij kooft, gebieden, om luid te verklaagen!

Thans ontwaakte het fluiwend gebeente van Hem, die de dooden
 Wekte, eer hij zelve verging. Elifa verliet zijn verbergend
 Graf: zoo verlaaten haar ligchaam de zielen der Vroomen; en snelde
 Straalend met purper om hoog: hij alleen een Morgen der Lente.
 1085 Eens, toen de beenderen van den Propheet reeds begonnen met grijsheid
 Zich t' overdekken, toen bracht men een Doode naar buiten, en leide
 Haar in zijn graf: eene jeugdige Vrouw, haares Echtgenoots wellust,
 Wien zij een' Zoon der finerte, al stervend bij 't baaren, gebaard had.
 Lang hadden beiden elkander bemind, en bezaten elkaâr nu;
 1090 Doch zij ftierf! Hij weende nog niet. In ftomme bedwelming
 Ging hij voorâan in het lijkgevolg. En één van de Klaagren
 Droeg het Jongske, den dood zijner Moeder, dat schoon, als de vroege
 Knop der roozen, thans aanving te bloeijen. Nu leiden de Draagers
 Op Elifa's gebeente de Moeder van 't lagchende Jongske.
 1095 Schielijk ontfond een geroep van een fhrikken der vreugde, en bleeker
 Wierdt op eens het gelaat der weenenden, sneller hun adem!

Want

Want de Moeder verhief zich, sprong op, en scheurde uit d' armen
 Van die vreemden haar Kind, en bracht het den Vader al fiddrend.
 Thans, daar haar wangen zoō even, terwijl zij in 't leven terug kwam,
 1100 Gloeiden, thans wierdt zij ook van verrukking bleek. Haar Geliefde,
 Welke verschijningen zag, en, in den arm van den Geest, zijns
 Kinds gedaante, betrachtte die twee met minzaamen glimlach,
 Meer gelukzalig dan ooit! Ik volge, gij wenkt mij, ik volg u!
 Maar toen zij het nu waarlijk was, toen het d' Omstanders riepen,
 1105 En zij zelve het riep, wierdt het om zijn aangezicht donker!
 En zij reikte den Vrouwen het Kind toe, en bracht naar de hutte
 Hem, gelijk hem de scheemring des doods van blijdschap omzweefde.
 Eensklaps beweegden bij Debora's graf de Palmboomen hunne
 Hooge kruin, en ras stond onder de ruischende boomen
 1110 Opgewekt de Prophetes, en prees den Schepper des Levens!
 Mirjam tradt in Triumph uit het stof der Aarde te voorschijn.
 Schittrend van vreugd verhief zij haar edel oog naar den Hemel,
 Zocht met vuurige blikken in 't rond in de verre Landsdouwe;
 Maar zij vondt den Onsterflijken niet, die haar snel van den dood in 't
 1115 Leven gebracht had, hier toe bij den Troon des Sterken gemachtigd.
 Engel der Opstanding, Maaijer, waar toeft gij? ach, waar bedekt een
 Heilige schaduw uw stralend hoofd? In welke gebergten
 Is het geroep der bazuine verwaaid, waar meê gij mij wekte?
 Ach, waar rust gij uit van uw werk, gij zelve verlooren
 1120 In verbaazing, om dat God tot dit wonder u afzondt?

Volk, dat Ezechiël zag uit de graven van zijne gevanknis
 Komen, wanneer zult g', o Volk des gericht, voor de tweedemaal opstaan?
 Niet om uw redding alleen, ook om de vrolijke hoop te
 Leeren van hun die sterven, zag hij de Dooden verrijzen.

1125 Ziet, een ernstig gezicht! Hij stond propheteerend, toen ruischte 't;
 Toen ontstond er beroering; de beenderen naderden, ieder
 Been tot zijn eigen been. Hij zag, en zenuwen wiesfen
 Over dezelve en vleesch; met huid bekleedde ze God: maar
 Geest was nog niet in hun. Doch hij propheteerde op nieuw, en

1130 Toen kwam in hun de geest; zij wierden leevend en stonden
 Op hunne voeten, een talloos Heir! Dit hemelsch tafreel was
 Hem van de Chebar overgebleeven, en, helderder door den
 Glans zijner Heerlijkheid, had het hem niet in den Hemel verlaaten.
 Thans nu de opstanding naderde van den Godlijken Dooden,

1135 En hij zich bij zijn stof over zulk eene ontwikkeling verheugde,
 Ging het op nieuw voor hem op, als een Straalen-morgen der Lente.
 En zijn Engel begon: Ik hoor een suifen van verre,
 Als van Gods nabijheid. Van alle zijden der Aarde
 Waait het hier heen. Zo één zijner blaazingen hier onder ons nu

1140 't Stof beroerde? Thans sluimren zij weder, de aadmende koelten;
 Ach nu ontwaaken zij weder. Hij sprak het, en 't waaide in des Engels
 Gouden lokken. Ezechiël! riep de meer blinkende Seraph.
 Maar, hij hoorde al niet meer; reeds ruischte en beweegde zijn stof zich,
 Reeds kwam de geest in hem, een adem ten eeuwigen leven!

1145 En de Onsterflijke stond op zijne voeten, te blijde om
 Uit te spreken, het geen hij gevoelde; gevouwene handen
 Reikte hij echter om hoog, en nu omarmt hij den Engel.
 En zij zweeven, door 't suifen van Gods nabijheid geleid, naar
 d' Andere Dooden heen, om te zien, hoe ook deeze ontwaaken.

1150 Asnath scheen in sluimring te zinken. Zoo zweeft in de beemde
 Vlug een wordende waasfem, door 't maanlicht in zilver veranderd:
 Zoo roerden z' even met twijfelende zweefing het stof van het graf aan.
 Ach, mijn Hoeder, wat is het, dat dus mij omschemert? Wat glijden
 Mij voor beelden voorbij, die ik eertijds niet kende? Wat voel ik

1155 Nieuwe dingen in mij? Ik heb voor dat nieuwe gevoel geen
 Naamen; edoch het gelijkt, schoon maar van verre, aan dat andre,
 Dat ik in 't eerste leven bevond, toen de dood mij van daar riep.
 Sterf ik, gij Engel Gods, dan nog eens? De stemme, zoo dunkt me,
 Beeft in mij! En haar zilvertoon wordt een zacht, een gezonken,

1160 Een onhoorbaar geluid. Ik sterf wederom, o gij Engel
 Gods! In 't zachte geruisch, als of Edens bronnen mij ruischten,
 Seraph, in 't lieflijk waaijen van 't schaduwrijk Paradys-hof,
 Sluimer ik weg. Zoo ontzonken aan Asnath de laatste geluiden.
 Maar, van heldre gedachten omringd, of 't het rood van het Oosten

1165 Was, doordrongen van 't snelle gevoel van innige vreugden,
 Zweefde z' omhoog, had d' Onsterflijkheid gantsch tot haar erfdeel verkreegen!
 In de verrukking, toen ver om hem heen de velden der Dooden
 Ruischten van Opstanding, blies er een Engel de hooge bazuine.

Met haaren dondergalm, die al het omringende ontroerde,
 1170 Tradt de Held, dien God ter bedwinging van Kanaän afzondt,
 Uit de schaduw des doods om hoog. Zoo flikkren uit nachten
 Blixemen; zoo zag Elifa, op Dothans fraalende bergen,
 Vlamme Engelen-wagens, die hem met redding omgaven.
 Even gelijk in geurige dalen een erfeling uitloopt
 1175 Onder de lentebloemen, ontwaakte de Dochter van Jephtha
 Tot het leven der levens, om nooit te verwelken. Het wierdt tot
 Zilvertoonon, het geen, waar haar prijzende lippen van beefden.
 Op zijne gouden harp verzelde haar Engel 't gezang, en
 Voerde 't nog hooger ten Hemel, op vleugels van vrolijke Accoorden.
 1180 Digt bij Jerufalem had een Vroome de Moeder der zeven
 Zoonen in ééne spelonk met haare Zoonen begraaven.
 Moedig lei' hij de Heiligen neder, bepaald, om den Dwingland
 Die hen vermoordde, de daad te bekennen, en zelve te sterven!
 Dikwijls was dit graf des moeden Wandelaars ruststeé;
 1185 Dikwijls beschaduwden zijne gewelven des eenzaamen Bidders
 Heete traanen; het bracht diepzinnigen ernst in de ziel van
 Allen, die voor het zelve voorbijgingen: daar het aan niemand
 Onbewust was, welk heilig gebeente in de grafftede rustte!
 In die spelonke knielden de Zoonen thans bij hunne Moeder,
 1190 Martelaars nevens de Martelaares, vol dankende vreugd, om
 Dat de Heiland hen had verwaardigd, als zijne getuigen,
 Hen te doen sterven, toen nog zijne eerste Wet hem bedekt hielt;

Toen

Toen hij in beeldende schaduwen slechts aan den Vorfcher zich toonde,
 En hem Thabor en Golgotha nog niet hadden verheerlijkt!
 1175 Als nu van hunne grafsteê tot God hun dankend gebed rees,
 Kwamen over de beek, die voorbij de grafsteede vloeyde,
 Sémidá, en een Bethlehémiet, die, door Englen geleid, u,
 Heiland, aanschouwde in de hut, waar in gij voor d' eerstemaal weende.
 En zij plaatsfen, reeds lang vermoeid door de smert die hen grieve,
 1200 Bij den ingang des grafs zich over elkander, en weenen.
 Sémidá!. Maar ik zwijge van hem. Hoe sprak ik 't geheel uit,
 't Geen ik over den dood des Vriands der Menschén gevoele!
 Maar, o zeg mij, o zeg, wat dit tog voor een gevoel is,
 't Geen, sedert mij de schaduw omgeeft deezer heilige grafsteê,
 1205 Mij met een' zachten schrik, dien ik nooit nog bevonden heb, aantast?
 'k Denk evenwel terug. Zoo was het mij, toen slechts van verre
 d' Engelen naderden, welke ons zijne geboorte vermeldden,
 Even als scheemring; en toen ze in hemelschen glans nog niet straalden.
 S. Heilig is, Jethro, hun graf. Het geen gij gevoelt, dat gevoel ik!
 1210 Laaten w' ons spoeden. Want Englen, of wel Ontslaapnen, Geliefde,
 Wijden dit graf thans in tot een Heiligdom. Laaten wij dus ons
 Heenen spoeden. De rilling, die uit de diepten der grafsteê
 Ons verschrikt, is een wenk, om ze ras te verlaaten. Zij willen
 Eenzaam, en met dien alleen zijn, welken z' aanbidden!
 1215 Sémidá sprak het. Maar eer hij zich evenwel omwendde, ging hij
 Eenige schreden dieper, en riep door den duistren spelonkgang:

Gij, Onsterlijken, bidt met ons aan den Dooden des Heeren!
 Goddelijk heeft hij geleefd! en Goddelijk is hij gestorven,
 Jesus Christus! Vóór zijn geboorte reeds noemden de Englen
 1220 Zijnen naam. Gij kent den heiligsten onder de naamen,
 Jesus Christus, den naam des Dooden! Haast zal hij ontwaaken!
 Gij, schoon uw tegenwoordigheid ons met rilling verschrikte,
 Zijt Geschaapnen als wij! Gij zijt onsterflijk! onsterflijk
 Zijn ook wij. O laaten, met tedere menschlijke naamen
 1225 Laaten w' u Broederen noemen! Gij, ach gij zijt onze Broeders!
 Laat dit Martelaarsgraf, als wij tot ulieden eens komen,
 Onze getuige zijn, dat wij, schoon op d' ontheiligde Aarde,
 Nog in 't omkleedfel der sterffelijkheid, u Broederen noemden.
 U herinnre dit Martelaarsgraf, dat, wanneer wij nu komen,
 1230 Gij, in den Hemel de eersten, ons als uwe Broederen opneemt!
 Thirza en haare Zoonen vernamen den Jongling; zij zagen
 Hem en zijnen Genoot, terwijl met Melodische stemme
 Sémida sprak, deeze beiden met juichend verbaazende blikken
 Op hen, gelijk het hun scheen, zonder 't oog te wenden, om laag zien.
 1235 Toen hij eindigde, keerde tot haare Zoonen zich Thirza:
 Mochten zij blijven, ik minne hen. Vol van eenvoudige onschuld
 Is hun hart: doch veelligt dat de rilling, die hen verschrikte,
 Van den Eeuwigen kwam! Gaat heenen in vrede! de Heere
 Zij uw God! en leide u ten eeuwigen leven en 't onze!
 1240 Ja bij ons stof, het welk ter Onsterfelijkheid eens zal ontwaaken.

Ja wij komen u, als gij ontslaapt, te gemoet van den Hemel.

Jethro en Sémida wendden zich weg, en verlieten de grafsteê.

Toen nu om Thirza's ziel nog het beeld der sterflijke beiden

Zweefde, verdrong een Gezicht het op eens, vervuld met verbaazing!

1245 Haare Zoonen, gelijk zij van 't leven der Hemelschen straalden,

Zonken rondöm haar in slaap: doch twee van hun, zoo 't haar toefcheen,

Waren veelmeer in verrukking dan wel in sluimring gezonken.

Want hun gelaat blonk meer dan het anders gewoon was. Zij spraken;

Blijdschap was hun gevoel, en harpen waren de stemmen.

1250 Vol van zaligheid riep de derde der Broedren, Benínu:

Gingt gij reeds, o gij schoonste der Morgens, gij zalige Morgen

Zijner opstanding, op? Ja, Morgen van naamlooze vreugde,

Ziet, gij zijt gekomen! De grafstede beeft! en de Kruisberg

Met het Kruishout beeven! Gij zijt, o Morgen, gekomen!

1255 Toen hij 't geroepen had, zonk hij, als zijne Broedren, in sluimring.

Vol van zaligheid riep de jongste der Broedren, Jedíoth:

O gij Englen, waar ben ik? Heeft reeds tot den Troon zijnes Vaders

Hij zich verheven? Ach hemelsch glinstert Jerusaleem! hemelsch

Blinkt gij, des Overwinnaars Troon! Maar hoe straalen, hoe straalen

1260 Zijne wonden! Hij riep het, en zonk ter neêr als de Broedren.

Thirza verbaasde nog steeds. Ach voor haar aangezicht lagen

Zeven Onsterflijken, welken, als Menschen, de sluimring omwolkte.

Lieflijk is wel het aanschouwen dier liggenden! 't oog van de Moeder

Hangt met stille betrachtigen over 't gelaat van de Zoonen!

- 1265 Maar de sluimrenden zijn Onsterflijken! Moeten, zoo dacht nu
 Hunne Moeder, zoo lang het lijk des Verzoeners de grafsteê
 Heiligt, ook zij de menschen-troostende feestelijke uren
 Wel niet den doodslaap, maar evenwel slaapen? Zij dacht het. Intusfchen
 Sloot zich haar oog. Zij zag zich niet, zij voelde zich zinken.
- 1270 Omgeschapen, verhief zij zich toen! Gij Englen, hoe wierdt haar,
 Toen z' in haar nieuwe verheerlijkte vorm zich zelve aanschouwde!
 Danken wil ik, danken! Zij riep het met fiddrende stemme,
 Eeuwig danken. Ach vreugde, gij gaaft meer vreugd, dan de blijdfte
 Hoop verrukkingen schenkt! Ook zij ontwaaken, gij Geever
- 1275 Van onuitspreeklijke blijdfchap! Gij Geever des eeuwigen levens!
 En zij knielde neder, en zag met uitgebreide armen,
 En met een luid geweën, rondöm haar de Kindren ontwaaken!
 Zag hen worden! Zoo snel, als de vlam uit den vuurgloed om hoog rijst,
 Zag zij, dat er uit waaijend stof zich Englen verhieven!
- 1280 Dat het Æthérisch ligchaam het nieuw gefchaapne deed gliastren!
 Zag zij hun eerften glimlach (maar deezen nog niet voor de Moeder!)
 Zag hun wordend oog zich Hemelwaards oopen en flikkren,
 Hoorde hun eerste gestamel tot God! de zaligfte Moeder!
 Nevens elkaâr begroef vier Vrienden dezelfde grafsteê.
- 1285 't Rotsen-gewelf, dat de lijken bewaarde, was van den heuvel
 In eene Aardbeeving losgescheurd. Zij zagen hun beendren
 Boven de ingezakte asch hunner eigen vermolmingen liggen,
 En zij zegenden dit verftrooide puin hunnes levens,

Met den wensch om eens te verrijzen. Zij hoopen intuschen
 1290 Thans de vervulling nog niet van dien blijden wensch. Der ontslaapnen
 Laatste, die Ethan, Chalkol en Heman ter ruste verzeld had,
 Voorts nog een weinig tijds na hen op d' Aard' had gewandeld,
 Darda sprak tot zijne Geliefden: Wat waren w', o Vrienden
 Steeds gelukzalig! Het leven bij 't graf verëenigde 't eerst ons,
 1295 Toen het graf, de Eeuwigheid mede! Wij zagen wel Ethan
 Sterven, en weenden hem na; uw gebeente is witter, o Ethan!
 'k Zag den weg des doods wel Heman en Chalkol betreeden,
 Maar naar Ethan om hoog, en wij weenden reeds zachter. Nu fliep ook
 Chalkol in mijne armen in, en ik bleef oovrig!
 1300 Nog tot het leven zoo rijp niet dan gij. Hoe was 't mij verlaatnen,
 Toen ik, o Chalkol, de grafftede u floot! Doch God ondersteunde
 Sterker den weenenden, gaf mij moed om te zien naar den Hemel!
 Ras daarna stierf Salomon ook, en wierdt bij de beendren
 Davids verzameld. Mijn verder leven duurde niet lang meer.
 1305 Weinige nachten, toen kwam de laatste van hun met den doodslaap:
 Ziet daar liggen nu onze beendren, en wachten de stem, die
 Eens hen het opstaan gebiedt. Hoe verrukt het siddrend verlangen,
 Opstanding, naar uw heil! hoe zult gij zelve verrukken,
 Opstanding! Ach hoe zult gij, met hemelsche Harmonieën
 1310 Zong het Heman, o gij Ontwaaken ten leven, verrukken!
 Gij Ontwaaken tot dagen, die niet meer ontvlieden! Vergun mij,
 Geever der zaligheid, dat ik den vroomsten der wenschen mag waagen,

Welke bijna tot hoop in mijne ziele gerijpt is:

Dien, van met u 't ontwaaken: want gij verderft niet, o Heiland!

1315 Jesus Christus, hoe konde uw God u laten verderven!

Hier van mijn ligchaam, waar van de aarde reeds lang in elkaar zonk,

Smeek ik tot u om hoog, ver boven Golgotha heenen,

In de Heemlen der Heemlen om hoog. Laat, groote Beginner

Van uwen oogst, het zaadje in het stof, het lijk dat daar sluimert,

1320 Opwasfen onder uw kweekende schaduw, gij aire der airen!

Ach, riep Chalkol met vuur, zij geeft nog geen schaduw, en Heman,

Reeds ontluikt hij! Gelukkigigen, ziet gij den Dooden ontwaaken?

Ziet gij hem schitterender worden? hij riep het, verftomde, en ontwaakte

Met den ontwaakenden. Darda, ook u, en Ethan, ulieden

1325 Wierdt ter verbaazing geen tijd gelaaten. De beendren der Dooden

Ruischten, beweegden zich mede, en wierden omkleed met gefikker.

En zij hieven, al fraalende, zich, verëenigde glansfen,

Hand in hand in de wolken om hoog, en zongen den Heiland!

Anna, de Prophetes, fliep digt bij Jerufalem, zalig

1330 Boven veelen dier eeuw. Zij zag in den Tempel het Jongfken

Bethlems, en wist, wie het rijfken uit Juda's ftam was!

Hij ontvloodt naar Ægypten, en zij naar het graf. Zij ontwaakte

Thans tot de Heerlijkheid. Toen zij om hoog uit het koele verwulffel

Haarer grafftede tradt, en de oogen nu opende, die zich

1335 Nooit op nieuw zouden fluiten: zoo zag zij het lijk van den Dooden

Tegen zich over hangen aan 't Kruis. Ja echter, o Doode,

Zijt

Zijt gij mijn Opwekker! Gij, gij zijt het, gij hebt mij het nieuwe,
 Ach, voor den dag der dagen, 't ontferflijke ligchaam gegeven!
 Ach hoe druipt hij van heilig bloed! Luid, luid in des Hemels

1340 Verre Portaalen vernam en verhoorde de eeuwige Rechter
 't Roepen van dit bloed om genade! Zij sprak 't, en verftomde,
 In de gevolgen van deeze verhooring verdiept, vol verrukking.

Joël, Samma's eerste, nu eenige Zoon, had den Vader
 En den heuvel der fcheedlen verlaaten, en was naar 's Olijfbergs

1345 Dal, door Gethfemane heenen, om laag gedood, tot bij 't graf zijns
 Broeders. Hij zocht dit graf met zwaare fchreden. De fteen was
 Reeds met vreedzaam mos overdekt. Hij zonk bij den fteen neêr,
 Krachteloos, met verftijfde en bloedende oogen door 't weenen
 Over Jefus! en over Benóni! Gij hebt, in den mond der

1350 Kinderen en der Zuiglingen, lof voor u toebereid! Jammer
 In den mijnen! 'k Begon reeds mijn fmert om Benóni te stillen,
 Maar daaröp. . Ik wil niet den naam des Godlijken noemen
 Met den naam van den dood! En ach, nu ftit ik mijn treuren
 Om Benóni niet meer. Hij is mij nu tweemaal gestorven!

1355 Ja, die groote Doode, pas waag ik het hem te beweenen,
 Is een Broeder der Englen, hem mogen flechts Englen beweenen.
 Maar Benóni, Benóni, u mag, u wil ik beweenen
 Zonder einde. Hij liet zijn gloeiënd hoofd op den fteen met
 Sombere en bange oogen zakken, met bleeke en zacht zich

1360 Oopnende lippen: de droefheid en vreugd zijnes Broeders en Engels.

Want zijn Engel, en gij, volmaakte ziele Benóni's,

Waart naar de heilige stilte der graven ter neder gekomen.

Joël wist dit niet. Zoo kent een duldende Vroome

Hier in het lijden de helpende hand niet; die zoo nabij hem

1365 Is: niet verder, dan daar dat lugtje, dat reeds om hem heen suist,

Om hem met stille koele in de grafstede neder te waaijen.

Want de Heer van leven en dood had hem reeds tot het sterven

Ingezegend. B. Ik leef nog meer, o Seraph, dan hij leeft:

Maar, hoe beweent hij den Dooden, en denkt niet om hoog aan mijn leven!

1370 J. Gij zijt heenengegaan, en hebt mij alleen gelaaten,

Mijn Benóni! Gij bloem, door een' snellen stormwind gebroken,

Geurende morgenbloem, uit het dal van Saron de schoonste!

B. Heenengegaan, mijn Joël, mijn Broeder, om, hoog in den Hemel,

Op te wasfen, een schaduw aan d' oevren der levensriviere.

1375 J. Onze Vader is oud. Uw dood, uw dood, o Benóni,

Zal mij ook hem ontnemen, en ach zijne grauwe haren

Doen in de grafsteê met droeffenis daalen! Hoe zal ik, een wees, dan,

Ik, een broederloose, dan smachten; hoe zal mij dan dorsten

Naar den beker des doods, die anderen bitter, mij zoet is!

1380 B. Seraph, des Jongskens smert doordringt mij de ziele, o droog hem

Zijne traanen, o droog de niet uit te houdene traanen!

E. God, God neemt ze hem af, zoo dra zijne ure er zal weezen.

Weet gij niet, dat wij Englen te vroeg de traanen niet droogen?

J. Sluimer zacht, gij teder geliefde! Dan, Lazarus immers

- 1385 Kwam wel uit de verderffenis? Ja, maar toen leefde de Heer nog!
 Doch nu heeft deeze aan het Kruis de volëindiging uitgeroepen.
- B. Blijft hij nog lang in 't leven, o gij zijn Engel? E. Dat weet slechts
 Die, die bij zijn' dood mij beveelt, hem ten Hemel te voeren.
- J. Leer mij, den bedroefden, den broederloozen, o Vader
- 1390 Aller Vaadren, de wijsheid, die door de woestijne van 't leven
 Ons in het land der Beloften geleidt. Gij ziet immers, Vader
 Aller Vaadren en Kindren, de innige bittere droefheid
 Van dit smachtende hart. Ik voel de groeiënde krachten
 Mijner jeugd; zie een leven vóór mij, geheel zonder einde,
- 1395 Zonder Benóni, wel dra zonder Vader, en ach zonder einde!
 B. Seraph, die innige smert, zal die niet zijn leven verkorten?
 Dagen beleeft hij nog slechts: maar de dagen schijnen hem jaaren.
- J. Ziel mijnes nu reeds volmaakten Broeders, ach zo g' om uw grafiteê
 Thans mogt waaren, en uw verlaatenen Joël nog kende:
- 1400 O dan zoudt gij ook zelf een kortstondig leven mij wenschen.
 B. Minder behoort ér, o Seraph, niet toe, om den bitteren kommer
 Van het Jongskens t' aanschouwen, en doortestaan zonder ontroering,
 Dan het bezit des eeuwigen levens! Gij waart, o zijn Engel,
 Steeds een Onsterflijke, liet niet, als ik, in die tenten des jammers
- 1405 Eenen Broeder terug! E. Doch ik voel het u na, o Benóni,
 't Geen gij gevoelt! Zoo vaak wij van hun, die wij lief hebben, scheiden,
 En om nieuwe bevelen ten Troone des Eeuwigen opgaan,
 Laaten wij Broedren terug. B. Wat is 't, o mijn Hemelsche Broeder,

- Dat mijn graf zich beweegt? ach dat van den daavrenden rotssteen
 1410 Joël opspringt? en dat er rondom mij als schemering omzwemt?
 Dat ik . . . o God, waar ben ik? o Geever des eeuwigen levens
 Gij behoudt mij tog, o gij vernietigt mij niet, gij Geever?
 Zachtkens stamelde hij 't, gelijk zich galmen verliezen.
 En, verheerlijkt door 't nieuwe ligchaam der blijde Verrijzing,
 1415 Riep hij: gij behoudt mij niet slechts, gij onëindige Geever,
 Gij bekleedt mij ook zelfs met dit prachtige onsterflijke ligchaam!
 Lof zij u, Heerlijke, Heerlijke, u die aan gaaven zoo mild zijt.
 Nu, mijn Broeder, wanneer uw ligchaam eens mede vergaan is,
 Wekt het uw Schepper ook op, hij die aan gaaven zoo mild is!
 1420 J. Waakte ik, of heeft misfchien de smert haare vreeslijke sluimring
 Over mij uitgebreid? Gevoel ik in mijne kindsheid
 Reeds het geen Samma voelde, toen hij in verslijfde bedwelming
 't Hoofd ter aarde liet zakken, op eens nu weêr opsprong en uitriep:
 Kind, Benóni mijn Kind, aan bloedige rotsen verpletterd!
 1425 Was ik dan echter bedwelmd? Of beweegde, ach beweegde de steen zich
 Waarlijk? Gij rust tog zacht, gij, mijnes Broeders gebeente?
 Beefde de Aarde nog eens? Daar kooft mijn Vader en zoekt mij.
 B. Ziet mijn Vader, o Seraph! gij braave Grijsaard, ach ween tog
 Niet bij mijne grafsteê! 'k Ben immers zoo zalig, en leeg is
 1430 Van mijn stof het stof, dat onder dien rustenden steen ligt.
 S. Joël, ik zocht u lang. Nu vind' ik u eindlijk. Ontvliedt tog
 d' IJzing der graven met mij! Is dat niet het graf van Benóni?

Koom

Koom, mijn Joël! het graf van Benóni? Koom, laten w' ontvlieden!

Koom, nu mijn eenige! God, God zegen' u, Joël. Zij gingen.

1435 B. God, God zegen' u spoedig, sprak, toen zij zich keerden, Benóni,

Met het eeuwige leven, oprechte, duldende Vader!

Simeon, toen hij de Zaligheid Gods met zijne oogen gezien had,

't Licht ter verlichting van alle de Heidnen, den Heerlijken Juda's,

En hij nu over hem uit had geweend met de vurigste erkentnis,

1440 Toefde niet lang, om het grijze hoofd ter ruste te leggen.

Simeon maakte zich op, wierdt stervend tot licht: want zijn licht was

Ginds bij het graf nog klaarder, en gij, o Heerlijkheid Godes,

Gingt daar schitterender over hem op. Het verganklijke was hem

Reeds tot stof in elkaâr gezonken. De geest der Propheeten

1445 Zweefde bij het bedekkende graf, waar het graan zijnes lijks lag,

Om (doch dit wist hij niet) ras tot een' hoogen halm te groeijen,

Vóór den dag van den grooten oogst, met weinige halmen

Boven 't gezaaide der dooden omhoog, die na Adam ontsliepen;

Boven het Menschengeslacht, 't geen, tot het Oordeel toe, heen sterft.

1450 En, op het roodächtig pad, 't welk door de ruischende Cedron

Van Jerufalem zich langs den voet des Olijfbergs omtrok,

En met zijne krommingen digt bij Simeons graf kwam,

Wandelde langzaam een Grijsaard, met hem een Kind dat hem leidde,

Simeons Broeder en Kleinzoon. Het oog des Ouden omringde

1455 Blindheid, de vroegere nacht des doods, eer de dood ons nog zelve

Voert in de duistre vallei. Hem troostte met kinderlijk troosten

Boa, het Jongskén, de staf van den glijdenden. B. Droog tog uw oogen
Eindelijk weder, gij eerlijke Vader, en ween niet aanhoudend.

G. Lang reeds zagen mijne oogen niet meer. Laat ze dat dan verrichten,
1460 't Geen zij alleen nog kunnen. Ik zal den draalenden dood tog

Eindelijk door weenen vermurwen; en uit deezen nacht van het leven

In den beteren nacht mij neêrbuigen. Zeg mij intuschen,

Boa, zijn wij nog ver van 't gebeente des heiligen Ouden?

B. Neen, mijn Vader, niet ver. G. Is reeds met mos zijne grafsteê,

1465 Als de verlaaten muur met bedekkend klim, overwasfen?

Toont de gezonkene steen de langduurige rust van den vroomen

Afgestorvenen reeds aan? Ha bloeiend Jongskén! 't verstijfde

Hart vliegt mij juichend omhoog, als ik denk aan veröuderde graven,

Hoe eerwaardig, aandoenlijk zij zijn! Mijn Simeon leide

1470 Zich nu reeds zoo lang in zijn graf! Ja lang is mijn graf wel

Ook in rotfen gehouwen: maar steeds nog ontbreekt er de Doode aan!

Zoo sprak d'Oude, en stond, en leunde in de bittere droefheid

Op het Jongskén. Mijn Zoon, voor wien de Zon niet verdoofde,

Die met zijn oog het zachtflikkrende licht van den zomerfchen nacht ziet,

1475 Is de Hemel helder? Er waaide mij lieflijke koelte

Toe, en verschrikte den Moeden. B. De lucht is helder, mijn Vader,

En verfraait in de breede landsdouw d' uitspruitende lente.

G. Ware hij ook in wolken gehuld, en donker van stormen,

Boa, mijn Zoon: evenwel zou de dag, op welken ik sterfe,

1480 Mij tot een' dag der lente worden! S. Hij smacht om te sterven,

Zeide

Zeide Simeons ziel tot haaren Leidsman, den Engel,

Daar hij van Jesus dood de sombre gedachte niet uithoudt.

E. Simeon, ach dien weet hij nog niet. Zij hebben den Grijsaard,
't Ijsfelijke gebeurde, op dat hij levee, verborgen.

1485 S. Ziet, zoo sterft hij, o Seraph, zoo dra hij 't verneemt. Maar ik zeide

't Immers ook hem, dat dit zwaard eens door de ziele der Moeder

Gaan zou! Terwijl zij zoo spraken, zoo plaatste zich Simeons Broeder

Met het Jongsten bij 't graf. d' Onder asch verborgene beendren

Simeons scheidde de Cherub thans van het stof deezer Aarde

1490 Voor d' Onsterfelijkheid af. Zij ruischten, beweegden zich, zichtbaar

Slechts voor Englen, voor die slechts hoorbaar, die ver in de Heemlen

't Looven der starren verneemen. Terwijl de verheerlijking zijnes

Nieuwen wordenden ligchaams, zijn glans, op dit ligchaam al golvend

Neêrzonk, scheen het aan d' edele ziel, dat haar denkbeelden ver zich,

1495 Als op vleuglen gedraagen van streelende Harmoniën,

Steeds zich verder verlooren. Doch spoedig keerden zij weder,

Toen het onsterflijke ligchaam der nieuwe Schepping volëindigd,

En de ziele des Dooden met alle de innigste vreugden

Zijner hooge Verrijzing vervuld was. Een Pelgrim van 't Paaschfeest

1500 Liep over deezen weg, en ijldde naar Bethlehems hutten.

B. Waaröm, Pelgrim, haast gij u dus? P. En ik zou mij niet haasten,

En de bange geschiednis des doods aan de mijnen verhaalen?

G. Wat voor een' dood? zoo riep de Broeder des even verreezenen,

P. Zijt gij de eenigste, die het niet weet, dat onze Beheerschers

- 1505 Jēsus, den Godlijken man, aan het Kruis gedood hebben? Spraakloos
 Zonk de Oude achter uit. Na langduurige poogingen brachten
 Eindlijk de Pelgrim en Boa den lijdenden over de Cedron
 Weg van de graven. Hij badt, dat men hem er weêr heenen mocht voeren:
 Maar te vergeefs; zij geleideden hem naar Jerufalems poorten.
- 1510 S. Willen wij naast hem zweeven, en zijnen geest te gemoet gaan,
 Als hij, o Seraph, de hut verlaat, waar hij thans onder zwoegt? de
 Volgende morgen vindt ze immers ingezonken. E. Hij sterft niet,
 Simeon, want zijn Engel is niet in zijn' omtrek aanwezig;
 En hij zal, nog zelfs in het aardfche leven, een groote
- 1515 Vreugde genieten. Want gij, mijn Simeon, zult hem verschijnen,
 En van 's Heeren opstanding veel met den lijdenden spreken!
 Lig, en rust, zoo dacht bij het zien van zijn ligchaam Johannes,
 Tot aan dien ontzaglijken dag, den grooten Beslisfer:
 Wie zij zijn, wier zonde, Lam Gods, gij gedraagen hebt! Toeven
- 1520 Moeten wij hier: maar waarschijnlijk niet langer dan duisternis 't lijk des
 Dooden verbergt; dan gij sluimert, o Lam, van wiens bloed nog het Outer
 Rookt. Gij verzamelt ons dan, wanneer g' overwinnend om hoog rijst,
 Weder rondöm u, op dat w' ook uw heerlijkheid mogen aanschouwen!
 Dan verlaat ik u, stof, voor welk de bazuinen eens zullen
- 1525 Klinken. Nu toef ik gaarne bij u. Wat zult gij niet zelve
 Zijn, gij vreugden der Opstanding, daar uwe hoop reeds zoo blij maakt!
 Wat voor een droom omzweeft, voor een hoog verheffende wensch mij,
 Spoedig 't ontwaaken? niet naar uwen dag, o Rechter, te wachten?

Ziet

-Ziet een wensch, dien de hoop nog verder ten Hemel omhoog draagt!

1530 Wonderbaar zijn de genaden des Heeren, ontelbaar; en nieuwe

Mogen wij steeds verwachten. Zoo dacht hij, en zag Benóni,

Enkel glans, naar hem heen in de avondschemering komen.

J. Welk een Engel ontzweeft den hangenden rotssteen, o Seraph?

Vroeg Johannes aan zijn' Behoeder. Van iedre verrukking

1535 Kleedt het lentefchoon den Hemelschen Jongling. Ik ken hem!

Hoor zijne vlugt! Hij gelijkt naar Benóni, Hij is Benóni's

Hoedende Engel. Wie is, o Seraph, wie is hij? Ik ken hem

Nu niet meer. Hij is geen Engel, is geene der Zielen

In het gewaad des lichts: maar hij zweemt naar Benóni. Verreezen?

1540 Ach zoudt gij, Hemelsche Jongeling, zijn uit den doode verreezen?

Koom, be vleugel het harpengeklank, den zwaai, dien gij zweeft, o

Wie gij dan zijn moogt. Mischien een Benóni pas onlangs gestorven,

Ginds by den Oceaán, verreezen, en herwaards gezonden,

Om op nieuw eenig wonder des grooten Ontfermers te leeren,

1545 Of er zelf een te zijn. Benóni had thans aan 't geklank der

Harpe vleuglen gegeven, en was ligzweevend gekomen.

B. Grootste der geen die door vrouwen gebaard zijn, van eeuwigheid zegne

U de Vader der Wezens tot eeuwigheid! Hemelsche tijding

Breng ik: Ziet, het heilige stof, de Dooden ontwaaken!

1550 Dooper des Heeren, de gantsche landsdouwe beweegt zich, en ruischt reeds,

Ruischt van opfanding! Ziet de Dooden Godes ontwaaken!

J. Jongling, wien zaagt gij? wien zaagt gij? B. Ik zag den Vader der Menschen!

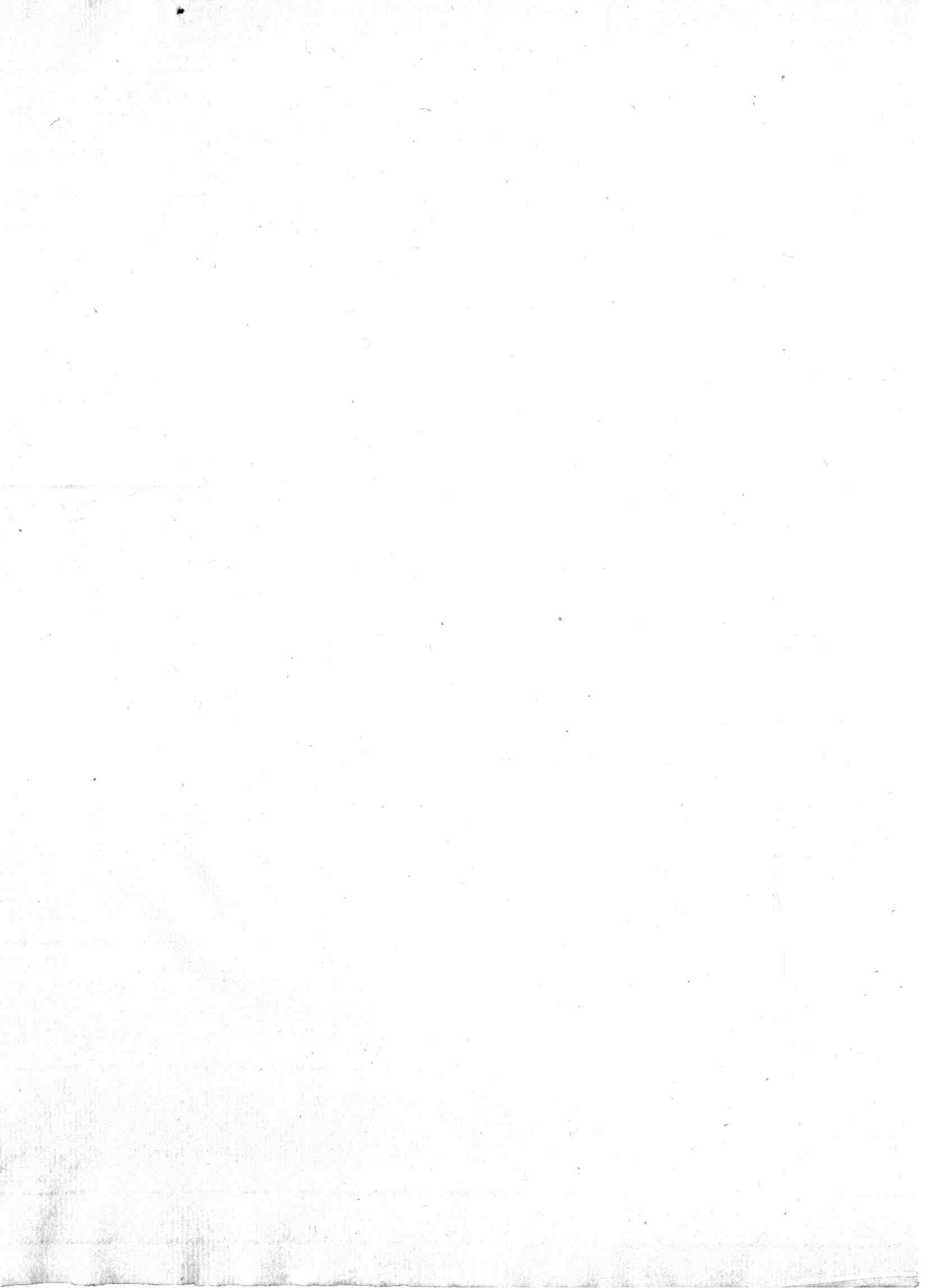
Henoeh en Elias verbaasden! en Abraham blonk als *
Hemelsche Legerfchaaren! Ook kwam in purperen wolken
1555 Ifaac. Ik zag, hun oog verhief zich ten Hemel, en dankte!
Mofes en Job. Ik zag de Zeevnen, de Martelaars komen,
En verloor mij in zulke verrukking. Van eeuwigheid zegne
U tot eeuwigheid God! Ook u, Johannes, aanschouwde ik,
Maar nog niet opgestaan. Bereidt u, gij grootfte van Adam,
1560 Tot uw verrijzing. Johannes zag, en ontdekte verwonderd,
Dat zich zijn ligchaam beweegde, dat het zich oprichtte, leefde,
Maar nog niet verheerlijkt, nog slechts uit aarde gefchapen.
Ras verloor de verhevene Ziel de laafte gedachten
Over het wonder, het laafte gevoel der blijde verwachting!
1565 Want zij verëenigde zich. Nu was het wonder volëindigd,
En de Heilige prees in 't verheerlijkte ligchaam den Redder.
Luid vernam ik de naamen van deeze Verreeznen. Bij 's Palmwouds
Toppen verwaaiden de andren; edoch in geheiligde uren
Koomt de Sionietin, en noemt wij de hemelsche naamen.

D E M E S S I A S.

TW A A L F D E Z A N G.

D E M E S S I A S.

T W A A L F D E Z A N G.

Somber en bang is de ziel in haare verborgenste diepten,
Wen zij vreest, dat haar God uit haare Hemelsche erfnis
Uit zal stooten. In 't doolhof van zijne Voorzienigheid dwaalend,
Wenden zich alle denkbeelden weg van het verdre doorgronden;
5 Iedre van haare bevindingen treffen de vloeken van Ebal
En van Sinai, meer nog de schrikken des vreeslijken Kruisbergs.
Ach nu zal haar het witte gewaad niet omkleeden der zege!
Zij in den Hemel den Palmtak der Overwinnaars niet draagen!
Op haar hoofd geene kroone schitteren. *Verfmachtende ligt z' in 't*
10 Stof, en zoude vergaan, zo haar ééne gedachte niet schraagde,
En haare Redster niet was, haar Engel van boven gezonden,
Deeze groote gedachte: in alles zich God 't onderwerpen!
Even zoo vol ellende, van hoop volkomen verlaaten,
Was de kleine Schaare der weinigen onder de Menschen,
15 Die den Verzoener des Eeuwigen kenden, toen hem hun oog nu
Dood en verslijfd op Golgotha zag, en alles rondöm hem

Eenzaam, verstomd; en zoo ook schraagde hen d' Arimathæër,
 Hij alleen, dat zij onder d' ellende niet gantschlijk bezweeken.

U te begraaven, gij Doode des Heeren, nam Joseph zich voor, reeds
 20 Moediger nu, en een Wreeker van zijne voorige blooheid.

Luid riep hij 't uit op Golgotha, zoo, dat de Hoofdman het hoorde;
 En de getuigen, met den Romein, hoe ook d' angst hen bedwelmd:

Ik begraaf den Dooden des Heeren! Dáár tegen ons over

Ligt zijn graf, en het mijne. O neen! Ik wil bij des rotssteens

25 Ingang rusten. Koom, Nicodemus! en alle de Myrrhe,

Alles het geen gij van d' Aloë bracht, dat neem, en verwacht mij

Hier bij het Kruis. Ik gaa, en ik koom van den Vorst der Romeinen

Spoedig te rug; ook breng ik het lijnwaad voor de begraafnis.

En hij vloog. Zoo vliegt het besluit om het leven te beetren,

30 Als het echt is, en ieder besluit tot de zonde vergeefschen den

Blinkenden dolkftoot, er tegen gemunt, al woedend om hoog heft,

Of te vergeefschen er een slaapezang, en den Hemel aan toezingt:

't Vliegt zoo, om in daad te veranderen! Joseph bereikte

Spoedig des Heidens Paleis; hij vondt hem omgeeven van onrust;

35 Portia zag hij bleek, haar oog door ellende beneveld.

P. Wat begeert gij van mij? J. Pilatus, het lijk van den Dooden,

Dien gij niet kende, en dien gij, verleid door het Volk mijner Broedren,

Heden op Golgotha kruisfigen liet. Ik wil hem begraaven.

P. Maar wat gaat u de Doode tog aan? J. Zeer veel, o Pilatus!

40 Minder alleen dan den Rechter daar boven, den God aller Goden.

{P. Aan

P. Aan den Cocytus, en niet in den Hemel, richten de Goden!
 En niet Hij, dien zoo trotsch gij den God aller Goden genoemd hebt,
 Israëliet! Rhadamantus en Minos en Æacus richten!

J. Of de Goden van Romen richten, en aan den Cocytus,

45 Laaten we dat, o Pilatus, beslissen, als 't graf en de lijkbus
 d' Asch van ons beiden bewaart. Thans smeek ik, o onze Beheerscher,
 Ook Beheerscher der Beulen, die onzen Leeraar vermoordden,
 U met aandrang: geef mij, geef weinigen Vroomen het lijk van
 Deezen Godlijken Man! P. Is hij reeds zoo spoedig gestorven?
 50 Zeg me, is hij waarlijk dood? Thans hieldt het Portia's droefheid
 Langer niet uit. Geef aan deezen eerlijken man den Gekruisten;
 Of begraaf mij zelve! Zij sprak 't, en de traane ontrolt haar.
 Zendt naar den Hoofdman bij 't Kruis, Pilatus zeide 't tot Joseph,
 En, als hij kooft, zoo breng hem bij mij. Hij zondt, en de Hoofdman
 55 Kwam. Zij traden binnen. P. Is, dien zij voor Barrabas koozen,
 Thans reeds dood? H. Hij was 't reeds een poos. De beendren heeft niemand
 Hem willen breeken, tot dat op het laatst er hem een zijne speere
 Diep in het hart stiet. Pilatus hernam: geef het lijk aan dien Man, en
 Laat hij hem, waar hij het goedvindt, begraven. Waar hebt gij beslooten
 60 Hem te begraven? J. Op Golgotha's berg, in mijn eigene grafsteê.
 Zoo sprak Joseph, en ging, en kwam aan den heuvel des Kruisdoods.
 Christus Moeder bespeurde het eerst den getrouwen, en zag het,
 Dat hij het dood-gewaad ter begraaffenis van haaren Zoon droeg;
 En zij weende van innige droefheid; zij bleef evenwel nog

- 65 Altijd spraakeloos, altijd nog stom, met het zwaard in de ziele.
En zoo beefde voor d' eerstemaal de lip van Johannes:
Moeder des Heeren, 't is voor ons arme lijdenden tog nog
Balsam, dat hem Joseph begraaft. Maar, terwijl hij het zeide,
Wendde hij echter het oog van de grafsteê. De Moeder des Dooden
70 En des Jongers antwoordde niet. De rechtvaardige Joseph
Ijldde naar 't Kruis, en Nicodemus ontmoette hem dáár. Wie
Onder de andre Getuigen hen nadert, dien roepen zij beiden
Toe met blijdschap: Wij mogen den Dooden des Heeren begraven!
Maar de lijdenden traden terug, en bleeven van verre
75 Staan: doch niet de Getuigen om hoog, de Verreeznen en Englen.
Deeze zweefden nader bij 't Kruis, en reeds, maar onhoorbaar
Voor het menschelijk oor, begon de klagt van de Harp, de
Klagt van de stemme nog niet. Had een Stervling de klanken vernomen,
Eén van hun, die bang in bittere finerte verzonken:
80 O, niet op Aarde, hij had zich van vreugd in den Hemel bevonden!
Of de weemoedigheid had hem gedood deezer Engelen-harpe!
Thans tradt Joseph nader, met Nicodemus; zij leiden
d' Eéne het dood-gewaad, en d' andre de geuren der Myrrhe
Neder in 't stof. Toen namen zij beiden het lijk van het Kruis af,
85 En zij lieten het zacht naar omlaag op Golgotha's heuvel
Zinken! Nu rust het bij 't Kruis. Zij haastten zich, gaven aan 't dood-kleed
't Leven der plant; en wilden Hem, die eens met bazuinen
d' Opstanding zal gebieden, dus voor de Verderffenis hoeden.

Eva intusfchen zweefde op hem neêr, en boog haar aanschijn
 90 Over het aanschijn des dooden Mesfias. Haar goudene hairen
 Golfden zacht op zijn wonden, en ééne traane des Hemels
 Op de rustende borst. Hoe heerlijk zijn uwe wonden!
 Fluistert zij zacht hem toe; van nog ongeboorne Verlosten,
 Van geheele eeuwen froomt uit iedre de zaligheid neder!
 95 Zoon! mijn Borg! hoe bedekt de bleekte des doods u het aanschijn!
 Uw geslootene zwijgende mond, uw spraakeloze oogen,
 Nog vermelden zij eeuwig leven! Een bloeiënde Seraph
 Zou in den dood, zo hij ftierf, dus liggen. Nog lacht gij ons liefde
 Toe! en iedere trek van uw wezen belooft nog genade!
 100 Zoo fprak tot den liggenden Dooden de zalige Moeder;
 Maar de andere stond onfluiërd, en konde naar 't lijk het
 Oog niet keeren. Joseph en Nicodemus omwonden
 Reeds den Dooden. Edoch, toen onder hun beevende handen
 't Sterf-gewaad nu begon tot bloed te worden: zoo hielden 't
 105 Langer niet uit de volëindigde Vroomen, de Vaadren des Heilands;
 En nu ving hun Dood-gezag aan, de klagte des Hemels.
 Eén van de Chooren zong eerst, en de traanen der Zaligen vloeiden.
 Wie is Hij, die van Golgotha kooft met befprekelde kleedren?
 Wie, die, verciërd met het bloed-gewaad, van het Outer om laag kooft?
 110 Wie, diens Godlijke kracht verborgen, en eeuwig geluk is?
 En een ander Choor hernam; steeds vloeiden de traanen;
 En er mengde in dat Choor zich één der bazuinen des Oordeels:

Ik ben het, die gerechtigheid spreek, steeds machtig ter hulpe!
 Nu hervatte weêr 't Choor, dat het eerst was in traanen gesmolten:
 115 Waaröm is uw gewaad zoo rood geverwd, en uw kleedren
 Als van één' die de wijnpers treedt? Heb Ik de pers dan
 Niet alleen getreeden? Was één onder d' Eindigen met mij?
 Die rebelleerden, ik heb in mijnen toorn hen getreeden,
 In mijne grimmigheid hen vertrapt; en geheel hunne kracht is
 120 Op mijne kleedren gesprengd. Ik heb in dien reddenden arbeid
 Al mijn gewaad bezoedeld met bloed. Want de dag mijner wraake is,
 't Jaar is gekomen der groote, der lang gehoopte Verlossing!
 Toen ik begon te verlossen, toen zag ik toe, en geen Helper
 Was rondöm mij! God deed mij ontroeren! geen één ondersteunde
 125 Mij, in den Hemel niemand, op d' Aarde niemand. Nu moest mijn
 Arm mij redden! Mijn grimmigheid tegen die trotsche Rebellen
 Mij ondersteunen! Ik heb den kop der slange vermorsfeld!
 Zij stak in de versel! Ik heb in mijn' toorn vertreeden
 Alle Muitren; en in mijne grimmigheid hen tot den dood toe
 130 Dronken gemaakt! hunne kracht dus ter aarde neder doen daalen!
 Dit nu zongen de Chooren, en mengden Triumph in de droefheid.
 Joseph nam van het hoofd des Dooden de bloedige Kroone,
 Reikte z' aan zijne Genooten, omwondt den Godlijken schedel.
 Niet evenwel, als Maria, en niet als de Jongren, verftomden
 135 Die Getuigen, die zaligen, die boven Golgotha zweefden.
 Want op nieuw nam het sterf-lied, op nieuw de traanen een' aanvang.

Had gij, o Jonger des Dooden, en Zoon der ellendigste Moeder,
't Klinken van die harpen gehoord, die gij, toen ook nog sterflijk,
Laater op Patmos vernaamt, hoe zalig zoudt gij geweest zijn!

140 Van Verreezenen zong nu een Choor, en zag op het ligchaam:
Ziet de beeke Kidróna ruischte, de beek bij den Tempel,
Englen, de beeke Kidróna. Treedt op den Trotschen, o ziele,
Op de liggende slang! De weinige Palmboomen ruischten
Eenzaam door Gethsemane. Toen begon hij te sterven!

145 Aan een ander Choor ontstroomde het galmen des donders:
Hoorde hij diep om laag niet bruischen de golven des Afgronds?
Niet het gedreig der gevonniden, niet hunnen uitroep van woede,
Toen hij begon te sterven? En beefde niet Thabor om hoog in
Wolken? Elóa kwam uit den nacht des richtenden Vaders,
150 Zweefde uit het donkre, en zong in Triumph! Toen begon hij te sterven!
Als zij zweegen, weêrklonk de tedere stemme der klagte:
En gestorven is hij! hij is gestorven, gij Englen!
Joseph en Nicodemus hieven, terwijl zij het zongen,
't Heilige lijk van den bodem op, en, verwaardigd van God, dien
155 Last te torfschen, droegen zij 't langzaam van Golgotha's hoogte.
En een geklank uit één van de Chooren verzelt hen den berg af:
Neen hij achtte 't geen' roof aan God te gelijken! en echter,
Schoonste der Menschen en Englen, hebt gij tot den dood u vernederd,
Tot den dood aan het Kruis! en slaaven van zondige Goden
160 Wierpen over uw kleedren het lot! Ach edik en galle

Gaven z' in zijn' ontvlamden en smachtenden dorst hem te drinken;
 En aan des Lijders ziel uit den bitteren beker der spozucht!
 Toen verhief weêr een vurig Choor de stem naar den Hemel:
 Ach Jerufalem . . Wee u, Jerufalem, Moordenaaresse!
 165 Wee uwen Zoonen, Jerufalem! Die zoo afgrijslijke stemme,
 Ach uw roepen om 't bloed des Verzoeners, hoe is 't door des Veldheers
 Roepen verhoord, o gij Stad des doods! hoe hebben om 't aas de
 Arenden zich verzameld! De harpen ontzonken den Vaadren
 Thans! edoch de bazuin riep steeds voort het geroep van den Veldheer.
 170 Ook aan de handen des Mans, die Aãrons God was, ontzonken
 Zijne snaaren; toen echter de Donderbazuin van Elóa
 Wee u! uitriep, zoo zweefde hij uit de weenende Chooren,
 Naderde nu bij het bloedige lijk niet ver van den Engel;
 En zoo zong hij, en zoo weêrklonk de bazuine des Seraphs:
 175 Lang zal Hij met ulieden, die deezen Abel vermoorddet,
 In het gericht treden; lang hij die één is en eeuwig: Ik ken u!
 Weet, wie gij zijt, gij Kains! Heeft niet het bloed uwes Broeders
 Tot mij in den Hemel geschreeuwd tegen u? Niet om wraake!
 't Riep tot in den binnensten nacht des Gerichts om genade!
 180 Maar gij begeerdet ze niet! Zoo zal de stem des Vergelders
 Van het geduchte Golgotha tot in d' onderste Helle
 Veele eeuwen weêrgalmen! Gij, Moordenaaren des Heilands,
 Kiest dan uw keus, en sterft! Doch thans ontzong de Bazuine
 Zelfs aan Elóa; ook zweeg het gezang des ernstigen Zienders.

185 Maar zij zagen het ligchaam na. Dit droegen de Vroomen
Neder naar 't graf, dat tegen het hooge Golgotha over
Eenzaam onder veröudrende boomen in rotfen gekliefd lag;
En zij ontrolden, van de oopning des grafs, den steen die 't bedekte.

Josephs oog verloor in de diepte van 't zelve eene legplaats
190 Voor den Ontlaapnen, en zoo verfmolt de treurende ziele:
Eindelijk heeft de Dulder des doods, en de Dulder des levens,
Waar hij het hoofd kan nederleggen! Het heilige ligchaam
Namen z', en lieten het zacht in de diepte der grafftede zakken,
Wendden dikwijls hun weenend oog van den liggenden Dooden,
195 Tot dat z'eindlijk de rots met moede armen ligkten,
Haaren doffen last in de oopning der grafftede zinken
Lieten, en over het lijk des Middelaars nacht lieten heerschen.

Toen de nacht den Dooden omringde, toen klonken de Chooren
Zijner Hemelsche Lijkverzellers. Zij zagen het Morgen-
200 Rood der opstanding reeds in den nacht der grafftede scheemren.
Gij zelfs wierdt gezaaid; maar ontsproot niet voor de verderfnis!
Zoon, de schaduw des doods beschaduw't u nauwlijks, of 't nieuwe
Leven beweegt zich alrede rondöm u! Van opstanding ruischt het
In de streek van Golgotha reeds! aan 't bloedige Outer

205 Luid van de opstanding reeds des grootsten onder de Dooden!
Klinkt, bazuinen der Englen des troons, der Maaijers ten dage
Zijnes loons, der Hemel-roepren, wen eens aan den stroom van
Sion de nieuwe overwinnende naamen melodisch naar boven

Waaijen! Klinkt de verrijzing des Zoons te gemoet. Zij genaakt nu!
 210 Lispelt, harpen, het heerlijkste Morgenrood te gemoet, het
 Glinsteren zijnes ontwaakens, het stralende zweeven des Sterken!
 Ach hij sluimert voor ons niet in d' ijslijken nacht, maar hij sluimert
 In des Palmbooms schaduw voor ons, de Doods-overwinnaar!
 Klaagt, o klaagt hem na, gij zijne Geliefden, die sterflijk
 215 Ginds in het stof nog wandelt; haast weent gij andere traanen,
 Traanen, die wij niet weenen kunnen, wij, die uw ellende
 Niet gevoelden; als gij, niet weenden uit bloedende harten.
 Stilte breidde zich uit om het graf. De Englen verlieten 't,
 En de Menschen. De stemme der harpen zweeg, en der traanen,
 220 Middelaar Gods, rondöm u, die eindelijk bij 't bloedige Outer
 Ruste vondt, ontruikt aan het lijden des boetenden kruisdoods.
 En Johannes wendde 't gelaat, en sprak tot Maria:
 Thans, mijne Moeder, bedekt hem de nacht. Ach laten wij nu den
 Heuvel verlaaten. Ik zal u naar mijne hutte geleiden.
 225 Uit haare gantsche ziel, de ziel van de Moeder des Heilands
 Was verheven! met sombre, en traanen bloedende oogen
 Sprak zij, en eindigde zoo 't langduurig verstormen der Dooden:
 Uwe Moeder? Verrukking der Hemelen kan het m' eens worden,
 Ach dat Hij de Geevende was! de laatste der vreugden
 230 Ook niet, o zijn Jonger, dat gij de gegevene Zoon waart:
 Maar ellende, en dood, en graf, en volle ontroering
 Is het, dat Hij mijn Zoon niet meer is! Nu verstormde zij weder,

En

- En bedekte zich. Bleek, als de jammervolste der Moedren,
Voerde de Zoon haar langzaam den heuvel der kruisfiging neder.
- 235 Afgezonderd van andre gebouwen, omgeeven door digte
Palmboomen, en in des Tempels schaduw, niet ver van den muur der
Stad, lag een eenzaam huis, 't geen Johannes, des Godlijken Leeraars
Lielvelings-jonger bewoonde. Hier bracht hij Maria van 't Kruis al
Treurend heenen. Hij zelf zonk schier weg van innerlijk hartzeer.
- 240 Wien hij, terwijl ze den heuvel neder wankelden, van de
Twaalven, of van de Zeventig zag, of de heilige Vrouwen,
Badt hij bij zijne Moeder te komen, en, konde 't geschieden,
Haar de diepe wonde te heelen, de wonde der ziele:
Wel niet geheel, dat konde geen-Mensch, dat kon maar de Heere!
- 245 Gabriel kan het, niet wij, indien hem nog eens van den Hemel
God tot de lijdende zendt, op dat haare ziele op nieuw hem
Groot maak', haar geest op nieuw zich verheuge in God die haar zaligt!
Ras verzamelden zich in deeze wooning de Jongren,
Veelen onder de Zeventig, veele der heilige Vrouwen.
- 250 Laager langs den muur, gedekt door het voorste gebouw, rees
Nog een huis op. In 't zelve bevondt zich de Zaal der bijëenkomst.
Boven de Zaal verhief zich het dak, vlak boven de hoogte
Van den muur uit, en opende een rijke landsdouw voor d' aanschouwers.
Zing, mijn Lied, de traanen der Minnenden om den Beminden,
- 255 Ach de treurende vriendschaps klagt. Gelijk Israëls droefheid
Op den bloedigen rok des Zoons van Rachel, op Josephs,

Josephs, vloeide, zoo vloeïë mijn lied vol gevoel en vol onschuld.

Langzaam, weenend, met zwaaren adem, bereikte Maria
Eindelijk de hut bij den Tempel, en tradt in de Zaal der bijëenkomst,
265 Waar zij den Heiligen, dien zij gebaard had, en welke nu dood was,
Dikwijls voorheen had gezien, en dikwijls de traane der vreugde
Had verborgen, en zich in haaren fluiër gewikkeld.
Toen zij de leege plaats, de voor eeuwig nu leege, bespeurde,
Waar hij had gezeten, en hemelsche woorden gesproken,
265 En haar gezegend: toen weende zij luid, zonk nevens de plaats neêr,
Knielde, en boog er haar voorhoofd op. Zoo vondt haar Maria
Magdale liggen, en nog de Moeder der Zebedæiden.
Ook Nathanaël kwam, en vondt haar nog zoo, tot dat eindelijk
Zij het aan Magdalene en Johannes Moeder vergunde,
270 Haar weder op te heffen. Nu zat z', als bij 't Kruishout, omsluiërd;
En met haar verstomden ook d' anderen. Simon Petrus
Tradt in de Zaal, en toen hij de Moeder bij Jesus gewaar wierdt,
Weende hij luid, en riep: Hij is begraven! Ik hoop het,
Ja ik hoop het van God, ook wij zullen allen rondöm hem
275 Haast begraven liggen! 'k Begeer, dat mij Joseph beloove,
Met eenen heiligen eed moet hij 't bij den Hemel mij zweeren,
Dat hij mij nevens hem, vlak bij den rotssteen des Dooden,
Neêr zal leggen! En mij in den rotssteen! zeide Maria.
Hand in hand, kwam Simon de Cananiet, en Matthæus,
285 Kwam Philippus, en kwam Jacobus de Zoon van Alphæus;

Maar

Maar Lebbæus alleen. Hij wilde spreken, maar plaatste
Zich in de donkerste verheid der Zaale, en verborg zich het aanschijn.
Ook Jacobus de Zebedæiede, de Zoon des Donders,
Kwam in de Zaal, en hief de handen en oogen ten Hemel:
285 Dood! hij is dood! en niets is alle menschlijke grootheid,
Zelfs de waare grootheid, die, welke niet streeft naar het schitteren,
En slechts handelt, is niets! Want over hem hebben godloozen,
Hebben Tyrannen gezegepraald. De Zebedæiede
Sprak het, en ging weêr naar buiten, en koelde zich onder een' Palmboom.
290 Bartholomæus, met hem de Broeder van Simon, Andreas,
Kwamen, en Kléopas, en Matthias, en Sémidá kwamen,
Allen troostloos, en voller ellende, toen ieder des andren
Smert aanschouwde. De lippe verstomde, en de stemme des weenens
Klonk slechts dof in de scheemrende Zaal. Magdalena Maria
295 Had dezelve met ééne lamp, een ontfluumrende doodslamp,
Sparzaam verlicht. Zoo lag bij 't verdoovend geflikker des Outers
Abel met stomme lippe, en de stem zijnes bloeds, deeze alleen slechts
Jammerde. Thans nog kwamen er heilige Vrouwen, en droegen
Doeken, en doodgewaad, en zalven voor den Ontslaapnen.
300 Ook Onsterflijken zweefden naar binnen, de Englen der Jongren,
En de Englen der andere weenenden. Alziende oogen,
d' Uwen, wiens dood zij beweenden, ook gij, mededogende oogen,
Zaagt in deeze Vergaadring. De Engel van Magdale hefte
Haare ziele zoo ver uit den afgrond om hoog haares treurens,

305 Dat zij in staat was te klaagen. Zoo klaagde de Hoorster van Jesus:

Hoe veel anders, hoe zeer veel anders is het met ons nu,
Toen hij . . Moeder, sterf gij niet ook, op dat wij niet gantschlijk
Samen vergaan! Nu gevoel ik het eerst, nu leer ik het weenen,
't Geen de Bethlehemit eens over Jerufalem weende,

310 Over de eenzame Weduw, die onder de Heidnen Vorstinne,

Koninginne der Landschappen was. Onaanzienlijken waren

Wij, wij leefden behoeftig in 't stof, en echter gelukkig!

Want hij was een Goddelijk man, de gestorvne! Edoch wat

Zijn wij thans geworden! in welke ekkende gedompeld!

315 En wat zullen wij zijn! en welke nachten vol jammer

Zullen wij nog doorweenen! O mochten van deeze er niet veel zijn!

Mocht de laatste, de nacht haast komen des eeuwigen slaaps, des

Sluimrens op betere legersteden, dan d' onzen vol traanen!

Onze vijanden zweeven om hoog, en spotten met d' armen,

320 Die den Godlijken man in hunne eenvoudigheid eerden.

Ach zij spotteden ook met hem, en gaven hem, toen hij

Riep in zijn' dorst, niet alleenlijk gal; ook den ondersten droesfen

Gaven zij hem hunnes hoons in zijne plaagen! O Rechter!

Giet hun ook, o Vergelder! den Zwijmelkelk uwer wraak vol!

325 Laat hen tot op den ondersten droesfen, hem drinken en sterven!

En zij zweeg. Tot haar zeide Jesus Moeder, en weende:

Zoo, dat zij nauwlijks van grievende smert de gebrokene woorden

Uit kon spreken: o Magdale! Laat het tog gantsch aan den Rechter

Over!

Over! Riep niet mijn Zoon, in zijnen bloede, van 't Kruis af:
330 Vader! zij weeten niet wat zij doen. Ontferm over hen u!
En bewondering overviel, met naamlooze droetheid,
Alle harten, een kamp der verhevenste vreugd, en der naarste
Bitterste smerten; edoch de smerten behielden het veld, en
Ras wierdt de ziel van hun allen weêr nacht! Thans zeide Lebbæus:
335 Ja, ontferm u hunner, o Rechter, en Vader! maar onzer,
Onzer ontferm u ook! en laat ons sterven! Wat kunnen
Wij tog op d' Aarde nog doen? Wat zijn wij zonder den Dooden?
Veele wooningen, zeide hij eens, zijn in 't huis mijnes Vaders!
O zijn Vader, o laat ons slechts aan de dorpelen liggen
340 Van uw huis, niet blijven in deeze hutten des jammers!
Niemand koome, en waage 't, en poog' mij te troosten. Ik ken geen',
Ken geen troost, dan alleen den dood! Dien bemin ik, en die slechts
Kan mij troosten, die dikwijls den naam des doods voor mij uitspreekt.
Ziet, hij is mij een lieflijke klank in den bloemtijd! hij is mij
345 Tempelgezag! Geen groet van het leven begroete mij! liever
Zij geen gesprek ons, dan 't overzweeven van hun, die reeds lang nu
Zalig zijn; dan graf, dan lijkgezangen, dan aarde
Nedergeschud op aarde! Als vlugge Wandelaars, laten
w' Altijd vaerdig staan, met den staf in de hand? Ik beminne
350 Mij niet alleen; ach ook u als mij zelv'; met geen' anderen zegen
Zegen ik u, dan dien, om wien ik u smeekte, Geliefden:
Sterft! En Cephas riep: Ja sterven! sterven! Het is nu

Goed in het graf te zijn! Ontfermer, laat ons elkander
 Die Tabernakelen bouwen! Hij sprak 't, en de lijdende Thomas
 355 Tradt in de Zaal. Zijn wanklende voet vertoefde aan den dorpel.
 Welk een gezicht doordrong de ziel des draalenden: Menschen,
 Vroom, gelijk weinigen waren, en zijne Vrienden, verlaaten
 Van den Helper daar boven, en van den Helper op Aarde,
 Jesus, en midden in zulk een hartzeer verlaaten! Tot grafteê
 360 Wierdt hem de scheemrende Zaal; zij allen tot schimmen, die weenend
 Van rondsömme verftomden. Indien gij 't nog zijt, die bij d' Intreê
 't Luide Hofanna vernaamt, wat toeft g' in der daad nu te sterven?
 Waaröm blijft gij zoo lang in deezen foltrenden doods-ftrijd?
 Ik, ik voele den naadrenden dood, en ik meende er bij u reeds
 365 Hier, die gelukkiger waren, 't ontmoeten; eenigen, die wij
 Ook zouden kunnen begraaven! Hij is begraaven, die leevend
 Op de Zee ging, en Lazarus uit den doode deed opstaan!
 U ook, die ginds zit te weenen, o Sémidá! Didymus had het
 Nauwlijks gefproken, of zonk ter neder op één der Tapijten.
 370 Maar nu tradt met treurenden ernst in de ftomme Vergaadring
 Joseph van Arimathæa: Gij Broedren van mij en van Christus,
 Nicodemus, mijn Vriend, kwam ook; al fiddrend verwacht hij,
 Of 't hem vergund is binnen te treden? Hij draagt . . Ach Joseph,
 Beste man, wat draagt hij? wat draagt hij Joseph? J. Ik zie het,
 375 Ja, gij lijdt reeds te veel! En ach, wat zoudt gij nog lijden!
 Neen, hij moet zich omkeeren, vlieden! Wat draagt hij? wat is het?

Joseph, wat draagt hij? J. Gij dankt me er eens voor. Ik gaa heenen, en bid hem,
 Dat hij zich omkeere en vliede! Hij brengt de bloedige Kroone!
 Jammerend riep de Moeder: de bloedige Kroone? des Moeders
 380 Luid geroep doordrong der als rotsen verstijfde Vergaadring
 Beendren en merg! Zij had het nog nauwlijks ten Hemel geroepen,
 Toen, de Kroone in de hand, des Dooden getuige in de Zaal tradt.
 En zij scheurde zich uit de haar houdende armen, en, bleeker,
 Nam zij den fluiër van 't hoofd, en bedekte er de doodende Kroon mee!
 385 Wrong de handen, en wankelde, en stortte ter aarde. Zij hielden,
 't Best dat zij konden, de Moeder, en zonken met haar! Verftom gij,
 Harp, die van toonen der droefheid galmt! Uwe tederste klanken
 Kunnen niet naweenen 't eerste gestamel der Moeder, wanneer zij
 Nu weder opgericht stond, en naar de hulpe des Heeren
 390 d' Armen uitbreidde in de hoogte! De minnende Zoon zag
 Uit den Hemel neder op haar, en bereidde haar vreugde;
 Deeze echter voelt zij nog niet; en, bleek gelijk stervenden, gaat zij
 Dus met te klaagen voort: Nog eens haar aanschouwen? Ach waarom
 Bracht gij ze hier? Ik zag ze, verstijfd van zijn bloed, zijne slaapen
 395 Lang omgeeven! Doch Hij, die den Hemel bewoont, heeft, ontroerend,
 Tegen mij zijnen boog gespannen, er doodelijk schiettuig,
 Wee mij arme! op gelegd! Ik ben zijn doel! hij bereidt den
 Vlammen den pijl ten mijnen verderve. Is er onder de Heemlen
 Ergens nog, baarde er ergens een Moeder nog, die eenen Zoon zag
 400 Sterven, een' Zoon, die den heiligen Dooden aan 't Kruishout gelijk was?

Jammerend zeide zij het. Doch Lazarus Zuster, Maria
 Lag te sterven. Reeds kondigde haar het koudere zweet, reeds
 't Hart in arbeid, en worstelend nog om te leeven, den dood aan.
 Op haar daalde reeds neêr de zwaare sluimring, de leidster
 405 Van dien eeuwigen slaap in den schoot der stille vermolming.
 Thans verhief zij nog uit de diepten, waar in haar de sluimring
 Nederstortte, het hoofd, en zocht met benevelde blikken
 Martha's oog met vermoeide smert. Dit was voor de traanen
 Door het langduurige weenen verdroogd. De stervende zeide.
 410 Zuster, ik zweeg; nu kan ik niet meer. Nog verlaat mij een ieder,
 Lazarus en Nathanaël zelve! en ziet, ik sterf!
 Ach ik leefde met hun; en moet ik zonder hun sterven?
 Mth. Klaag de getrouwen niet aan. Hen heeft de Godlijke Leeraar
 Mooglijk in een der Woestijnen gevoerd: op dat zij 't aanschouwen,
 415 Hoe hij de hongrenden spijst, hoe hij laaft de ziel der vermoelden!
 M. Klaagde ik hen aan? Dit wilde ik niet, Martha. Ach! die ik lief heb,
 Klaagde ik dan ooit in mijn leven die aan? Indien 'k, o Geliefden,
 't Heb gedaan, zoo vergeeft mij 't; vergeeft mij al de gebreken,
 Die mij bekend, en voor mij verborgen zijn! Ach 't geen zich thans aan
 420 Mij vertoont, omkleedt mijne ziel met zwaarmoedigheid! Mth. Scheur u
 Van die wroetende angstvalligheid los, met welke g' u foltert!
 Koomt de nacht dan terug, die u 't anders heldere leven
 Soms met treuren benevelde, koomt hij terug bij het sterven?
 M. Noem de leiding des Heeren geen' nacht! Ik bezweer 't u bij dien, die

- 425 Ons zal richten, die thans mij tot onze Vaadren verzamelt;
Neen, noem zijne leiding geen' nacht! En, heb ik geleeden:
Heb 'k dan ook niet veel vreugden gehad? Niet Vrienden, als gij zijt?
Niet de blijdschap der Englen beleefd! de verrukking der Heemlen
Op den weg naar het graf? niet Jesus Christus gezien, en
430 Zijne wondren aanschouwd, de wijsheid gehoord zijner leere?
Laat mij danken voor al mijne ellende! alle de kalmte
Die mij te beurt viel! voor iederen laffenis-dronk, die mij dorstend,
Iedere schaduw, die mij in de hitte des kimmers verfrischte!
En boven al, dat ik den Vriend der Menschen gezien heb,
435 Jesus, den Leevendmaaker der Dooden! Martha, verlaat mij,
Gaa, bereidt mij het graf! Waar Lazarus fliep, wil ik slaapen!
Mth. Slaapen, waar Lazarus fliep! en eens verrijzen, Maria,
Door den roep des Wekkers der Dooden! M. Gelukkige Martha!
Welke streelende droomen der hoop! Bereidt mij de grafsteê!
440 Gaa, ik wil alleen zijn met God! Aan des Heiligen voeten
Zat ik; hij leerde me: Eén ding is noodig! Dat ééne is nu, met
God alleen te zijn. Nu ook het beste deel te verkiezen,
Blijft mijn verlangen. M:h. En zoude ik u dan in uw sterven verlaaten?
Ik verlaat, o Maria, u niet. Wees gerust; naar het ligchaam
445 Help ik u slechts. Gij zijt met God alleen, mijne Zuster!
Amen, met u zij Abrahams God, en Isaacs en Jacobs!
M. Blijf dan! Met mij zij Die, die alle Heemlen vervult; Hij,
Die almachtig gebiedt: Keert weder, Kindren van Adam!

Jefus, Jefus en Abrahams God, en Ifaacs en Jacobs!

450 Toen zij 't gefproken had, fineekte zij in de diepten der ziele

Tot den Zondevergeever: Verhoor, o verhoor, en treedt niet

In het gericht met mij Arme! Wie onder de Leevenden zou tog,

Zo gij oordeelen wilde, voor u bestaan kunnen? Schep mij

Rust in het ftervende hart, en maak de ziel der vermoede

455 Zeker, o God, van uw heil! Gij, Heer des doods, o verwerp mij

Van uw aangezicht niet! en troost mij weder, mijn Vader!

Troost mij weder! voor u bewaare uw vrijmoedige geest mij!

Gij, die Job verhoorde, toen hij, van jammer omgeeven,

Arbeidde, ftreefde, en worstelde, om uw verhooring, o Vader,

460 Te gelooven, en tog niet geloofde, verneem mijn gebed, en

Help mij! Zij had het gefmeekt, en fprak nu weder tot Martha.

Meent gij, Martha, dat Jefus thans voor mij bidt? Gij herinnert

U, dat hij weende, toen wij bij het graf van Lazarus kwamen.

Zou hij nu mijner zich ook niet ontfermen? O zeg me, gij dierbre,

465 Kunnen wij wel zonder hem tot dien, die hem afzondt, genaaken?

Ach, mij laafde de hoop, van genade door Hem te verkrijgen,

Toen mij dat denkbeeld ontroerde, met al zijne ijzing: Vervloekt zij,

Spreekt de Heere, de Man, die niet blijft in al mijn bevelen!

Mth. Waren Nathanaël flechts en Lazarus hier, deeze beiden

470 Zouden 't u zeggen. Dit ééne weet ik gewis, gij Verlaatne:

Jefus bidt voor u! M. Hoe, gij noemt mij verlaaten, Geliefde?

En de alömtegenwoordige Heer van dood en van leven

Is rondöm mij! De Helper in Juda roept voor mij God aan!
 Als zij 't gezegd had, zonk zij in diepere sluimring. Haar hart hing,
 475 Sidderend echter, aan God! Om haar te zien sluimren, stond Martha
 Op, en bleef staan bij haar leger, en ademde nauwlijks, om niet haar
 Op te wekken, haar, die zij tederder mint dan zich zelve!
 Die tot de Vaadren nu ging, ver van haar heen, door den weg des
 Duisteren dals, en haar alleen liet. Toen droefheid het hart haar
 480 Nu doorstroomde, viel er een traan haar de wang af. Des weenens
 Stemme hieldt z' echter in, nu ook weder den snelleren adem.
 Dus stond Martha verstomd in de scheemrende Zaal. Want digte,
 Donkere dampen bedekten de Vlam, des nachts gezellinne,
 Welke nu vaak reeds eerst met den morgen verdoofde. Zo vindt wel
 485 Eens een gelukkige Wandelaar, welken 't herdenken des stervens
 Vreugd is, als in de zwijgende dorre woestijn hij de koelte
 Van eenen rotssteen bereikt, hij vindt een graf in den rotssteen,
 Boven de grafstede 't beeld van den liggenden Dooden. Verstijfd staat
 Nog een ander Marmer, de Vriend, bij het lijk. De spelonk neemt
 490 Niet dan weinig en somber licht op in haare gewelven.
 Vol van het treuren des geenen die stierf, en des geenen die nableef,
 Ziet haar de Wandelaar aan. Zoo vindt uw Engel, Maria,
 Martha bij u, toen hij uwe legerstede genaakte.
 Nevens de voeten der stervende, met verdoovende schoonheid,
 495 Stond de hemelsche Jongling. Dien Englen is schoonheid gegeven,
 Die, op de trappen der Geesten, het naast aan de zielen der Menschen

Staan; en Heerlijkheid dien, wier verhevener trappen
Troonen zijn. Doch tegen den luister van Hem, die ter Rechter-
Hand zijnes Vaders klom, is hunne Heerlijkheid schaduw.

500 O, die gij in Triumph om hoog, in Triumph, in Triumph ten
Hemel aller Heemlen om hoog voert, en heerscht waar God heerscht,
O mijn Voorbidder, laat mij, laat tallooze Schaaren Verlostent,
Mijne Broedren, den dood der Oprechten sterven! zoo moogen
Rampen ons nog, de laatste beproevingen, of ons des Hemels
505 Voorgevoelen omgeeven: laat slechts, o groote Verzoener,
Laat, o Geöfferde, slechts den dood der Oprechten ons sterven!
Chebar stond aan de voeten der Bethanaïetische, en voelde
't Gloeiënde licht zijner Engelen-schoonheid in scheemring verdooven.
Van zijn aanschijn ontvloodt de purperen morgen, de stralen
510 Van zijne oogen, zijn vleugelen zonken, als schaduwen, neder,
Zonder klank; den lieflijken geur der eeuwige lente
Ademden zij niet meer; geen blauwheid des Hemels bestroomde
Meer deeze vleuglen; zij droopen niet meer van goudene droppen.
Van zijn hoofd nam hij af den welëer ver-glinstrenden krans, en
515 Hieldt hem van droefheid met moeite in de zinkende hand. Hij wist het,
Dat hij haar niet mocht helpen, tot dat, als haar stervend het hart brak,
Lazarus bij haar bidden, de Jonger uit Elim, en Martha,
En Nathanaël weenen zouden. Lazarus was nog
Met de Jongren in Salem. Hij tradt naar de Moeder des Dooden:
520 Ziet, reeds nadert de Midder-nacht, Maria, en toen ik

Uit

Uit Bethaniën ging, schein mijne Zuster nabij het
 Sterven te zijn. Ach als zij niet maar reeds dood is! Ik gaa nu,
 Om haar dood of nog leevend te zien. Indien haar maar niemand
 Golgotha's bange geschiednis verhaald heeft, zoo kan zij nog leven.
 525 Wist zij ze reeds, en leefde zij nog: wat zou haar 't gezicht dan
 Zijn van één' van des Heilands Jongren, wat laafnis in 't sterven!
 En Lebbæus stond op: Ik gaa met u meê. Nu omärmd
 Snel hem Nathanaël: Koom, gij geliefdste onder alle geliefden!
 O hoe dankt u mijn hart! Zij stonden gereed om de Moeder
 530 Nu te verlaaten des Dooden. O zijne Moeder, ik wil niet,
 Zeide Lazarus haar, den naam thans noemen, dien Englen
 Noemden: want ach! zoo vaak wij dien noemen, bloeden uw oogen.
 Hij, die uwe traanen gezien en geteld heeft, de Vader
 Des Begraavenen; Hij, die gewild heeft, dat hij zou sterven,
 535 Zij met u! met u zij God! Gij hoorde hem bidden:
 Vader, in uwe handen beveele ik mijn' geest! ook de uwe
 Zij dan in d'ontfermende handen des Heeren bevolen;
 Leef evenwel! Nu ging hij met haast van haar weg, en de beiden
 Volgden hem na met geen' minderen spoed. Met zwijgenden ernst, en
 540 Aan de siddrende hand der onzekerheid heengevoerd, gingen
 Ze, een naast den andren, en kwamen in 't huis, in het voorhof der grafftee,
 Waar de stervende was. Reeds stonden zij samen met Martha
 Om haar leger, toen nu Maria het hoofd uit de sluimring
 Eindlijk omhoog hief. Zij riep: O dank u, Geever des levens

515 En des doods, zij zijn gekomen; ook zie ik Lebbæus.

Lazarus sprak: Hoe heeft u tot hier toe, Maria, de Geever

Van den dood en het leven geholpen? M. Genadig! Want alles

Wat hij doet, is ontferming, hoe vol van rampen 't ook schijne!

Ach, wat heeft mijn hart niet geleeden! en ziet, nu sterf ik!

550 Waar is Jesus, mijn Broeder? Hij weet het gewis, hoe ik lijde!

Heeft hij voor mij gebeden? L. Ik ken uw lijden, Maria,

Als het rondöm u nacht wordt; maar thans, wat lijdt gij, gij dierbre?

M. 'k Lijde niet van dat beeld der ijsfelijke Verderfnis;

Ook niet van de sombre gedachte, u te moeten verlaaten;

555 Ach ik lijde, om dat mij de twijffling de bloedende ziele

Altijd dieper doorwondt: of de God van Horeb mijn God is?

Ach mijn Broeder, hoe was 't u, toen gij den Donder: Vervloekt is

Die in alles niet blijft! vernaamt in het stervende harte?

Zeg m' evenwel: badt Jesus voor mij? de Rechtvaardige, ach zo

560 Die voor mij badt, zoo gaa ik gaarne omlaag in het zwarte

Sombere dal, om mij neder te leggen tot d'eeuwige sluimring.

Wachter! is nu de nacht haast voorbij, de nacht deezer Aarde?

Wachter! is nu de nacht haast voorbij? Zij zwijgen, Martha;

Ook Nathanaël zwijgt! Hij heeft voor mij niet gebeden!

565 Nu, zoo gaa dan geheel door mijne ziele, hier ben ik,

Zwaard des Heeren! Uw wille geschiede! Uw wil is de beste!

Hoog naar boven hief Lazarus thans de gevouwene handen.

O gelijk over haar Kind zich een Vrouw ontfermt, zoo ontfermt g' u

Over

Over ons, El Schaddäi! En schoon zich ook over haar Kind de
 570 Vrouw niet ontfermde, tog zoudt gij over ons u ontfermen!
 Gij zijt God! Gij hebt ons in uwe handen getekend!
 Lazarus weende 't. Nu richtte Maria 't gezonkene hoofd op:
 Zeg mij, mijn hemelfche Broeder, wat ziet nu op mij van die beiden:
 Is het Sinäi's vloek? of is het de liefde der Moeder?
 575 Ware 't de liefde, o Heil dan mij! dan Jubelgezangen,
 Heete, hartlijke dank den Geever van eeuwige gunsten,
 Die zich niet als de Menfchen ontfermt, den Ontfermer, die God is!
 Maar hoe kan ik het weeten, dat hij met de liefde der Moeder
 Zich over mij ontfermt? 't Gebed deſ Rechtsvaerdigen, ſpreek tog,
 580 Heeft dat mijn' Rechter vermurwd! En ziet hij, met die ontroering
 Zijnes binnenſten, hij, met die hevige droefheid der Moeder,
 Met dat oog vol onuitspreeklijke onrust en hulpe,
 Neder op mij? Ik ligge, en ik ween vol ellende, en wring mijn
 Handen naar den Hemel; ik roep naar redding, en ken hem
 585 Niet die mij helpen zal, noch haar die mij baarde! O Ontfermer!
 Smeekte Nathanaël, zo gij tot Moeder haar zijn wilt, zoo laat haar
 Uw gelaat zien, vol onuitspreeklijke onrust en hulpe!
 Heere, verberg u niet langer! Verdraag ze gaarne, de ſmerten,
 Lazarus zei' 't, die zoo dicht aan de groote Volëindingen grenzen.
 590 Wist gij, van wat voor geduld wij een voorbeeld bezitten, van wat voor
 Onderwerping aan God; wien onze oogen in 't hoogſte der Heemlen
 Volgen! Ik ben verreezen, mijn Zuster, en wenschte evenwel met

U 't ontfluijren! Indien mij thans de stemme des doods riep,
 O zij zoude mij melodiëuser dan Tempelgezag zijn
 595 Op den dankenden dag van 't verhevene Haleluja.
 M. Vreugd en ontroering bemeestren mijn hart. Wat is het, mijn Broeder,
 't Geen gij zegt? L. Heeft het God niet gedaan? Ik zal het haar zeggen,
 Mijne Geliefden. o Laaten wij niet Gods wegen verzwijgen,
 Zelfs als zij vreesfelijk zijn! Maria, de beste der Menschen,
 600 Onze Godlijke Vriend, de groote Helper in 't lijden,
 Jefus Christus, de Zondenvergeever, de Wekker der Dooden,
 Is met Engelen-moed en geduld aan het Kruishout gestorven!
 M. Is aan het Kruis, zoo stamelde zij, al fiddrend, terwijl het
 Nacht om haar wierdt, aan het Kruis gestorven? (haar hoofd zonk neder)
 605 Hij, o Englen, gestorven? (nu brak haar het oog) aan het Kruishout?
 Waarlijk gestorven? O gij, wiens wil dit geweest is, ik prijze
 Uwen heerlijken naam voor al mijn lijden! en volge
 Uwen gedooden na! Haare tong verslijfde, en de bleekte
 En de ruste des doods bedekte op eens haar het aanschijn.
 610 Lazarus leide de hand in het doodzweet van 't ijskoude voorhoofd.
 Sluimer dan ras, gij volëindigde van uw' Ontfermer, en sluimer
 Heen in vrede, bij d' ontelbaare schar der Dooden des Heeren!
 Wordt voor den dag des lichts gebaad, voor het eeuwige leven!
 Zie: mijn hart, het hangt aan het uwe, en echter ik laat u
 615 Uwe hut met genoegten verbreeken, en u naar Kanan
 Heenen trekken. O Hoeder van Israël, wees in het donkre

- Dal der Woestyne haar staf, breng haar zelf in het land der verkwikking,
Waar gij alle de traanen droogt, waar geen enkele klaagstem,
Waar geen jammergeschrei den dank der Jublen ontheiligt.
- 620 Aardsche Zon, verdoof voor haar oog; koom, uiterste doodsflap,
Doe u zacht voor haar open, gij rustfede van haar gebeente!
Neem haar, Vergankelijkheid; zoo, dat ook 't ligchaam ten leven ontluike.
Zaad, voor den grooten dag der schooven zaait u de Heere,
Als de Maaijers roepen, en als de Bazuinen weérgalmen!
- 625 Als de Aarde en de Zee zullen baaren met schreuwender weëën,
Dan eens Eden baarde! als van rondsömme de Hemel
Aller Heemlen zal klinken van 't Lof-lied des Eénen die vonnist.
En zij keerde met hemelgevoel van rust en van redding
Zich naar Lazarus om, en zag den blijmoedigen Broeder
- 630 Vreugdiger aan, terwijl hij den zegen voor 't eeuwige leven
Haar met stroomende woorden, met teedre verrukkingen toeriep.
Chebar zag in de Veege den dood zegepraalende woeden,
En hij beefde zoo luid van vreugd, dat een lispnd gesuis hem
Van de vleugelen woei, als uit diepe afgelegene verte.
- 635 Ieder vernam het in 't rond, en niemand wist wat hij hoorde.
Maar de Seraph greep het met ziel vervulde geweeffel
Zijner snaaren, en nog in de lieflijke plaagen der vreugde
Dwaalt hij de schittrende snaaren met wanklende hand naar beneden.
En de Stervende hoorde een geluid, als of 't van den Hemel
- 640 Klonk, en richtte zich plegtig om hoog, en luisterde opwaards.

Lazarus en Nathanaël hielden haar vast. Maar de Seraph
 Beefde niet meer, en ontlokte aan de teder trillende harpe
 Onuitspreeklijke toonen. Van 's Heeren hooger en vrede
 Zong één klank den anderen toe, die 't nog zachter hem nazong.
 645 Amen, hij is veel hooger! En in de ziele der Hoorster
 Wiesfen bevindingen op, gelijk zij nog nooit had bevonden,
 Nieuwe groote gedachten, als uit het stof tot het leven.
 Even zoo was het eens u, gij Ziender der opstaande Schaaren,
 Toen 't zich rondöm u beweegde en ruischte, en de Dooden ontwaakten.
 650 En des Onsterflijken harp, de roepster des Hemels, gaf steeds nog
 Toonen van zich, en goot in de ziel, schier aan d' Aarde ontworfeld,
 Eene kalmte, door niemand gevoeld, die in 't leven terug keert;
 Dan zelfs, wanneer, zoo 't hem schijnt, boven 't hoofd hem reeds bonsfen de doffe
 Losgechoffelde en nedergeplofte klompen aarde,
 655 En de lijkgezangen. De roepster des Hemels gaf steeds nog
 Toonen van zich, nu luider, en luider nog steeds, als of stormen
 Met haar, bij 't klinken, ruischten, of vóór haar bergen verzonken.
 Want de Onsterflijke, hoog verheven door 't vuur dat hem aandreef,
 Goot, en zong in 't ontfuimig gedruisch der gevleugelde harpe:
 660 Heilig is, Heilig is, Heilig is die, die op Golgotha bloedde,
 Tot dat van d' Erfgenaamen des doods de zonde verzoend was!
 Reeds bijna lijk, kon de Stervende nu niet meer de verrukking,
 Welke des Hemellings stem in haar breekend harte deed stroomen,
 Uithouden. En zij verscheidde. Niet lang daarna, of haar Broeder

- 665 Zonk bij haar neêr, en nam de koude hand der Ontslaapne
 Tusschen de vastgevouwene handen, droogde kloekmoedig
 Zijne traanen, en badt: Lof zij den Geever des levens
 Door den reddenden dood, aanbedding den Godlijken Geever!
 Ziet gij zijt in de tenten des vredes, maar uwe ziele
- 670 Blijft niet bestendig alleen! Ook dit verderfflijke zal eens
 Onverderfflijkheid worden. De vallende bloem, door den stormwind
 Snel gebroken, hoe heerlijk zal deeze eens weder ontluiken,
 Op dien feestlijken Lente-morgen des laatsten der dagen!
 Draagt haar naar buiten, het heilige stof bij het stof onzer Aarde;
- 675 Draagt haar nog niet naar buiten: op dat wij met vroome verbaazing
 Haar nog beschouwen, die viel door den donder des doods, en die opstaan
 Zal door den luider roependen galm der Verrijzings-bazuine.
 Ziet, hij wacht; hij laat eeuwen tot rijpdom komen; hij zal nog
 Andere eeuwen tot rijpdom doen komen! Alles is wonder
- 680 In Jehovah's grondloos ontwerp, steeds nieuwe verbaazing!
 Als ik zijne wegen betrachte, zoo zijn zij mij alle
 Duister: edoch het schemert daar in; en ik weene van vreugde,
 Als mij de schemering leidt, die den heerlijken morgen verkondigt.
 Haar ging die morgen reeds op. Ontvang nog eens mijnen zegen,
- 685 Zo gij mij hoort, en zo iemand, die hier nog toeft bij de grafsteê,
 U kan zegenen, gij Hoorderesse van Hem, die voor ons nu,
 Niet voor de Englen verftomt. U zegne de Godlijke Doode!
 Ziet de Godlijke Doode had reeds Maria gezegend.

Toen nu het wordende hemelsche ligchaam nog om haare ziele
 690 Arbeidde, nog niet geheel was rijp geworden tot luister,
 Toen het onder de machtige hand der vormende Schepping
 Sidderde, zweefde, zonk, zich verhief om hemelsch geheel te
 Worden: zoo dacht, nu de stroom deezer vreugd haar omringde, de Ziele
 Aan het lijk, 't geen zij achter zich had gelaaten; zij dacht, dat
 695 z' Afscheiden was van zijn' last, van het stof onzer Aarde.
 Dit was haar eerste gevoel; het tweede, toen zij volëindigd
 Zich om hoog in de wolken verhief, een innig bewustzijn
 Haarer zaligheid. Dood! gij sluimring, gij zegen der zegens!
 Gij! Is het mogelijk, gij Englen, gij Hemelbeërvren, is 't mogelijk,
 700 Ik ben zalig? Zij riep het met vastgevouwene handen,
 En verstomde, en zweefde niet meer; nu vloog zij weër opwaards,
 Zoo, dat zij glinsterde; en riep: Gij Eerstgeboornen der vreugde,
 Zoonen des eeuwigen lichts, gij Heiligen Gods, is het mogelijk,
 Zalig ben ik? O gij, van al wat ik leed, wat ik doorstond,
 705 Liefelijke vergeetelheid, koom; het gevoel uwer kalmte,
 Giet uwe zaligheid over mij uit! koom niet: want verrukking
 Is 't vergelijken des lijdens van 't eerste gevloodene leven
 Met den eeuwigen troost, met deeze volheid der kalmte.
 Deeze zaligheid mist gij, gij Staande-gebleevnen: te meeten,
 710 Tegen de vreugd van het eeuwige leven, d' ellende der zonde!
 't Meelijden viel wel ulieden te beurt; maar gij weendet die traanen
 Nimmer, die Jesus, de God der liefde, van menschlijke wangen

Afdroogt. O gij Propheetisch gevoel, dat zoo vaak in den diepsten
 Kommer mij overviel: dat ik eens nog den Heere zou danken!

715 Ras m' overviel, en redding mij toonde in den Hemel der Heemlen,
 Dat ik voor al mijn lijden nog eens, en ellende zou danken!
 Ziet, nu wordt gij vervuld! 't Wierdt avond uit mijne dagen,
 Wederom avond, nog eens, en toen de laatste des laatste
 Dags, en toen de nacht van het sterven! Hoe spoedig vervloog hij!

720 En ach nu de morgen des levens, tot welk ik ontwaakt ben!
 Droom, die met weenen begon, en besloot; met het weenen des stervens!
 Droom van het leven, nu zijt gij gedroomd, en ik ben ontwaakt! en
 Zal nog eens ontwaaken, dan, als 't verdervende ligchaam
 d' Onverderfelijkheid aandoet, en, meer des Godlijken adems

725 Waardig, voor d' eeuwige ziele straalt: gelijk 't ligchaam des Dooden-
 Wekkers, die zelve stierf, begraven zal worden en opstaan.
 En de Volëindigde zweefde om hoog, een dageraads-flikkring,
 Ligter dan lugten, en raser dan winden, zoo snel als gedachten;
 Hoorde de Schepping wandlen, verzeld van luideren Jubel;

730 Zag ze nog veel verder geöpend, aanschouwde ze grensloos.
 Welke levens waren in haar geschapen! hoe klom zij!
 Eéne trap niet, 'k verhief er mij duizend naar 't Wezen der Wezens!
 Als ik verheerlijkt zal zijn op den dag der dagen, dan vlieg ik
 (Dit voorspelt mijn gevoel mij) er over de duizend nog hooger!

735 Dan zal ik onder den fluiër van Aardbollen, die nu mijn oog veel
 Schooner zal zien, en zonder dien fluiër, Jehovah aanschouwen.

Lazarus, rijk aan verhevene doodsgedachten, bereikte
 Spoedig weder de hut, in welke de Heiligen weenden.
 Toen hij haar naderde, omarmde hem een van de zeventig Broedren,
 740 En verhaalde met vlammen-taal, hoe verwonderlijk God is.
 Ziet, mijne ooren vernamen het niet, maar mijn oogen bespeurden 't!
 En een zacht geruisch van het weenen kwam Lazarus uit de
 Scheemrende Zaal te gemoet. Hij vergoot slechts traanen der deernis.
 God der Goden! (hij hief de hand en het oog naar den Hemel)
 745 O beloon het hem verder, gelijk gij 't begint te beloonen,
 Dat hij, dewijl 't u behaagde, zoo laag, als de dood aan het Kruishout,
 Nedergedaald is! Waaröm die sluier tog boven de Kroon des
 Dooden? Ik wil ze zien in haar bloed. De Kroonen der Englen
 Blinken; ik ken haar geschitter van verre. De bloedige Kroone
 750 Deezes Dooden is mij veel meer! Want beloont het hem God niet
 Wonderbaarder, dan wij, dan gij, zijne Moeder, het waagden
 Slechts te hoopen. Verhef, uit den afgrond van zulk eene ellende,
 Moeder des Godlijken Mans, uw gelaat, en hoor mij. De Aarde
 Beefde, toen hij ontfliep; u deed haar beeven ontroeren!
 755 Nacht, gij hebt haar verschrikken gezien! omnevelde d' Aarde!
 Maar, gij weet het nog niet geheel, hoe God in den Hemel
 Van hem getuigt. In het Voorhof rees het offer ten Hemel;
 Vreesfelijk woei de vlam in den nacht, die Moria bedekte.
 d' Offeraren stonden bij 'd Outers, rilden van d' ijzing
 760 Deezer nacht, en door de poorten van 't Heilige zagen

z'Inwaards naar 't Allerheiligste. Priesters knielden in 't Huis van
God, en dankten den Wreeker, dat nu de Gevonnide aan 't Kruishout
Bloedde; zij waagden 't bij deezen dank het gloeiënde oog te
Slaan op het Allerheiligste! Toen, toen wreekte de Wreeker!
765 Want van het hooge gewelf, tot om laag aan den liggenden zoom, scheurt
't Voorhangfel voor het Allerheiligste; 't scheurt, en de doodsängst
Stort de biddenden dieper ter neêr. Eerst laat wordt het vlieden
Hun vergund, want met hevigen arm tast d'ontroering hen aan, en
Volgt de verstommenden na, als zij eindlijk het sterven ontkomen!
770 O wat troost van den Hemel, dat Die gedenkt aan den Dooden,
Die, toen hij stierf aan het Kruis, met duifternis d' Aarde bekleed heeft,
Rotfen gebodt te beeven, voor sterflijke oogen den Zetel
Zijner Heerlijkheid openen wilde. De Hoorenden zweegen
Vol verbaazing, edoch slechts weinig verzachtende troost drong
775 In het hart der Lijdren. Te diep ging de pijnlijke wonde!
Even zoo ziet, wie duizlend langs hangende klippen om laag gaat,
Naast zich in 't bloeiënde dal de schoonheid des helderen dags niet.
Vruchteloos spreidt zich de luister van deezen door 't lichtere woud heen;
Vruchteloos rolt hij voort met den stroom. Voor het oog des bevreesden
780 Wandelaars is in het rond de blijdschap der lente verdweenen.
Lazarus zag, dat hun lijden zich niet ontvolkte, toen sprak hij:
Zo 't u niet troost, dat God door wondren getuigt van den Dooden,
O zoo zij 't u tot troost, her zij bij 't verfmachten u laafnis,
Schaduw tegen den brandenden sraal, dat Zij tot den Dooden

785 Heenging, die gij bemindet, en die de Godlijke leerde;
 Dat Maria niet meer met u weent. Hem naderde ijlend
 Magdalena, en zag hem met oogen, van traanen gedroogd, aan,
 Zaliger nu, als of ze d'ontflaapen Vriendinne reeds volgde:
 Ach, daar spraakt gij Engelen-woorden. Ja, bij 't verfmachten,
 790 Lazarus! tegen den brandenden straal! zoo waait er verkoeling
 Aan de bron! Zij is dan om hoog gegaan tot den Heiland,
 Uwe hemelsche Zuster? O hebt gij geen één van die Engelen-
 Woorden meer? geen voorspelling misfchien van ons naderend sterven?
 Ziet, gij hebt immers eens onder Dooden gewandeld; vernaamt gij
 795 Toen omtrent uwe Vrienden niet, of zij zouden verwaardigd
 Worden, om spoedig tot hen te komen? Verberg het niet langer,
 Zo gij het weet, of dit zalige lot ons verlaatnen ten deel wierdt?
 Moeder van Christus! hij zwijgt! O laat dan, Rechter daar boven,
 Zo wij dan leeven moeten, ontzaglijke Rechter daar boven,
 800 't Ons beleeven, dat zij, die den Onschuld-vollen vermoorden,
 Altoos dieper storten, en nimmer, nimmer ontvlieden!
 Dat met haar ijzeren arm d' Ontroering hen grijpe, d' Ontroering
 Dan hen omringe, wanneer met den zwijmelkelk zijner wraake
 God zal komen, en zij tot den droesfem hem drinken, en sterven!
 805 En nu was de middernacht reeds op de vlakke der Aarde
 Nedergedaald. Voor de Vrienden des Heilands, met jammer beladen,
 Zonk hij neêr met de schaduw des doods en het ijzen der graven.
 Eens was hun die middernacht schooner dan dagen der lente,

Toen

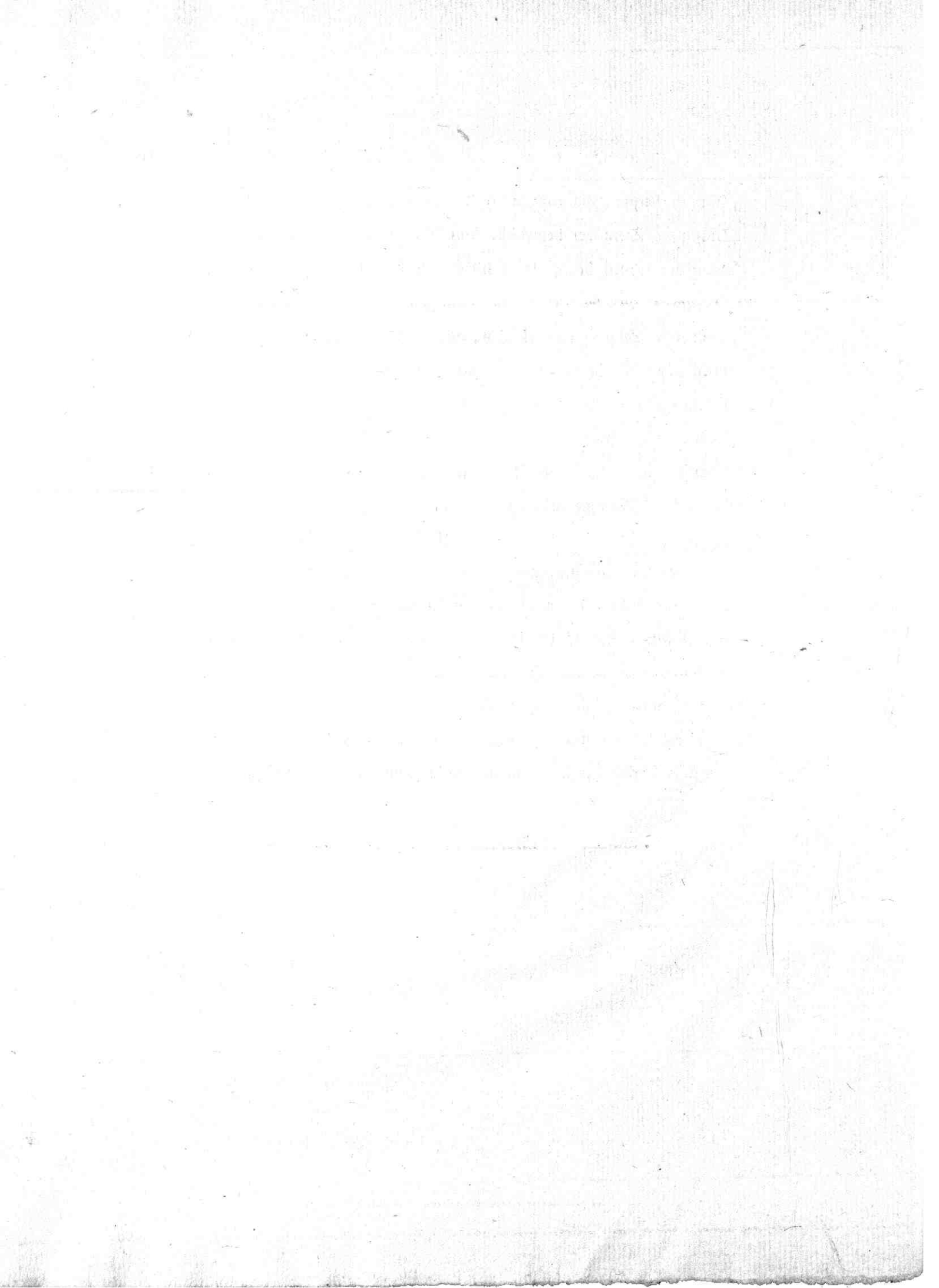
Toen hem Christus in 't bidden doorwaakte: maar schriklijker thans, dan
 810 Ooit, daar de Hemel-stemme des Godlijken Bidders verstomd was.
 Altijd flauwer verloor zich 't geluid der klagt, de verzachting
 Zelfs der traane vloeide niet meer. Als onwrikbaare rotsen,
 Lag op de zielen van hun de vreeslijke koude des lijdens.
 Ook de Seraphim stonden rondom hen in somberer glanssen,
 815 Vol van deernis, en zagen 't, hoe Christus verkoorenen leeden.
 Salem, Johannes Engel, en Selith, de Engel Maria's,
 Spraken tegen elkander aldus: Sth. Wij weeten, o Salem,
 Dat het heerlijk eindigen zal, en echter, mijn Broeder,
 Lijden wij schier, gelijk zij. S. Gelijk zij? Wij gevoelen den Armen
 820 Veel, zeer veel, niet na. Wij kunnen, als deezen, niet lijden!
 Zij zijn Menschen, en weeten het niet, mijn Hemelsche Broeder,
 Dat het heerlijk eindigen zal! In plaats van dien uitgang
 Uit het doolhof, die hun een misleidende droom zoude schijnen,
 Ook al toonde gij, schitterend van Hemelschen glans, hun denzelven;
 825 Zien zij steeds met meerder ellende in de donkerder paden
 Dier Labyrinthen. Sth. Ik duizle op den rand, van waar z' in de diepte
 Neêrzien! S. En ik, met rust zie ik neêr in de diepte des raadslags
 Godes! Gij smelt van deernis te zeer. Gij leedt, ik beken het,
 Even, als zij. Want slechts, van het lijden der Menschen doordrongen,
 830 Kondt gij zoo, gelijk Menschen, denken! kondt slechts, door hun lijden
 Neêrgeflagen, vergeeten, dat dit van Gods raadslag het doel is:
 Hen door ellende te beeten, en zaliger eens te doen worden,

Dan zij geweest zouden zijn, zo nooit hunne ziele den beker
 Der ellende gefmaakt had, en zo, ten tijde der laafnis,
 835 Als uit de stroomen des levens om niet de gelukkigen drinken,
 Zij aan den bitteren beker, om laag, niet terug konden denken!
 Sth. Hemelsche Vriend, de smert, die de ziele der Moeder van één scheurt,
 Heeft mij te zeer bewolkt. Vergeef het mij, Salem; 't was immers
 Christus Moeder, en bij het Kruishout zag ik haar lijden!
 840 Breidede er slechts weldaadige slaap zich over haar hoofd uit,
 O zoo zoude ik de ziele met blijde droomen omzweeven.
 En, zo van terugkeerend hartzeer een aanval haar op deed
 Vliegen, zoo zoude ik d' ellende der snel ontwaakte verzachten
 Door haar haar droomen te binnen te brengen. Edoch deeze ruste
 845 Koomt niet op haar. Ach, zij waakt de verkwikking, de hemelsche laafnis
 Gods te gemoet; zij denkt alleen dat zij waakt om te sterven!
 Toen zij onderling dus met elkander spraken, zoo goot een
 Korte slaap zich op 't uitgeweend oog van Johannes, en Salem
 Zweefde met haast naar hem toe; en reeds deed een droom het geöpend
 850 Hart des Jongers van levens gevoel, dat vernieuwd was, ontvlammen.
 Libanon was het, op Libanon, onder ruischende Ceedren,
 Ging hij als of hij met vleugelen vloog. De morgen, met purper,
 En met goud (er ontwaakte voor hem nog geen zulke) omhangen,
 Flikkerde door de toppen des dauwenden wouds, en de beeken
 855 Klonken door 't dal, gelijk Tempel-gezang. Veel luider vernam hij
 Ras, veel verrukkender nog bezielde harpen, en stemmen

Met de harpen, die zongen: o Zoon der hemelsche Moeder!
Droog, o Zoon der hemelsche Moeder, de traane der droefheid.
Maar het scheen hem, als of hij nogthans de traane niet droogde.
860 Dit gevoel was de droom des machtigen Seraphs nog niet in
Staat te verdelgen; zoo vloeide, ook in 't slaapen, de bittere bron voort.
Toen bewolkte de bloozende lichtende morgen de flikkring;
En in een verte, die 't oor niet bereiken kan, stierven de Harpen-
Toon, en de Toon der hemelsche stemmen. Ééne evenwel nog
865 Voerde hem rasfer voort in het woud, dan hij eerst er door heen vloog.
Want de Onsterflijke arbeidde, en liet niet af. De geleide
Zag, en er hieuwen Mannen, met gloeiënde woede in hun oogen,
Eene der Cederen om: dat dof van de schriklijke storting
Libanon klonk! Zij hieuwen den boom tot een Kruis. Het rees op, en
870 Schaduwde vreeslijk! Doch palmtakken sprooten op eens uit het Kruis uit!
En nu was de Jonger niet meer in Libanons bosfchen.
Ach hij was in Eden, zag meer dan purper en goud hem
Toeftraalen uit den Hemel, en hoorde verhevener Chooren;
En hem klopte het hart van het volle gevoel der verrukking.

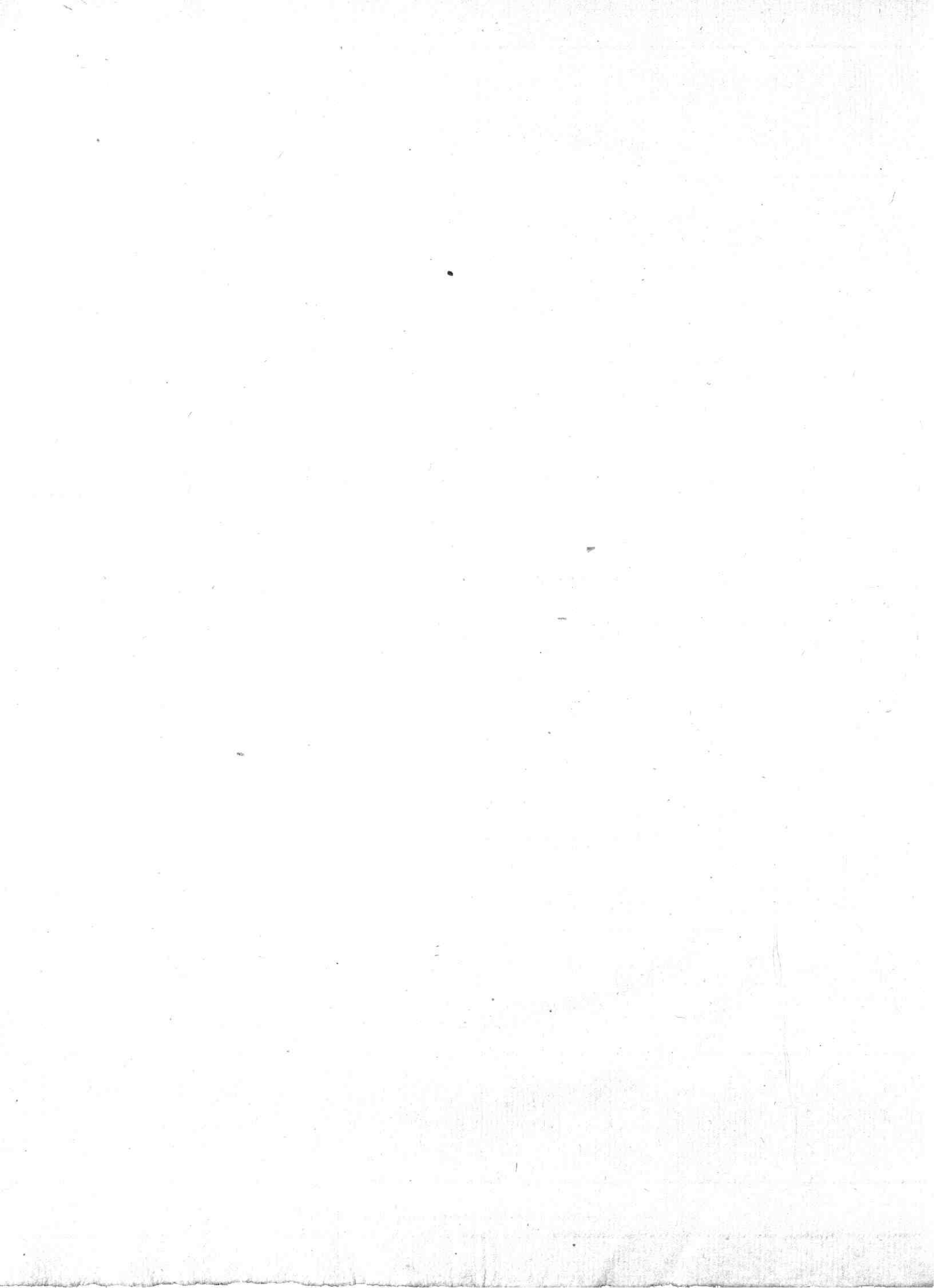

D E M E S S I A S.

D E R T I E N D E Z A N G.

D E M E S S I A S.

D E R T I E N D E Z A N G.

Jesús Vaadren genooten de vreugden der Opstanding in de
Streeken der graven, in welken zij even te vooren nog sliepen.
Englen intusfchen omzweefden de Aarde, om de Menschen 't aanschouwen,
Die de Verzoener op nieuw had geheiligd aan God hunnen Schepper.

5 Droefheid verdrong niet zelden de vreugd der Getuigen, en ijlend
Ruischten zij vaak met de purpervleugels, op dat hun de aardfche
Luchten ontwaaiden, gelijk zich de bode het stof van den voet schudt.

Gabriël was nog bij 't graf, en Elóa op ééne der Zonnen,
Ééne van die, die den Hemel omgeeven. Daar wachtede Elóa,
10 Tot dat Jesús Heerlijkheid neder zou daalen. De Engel
Van de grafitede zweefde in de Schepping om hoog, om het hemelsch
Teken der Verrijzing te zien. Op één der Orions
Had hij lang het ooge gevestigd. Nu goot de Oríon
Verwen en ftraalen uit, gelijk hij er, even gefchapen,
15 Uitgoot. Dit blijde gezicht maakte op eens den wachtenden Seraph
Schittrender. Reeds verhief hij zich; storm was zijn zweeven, en blixem

Was

Was zijn zwaaijen. De Seraph snelt naar de graven, en roept, als
't Onweêr, waar 't nedergeplofte, 't verbrijzelde woud van om hoog dampt:
Koomt naar het graf. Toen vloogen de Englen daar heen, en de Vaadren.

20 Ziet, de lange Triumph omringde de grafiteê des grootflen
Onder de dooden. Gabriël zat in het midden des krings op
't Graf, niet anders dan of hij op eene goudene wolke
Zat, die volëindigde zielen in 't leven der Eeuwigheid indroeg.
Maar de Doodsengel, welke, in den naam van Jehovah, aan Jefus

25 Zijnen naadrenden dood had verkondigd, thans zweefde deeze Engel
Langzaam heen naar het graf, en zonk in Gabriëls armen:
Nacht, nog is het nacht om mij rond! nog beeft mij de Aarde!
Zwarter dan alle duisternis is mij de heuvel der scheidlen!
Van mijne *Onsterfelijkheid* hebben de krachten nog nooit voor Gerichten,

30 Die Jehovah mij opdroeg, bezweeken! voor 't laatste bezweek ik;
Lig er, bezweeken, nog onder! O sterk mij weêr, straal van Gods almacht,
Die uit zijne rechterhand vliegt, om nu haast uit dit graf te
Lichten. d' Onsterflijke sprak het, en leunde verbaasd, toen hij 't zeide,
Tegen den rotssteen aan, waar in 't lijk des Geöfferden rustte.

35 Maar de Vaadren en Seraphim vroegen elkander, en spraken:
Zal de Zonne met hem ontwaaken? de zichtbaare lente
Dan een schaduw der Heerlijkheid zijn, met welke hij opgaat?
Of zal d' Aarde, nog steeds beroofd van den luister der Zonne,
Sluimren, terwijl de Doode, die eeuwig leeft, uit het graf treedt?

40 Zal dat graf voor den Heerlijken stof zijn! die hangende rots een

Spel der lucht zijn, en weggewaaid worden van 't aanschijn der Aarde,
Dan, wanneer d' Overwinnaar zijn Goddelijk hoofd naar om hoog heft!
Zullen wij wel den glans zijner Heerlijkheid kunnen verdraagen?
Nauwlijks bevat mijn hart de gedachte des teedren verlangens,
45 Abraham riep het, die hemelvolle, die vreugdegedachte:
Ik, ik zelve zal dit aanschouwen! Geen vreemde, ik zelve,
Dat de Geöfferde Gods, een Overwinnaar des doods, ja
Zulk eenes doods, als Hij onderging, in het leven om hoog rijst.
Halleluja! dat zal ik aanschouwen. Hij riep 't, en de Maan ging
50 Wederom op. Weldra bedekten haar sombere wolken.
Hondert vermoeide Wandelaars, Mannen, en Moeders, en Kindren
Kwamen. Zij gingen rasper, geleid door de Maane, en nu reeds
Weder langzaam, en vonden zich thans in den kring der Oprechten.
Plotfeling greep hen een schrik. Zij wisten niet, wat hen verschrikte;
55 Maar zij vlooden. Een roepend kind was verdoold. Oogenbliklijk
Snelde een Engel daarheen, en bracht het beevende Jongskens
Bij zijne Moeder. Zij wilde den dierbren Genoot, den getrouwen,
Danken; edoch hij was in den nacht reeds overgevloogen.
d' Engel had niet ver af van David gestaan. En nu kwam hij
60 Bij den geliefden terug, en David sprak tot den Engel:
Even zoo leidt, die nu spoedig verrijst, en de Volkren der Aarde
Tot zich verzamelt, zoo leidt hij door 't eerste leven de Menschen!
Ach, hoe verheugt mijne ziele zich in den Heere! En hoe zal 'k me in
Hem verheugen, als hij uit de rotse des sluimrens ontwaakt is!

- 65 Gij, volëindigde Vroomen, maar welker ligchaam nog stof is,
 En gij Vroomen, die nooit de schrik der Ontbinding doorbeefde,
 Neen, gij kunt ons niet van de Verrijzing de naamlooze vreugden
 Gantschelijk nagevoelen! Hoe zal ze Jesus gevoelen,
 Hij, des Eeuwigen Zoon, die het lijden zijns sterflijken levens,
 70 En de geduchtheid des doods meer dan de Menschen gesmaakt heeft!
 Afaph! (hij vloog in des Zaligen arm) de Godlijke Dulder
 Beide van Kruis en van dood, haast zal hij, mijn Broeder, ontwaaken!
 David sprak het, en zag met innige blijdschap naar 't graf zijns
 Redders. Zoo ziet een nog sterflijke Vroome verlangend naar boven,
 75 Als die Eéne, die richt, hem verwaardigt met hem te doen denken
 Aan d' eeuwigstroomende oorspronkelijke wel van eeuwige vreugde:
 Dat hij, tot den dood gehoorzaam, de Zijnen bemind heeft,
 Tot den dood aan het Kruis! En Afaph zag den Voorzegger,
 Wierdt van zaligheid dronken, als hij. De fikkring in Davids
 80 Aangezicht wierdt, zoo verheugt hij zich! glans; de beweging en adem
 Harmonicën! Hij zweefde en weérklonk. Reeds bezielt hij de harpe.
 Woorden galmden nog niet, maar er stroomde uit de goudene harpe
 Jubel! Nu rust hem geheel de verrukking van hemelsche Psalmen
 Aan! en 't gezang van snaaren en stem is een stroom die daarheen bruischt:
 85 Zoo zal eens de Ziender der Openbaaring op Sion
 In den Hemel een Lam zien bedekt staan met schittrende wonden,
 En met het schoone bloed der genade. Dan staan om den heuvel
 Tallooze aanbeddende Schaaren, zij alle verzoenden! die hebben

Straalend op hun voorhoofd den naam des Vaders geschreeven.
90 En, als de Zee, als de stemme des donders, klinken de harpen
In de bezielende hand der aanbiddende Schaaren om Sion!
Want zij zingen ter eere des Zoons. Want het eeuwige leven
Stroomt uit de schitterende wonden des Lams in de Zielen ter neder.
Zoo stierf Jesus! Zoo zagen wij hem! O ligchaam, gij sluimert,
95 Ligchaam des Ongeschaapnen! Nog waart g' er niet, Englen, toen goot hij
Ook dit licht (wij zagen 't als scheemring voorheen!) op den oudsten
Vorm der Schepping; hij goot er die stralen op, toen hij de reeks van
Lange eeuwen doorpeinsde: dat Stervlingen zouden ontsluimren!
Hij met hun! vervolgens ontwaaken! Getuigen zijns doods, o
100 Meldt het door alle de Heemlen, verhaalt het in iedere tent des
Vredes! Maar niemand verwaardige haar, van de Zaligen niemand!
Zegt het der Helle niet aan! zo gij z' echter verwaardigt, zoo dondert
Schriklijke Halleluja's omlaag, op dat zij nog verder,
Verder af van den Hemel vliede in 't Onmeetbre! De Godmensch
105 Zal ontwaaken! weldra nu hoog boven 't stof van de grafsteê
Staan! en Heerlijkheid zijn! en Heerlijkheid! Halleluja!
Koomt, koomt spoedig bij ons, gij zijne Getuigen op Aarde!
Reeds zijn er tenten der rust voor ulieden geöpend! de Palmtak
Wenkt u reeds toe! haast hebt g' uw getuignis getuigd, en gebloed als
110 Hij! Gij bloed der Martelaars roep niet om wraake, om wraake,
Even als 't bloed van Abel eens riep, maar roep om de Kroone!
Stephanus! en Jacobus! gij eersten! Het dageraad-roode

Zijnes verkondigden heils breekt pas aan, en reeds overwint gij!
Stephanus! en Jacobus! verlaat dan Canaän! Jofeph

115 Kan zich niet langer bedwingen! nu langer niet meer! Halleluja!
David zong 't, en bezweek onder zulke verrukking. Hij konde
Pas 't Halleluja voltoojien. De lispelende harpe ontzong hem.

Maar in zijn schitterend gewaad, de Palintak waaide in de Rechter-
Hand des Engels, hem waaiden de goudene haren, zong Jofeph
120 Tot den Broeder, die eens in zijne omärmingen weende:

O wat tast een onstuimigheid mij van verrukkingen 't hart aan,
Als ik aan die ure terugdenk, waarin mij de Vader
Aller lotgevallen, o Broederen, toefond aan u mij
't Openbaaren; gij lieflijkst uur mijnes vroegeren levens,

125 Ach, gij wordt mij, dus wedergedacht, een uur van het beetre
Leven! Hoe was 't mij, toen ik, volëindigde Broedren, u toeriep:
Ik ben Jofeph! Leeft nog mijn Vader? Gij, die in de grafiteê
Sluimert, gij Broeder van talloos gezaligde Broedren, gij Eerstling
Onder de Erfgenaamen des lichts, laat het dekfel des bloeds en

130 Stofs van uw aangezicht nedervallen, vertoon ons u zelve,
Toon u in uwe Heerlijkheid weder! wij hebben wel nimmer
U in uwe verneedring miskend: maar wij smachten, wij smachten,
Om u, als Overwinnaar des doods, met fraalende wonden
Ras 't aanschouwen; des doods niet alleen, die ligt en verderft, des
135 Eeuwigen doods Overwinnaar. Ontferm u ook hunner, die eens, o
Eeuwige bron van eindeloos heil, om dat z' u miskennen,

Niet

Niet naar u smachten; en geef aan dien dag der laatste ontwikkeling
 Van Gods Heerlijkheid vleuglen, op dat hij haastelijk kome!
 Wierdt gij, om medelijden te hebben, gij Zegebehaaler,
 140 Niet in alles verzocht, gelijk nooit een Stervling verzocht wierdt?
 Die het oog geschapen heeft, ziet! hij hoort, die het oor schiep!
 Ach, zou dan, die het hart formeerde, zich die niet ontfermen?
 Zijt gij niet ingegaan met het bloed uwer groote Verzoening,
 Hoogepriester, in 't Allerheiligste? Is zij niet eeuwig,
 145 Uwe Verzoening, die gij, de Rechtvaardigste, zelve, en uitvondt,
 En volbracht? Wanneer zij nu kooft, de ure der vreugde,
 Ook voor de Heemlen verborgen, nog meer verborgen voor d' Aarde,
 d' Uure, die tot den Redder de Kinderen Abrahams, Isaacs,
 Jacobs, ach tot den Gekruisfigden brengt; als de volheid der Heidnen
 150 Ingegaan is, als Israël zelve nu ingaat, en Jesus
 Zich niet meer kan bedwingen, luidkeels nu aanvangt te weenen:
 Ik ben Jesus! De meergeliefden hem dan aan den hals al
 Weenend hangen! hij nu het feestkleed der onschuld aan allen
 Uitdeelt, aan ieder een rein gewaad, daar bloed op gesprengd is;
 155 Kroonen aan die hij het meeste bemint: zoo dat juichend de Troonen
 Van het gewigt der belooning verschrikken! wanneer hij dit alles
 Heeft volbracht: o hoe zullen alsdan de hemelsche Boden
 Vliegen van star tot star, en vermelden, welk licht uit der wijsheid
 Diepte, wat straal uit den nacht des Godlijken raadslags
 160 Uitbrak! hoe zullen dan d' Ouderlingen het hoofd bij Gods zetel

Buigen, de Kroonen nederwerpen, aanbidden, en danken,
 Danken den Eénen, die eeuwig is, en den Vader der dagen!
 Ziet, gij hebt het volbracht! en zult het nog verder volbrengen!
 Vader! Eerste! gij Eéne die eeuwig zijt. Prijs zij den naam van
 165 Uwe Heerlijkheid! prijs en lof van eeuwen tot eeuwen!

Met den stroom van het plegtige Feestlied lispelde en galmde
 Harp en bazuine. Gelijk hij daarheen vloeide binnen zijn oevren,
 (Als de verflauwende stervende weêrklank, zong hem mijn lied na)
 Zachter dan vloeide, dan vliegender weêr, zoo zweefde 't gelispel
 170 Van de harpe, en de galm der bazuine op hem met Accoorden,
 Welke der Zaligen oor slechts verneemt. De gezangen der Heemlen
 Zijn geen Kindren der traage, en dikwijls ontzielde verrukking,
 Zijn van 't oorspronkelijke vuur de vlamme Zoonen, der vreugde
 Eerstgeboornen. Wij kennen ze niet. Somwijlen slechts hoort ze
 175 Iemand die sterft, en die er het eeuwige leven meê aanvangt.
 Slechts de Propheet des verstoffenden Lams, Jesaia, vernam ze,
 Ver nog van het geöpende graf, toen de Englen hun aanschijn
 Overdekten, en tegen elkanderen vloogen, en zongen: Heilig,
 Heilig is, heilig de Heer der Geschaapnen! en alle landen
 180 Zijn van Jehovah's Heerlijkheid vol: zoo, dat van de stemme,
 Van der roependen stem, des Tempels dorpelen beefden.

Met het lieflijk verwachten vervuld van 's Middelaars opstaan,
 Voeren de Heiligen voort, elkaâr 't geen zij voelden te zeggen,
 Dan met stemmen, en dan met snaaren, en 't plegtige galmen,

185 Vaak met beiden. Want nog was niet het zwijgen der vreugde,
Noch het verstommen der wellust gekomen. De Godlijke Dood
Sluimerde nog. Ezechiël daalde op een graf des Olijfbergs
Uit de wolken om laag en zong: Rondöm mij aanschouwde ik
Dorre beendren, en wierdt verëerd met het groote bevel, hun
190 Toe te roepen: Gij dorre beenderen, hoort naar het woord des
Heeren! Toen ik het riep, toen ruischte de breede landsdouwe!
Ziet, toen roerde 't zich, toen ik het groote bevel om mij heen riep,
En de beenderen naderden famen; het been van een ieder
Kwam bij het zijne, en leven kwam met de vliegende winden
195 In de Dooden. Nu stonden zij alle op de breede landsdouwe,
Ziet, een ontelbaar Heir! Dit wierd ik verwaardigd 't aanschouwen!
Nog verrukt mij het beeld des gezichts van deeze Verlossing!
Maar hoe was 't mij, toen ik ook zelf in het leven om hoog kwam,
Ik, een dor gebeente! O dank, dank zij mijn' Ontwaaker,
200 Hij, wiens lijk nog sluimert, en die tog Dooden deed opstaan!
Hij vergaat niet, als wij. Dit was de wil zijnes Vaders,
Sterven moest hij, sterven aan 't Kruis! maar verderfnis aanschouwen
Moest zijn Heilige niet! Gij oogst, veel grooter dan die, dien
Ik gezien heb, veel grooter dan die, tot welken wij komen,
205 Als de Maaijers roepen, en als de Bazuinen weërgalmen!
Wel maar een enkele Aire; maar de oogst is echter veel grooter,
Dan van ontelbaare Airen de onöverzienbaare golven,
Dan het geheele met schooven beaadene veld der Verrijzing!

Wies deeze enkele Aire niet op, zoo zouden geen Maaijers
 210 Roepen, en geen Bazuinen weërgalmen. o Heil u, gij ééne!
 Onder uw schaduw zullen zich aller Hemelen Heemlen
 Eens verzaamen! en ziet, de vreeslijke dood, die de laatste
 Aller vijanden is, zal d' almachtige laafnis der schaduw
 Niet vermogen te draagen! vergaan! dan zult gij het Rijk den
 215 Vader overgeeven, op dat God alles in allen
 Zij! Halleluja den Vader, op dat hij zij alles in allen!
 En de Maaijers zagen, ten dage des oogsts, den Propheet met
 Vreugd in 't gelaat. Ook wendde van 't graf des Godlijken Dooden
 Gabriël' ras, als een wenk, zich daarheen, waar Ezechiël juichte,
 220 Langer niet dan 'een' wenk. En het klonk als stemmen der Zeeën:
 Halleluja, op dat God, God zij alles in allen!

Amos Zoon verliet de Vergaadring der Heiligen, zweefde
 Neder op Golgotha, stond bij het Kruis des Godlijken Dooden.
 Gij ook verliet de Vergaadring der Vroomen, en zweefde om laag, gij
 225 Daniël, Gods geliefde, en stond bij het Kruis van den Dooden,
 En zij greepen het Pfalter, en zongen tegen elkander:
 J. Hier, hier nam hij op zich onze krankheden, en onze smerten
 Heeft hij hier gedraagen. De Menschen achteden, dat hij,
 Zijner zonden wege, van God geslagen! geplaagd wierdt!
 230 D. Ach om onzentwille is hij verwond! en geslagen
 Wegens onze zonden! De straf, die den vrede ons aanbrengt,
 Wierdt op hem geworpen! Ons heelen de striemen des Dulders!

J. Toen

J. Toen hem de Woedenden kwelden, toen opende hij zijnen mond niet,
Toen men hem, even gelijk een lam, ter slachting geleidde!

235 D. Uit de angst en uit het gericht is Jesus genomen!

Haast zal hij tot het leven ontwaaken. Wie is er op Aarde,
Wie in de Heemlen, die uit kan spreken de lengte, de duuring
Van die Eeuwigheden, die Jesus dan leeft, de gestorvne?

J. Want gestorven is hij, terwijl hij de zonden der Aarde

240 Alle droeg, hij is, als een Overtreeder, gestorven!

D. Ach volëindigd is nu, volëindigd zijn Goddelijk offer
Voor de zonden! Nu worden hem zijne Kindren geboren,
Als de dauw uit den dageraad! Eeuwigheid is nu zijn leven!

J. Eeuwigheid! Want hoe heeft in onuitspreeklijken arbeid

245 Zyne ziele geworfeld! Hier voor is vreugde zijn erfdeel!

D. 's Heeren knecht, de Rechtvaardige, door zijne hemelsche wijsheid
Zal hij er veel tot Rechtvaardigen maaken, tot Hemel-beërvers!

Want de zonde heeft Hij, de zonde der Waereld, gedraagen!

J. Ziet, wie kwam, uit den nacht des eersten Gerichts, van de Cedron

250 Opwaards, in sterkte van Godlijke kracht, om de zonde te draagen?

Wie met jammer belaaen, met diepe smerten der ziele?

D. Christus was 't, die gerechtigheid leerde, een Sterke om te helpen!

J. Ach wiens wonden droopen op deezen Heuvel des Kruisdoods?

Hemel der Heemlen! wiens bloed stroomde uit op het ernstige Altaar

255 Der Verzoening? D. Het bloed van Hem, voor wien zich eens alle

Knieën buigen; voor wien eens alle tong zal belijden,

Dat hij de Heerscher is, ter eere van God zijnen Vader!

J. Nu, nu is d' overtreding geslooten! de zonde verzegeld!

d' Ongerechtigheid nu verzoend! Nu is zij geworden

260 Eeuwig Heil en Gerechtigheid! nu d' openbaaring verzegeld.

Der Propheeten! nu is, lof zij den verheven Volëinder!

Lof hem, hij is gezalfd! op deezen heuvel des Kruisdoods:

Is gezalfd de Allerheiligste! Halleluja!

Weggerukt door het tafreel des Gode geöfferden Heilands,

265 Galmden de Heiligen na, gelijk in boomen des levens:

Luchten suifen: Ja, op deezen heuvel des Kruisdoods:

Is gezalfd de Allerheiligste! Halleluja!

Maar de Wacht trok af van het graf. De wacht, die haar opvolgt,

Wierdt door den Hoofdman geleid, die Jesus op Golgotha had zien

270 Sterven, den heuvel onder hem beeven, de rotssteenen vallen.

Bij den verzegelden steen, den bewaarer des lijks, bleef de bende

Der Romeinen verwonderd staan, en met deezen hun Hoofdman.

Cneus, zoo luidde zijn naam, verdiepte zich ras in de twijffling

Zijner gedachten. De stilte der nacht, en het lieflijk licht der

275 Wandlende Maane noodigde hem zich verder en verder

In 't Labyrinth te verliezen, waar uit geen Leidsman hem voerde.

En hij leunde tegen den rotssteen. Een Goden-Zoon dan?

Maar van welk eenen God? Van dien der Israëlieten?

Dien? O waarom twijffle ik aan onzes Jupiters grootheid?

280 Waaröm denk ik aan dien, dien Jehovah dit ligtöverwonnen

Volk noemt, en dien het niet waard is te kennen! Hoe slaafsch, hoe verächtlijk
 Is het! hoe klein door zich zelf, hoe groot door Jehovah, den God der
 Goden! Zoo noemt hij zich zelve; en noemt zich niet slechts, maar hij toont zich
 Zoo door daaden! Want is de geschiednis der wondren Jehovah's
 285 Twijfelächtig, zoo is het verhaal van Jupiters daaden
 Twijfelächtiger nog! Maar een Zoon des verheevnen Jehovah,
 En tog sterflijk? En was hij maar Mensch, hoe kon hij zoo groot zijn?
 Als hij het dacht, zoo rukte een bode, dien Portia afzondt,
 Hem uit zijn wroetend gepeins. Ik koom van Portia, Cneus,
 290 Om te verstaan, of er rust aan het graf zij geweest, en of niemand
 Nadere bij den Dooden? Zij had eerst zelve beslooten
 Herwaards te ijlen, edoch zij bedacht zich. De stilte der graven,
 Zeg dit aan Portia, heerscht alhier; en er nadert den Dooden
 Niemand. Reeds vloog de bode. Blijf staan, en zeg haar ook dit nog,
 295 Zeg haar, dat hij in 't leven terug kooft; neen, nimmer terug kooft:
 Dat ik noch 't een, noch het andre bevat! Gaa heenen! d' Ontwikking
 Kwelt ook haar van 't verborgene lot des bezweekenen Vroomen.
 Want dit was hij gewis. Een vroom Sterflijke was hij,
 Zo hij geen Zoon was des Gods der Goden! Des Gods aller Goden?
 300 Zoo verloogchen ik Jupiter? acht hem beneden Jehovah,
 Dien ik niet kenne? Dien ik veel meer dan Jupiter kenne!
 Want veel meer is er waarheid in dat, wat Jehovah gedaan heeft,
 Dan in het geen de Donderaar deed! Slechts meer? Is niet alles
 Waarheid? O d' Overwinnaars van 't liggende Israël, hadden

- 305 Deze Jupiter aangebeden, zoo zoude het beeld des
 Gods, gelijk Dagon's beeld, ter neêr zijn gevallen in zwijgend
 Puin; ja, de dondren in zwijgend puin uit de handen des zwakken!
 Ha! Wat heb ik gedacht? Wat dringt mij om Zeus te verloochnen?
 Hem den Onbekenden, den schriklijken Onbekenden
- 310 Op te offren? en wiens is de stem in mijn binnenste ziele,
 Waar ik geen weêrstand aan bieden kan? Zo g', o Jupiter, meêr zijt
 Dan de God der Goden, zoo donder mij neêr in den afgrond!
 Ach waar ben ik? O razernij der onzekerheid, welke
 Zoo geducht is! Onzekerheid? Neen! Dit kwetste Jehovah!
- 315 Bij den stroom Cocytus, o Jupiter, waar gij alleen bij
 Zweet, ik smeek u: Donder mij neêr! En gij, naar wiens kennis
 Ik met deeze ontvlamde begeerte verlange, Jehovah,
 Openbaar u aan mij! Ben ik 't waardig? Kan iemand op Aarde
 't Waardig zijn? Openbaar u aan mij! Hij dacht het ten Hemel,
- 320 Liet het hoofd op de borst toen vallen. Ach, dat ik den Vroomen
 Zijne wondren niet doen zag! waaröm tog draalde ik te hooren,
 't Geen hij van God, en van zich, en de Menschen zeide? dan kende ik
 Nu de Menschen, en hem, en God! Die het meeste hem hoorden,
 Waren eenvoudige Menschen. Ach beter, beter dan Wijzen,
- 325 Die zoo zelden den dwaalweg ontgaan, en beter dan Wroeters!
 Maar waar zoek ik hem? Hij is dood, en zal mij niet leeren!
 Hen, hen vinde ik niet! Doch in dat andere betere leven,
 Waar hij nu is, daar zal hij mij leeren! In 't betere leven?

Is er dan een toekomend? en zal 't, zo 't er is, voor mij beter
330 Zijn? Daar de schuldellooze zoo' zonder maat heeft geleeden,
Ach wat zal de schuldige lijden? Gij Onbekende!
O gij Onbekende! Ja mijne ziele verdooft zich
In het vorschen naar u! O konde ik van uw Propheeten
d' Openbaaring en leering verstaan, het deksel ontblooten,
335 't Welk ze voor mijne oogen verbergt! Zelfs nog aan het Kruishout
Had ik hem kunnen vraagen! Nu is hij verftomt! Voor eeuwig?
Hij slechts weet het, die hem gezonden heeft! Kunnen de Dooden
Opstaan? De heilige Doode in dat graf heeft aan zijne Vrienden
Wederkeering in 't leven beloofd! Dit zeggen tog zelven
340 Zijne Vervolgers, en om die reden bewaaken wij 't lijk hier.
Koomt hij nu niet te rug, zoo verwarren mij zijne geschiednis,
Welke, verder doervorscht, mij veel had van God onderweezen,
Zijne wondren, zijn lijden nog meer! Voor welke bekomring
Is mijn leven gemaakt? en waaröm spaarde de Veldslag
345 Mij geduurig, de vallende pijl, de gedreevene werpspies?
Waaröm hoorde ik reeds lang den laatsten snorrenden boog niet
Klinken? Ha Brutus, toen gij op 't laast de belooning der deugd in
Twijffel trokt, naamt gij uw zwaerd! En ik zie grootere deugd nog
Minder beloond, en vertoef? Wat weêrhoudt mij? Geen angst voor het sterven!
350 Daar toe zag ik den dood te dikwijls op 't bloedige slagveld!
Ging hem te vaak te gemoet bij zinkende Adelaaren!
Neen ik vreeze hem niet! Maar wat is het dan, dat mij terug houdt?

Waarom ontroer ik, wanneer ik het ernstig besluit nu volkomen

Naadre? Heb ik misfchien den Onbekenden beleedigd?

355 En is waarschuwing ook de heimlijke macht, die mij kerent?

Zo mijn dood hem beleedigt, zoo moet er steeds iets ontbreken

Aan mijn besluit, om het rijp te doen worden! Hoe echter doorgronde ik,

Of ik er hem door beleedige? Kan de beevende vraage:

Of ik hem beleedige? in mij wel vrees voor den dood zijn?

360 Vreeze zoo diep verborgen? Ha was zij 't, hoe zou 'k de verwijfde

Liefde voor 't leven straffen, en u ten offer haar brengen,

Dood! 't Was dus, dat zich op zijn' duisteren weg naar de Godheid

Cneus verloor, terwijl de Rechterhand van den Helper

Nog zijne Leidsvrouw niet wierdt, om naar de Hoogte der Wijsheid

365 Hem, door de enge poort, op den smallen weg te verzellen.

Achter haar was reeds de smalle weg, de poort naar de Hoogte

Achter haar reeds! De schoone Ziele bracht nu haar Engel,

Chebar in de verheven Vergaadring der Opgereeznen.

Haar ontving Benóni, een zilverklank, daar hij heengleedt

370 Van de luchtige wolk. B. Gij zaagt den Heiland niet sterven;

Daar, daar stierf hij! edoch gij ziet hem ontwaaken, Maria!

En Maria hervatte: Ik zag den Heiland niet sterven;

Ach daar stierf hij! edoch, ik zie hem ontwaaken, Benóni!

B. Overwonnen hebt ge, door 't bloed des Lams, o Maria!

375 Neem het Pfalter, en wees ook eene Zangster des Heeren!

M. Mag ik mij onder de Chooren der Zegebehaalers wel mengen,

Die

Die hunne Palmtakken reeds, hunne Kroonen veele eeuwen reeds draagen?

B. Zing gij den Heere! Ik zal u, het geen men mij leerde, onderwijzen:

Hij, de Heilige zal niet verderven! Veel grootere oogst, dan

385 Die, dien Ezechiël zag; dan die, tot welken wij komen,

Als de Maaijers roepen, en als de Bazuinen weërgalmen!

Wel maar een enkele Aire; de oogst is echter veel grooter

Dan de onöverzienbaare golven van tallooze Airen,

Dan vol schooven, vol schooven, het uitgestrekt veld der Verrijzing!

385 Zo die enkle niet opwies, zoo zouden de Maaijers niet roepen,

Noch de Bazuinen weërgalmen! o Heil u, gij enkle! De Heemlen.

Aller Heemlen, zij zullen zich onder uw lieflijke schaduw

Eens verzaamlen! en ziet, de verschriklijke dood, die de laatste

Aller vijanden is, zal d' almachtige laafnis der schaduw

390 Niet in staat zijn te draagen! vergaan! dan zult gij het Rijk den

Vader weër overgeeven, op dat God Alles in Allen

Zij! Halleluja den Vader, op dat hij zij Alles in Allen!

En de Hoorster hoorde verrukt naar de stem van Benóni.

M. Ach Benóni, wat ben ik zalig! Met welk eene ontferming

395 Heeft de genadige Geever des levens en stervens de ure

Van mijnen dood gekoozen. Te zien den Verzoener ontwaaken,

En in deeze Vergaadring! Gij Heiligen Gods, mijne Broedren,

En de Broedren van Christus, gij nu voor eeuwig geliefden,

Neemt mij onder u op! mij heeft d' Ontfermer gezonden,

400 Uw en mijn Ontfermer! O gij, Gemeente der Heemlen,

Gij,

Gij, des Bruidegoms Bruid, wat groot een loon is uw erfdeel!
 Hoe genieten wij allen nog nooit bevondene kalmte,
 Vreugde, niet eens van verre, en duister vermoed! O hoe drinken
 Wij uit de stroomen des levens om niet! Wat gaaft gij voor gaaven,
 405 Onuitputlijke Geever, om zaligheden te voelen,
 Aan de zielen, die gij tot de erfnis der Heerlijkheid opriecht!
 Welke zaligheden nog bij deeze gaaven! Gij maakte
 Eeuwig de duuring, almachtige Geever! Met u, dien wij minnen,
 Eeuwig te zijn, met u! Wie houdt de gedachte van wellust,
 410 Wie de verrukkingen uit? wie 't vooruitzicht van alle deeze eeuwen?
 Ik verlies mij, o God! o Uitvinder, Geever, Voltooijer
 Van dit alles! Ik was niet, de Hemel der Hemelen was niet;
 Toen ontwierpt gij het, Heere! Wij wierden, leeven, en klimmen
 Alle op ontelbaare trappen, op eene andere een ieder,
 415 Steeds op nieuwe trappen der zaligheid hooger van eeuw tot
 Eeuw, en houden, zoo lang de Eeuwigheid duurt, niet op met te klimmen!
 Want een onëindige Geever zijt Gij, een Onëindige! Beevend
 Zweeg zij, en vol van vreugd, dat z' op haar tegenwoordigen trap reeds
 Staan mocht. Zij verrukte den kring der Leven-beërvvers;
 420 En zij zongen haar toe, en donder wierdt het gefidder
 Hunner harpen: Onëindig is Hij! onëindig de Geever!
 Is oneindig! En wij zijn eindig! Gevoel der verrukking,
 Van den grooten Geever, den Vader der Wezens, de Liefde,
 Voor genade, genade te neemen! gij dorst, die voor eeuwig

- 425 Wordt gefild! eer dooven de nieuwe Aardbollen zich in
 Nacht, en de nieuwe Heemlen in schemering, eer d' onverdroogende
 Eeuwige Stroom van uwe ontferming de Dorstenden leeg laat!
 Ziet, aan den voet des Troons ontspringt zijn bron, eene Waereld-
 Zee! Zij ruischt en zij valt in de velden der nacht, in de velden
 430 Van den dag, van Aardkloot op Aardkloot neêr, en van Zon op
 Zon, door de Hemelen alle! Haar ruischend geklank wordt door Hem, die
 Zalig is door zich zelve, vernomen! de Zoonen des levens
 Hooren haar in de Waerelden rond, en komen verrukking
 Scheppen. Verloste Schaar, ach Broedren van ons en den Dooden,
 435 Toeft niet, nadert den Stroom des Heils. Het wanklend geftruikel
 Van uwe voeten leidt een Sterke, een Helper vol hulpe!
 Die, hoe zeer ook zijn hart reeds brak, met machtige roepstem
 Uitriep: Het is volbracht! Als een moede, die na veel zweetens
 In de avondchemering slaapt, zoo slaapt in het graf nu
 440 Slechts de Sterke. In de schaduwe sluimert de Leeuw uit Juda.
 Waart gij, o Hel, van den Zwijmelkelk der wraak niet zoo dronken,
 Zeker verstomde gij dan, op dat de slaapende Sterke
 Uit de sluimering niet, en uit de schaduw niet oprees.
 Oprijzen zal hij nogthans, en eer hij, in zijne Verhooging,
 445 Tot de hoogste Heerlijkheid voortklimt, ja tot aan de Rechter-
 Hand des Vaders, vertrapt u één zijner snellende schreden,
 Ééne des Leeuws, of, bedwongene hoor het! des Lams in zijn gramschap!
 Dan wordt uwe woestyne nog woester, uw diepten verzinken

Dieper nog voor d' ontfaglijke schrede des Lams in zijn gramschap!

450 Met deeze woorden verliet Obaddon, de Doodsëngel, ijlend

Jefus graf en der Heiligen kring. Dus was hem bevolen:

Als de Vergaadring der Vroomen het naadrend gericht aan de Hel dreigt,

Vlieg gij dan naar de Zee bij Adramélech en Satan!

En hij omkleedde zich snel met nacht, en stond op de kust, en

455 Riep de Eeuwige-dooden om hoog. Met getorende golven

Kwamen z', en traden vóór hem. De Doodsëngel wikkelde thans zich

Uit den nacht. Aan het voorhoofd slechts des Ontfaglijken toefde

Nog het duifstre eener donderwolk, die van hem langzaam

Zich naar 't Meir trok. Toen riep zijne nedergeblixemde krachten

460 Satan in zich zelve bij één, en sprak tot Obaddon:

Zalige, schier almachtige Slaaf, wat brengt gij voor boodfchap?

O. 'k Heb op uw schimpen u niet sedert eeuwen geëntwoord;

Zoude ik het heden u doen? Verneemt bevelen! De Doode,

Welke verrijst, 't is Hij die gebiedt: Vliedt of oogenbliklijk

465 In den Afgrond! of anders verzelt mij thans naar den heuvel,

Waar hij gekruist wierdt! Hij staat bij dien heuvel op uit den doode.

Deezen vlammen-zwaai, dien ik zwaai met mijn zwaerd, en niet langer

Zult gij hem zien! Dan stort gij ter neêr op het voorhoofd! Vertoort u,

Zondaaren, niet aldus. Hij verwaardigt u niet met den last van

470 Hem 't aanbidden! d' Almachtige zal ter neder u storten!

Niet aanbidden zult gij. Dat kunt gij niet! Zo gij mij volgt, zoo

Blijft gij nog hier! en volgt gij mij niet, zoo ontvlucht gij ter Helle!

Schuif-

Schuiflende spot, en een brullend gelach van verasmaading verwachten
U in de Hel. Want Schaaren der uwen zagen u vluchten,
475 Toen u Elóa het vlieden gebodt! Thans kiest, gij Rebellen!
Satan zag verftoord naar hem heen: maar hij bleef op een' afstand
Staan: want van het schriklijke zwaerd des Doodsengels stroomden
Vlammen, hoe zeer het rustte. De Haater van God en van Satan
Scheurt een stuk rotssteen af van de kust, vergruist het op 't voorhoofd,
480 Stampt op het vallende puin, en wil den Eeuwigen lastren;
Maar hij verftomde! Kiest! riep d' Engel des doods, en verborg den
Dreigenden, vuurigen straal zijnes zwaerds in wolken, die dampten.
Maar zij twijfelden nog. Nu naderde Abbadóna,
Zag, terwijl hij voorbij hen ging, Adramélech en Satan
485 Aan, niet bevreesd voor hun woeden, en zonder wreekenden hoogmoed.
Want hij was hun Rechter niet. Voor den hemelschen Seraph
Tradt hij echter nader dan zij: Een bode der wraake
Zijt gij wel, sprak hij; maar, Engel van God, gij kent ook ontferming!
Mag ik niet ook, daar de beide Rebellen het mogen, den Godmensch
490 Zien, wanneer hij verrijst? Hoe konde ik het waagen te hoopen,
Dat ik hem zoude durven aanbidden? O welkom, o welkom
Ongeziene hand, die met hun mij ook mede in het stof werpt,
Hand des Almachtigen! Ach! dat ik hem slechts zie, als hij opstaat
Uit het graf, den Zondeverzoener, den Zegebehaaler!
495 Satan hoorde 't, en riep hem ontvlamd met staamlende gramschap
Toe: Gij slaaf van de Hel, niet van God! Gij laagste der slaaven!

Maar hier sloorde de schriklijke Doodsengel reeds hem in 't smaaden:
 Satan, verftom voor mij! Ik heb geen bevelen bekomen,
 Abdiël Abbadóna, voor u. Ik weet niet, hoe lang het
 500 U vergund is op Aarde te blijven, en of gij, wanneer de
 Godlijke Doode ontwaakt, hem moogt zien. Slechts kan ik u zeggen,
 Dat de heuvel van Schaaren der weder verreezene Oprechten,
 En van Schaaren der Englen omringd is. Deeze verworpenen
 Zien hem, indien zij 't verkiezen, op dat de Triumph des Ontwaakten
 505 Hen voor 't Besluit beginne te straffen, van aan de gevallen
 Sterflijken hunnen Verlosfer t' ontnemen! Gij had aan dien raaadflag,
 Abbadóna, geen deel! hem echter met mijne verrukking,
 Met de vreugde te zien der weder verreezene Oprechten,
 Abdiël, kondt gij u wel met zulk een verlangen misleiden?
 510 Vuurig hernam, en met hevigheid Abdiël: Niet met verrukking,
 Ach met geene vreugde; hem enkel zien, hem maar aanzien!
 Ha! gij ellendigste! riep Adramélech hem toe, ja, gij waart het!
 Gij, gij waagde 't Elóa's naam aan de Helle te noemen!
 Engel des doods! ik gaa naar de Helle! Wee den vermeeten,
 515 Die mij bespot! hem zullen geflingerde rotfen begraven!
 Waaröm volgt gij mij niet, verworpenste onder de Englen?
 Doch geen Engel meer, neen slechts eene Ziele! Gij vreest, en
 Ook bedriegt gij u niet, dat ik aan de onderfte trappen
 Mijner Troonen met diamantene keetnen u boeije,
 520 En, terwijl ik, in groote gedachten verdiept, op de hoogten

Mij-

Mijner Troonen nu zit, op uwen nek mijne voeten
Uit laat rusten. Doch wordt nog eerst bij de scheidlen een offer
Uwer kruipzucht! Rillend, met toornige treurigheid, schudde
Abbadóna zijn hoofd: 't Zijn niet uwe vlammeende woorden,
425 Woedende, daar ik voor schrik! mij verschrikt de verrijzende Vroome,
En de Cherub, en God mijn Vijand! Hij wendde zijn aanschijn.
Adramélech verliet hen. Ik volg u! stamelde Satan
Woedende tot den Engel. Het voorhoofd, vol naaden des donders,
Wierdt hem duiftrer, terwijl hij volgde. Zij zweefden. Al twijfflend
530 Stond nog Abdiël. Thans keerde Adramélech onstuimig
Zich weder om. Hij wentelde in 't raazende rotssteen-hart een
Lastring, affschuwlijk en zwart, als de nacht der benedenste Helle;
En, bepaald om het ijslijk gedrocht voor de Schaar der Oprechten
Uit te doen stroomen, zoo schreeuwde hij toe aan den Engel: Ik volg u!
535 Keer u! riep de Verderver, met 's donders roepen; de Schepping
Zult gij niet zien! uw oogen zal blindheid slaan! een gehuil zal,
Beef het na! u geleiden! Zijn oog vertijfde tot nacht reeds;
't Ruischte reeds om hem heen, en het hilde in den leidenden stormwind.
Jammrend gehuil, hij volgt het, dat moest hij! dan verre verstervend,
540 Dan ontroerend nabij, was in den gevleugelden stormwind.
Rasfe, onwederstaanbaare ijzing, die naamen niet noemen,
Greep hem, toen het gehuil als oordeelsbazuinen hem toeriep:
Wee u! Wee u! Wee! en het nu hem scheen, dat er bergen
Van de naadrende starren wankelden, op hem al kraakend

545 Neder dreunden, en voort hem sleepten in dampende brokken!

Thans vernamen de Vaadren en Seraphim ver in de Heemlen
 Uit de Zonnewegen om laag een onweêr Jehovah's
 Komen! de Harmonieën der wandlende Sphæren verstomden,
 Als de donder, een nieuwe verbaazing voor hunne Bewoondren,
 550 Sprak! Want reeds was op den laagen Thabor des Vaders
 Heerlijkheid nedergedaald; zij hadden den Heere zien wandlen!
 Reeds was uit haare perken een Star gesneld naar de Zonne;
 Stil had reeds gestaan de geheele Schepping! De Vaadren
 Hoorden het onweêr vliegen, en hieven juichend het hoofd op,
 555 Luisterden naar de Heemlen om hoog. Het naderde ijlend,
 Ras als gedachten. Zij hoorden het nu in de Rustfede Godes
 Zweeven, en, als van bergen op bergen, van starren op starren
 Wedergalmen. Het naderde d' Aarde. Met gloeiënd gelaat, met
 Glinsterend oog, verrukt door iedere vreugde des Hemels,
 560 Ziet, een Vlamme des Heeren, aan Zonnen gelijk, toen zij trilden
 Uit Gods scheppende hand, en over Waerelden gingen
 Heerschen: zoo straalde Elóa neêr in de Schaar der Verreeczen,
 Riep: De ure is gekomen, der Heerlijkheid ure is gekomen!
 Met de morgenschemering zal de Verzoener der Zonde
 565 Op doen rijzen zijn lijk! Gij hoort den Godlijken wandlen!
 En hij zweefde om laag naar het graf. Het heftige onweêr,
 Een getuige des Eeuwiglevenden ver door de Heemlen,
 Tempert reeds zijne kracht, op dat d' Aard' er niet voor ontvliede.

Zij-

Zijne donderen hieldt het te rug; slechts ruischten er stormen,
570 Zoo, dat voor hun, van den Libanon af, zich de wouden Judæa's
Naar de grafftede nederboogen! Slechts daverde d' Aarde,
Zoo, dat van Seirs gebergte de Phasga, de Arnon en Hermon
Tot aan de bovenste toppen en wolken des Libanons beefden!
Zoo, dat van Seirs gebergte de waatren Ægyptens, de groote
575 Zee, en de Carmel, en weder de hoogten van Libanon schrikten,
En de Jordaan, met onzekeren stroom, om hoog tot haar bronwel
Schrikte, tot Amana! 't Graf beefde echter nog niet. Onbewoogen
Lag de rotssteen, gelijk hij gewenteld voor 't opene graf was.
Gabriël zag met verrukking neêr op den liggenden rotssteen;
580 Want: Gij wentelt hem weg! was hem door den Dooden verzekerd,
d' Englen intusfchen, zij, die luider de Zee en de Stroomen
Hoorden ruisfchen, de wouden weërgalmen, en luider de bergen
Beeven, dan hen een menschelijk oor in staat was te hooren,
Blijder zonken en Cherubs, en Opgeftaanen op 't aanschijn,
585 Voor de tegenwoordige Godheid des Zondeverzoeners.
Adam badt overluid, als in Jubel-toonen. Zoo klinken
d' Englen-bazuinen met het gedruisch der wandlende Sphæren,
Wen zij de groote daaden des Allerheiligften vieren:
Zoo ook klonk des Zaligen stem, met waaijende luchten,
590 En met des Palmbooms geruisch, met het wedergalmen der bergen,
En met de stortende, vliedende Stroomen. Hij badt: Ongeschaapne!
Toen een weenend kind, een in wijsheid vorderend Jongfken,

Gods, en van hun, die misdreeven, de vreugd! toen een Hemelsche Leeraar,
 Die, als een Moeder over haar Zoon, zich door waarheid ontfermde
 595 Over de Menschen! een Hoogepriester daarna, die zich zelve
 Offerde, en in 't Allerheiligste tradt, Vloek, Zonde voor Zondaars!
 Ach een Gekruisigde! en een Doode! hoe kunnen w' u waardig,
 God, gij Liefde! prijzen voor 't geen, dat gij deed, en nog doen zult!
 Nu, nu zult gij het doen, wij voelen het dat gij nabij zijt,
 600 Nu ontwaaken! de schande des doods, de schande van 't Kruishout,
 Ligt dan onder uw voeten! Alömtegenwoordige Heiland!
 Ons geöpenbaarde Alömtegenwoordige, 't strekt ons
 Tot geluk, dat wij wierden verwaardigd uw opstaan 't aanschouwen;
 Ach wij hebben uw sterven aanschouwd! Ontwaaken, ontwaaken
 605 Zal de groote Doode nu ras, de sluimrende Godes!
 Even gelijk gij kwaamt, toen g' uit nacht de Zonnen om hoog riept,
 Zoo ook kooft gij, omstroomd met duizendmaal duizenden levens.
 Voor u waait een bezielende stormwind! Een suifen des Hemels
 Zal zich nu haast van den stormwind afscheiden! 't Zal dan uw ligchaam
 610 Eeuwigleevende, wekken! Aanschouwt gij de buitenste glinstring
 Zijner Heerlijkheid, welke daar nevens de starren om laag straalt?
 Ziet gij de purperen morgens daar vóór hem de stralen verzachten
 Zijner Godheid? O laten voor hem de Geschapenen alle
 Buigen hun knië! de Kroonen der Begnadigden alle
 615 Nederstorten! Hij kooft om gevankelijk weg te voeren
 De gevanknis! den Zijnen de gaaven der Eeuwen te geeven!

Suis,

Suis, gij bezielende kracht, gij adem Gods, wek het lijk op,
't Lijk, welks wonden aan 's Vaders rechterhand, meer dan de Zonnen,
Meer dan de eerstgeboorne des lights, de Hemel der Godheid,
620 Schitteren zal! En gij, verftommende vreugde, o leg uw
Hand op den mond, en wacht het uur, in welk hij zal opstaan,
Af met aanbidding! O gij nog sterflijke Zoonen der Aarde,
Mijne Kindren, gij weinigen 't meest, die hij koos, om in alle
Landen der graven getuigen van zijne Verrijzing te worden;
625 Gij, van welken nog traanen der droefheid de oogen beneevenen,
Die den Dooden alleenlijk kent, den bezweekenen Dooden,
Maar zijne Heerlijkheid niet; ook die, waar hij mede beloont, niet!
Met dien geheelen, dien Godlijken, onuitspreeklijken zegen
Zijner Opftanding, met deeze volheid, met al dit uitnemend,
630 Overvloedig gewigt van genade, o Kindren, ik zegne u
Tot het eeuwige leven er mede! Gezegend zij steeds uw
Lijden, en iedere kamp van de ftrijdenden, iedere zege
Der gesterkten! uw zweet in den arbeid van Hem die u kracht geeft!
Iedere druppel der angst, des bloeds, der traanen, naar maate
635 Dat hij, die ze telt, het besluit! gezegend de wijsheid
Uwer rede! de heiligheid van uwen wandel! die wandel
Zij in den Hemel! gezegend de wondren, waarmede de Geest des
Vaders en Zoons u toerust! De kleinere zegningen, welke
Weder vergaan, kunnen d' uwe niet zijn: maar, in Jefus Christus
640 Naam, gebiedt aan ftervende en dooden het opftaan en wandlen!

Weest, wanneer gij eens zelve ontslaapt, o vooräl in dat tijdstip,
 Onuitspreeklijk gezegend! Ontvangt, aan het einde der loopbaan,
 Na de geboorte in het eeuwige leven, de Kroon des Triumphs, den
 Troon der Ouderlingen, om alle geslachten te richten!

- 645 Zij, die naast hem schittrendrer wierdt, terwijl zij haar oogen
 Naar de Heerlijkheid keerde, die door de Hemelen daalde,
 En den zegen vernam, waar Hij, die verrees, mede zegende,
 Eva strekte de handen uit naar des Godlijken grafteé:
 Vloei, vloei, eeuwige bron, verscheur den rotssteen, en laat uw
 650 Wateren stroomen; gij rust nog in duisternis; breek door den rotssteen,
 Eeuwige bron des eeuwigen levens; de dorstigen alle,
 Laaf hunne zielen, de zielen van hun, die, als 't hijgende hert, naar
 Uwe verkwikking schreeuwen! Gij, die in de betere waereld
 Instroomt, neem, o rivier, den Pelgrim naar Kanaän op in 't
 655 Leven geevend geblaas uwer oevren, in 't koele uwer schaduw:
 Zoo, dat hij laafnis erlange en versterking ter verdere reize;
 Dat hem de hoop zijner eigen verrijzing, in 't wanklen, verkwikke!
 Hoop, gij hemelsch licht in het breekend oog van den Veegen,
 Ja, gij hoop van ook eens 't ontwaaken, met Christus te leeven!
 660 Giet uwe vreugden op alle die, die in Christus ontslaapen,
 Uit vol genade, op dat hen de schrik van 't Vergaan niet doe ijzen!
 Zalige ure, welke nu haast met verrukkingen doorbreekt,
 In u liggen een talloos getal van onsterflijke levens,
 Ach van die allen, die, 't graf reeds voorbij, eens de Kindren van Adam

- 665 Zullen doorleeven, gij ure van zijn ontwaaken, verborgen!
 Welke levens! en welke Bezitters van eindlooze levens,
 Mijne Kinderen, zijt gij! Verscheur de rotse, stroom heenen,
 Eeuwige bron der eeuwige levens! tot groote rivieren
 Wordt gij, o bron; gij Stroomen, tot Oceaanen des Heeren!
- 670 Dus badt Eva. En d' Engel vloog van het graf van den Dooden,
 Christus heerlijkheid nu te ontmoet, om hoog in de wolken.
 Even gelijk 't aan de duizendmaal duizend Dooden van God eens
 Zijn zal, als 't groote Wee van den Val tot den dag van het Oordeel
 Uit heeft geklaagd; als niet meer met iederen droppel der tijd, die
 675 In de Zee der vergankelijkheid druipt, het gekerm eens geboornen
 Hemelwaards op zal klimmen, noch eenes stervenden reutlen,
 Onder de lofgezangen van hun, die de dood niet ontwijdde;
 Even gelijk het hun zijn zal, als, met het morgengefchemer
 Van den laatsten der dagen, nu 't lange Wee van het kermen
 680 En van het reutlen voor eeuwig verftomt; zij zullen van wellust
 Blij verschrikken! uit hunne verhevene dankende oogen
 Traanen doen rollen van zaligheid! en hunnes Jubels Triumphlied
 Zal met die bazuine strijden, die Dooden doet opstaan,
 Strijden en overwinnen! gelijk 't aan de duizendmaal duizend
 685 Vroomen zal zijn te dien dage: zoo was 't aan de kleinere Schaar thans,
 Die bij het graf des Heeren, van hoop en verwachting van 't geen er
 Nu gebeuren moest, waren verfmacht, toen ijlings de wolken
 Scheurden! toen Gabriël ginds, als een vlamme Godes, om laag voer!

Toen hij van Bethlehem, over de plaats der scheidlen, naar 't graf vloog!

690 Toen van Ephrata's hut tot naar het Kruis, van het Kruis weêr

Tot naar beneden in 't graf de Aarde beefde! toen Satan

Als een gebergte ter neêr, toen de Wachtren des lijks gelijk heuvels

Stortten! toen weg van het graf den rotssteen d' Onsterflijke rolde!

Toen zich, met vreugden Gods, Jehovah verheugde, toen Jefus

695 Uit den doode verrees!

Uit te spreken, 't geen nu geschiedde! ook van verre eene zulke

Hoogte met het gezang te naderen! slechts als de flauwste

Naklank er van, van dien wellust te staamlen, Verreezne, van d' uwen!

En van de vreugde van hun, die thans u zagen! te stout is

700 Deeze vuurige wensch, en, terwijl ik vergeefsch naar den Hemel

Met hem streeve, vergeefsch! een machtige Overtuiger,

Dat ik bij 't graf nog verkeer, nog voor den Oogst niet gezaaid ben,

Welke van de Verrijzing des Heeren het groote gevolg is.

Stilte was eerst bij 't verlatene graf. Maar niet lang, of de kring van

705 Uw Begnadigden wierdt van zaligheid helderder, en hij

Juichte als de morgenstarren, de eerstgeboornen der Schepping.

Want zij zagen den Zoon, na zijnen hevigen doodsstrijd,

Opgereezen! niet meer met het zinkende hoofd, als aan 't Kruishout!

Heerlijk zweefde gij over de rots der opene grafiteê,

710 Goddelijk, onuitspreeklijk omstraald met zege, met zege,

Halleluja, met zege, Triumph over 't eeuwige sterven,

Gij, die machtig zijt, gij, wiens naam is heilig, voor wien zich

Alle

Alle Knieën eens zullen buigen, eens alle in den Hemel,
Alle op Aarde, en onder de Aarde; dien Ephrata Bethlem
715 Voort heeft gebragt; dien Gethsemane, dien de Hoofdschedelplaatse
Doodde; dien 't graf ons weêr heeft gegeven! Buk u, gij Diepte
Voor den Zegebehaaler, en hef, o Hoogte, de handen
Voor hem op; heft, eersten der Englen en Troonen, de harpen
Voor hem om hoog in de Heemlen der Heemlen! en, stemmen der Menschen,
720 Ook de mijne, eene zwakke stem: zucht gijlieden de vreugde
Over zijn Leeven om hoog uit het stof! Gij, die nu slechts beklemde
Vreugde kunt zuchten, gij zult voor des Eeuwigleevenden zetel,
Eens onuitspreeklijke blijdschap den grooten Ontfermer doen hooren,
Hem, die als Broederen u, niet de Englen als Broederen opnam!
725 Hem, het vleesch en de beendren van 't vleesch en de beendren van Adam!
Gij, die machtig zijt! riepen met luideren Jubel de Zielen
Dan de Englen, o gij wiens naam is heilig, voor wien zich
Onze knieën buigen, voor wien ons geheimste gevoel zich
In de diepte der diepten werpt, dien naamen niet noemen,
730 Zelfs uw heilige naam niet, zoo hoog boven andre verheven,
Gij Beginner, en gij Volbrenger, gedood van den aanvang
Af, en voor eeuwig! voor eeuwig ontwaakt, van de grondlegging af der
Waereld! doch selv' was uw sluimering kort, na dat gij nu waarlijk
In de negende en donkerste ure des doods waart ontslaapen
735 (Anders was zij geen ure der nacht), om 't ontwaaken, zoo snel als
g' Eertijds schiept, toen, door uwe stemme geroepen, de Zonnen,

- En de gehoorzaame Aardbollen rolden, gij Goddelijke Eerste,
 En gij genadige ontfermende Laatste, die 't alles vernieuwt, en
 't Alles meer hemelsch maakt! Ook wij zijn Laatste. Wij leeven,
 740 Zijn onsterflijk door u, en blijven in iedre der Eeuwen,
 Door de gantsche volheid der Eeuwigheid bij u, o God, zoo
 Lang gij God zijt! Nu zweegen z' op eens. Want d' Opgereezne,
 Deeze verwaardigde hen met zijn Godlijk aanschouwen. Zij zweegen
 Allen, ter neder gestort van de zaligheid deezer verrukking.
- 745 Even zoo ruisfchen de velden des oogsts niet meer, en zij buigen
 Zich ter Aarde, als een gantsche Hemel zijn onweér op d' akkers
 Uit heeft gegooten. Slechts weinige halmen, met fiddrende aire,
 Heffen zich op. Zoo hieven zich thans in den kring der Gewijden
 Nevens de Moeder de zeven Zoonen, Martelaars allen,
- 750 Beevend om hoog, verftomden niet meer, en juichten, en zongen:
 Maak u op, en verheug u, gij wierdt verwaardigd, o Aarde, om
 Jesus Christus gebeente in uwe geöpende diepten,
 Als in Moederärmen, 't omvatten. Nu is hij verreezen
 Hoog van het fiddrende stof, de Eerstgeboorne der Dooden.
- 755 Alle Hemelen zagen hem komen. Een aardbeeving ging 'er
 Uit van den voet des Zegebehaalers, van Golgotha ging zij
 Tot aan den hoogen Moria. Het Kruis en de Tinne des Tempels
 Beefden. Maak, Aarde, u op in uwe schoonheid! uw licht komt;
 Christus heerlijkheid gaat, gij jongstgeboorne der Schepping,
- 760 Over u op. Zij zullen als Koningin u begroeten,

En

En de gezegende diens, die u schiep. Zoo schoon waart gij toen niet,
Niet zoo gekend, zoo niet door alle Heemlen bezongen,
Toen gij na uw geboorte op den eersten morgen om hoog reest.
Veelen zijn uwe Zoonen, zeer veele Oprechten. Gij zult hen,
765 Moeder van onsterflijke Kindren, door alle de Heemlen
Zenden, op dat zij, in 't Feest-kleed der onschuld, den Zegebehaaler,
Hunnen Redder, bezingen, bij nieuwe plegtige naamen.
Juicht, boven alle heuven der Aarde, gij heuven der Dooden!
Graven, verheugt u meer, dan de bergen Gods! Ter ontwaaking
770 Liggen de Sluimrenden onder u neêr. Ten laaften der dagen
Heft gij u dan, o Aarde, uit het stof van het Waereld-gericht op,
Omgeschapen, door d' Almacht des Zoons, dien uw diepten bedekten,
Uwe nu opene diepten, tot eene luisterrijke Aarde.
Dan zal de Zonne uwe Heerscheres, en uw Gezellin de
775 Maan niet meer zijn; de Heerlijkheid Gods u, bewoond door Oprechten,
Dan bestraalen, en Hij uw licht zijn, dien Golgotha doodde!
't Lied klonk dus van de vroegere Martelaars, welke den Palmtak
Toen reeds droegen, toen Stephanus dien, als in 't verre verschiet, pas-
Kende, wiens Triumph hij, de Eerfteling onder de Christen-
780 Martelaars, eens bestemd was, om met zijn bloed te getuigen.
Echter wat waart gij, o Stephanus, digt bij uw palmtak! hoe kort was,
Overwinnaar, uw baan, van uw hemelsche roeping tot in den
Hemel. Dien zaagt gij open, en aan de Rechterhand Godes
Jefus! Toen tekende uw bloed den verplettenden steen, toen ontsliept gij.

785 Maar Jedídoth, de jongste der Martelaars, en Benóni,
 En Maria rukten zich los van 't verbaazen der vreugde,
 Vatteden d' een des anderen Palmtak, en zweefden bij 't graf uit
 Wolken neder; toen vielen zij zacht op hun knie bij den steen, die
 Ach nu reeds niet meer de graffsteé bedekte. Zij zagen
 790 Naar den Verreezenen op, met eene liefde, te hoog en
 't Onuitspreeklijk voor 't hart en voor de tonge des Menschē.
 Zo ik op Aarde nog leefde in het eerste leven, Maria
 Zeide het tot de Genooten van 't bestē deel, en indien al
 Mijne jaaren nog bloeiden in hunnen voorigen bloei, zoo
 795 Zou mij tog ieder oogenblik zelfs deezer hartlijke liefde,
 Deezer ontferming, dood zijn! Ach ziet gij, Benóni, Jedídoth,
 Ziet gij den Heerlijken? zijne zoo zacht getemperde flikkring?
 Ach, voor ons getemperd, de tedere bloemen in 't Hemelsch
 Saron; voor gindsche Ceder wel ook getemperd, want eindig
 800 Schiep hij Elóa! maar voor deezen grooten Verkoorenen is hij
 Zekerlijk tog een Andere! Ja, voor een' ieder een Andre,
 Riep Elóa, terwijl hij vol vreugd bij de zaligen neêrzonk!
 Zoo volkomen is hij. Voor u, Job, Daniel, Mofes;
 Abram, voor u; voor Salem; voor d' eersten der Englen des doods; voor
 805 U, Maria, en mij; voor u, Benóni, Jedídoth;
 Voor een' ieder die Eéne, dien w' inniger minnen dan alles;
 Voor een' ieder naar zijnen wensch d'onuitputbaare Geever!
 Voor een' ieder de beste, de minnenswaardste voor ieder!

En

En (ook deeze verhevene, nooit doorvorschte gedachte
 810 Draage op haare vlugt u naar boven!) des eeuwigen Vaders
 Eengeboorne, geliefde, door d' Eeuwigheden geliefde,
 Eeuwigminnende Zoon! Hier, hier verliezen zich alle
 Onze gedachten; zij duizelen hier aan de grenspaalen haarer
 Eindigheid! O de mijne, zoo spraken de Zielen en d' Engel,
 815 Grootte Seraph, gij eerste der Schepping, verliezen zich gaarne in
 Deeze verrukking; hoe ver ik ook van de perken van uwe
 Eindigheid, welke mij grenzeloos is, tot de mijnen duizle!
 En steeds kwamen er meer van de Zaligen neêr bij den rotssteen.
 Digt omringden zij u, o hun Verlosfer en Broeder!
 820 En verheugden met andere vreugden zich, dan deeze Waereld
 Heeft, en dan Hij kan wenschen, die hier nog in duisternis wandelt.
 Abraham vouwde de handen hoog naar den Hemel, en zeide:
 Zoon van Jehovah, en ook de mijne! (gij feestlijke harpen
 Mijner Kindren rondöm mij, o zingt het mij na met Triumphtoon!)
 825 Zoon! hoe begon de Vader der Wezens u reeds te beloonen,
 't Geen gij volbracht! Gij kwaamt uit uwe Hemelen neder,
 Daalde van uwen Troon, en stierft! op de Waerelden alle
 Is, sedert haare Schepping, geen daad geschied gelijk deeze,
 Zal niet geschieden in d' Eeuwen die volgen! Wij zien des Verzoeners
 830 Godlijke daad als van 't schittren der Zonnewegen omgeeven.
 Als van den glans des Hemels omfraald (weest, Mede-aanbiddren,
 Blijde over 't Jublen, de vreugde des Seraphs!) ziet haar Elóa!

Adam verhief uit de Zee van zijne verrukkingen eindlijk
 Zich, uit de stroomen des lichts, in welke hij zonk. De gedachten
 835 Waren bij duizenden reeds hem door de ziele gevloogen,
 Snel als de blixempijl, wanneer hij de oogen voor uit vliegt;
 En hij zweeft uit de wolken neêr naar den schedelenheuvel,
 Staat bij het Kruis, en strekt naar 's doods Overwinnaar, naar Jesus
 Zijnen arm uit: Ik zweere bij u, die leeft door alle eeuwen,
 840 Dat nu de Dood niet langer Dood is, en dat, op den dag van
 Uwe groote Volëinding, zij allen die slaapen, ontwaaken!

De Verhooging van Jesus Christus nam met zijn ontwaaken
 Van den Kruisdood een' aanvang; zij klom langs trappen den Troon op,
 Ginds om hoog tot des Vaders rechterhand, daar, waar de lofzang
 845 En de eer de belooning moet zijn van hem, die vrijwillig
 Zich vernederde, ach van dien Troon tot het stof van den Kruisberg.
 Zelfs Elóa zou vruchteloos zich met de feestlijke harpe
 Tot deezen Psalm verheffen, vergeefsch zou die Psalm aan der ziele
 Binnenste ontstroomen, om zulk eene Godsêer en Lofzang te zingen.
 850 Leer mij, Sionietin, slechts eenige klanken van deeze
 Groote Verhooging, die bij de hutten van sterflijke Zondaars,
 Maar van nu ook verzoende, begon, en verder zich steeds nog,
 Steeds op hoogere trappen verhief, o leer mij van verre
 Na te staaren hem, die naar den Troon langs den Lichtweg om hoog gaat.
 855 Minnend zag de Verzoener op Adam neder, en wenkte
 Thans een' Cherub. Hij brengt de Ziele. Zij vraagt aan den Leidsman:

Wie,

Wie, o gij fraalende Onbekende, wie is die verheevne
 Vreeslijke Man op den rotsheuvel? E. Maar ziet gij, o Ziele,
 Dan niet ook op die Schaaren rondom hem, die blinkender schitteren?

860 Z. Ach, ik kan van dien mijn oog niet keeren, tot wien ik
 Door u heen gevoerd worde. In deeze Godenvergaadring
 Is hij, aanbidt hem met mij! de opperste God! E. En uw Rechter!
 Z. Wee mij! Jupiter! Jupiter! gij, die in den Olymp heerscht!
 Grootste! heerlijkste! O mijn Leidsman! wat straalt er ontroering
 865 Mij uit uw oogen toe! Is het d' ijslijke Godheid van Minos?
 Opent het Aardrijk hier ergens mischien de poorten des Afgronds?
 Ruischt hier niet ver van ons de Cocytus? en Jupiters eeden,
 Dondren zij boven de sombre rivier? Gij verftomt nog geduurig,
 Wreede Geest, voor mijn fiddrende vraagen? Ach heeft hij den laatsten,

870 Toen ik stierf, gezworen? stort deeze m' in Phlégetons kolk neêr?
 En de Middelaar sprak tot den Dooden: Jupiter, Minos
 Zijn niet; maar luid, o Heerscher, schreit van de smachtende landstreek
 't Volk om hoog in mijne ooren. Hij sprak het, en noemde aan den Cherub
 's Dooden toekomende plaats. Zoo klom de verheffing des Zoons een
 875 Zachte schrede, gelijk doorluchte daaden beginnen.

Jesus zeide tot de Getuigen: Ik toef nog op Thabor
 Dikwijls, eer 'k naar mijn' Vader gaa. Daar is de Verzamel-
 Plaats. Zij zagen den Heiland niet meer, en zweefden naar Thabor.

Zoo, gelijk hij neêr was gestort, zoo zinneloos lag nog
 880 Satan van des Verreezenen blik bij de rotse der grafsteê.

Gabriël hoorde hij naar hem heen, als in onweëren, wandlen;
 En nu zag hij hem ook, terwijl hij, met zwaaren arbeid,
 Traag zich oprichtte. Stort u, sprak d' Engel des Zegebehaalers,
 Eindelijk in uwe diepten om laag! Wat toeft gij op Aarde?
 885 Zo gij nog in staat waart te leeren, eens zoudt gij het leeren,
 Dat de strijd van het eindige met den Onëindigen plaag is,
 Voor de steeds bedwongnen, en steeds weër muitenden, plaag is!
 Maar gij leert het tog nooit. Dus vliedt naar beneden, en krom u
 In uwe nieuwe ontwerpen rond ter nieuwe beroering.
 890 Weet evenwel. . Maar laat mij de luidere dondren der wraake
 Liever niet uitsprecken; vliedt! Hij vloodt, doch in de Woestyne
 Draalde hij weder, en hieldt zich aan een der getorende rotfen,
 Overzag de Woestyne van daar met staarende oogen.
 Schrikken Gods, haalt hem in! zoo riep, toen hij in een' Orcaan hem
 895 Nakwam, Gabriël. Satan zonk neêr van den rotssteen, en ruischte
 Door de Schepping ter Helle om laag. Doch toen hij er intradt,
 Toefde hij meenig een' zwoegenden dag aan haar ijzeren poorte.
 Reeds twee Middernachten was nu de Priestervergaadring
 In des Hoogepriesters Zaal bij elkander gebleeven.
 900 En zij begonnen, beroofd van slaap, den wordenden morgen
 Weder 't aanschouwen. Zij zaten verftomd, en dachten op d' uitkomst.
 Gindsche verzegelde steen, de wacht der Romeinen, de Doode!
 Waren voor hunne ontroerde zielen het blijvende schrikbeeld.
 Gij, onzekerheid, wierpt hen met al die hevige onrust,

905 Welke u eigen is, met uw getorende golven, met al uw
Stormen, in 't rond. Nu kwam de derde, de vreeslijke dag kwam!
Bij de grafsteê des Heeren begon de wacht der Romeinen
Tot zich zelve te komen, en d' eene sprak tot den andren:
Ach! hoe ging 't u? Ik hoorde de Aarde beeven, toen stortte ik
910 Snel in het stof. Zijn Genoot hervattede: Juist zoo gebeurde 't.
En een andere sprak, terwijl hij op één' zijner Makkren
Angstig leunde: Hoe was 't? Ik voelde het beeven der Aarde,
Wierd op de rots geworpen. Een andre: Ik meende te sterven,
Toen de stormwind draaide, en huilde, en den rotssteen vergruisde.
915 Neen, hij is niet vergruisd, maar hij ligt niet meer voor de grafsteê.
Doch nu riep, geleid door éénen der bende, de Hoofdman:
Leeft gij, zoo noemt mij uw naamen. En allen noemden de naamen.
Cneus ging in het graf, en zag het leeg, en den rotssteen
Weggewenteld van 't graf. Dit deed ook de Wacht met verwondring.
920 Gaat uit elkaar. Hij sprak het; toen nam hij er één', en beval hem:
Gaa naar 't Paleis des Priesters voorāan, en breng mij bericht, of
Bij denzelven Vergaadringen zijn. Ook ik gaa dien weg op.
Zeg ons, waar gaat gij heen? dus vroegen de andren den bode.
Naar der Priestren Paleis. Hij ijelde reeds voort, en zij volgden.
925 Even gelijk, door geen andre verwekt, een snelle gedachte
Zulken, die, in den nacht van 't diepe zwaarmoedige vorschen
Ver verlooren, daar heenen doolen, de ziel op het hevigst
Schokt: niet min onverwacht, en met ademlooze verbaazing
Kwam de bode in de stomme Vergaadring. B. Gij hebt ons gezonden,

930 Om bij het graf te waaken; maar d' Aarde beefde, de rots sprong
 Weg van het graf, en leeg is het nu! Hij riep 't, en verliet hen.
 En zij flooven bedwelmd van hun zetelen op, en stonden
 Stijf, als gedenksteen van ontroering. Er volgden den eersten
 Drie Romeinen, en snelden de opene Zaal in, en riepen
 935 Alle gelijk: Ziet gijlieden nu toe, weg stortte de rotssteen!
 Wat gij te doen hebt! de Aarde rees op! er draaide en er huilde een
 Stormwind! het graf was ledig! Eerst vielen wij neder als dooden;
 Zagen, ja zagen daarna de grafteede ledig. 't Getuignis
 Trof de Priesters als dondren, die plotseling klatren. De laatste en
 940 Sterkste trof hen, toen, in des schriks raazernij, er uit Philo
 't Vreesfelijkt lagchen opging. Zoo zwijgt de dood, zoo zweegen
 Alle de Priestren, en Philo ook weder. Ten laatsten herstelde
 Kajaphas zich, en liet spoedig de Ouderlingen ontbieden.
 Deeze kwamen gevleugeld. Ook kwamen nog andre Romeinen,
 945 En zij traden binnen. Wij zien het, gij hebt het vernomen!
 Dank, aan de Goden dank, dat wij leven! Wat heeft u bewoogen,
 Priesteren, u te verftouten, van om te brengen den Zoon des
 Dondergods? Ledig is 't graf. Pas zijn wij leevend ontkomen.
 Maar de Hoogepriester rees op, en zei' tot de Wacht; gaat
 950 Naar om laag, gij Romeinen, bij mijne knechten, en warmt u.
 Was ulieder Hoofdman ook met u? Hij was 't, en hij stortte
 Neder met ons, en zag, gelijk wij, de geöpende grafteê.
 En hij leidde hen weg, en gebodt de Zijnen, met spijze
 Deeze Mannen te laaven, en met de verfterking des wijnstoks.

955 Eindelijk brachten de Zijnen hem weder terug, en hij zette
Wanklend zich neder, en sprak: Gij moet de wacht der Romeinen
Omkoopen, of het Volk rebelleert! Doch wat is mij het leven
Thans, nu ik schier, o Saddok, niet meer aan uw leere geloof slaaf!
Maar, zoude d' angst de Verschrikten ook hebben misleid? Buiten twijffel,
960 d' Aardbeëving is er geweest: maar zagen ze 't graf ook wel ledig?
Als hij nog sprak, kwam de Hoofdman binnen. Zij stonden met haaste
Voor hem op, en traden terug. H. Gij kent mij. Ik zag hem
Ook aan het Kruis, en geloofde reeds toen, dat een Zoon van de Goden
Stierf! Gij weet ook nu, wat bij 't graf gebeurd is! Terwijl tradt
965 Philo's Engel, bij 's Rechters zetel de vijfde Verderver,
Ephod Obaddon binnen. Er stroomde wraak uit zijn hooge en
Treffende oogen; het hair viel hem in lokken, gelijk aan
Nacht, op de schoudren; zijn voet stond pal, als een rustende rotssteen.
En hij wendde zijn' blik op Philo neêr: maar hij liet niet
970 Ruischen de stem zijner schrikken, en niet haare doodlijke toonen.
Zwarte, bloedende ure, gij ure des stervens, bevleugel
Van uwe schreden de laatste. Gij dal van Benhinnon, o wees gij,
Wees gij gegroet, Benhinnon! Terwijl hij dit bij zich zelve
Sprak, ontvloogen hem zevenvoudige schrikken, en stortten
975 Alle op Philo. Deeze, met vreeslijken lach, ging bedaard voor
Cneus staan, en vroeg hem met doffe langsaame stemme:
Open het graf? en zonder den Dooden? C. Zonder den Dooden!
Ph. Zeg mij, verklaart gij bij Jupiter dit? C. Bij Jupiter zoude ik 't
Niet verklaaren! maar bij Jehovah bezweeren, dien 'k aanroep,

980 Zo ik tot het bezweeren besloot, Rampzalige, en zo mijn
 Woord bij u zonder eed niet moest gelden. Doch Philo riep heftig:
 Ha! vernaamt gij 't? Hij zag het open, en zonder den Dooden!
 En hij zwoer niet! Gij hebt meer dan gezworen, o Hoofdman!
 Roept het, en scheurt den Romein het zwaerd van de heupen, en sloot het
 985 Woedend met beiden armen in d' ingewanden zich neder,
 Slingert het ver van zich weg, en valt duizelend heen om te sterven!
 Toen hij in 't rookende bloed zich wentelde, scheurt hij de wonde
 Open, en spet van zijn bloed naar den Hemel: Ha Nazarener!
 Roept het, en sterft! En Cneus vat het liggende zwaerd op,
 990 Nadert den Dooden, en laat het op hem, gelijk 't bloedede, vallen.
 U, o schrikken, en eeuwige nacht, en u, gij Vertwijffling,
 Wijde ik dit zwaerd! En hij wendde zich snel, en verliet de Vergaadring.
 Ook ontvloodt haar d' ontwapende ziel des Dooden, en moest een'
 Zweevenden volgen, die haar door zwarte duiternis voerde.
 995 Maar nu was de Engel des doods in het dal van Benhinnon;
 En hij wendde op eens zich om; toen zag hem de Ziele.
 Wie is in staat den ontsaglijken blik des richtenden Engels,
 Wie te beschrijven den dondertoon, met welken hij uitriep?
 Ephod Obaddon, de naam der zevenvoudige wraake,
 1000 En de mijne, wordt dus genoemd! Ik ben één onder d' Englen
 Van het verderf. Ik floeg d' Eerstgeboorte aan den Stroom in Ægypten.
 Van Gehenna, zie rond, daar zijt gij! breng ik u verder
 In de diepte der diepten om laag. Zij zweefden het dal uit.

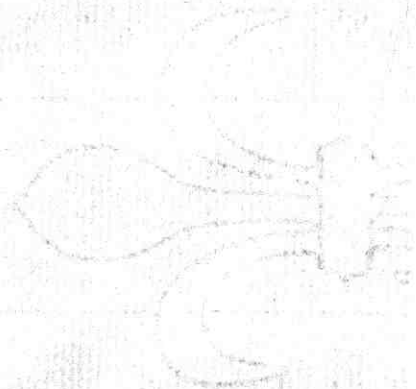
D E M E S S I A S.

VEERTIENDE ZANG.

D E M E S S I A N

D E M E S S I A S.

V E E R T I E N D E Z A N G.

Steds nog in haar lijden verzonken, en smachtend naar troost, was
In de hut bij den Tempel de deerniswaarde Vergaadring;
Even als schielijkstervenden digt bij het naadrend Aanstaande
Wandlen, wiens deksel stralen verbergt, en evenwel weenen!
5 En de heilige Vrouwen vermengden met olij de bloem der
Specerijën, om Jesus te zalven, en traanen besproeiden 't.
Zoo, gelijk de wijze Verzelfters des Bruidegoms waakzaam
Waren, en ijverig om te voeden de vlam haarer lamp: op
Dat zij, zoo dra hij verscheen, hem te gemoet konden ijlen:
10 Volgsters van Jesus, zoo hieldt gij met spoedende zorg u ook bezig,
Om bereidvaerdig te zijn op het eerste wenken der scheinring.
Doch zij verwachteden d' aankomst niet van de dageraadscheinring.
't Was zoo goed nog als nacht, toen zij de Jongren verlieten.
Zij uit Magdala's hutten, en Kléopas Huisvrouw, Maria,
15 En Johanna; met deeze de Zuster der lijdende Moeder,
Salome; ook de te tedere Moeder der Zebedæiden

Waren de Aanvoerderesfen. Gij dierbaaren, ziet hem nog eens, maar

Ik, zei' bij het afscheid de Moeder, zie nimmer hem weder.

Gaat dan heen in den naam des Heeren. Zij zweegen en gingen.

20 En de morgen ademde koel. Zij haastten zich, vroegen:

Maar wie wentelt den steen van het graf? Die bekommering echter

Hieldt haar niet op. Wij doen, sprak Magdalena Maria,

't Geen wij vermogen; behoeden, zoo lang 'er de Zalf toe in staat is,

Hem voor de ijzingsvolle verderving. Zoo sprak zij, en snelde.

25 Gabriël zat op den weggewentelden steen, en hij zeide

Tot Elóa en Abdiël, welke niet ver van hem zweefden:

Ach pas even kan ik verschijnen, zoo beef ik van vreugde!

Ziet gij ginds de Getuigen komen? 'k Verschijn haar als Jongling;

Anders zoude de schrik mijner Heerlijkheid al te geweldig

30 Vallen op d' arme gelukkigen. Gij, verschijnt haar als Mannen,

Wen zij den glans der Onsterflijken beter vermogen te draagen.

Dan, uit de dekfelen zijner verborgenheid zag de Verlosfer

Op de Engelen neêr, en op de komende Menschen;

Juichende over zijn Godlijke vreugden, door bloed verkreegen!

35 Magdala's bewoonster kwam, zag open de grafsteê,

Weggewenteld den steen, vloodt, riep het den anderen toe, en

Snelde terug naar Jerufalem. Echter, de komenden lieten

Zich niet afschrikken, kwamen nader. Nu zagen zij spoedig

Op den rotssteen, die weggerold bij den mond van het graf lag,

40 Eenen Jongling, die schitterde. Zijne gedaante was aan den

Blixem gelijk, als sneeuw zijne kleeding. Hij sprak met de stem der
Blijdschap: Weest niet bevreesd! Ik weet, gij zoekt den Gekruisten,
Jefus! Hij is niet hier! Hij is van den doode verreezen,
Zoo, gelijk hij het heeft verkondigd. Koomt hier en aanschouwt de
45 Plaats, waar de Godlijke rustte. Toen bracht hij ze binnen de grafteê.
Gaat nu haastelijk heen, en zegt het den Jongren, en zegt het
Cephas: Hij is van den doode verreezen. En ziet, hij
Gaat u naar Galilæa voor. Daar zult gij hem zien. Nu
Spoedt u, verkondigt het aan de Twaalven. De heilige Vrouwen
50 Bleeven besluiteloos staan, en sidderden toevend. Twee andre
Engelen traden nog binnen in 't straalengewaad. Zij verschrikten,
Sloegen 't aangezicht neder ter aarde. Wat zoekt gij, zoo spraken
Deeze Mannen, onder de Dooden den Leevenden? Hier is
Jefus niet. Hij is opgestaan. Gedenkt wat hij zeide,
55 Toen hij in Galilæa nog was. De Zoone des Menschen
Moet in de hande nder zondaars geleverd worden, gekruisfigd
Moet hij worden, ontwaaken ten derden dage uit den doode!
En zij spoededen zich met beeving en innige blijdschap,
Liepen, om 't nu te vermelden aan Jefus leerlingen. Petrus
60 En Johannes kwamen intusfchen met Magdale weder.
Als zij Jerufalem thans verlieten, zoo zeide Johannes
Tot zijne reisgenooten: De weg daar om laag langs die struiken
Is een snellere weg. Hij leidde, en d' anderen volgden.
Waar de beide wegen elkaâr het meeste zich naadren,

65 Scheidt maar een heuvel hen af. Door deezen heuvel gefcheiden,
Gingen elkander, ongezien, de heilige Vrouwen
En de Jongren voorbij. Zoo naderen Pelgrimmen dikwijls,
Welker zielen elkander gelijk, voor elkander bestemd zijn,
Als zij naar Salem trekken, zich hier op de Aarde, en echter
70 Miffen z' elkaâr. In Salem zien zij zich eerst, en verftaan 't niet,
Dat zij zich hier niet vonden. Maar Cephas fprak tot Maria,
Die haaren Leidsman met moeite en van verre flechts volgde: Genomen
Zou het lijk zijn? en van de Priestren? Maar hebben niet deezen
't Graf verzegeld! Zoo hebben hem dan Rampzaalgen genomen,
75 Om hem het doodgewaad te ontrooven. Hij fprak 't, en Johannes
Was reeds nabij de grafteê. Hij zag de doeken van lijnwaad
Liggen, maar ging, vol befluiteloozen kommer en eerbied,
Niet in het graf. Nu kwam buiten adem ook Petrus, en ijde,
Zonder te toeven, binnen. Hij zag den doek, die des Dooden
80 Hoofd omwondt, ter zijde gelegd, en niet bij de doeken,
Vondt hem famengerold. Hem volgde Johannes in 't graf, en
Zag het, en overtuigde geheel zich van Magdale's boodfchap.
Maar, dat, naar het gezicht der Propheeten, de Heiland moest opftaan,
Hier van wisten zij niets. Nu verlieten zij beiden de grafteê,
85 En Maria. Indien, fprak Petrus in 't gaan tot Johannes,
Zich de Priestren bedachten, en, om hem gewifer te hebben,
Niet genog op het zegel vertrouwden: zoo namen de Wreedaards
Hem het doodgewaad af, om op nieuw nog eens zijne wonden,

Heet

Heet van den dorst der wraake, te zien. Zij verftomden en gingen.

90 Magdale stond voor het graf, en zag, en veegde de traanen
Snel met hevigheid weg, om te zien. Zij staarde al fiddrend
Naar beneden in 't graf. In de grafftede waren wel Englen,
En verfcheenen haar; nauwelijks zag zij die echter. Want Jefus
Zag zij niet, niet Jefus. Zoo zoekt met fmachtende tonge
95 't Hijgend hert alleenlijk de bron; de Zon, die om hoog rijst,
Ziet het niet, het voelt niet de waaijende fchaduw der bosfchen.
Vrouwe, wat weent gij? fpraken tot haar de Boden der blijdfchap.
M. Ach, zij hebben genomen, dien mijne ziele beminde,
En ik weet niet, waar zij hem leiden? Zoo fprak zij, en keerde
100 Zich van het graf. Op eens ziet zij Jefus staan, en zij weet niet
Dat het Jefus is. J. Wat weent gij, Vrouwe? wien zoekt gij?
Doch dit fprak hij nog niet met de ftem van het eeuwige leven!
Magdale antwoordt den Hovenier, dien zag zij, zoo fcheen 't haar:
Heere, zo gij hem weg hebt gedraagen, waar bracht gij hem heenen?
105 Waar, in wat duifternis? Ach, op dat ik mij haaste en hem zoekte!
Digt, gelijk zij, bij de onuitspreeklijkfte zaligheid, weent dus
Zelfs een geliefde des Heeren, als 't laafte maar hevigst gevoel van
't Sterffelijk lot dat hem trof, de geheele ziele hem aantast.
Ach hij ligt, en worstelt met doodsängst, en fmacht naar een' Helper!
110 Weent naar Christus, en kent, zoo verfchrikt hem de laafte beproeving!
Kent den Beminnenden niet, ziet flechts den Waerelden-Rechter!
Dan, twee traanen nog maar; en welk eene vreugd is de zijne!

Zelfs

- Zelfs van dien, met wien zij van Jesus spreekt, wendt Maria
't Aangezicht in de smert, en de treurigheid van haare ziel, af.
- 115 Maar, als de harp bij Gods Troon, als 't jubelen van d'Overwinnaars,
Wen zij, geheel in liefde versmolten, van 't Lam dat geslagt is
Zingen; neen, niet als die harp, niet als 't Overwinnaars gejubel:
Tederder, hartlijker, minnender, klonk de stem des Verreeznen
In het oor der Weenende, Jesus stemme: Maria!
- 120 En zij hoorde en erkende de stemme des Heeren, en, daar zij
Nauwlijks bewust van zich zelve, in d'angst der vreugde daar heen zong,
Bleek en beevend neêrzonk in 't stof, aan 's Middelaars voeten,
Streefde zij, den Verreeznen dat toe te roepen, het geen zij
Voelde; edoch zij stamelde, en ademde pas, en zag Jesus
- 125 Aan, en stamelde weenend met stil verbaazen: Rabbouni!
En zij hieldt met wanklende hand de voeten des Heilands.
Minnend, geheel ontferming, zag Jesus haar aan, en zeide:
Houdt mij zoo niet! Ik blijve nog bij u. Nog ziet gij mij weder!
En nog heb ik mij niet tot mijnen Vader verheven.
- 130 Gaa tot onze Broederen heen, en zeg hun: De ure
Mijner Heerlijkheid nadert. 'k Vaar op tot mijnen Vader,
En tot uwen Vader, tot mijnen God en den uwen!
Jesus verdween, en zij ging met de boodschap der vreugde beladen.
Salome nadert intusfchen de poort, met haar Gezellinnen.
- 135 Maar, die van Maria verdween, ontmoette den andren
In de geurende koelte des wordenden bloozenden morgens,

Met de Zonne die kwam, en waar uit Gods heerlijkheid straalde.
En terstond was hij 't Zelf! Zij erkenden hem allen, die nu niet
Onder de Dooden meer was. Weest gegroet, zeide Jefus Christus,
140 Beevende zonken zy alle ter aard' voor hem neder, en hielden
Hem de voeten. Gijlieden, weest niet ontroerd, maar gaat heenen,
En verkondigt het mijnen Broederen. Naar Galilæa
Moeten zij gaan. Daar aanschouwen zij mij. Hij verdween bij die woorden.
En de Getuigen richtten elkaâr met spraaklooze vreugd op,
145 Gingen naar Salem met haast, om de tijding der blijdschap te brengen.
Vóór haar was reeds Petrus terug, met Johannes, gekomen;
Hadden over de gantsche Vergaadring treurige wolken
Uitgebreid; toen de Getuigen nu kwamen van Hem, die leefde!
Hooft ons, gij weent, o hoort ons! Wij hebben hem leevend gezien, en,
150 Eer wij hem zagen, ook Englen! Eén' Engel eerst bij de grafsteê,
Twee vervolgens met deezen er binnen; die spraken, wat zelden
d' Englen, o Salome? want ik was te verschrikt, om der Boden
Hemelsche stemme recht te verstaan. Gij waart te verschrikt, zoo
Zeide nu Thomas, en tradt vooruit, om dat, wat gij hoorde,
155 Recht te verstaan? mischien ook om recht te zien, wat g' aanschouwde?
Jonger van Jefus, verschrik ons niet meer met uw twijfflen; van vreugde
Zijn wij verschrikt genoeg, zonder u. De Leevende zeide,
Vreest niet! tot ons; en gij, zijn Jonger, verschrikt gij ons weder?
Th. Ach geliefden, dat wilde ik niet. Maar laat mij u vraagen,
160 En weest onbeschroomd, terwijl ik nauwkeurig de waarheid

- Uitvorsch. Gij zaagt eerst éénen Engel? Wat was zijn gedaante?
 Vr. Ziet, een Jongling! zijn aanschijn gelijk aan den blixem, zijn kleedren
 Wit gelijk sneeuw! 't Was Gabriël! riep des Leevenden Moeder.
 Thomas hernam, was de Zonne reeds op? Gij hebt niet vernomen,
 165 Salome, dat een Hoofdman, gevolgd van de wacht der Romeinen,
 Op Pilatus bevel, wien de woedende Priesters het smeekten,
 Gistren het graf des Dooden omringde. Het schild der Romeinen
 Blinkt bedrieglijk, wanneer op het zelve de glans van den dag valt.
 Doch de schrik heeft u immers genoeg reeds misleid, en gij had geen
 170 Schittring van verre noodig, om Englen-gedaanten 't aanschouwen.
 Vr. Maar, het was eerst schemering, Didymus; maar deeze Jongling
 Was geen Romein. Zijn aangezicht, niet zijne wapenrusting
 Blonk, hij had geene rusting! Het geen den Engel bekleedde,
 Was een wit gewaad. Th. Welân, wat zeide tot u dan
 175 Deeze Onsterflijke? Vr. Weest niet bevreesd! zoo sprak hij, ik weet het,
 Dat gij Jesus van Nazareth zoekt. Hij is van den doode
 Opgestaan, is niet hier. Koomt herwaards, en ziet de plaatse
 Waar hij lag. Zoo sprak hij, en bracht ons de grafftede binnen.
 Haast u, sprak hij daaröp, en zegt het den Jongren, en zegt het
 180 Cephas: Hij is van den doode verreezen! Op 't sterkste getroffen,
 Riep nu Petrus: Hij noemde mijn' naam boven andere naamen?
 Hij, een Engel, des Zondaars naam? vertroosting des Hemels
 Had gij, indien gij waarlijk verscheenen waart, Bode des Heeren,
 Mij, den lijdenden, toegeroepen! Maar juist dat hij mij slechts,

185 En Maria niet noemde, en niet Johannes, dit zelve
Stort mij in twijffeling. Didymus stond al peinzend, en vroeg ten
Laatsten op nieuw: Was het dat, wat de Engel zeide? Vr. Nog sprak hij:
Jefus gaat voor u heen naar Galilæa, daar zult gij
Hem aanschouwen. De oovrige Englen, hervattede Thomas,
190 Hadden deeze dezelfde gedaante? Vr. Nog hemelfcher, riepen
Twee van haar; edoch wij zagen Jefus ook zelve!
Th. Met de Englen? De Englen, zoo zeiden zij, waren verdweenen,
Toen wij hem zagen, en toen hij ons bij de Poort te gemoet kwam,
In zijne vroegre gedaante, en voorige kleeding. En echter
195 Had hij in zijne houding iets hemelfch. Zoo zagen zij mooglijk
Hem bij zijne verfchijning op Thabor. Weest, sprak hij, gegroet! Wij
Zonken voor hem al fiddrende neder, en vatteden zijne
Voeten. Weest niet verfchrikt, gaat heen, en zegt het mijn Broedren,
Dat zij naar Galilæa gaan. 't Is in Galilæa,
200 Dat ik hun zal verfchijnen. Hij sprak 't, en verdween met die woorden.
Hem, hem zelve hebt gij gezien? gij alle? hervatte
Thomas, en bleef met fronflend gelaat, met ernstiger oogen
Staan. 't Was des Dooden gedaante en gewaad, maar was 't zijne ftem ook?
En nu zweeg hij: dan, steeds nog meer in den froom zijner twijffling
205 Heenengefleept, begon hij op nieuw: Gijlieden zijt thans te
Leevendig, door dat alles misleid, het geën gij verhaalt. Ik
Zal u, als g' eens het in ftaat zijt te draagen, den grond mijner twijffling,
Welke mij dwingt om anders te denken, volkomen ontvouwen,

Niets verzwijgen! Gij Jongren van Jesus, geloofst het vertelfel
 210 Immers niet, dat zij u doen? Hij sprak het, en plaatste zich weder.
 Maar op de stortende vreugde-traan der Getuigen, op deeze
 Volgde nu 's medelijdens zacht vloeiënde traane. Zij zweegen.
 Moede van d' angst der vreugd, bezweet het voorhoofd, de wangen
 Bleek, met beevende lippen, de tong verstijfd en verfmachtend,
 215 Tradt Maria Magdale onder de weenenden, poogde
 Haare handen ten Hemel te heffen, zij zonken haar neder;
 En zij vouwde ze vast. Hij is verreezen! verreezen!
 Dus riep Magdale met eene stemme des blijden verschrikkens,
 Die geen harpen der Seraphim uitdrukken, noch hunne liedren.
 220 Donker wordt het rondöm haar. Zij zoekt naar een' steun. En Johannes
 Houdt haar, zij leunt tegen hem. Zoo dra hij tot spreken in staat was,
 Sprak Lebbæus: Zoo hebt dan ook gij de Englen vernomen?
 Zachter klopte haar hart. Zij sprak met hemelschen glimlach:
 Ach, geen Englen slechts, Hem! Toen verhieven zij allen hun oogen
 225 Stil naar den Hemel; doch Didymus niet. Hij naderde, zeide
 Koel met somberen ernst? wie zich zoo misleidt, dat zijn oogen
 Engelen zien, die kan ook waanen hem zelve 't aanschouwen.
 M. Didymus ach! wat hebben tog wij, wat heeft u, geliefde,
 Jesus Christus gedaan? hervatte met kalmte Maria.
 230 Dit mijn ooge zag hem! aan des Verreezenen voeten
 Weende dit mijn ooge! Jacobus zag met verbaasdheid,
 En met eerbied haar aan? Bezat hij den luister der Heemlen?

Waren straalen zijn kleed? M. Hij was een Mensch, maar genade
Zag ik in zijn gelaat, gelijk ik nog nooit ze gezien heb,

235 Zelfs niet aan hem. Nu naderde ook Simon Petrus. Ontelbaar
Waren de twijfflingen, die hem bedwelmde; d' onstuimigheid deezer
Liet hem op 't laatste spreken. Hij vroeg, en hij beefde om 't antwoord
Aan te hooren. . Vernaamt gij zijn stem ook? M. Ja, Zoone van Jona,
Zijne stemme, des Opgestaanen, des Godlijken stemme!

240 P. Ach, wat zeide hij u? M. Ik gevoel het, neen ik vermag 't niet
Uit te spreken, hoe vol van genade de stemme des Heeren
Was; zij geleeke naar die, waarmeê hij tot God in zijn bloed riep:
Vader! zij weeten niet wat zij doen. Ontferm over hen u!
Ach nog zachter, nog voller van liefde, sprak hij: Maria!

245 En ik erkende hem, meende in den Hemel te zijn! en Rabbouni!
Stamelde ik; hield met wanklende hand de voeten des Heilands.
Minnend, geheel barmhartigheid, zag mij de Heer aan, en zeide:
Houdt mij zoo niet. Ik blijve nog bij u. Nog ziet gij mij weder!
En nog heb ik mij niet tot mijnen Vader verheven.

250 Gaa tot onze Broederen heen, en zeg hun: De ure
Mijner Heerlijkheid nadert. 'k Vaar op tot mijnen Vader,
En tot uwen Vader, tot mijnen God en den uwen!

Christus Moeder had met het zinkende hoofd tot dit uur toe
Nedergezien, zij verhief nu de helderder oogen, en floeg ze

255 Teder op Magdale, stond na veel poogingen op, ondersteunde
Zich, en men leidde haar. Zij ging naar Magdale, reikte

Haar de hand, en hieldt de hand der geliefde, en zag haar
 Weder met hartlijke blikken aan, en zeide met zachten
 Klank: Zoo hebt gij Christus gezien, zijne stemme vernomen?
 260 Mijnen Zoon? Maar mag ik, hier zag zij met hemelfchen ootmoed
 Vorschend in 't rond, o mag ik nog Zoon hem noemen? Geliefden,
 Ach uw oog vergunt mij hem dus nog te noemen! Gij zeide,
 Dat mijn Zoon een Mensch was! O Magdale, had hij ook tekens
 Zijner wonden? Zij wendde zich om, en weende, maar hieldt tog
 265 Nog de hand der geliefde. O Moeder des grootsten der Zoonen,
 Ween gij niet. Hij is van den dood verreezen. Ik weet niet,
 Of ik teeknen der wonden zag. Van vreugd overrompeld,
 Zag ik bijna alleen zijn gelaat, en genade des Hemels
 In zijn Godlijk gelaat, en onuitspreeklijke ontferming!
 270 Ziet zoo stond hij van waafsem omringd, en het flikken der scheemring.
 Christus Moeder weende niet meer. Zij vat de geliefde
 Thans bij de beide handen, en ziet naar den Hemel. Zij liet nu
 Magdale's handen zinken, en tradt diepdenkend terug, zag
 Met bewondring haar aan, en zei: Begnadigde, Christus
 275 Hebt gij verreezen gezien, en zijne stemme vernomen?
 En die het eerst haar verzelden, de vroegre Getuigen omgaven
 Magdale thans met vreugd, en verhaalden, met welke verschijning
 Englen haar eerst verwaardigd hadden, en Jesus na d' Englen.
 Didymus kwam intusfchen: Ook gij, zaagt ge Englen, Maria
 280 Magdale? Nauwelijks zag ik de Englen. Mijn oog was verduisterd

Door

Door de droefheid. Ik keerde mij ijlings, ontdekte er één', die
 Den Hovenier gelijk was. 'k Erkende hem niet oogenbliklijk;
 Eerst toen hij bij mijnen naam met zijne stemme mij noemde.
 Th. Nauwelijks zaagt gij hen dus, die gij tog Onsterflijken noemt? en
 235 Hem erkende gij ook niet terstond, en hieldt hem in 't eerst voor
 Den Hovenier? De andren verhaalen, dat hij gekleed was
 Als voor deezen. Zoo was de kleeding des Hoveniers dan
 Als de zijne welêer. Hoe veel Onsterflijken waren 't,
 Magdale, welke gij zaagt? M. Twee zag ik er. Th. d' Andren aanschouwden
 290 Eerst er één', toen nog twee. Hij sprak het, en wendde zijn aanschijn.
 Magdalena verhief haar edel oog naar den Hemel:
 Zo hij ulieden maar niet doet doolen, gij Jongren des Heeren,
 En gij Moeder des Leevendens! Laat mij thans mijne wellust,
 Thomas. Ik antwoord' daarna op uw vraagen. Nu nam zij des Heilands
 295 Moeder, en leidde haar weg, om meer vreugdegesprekken te houden.
 Cephas, dien twijfflingen 't hart verscheurden, en dien 't nog geduurig
 Klonk, en tot traanen hem dwong: Gaat, zegt het den Jongren, en zegt het
 Petrus! hem wierdt het te bang in Salem; hij liet de Vergaadring,
 Ijldde naar buiten. Dan koos hij, om zich in treurige wroeting
 300 Gantschelijk te verdiepen, de verste woestijn, dan het graf, dan
 Galilæa. Hij had den weg der Woestijne genomen,
 Maar hij kwam op den weg terug, die naar 't graf hem geleidde.
 En hij stond, van de filte der zachtöntwaakende Aarde,
 En de vroege verfrisching des wordenden flikkrens omgeeven,

305 Aan het hellen des schedelen-heuvels. Hij zag in de oopne,
 Ledige grafstede omlaag; en deeze angsten beroerden
 Zijne ziele: Te schriklijke daad! Zoo zouden zij hem dan
 Weggeroofd hebben, om hier hem bij de scheidlen te leggen?
 Bij der vervloekten gebeente? Gij zwarte wraake, gij wraak der
 310 Diepste, benedenste Hel, u zou het gelukt zijn? en Joseph
 Zou door zijn smeeken vergeefsch den Heiden hebben bewoogen?
 Wij onder traanen des jammers vergeefsch ook eenige traanen
 Hebben gemengd van sombere vreugd? Want hoe kan ik 't gelooven,
 Dat hij verreezen zij! verscheenen zelfs! dat gelooven?
 315 Bangste van alle smerten, gij hebt de bloedende zielen
 Overstroemd, haar weggerukt in uw rijzende golven,
 En zij hebben, misleid door den angst, hem gezien als verreezen!
 Opgestaan! verscheenen! En ik, zou voor deeze vreugd niet
 Zijn bezweeken? Nog niet, ach onder deeze verrukking,
 320 Dit gevoel van het eeuwige leven, nog niet verzonken?
 Kruis van den Dooden, (hij hief zijn somber oog naar het Kruis op)
 Kruis van den Dooden! te luid getuigt gij, en Hemel en Aarde
 Hebben uw vreeslijk getuignis gehoord! Gestorven, gestorven,
 Ja gestorven is hij! Toen ging een zwaerd door de ziele
 325 Zijner Moeder! een doodend zwaerd door zijne eigene ziele!
 Wederzien! Ach dat zal ik hem eens waarächtig, ik zal hem
 Wederöm zien! edoch bij den Troon des Eeuwigen! hier niet.
 Waaröm fidderde gij, beängftigde Ziele, voor deeze

Uwe

Uwe eenige ruste terug. Ja, sidder voor haar slechts,
 330 Mijne ziele, terug! Gij zijt wel verhoord, en de Rechter
 Heeft het berouw ontfermend gezien, waar meê gij geboet hebt;
 Maar verheugen moogt gij u niet! De geduchte getuige
 Staat nog van zijnen dood, het Kruis! De bergen en rotfen
 Liggen nog, en de graven, gelijk hen vergruisde de Rechter-
 335 Hand der Almacht. Neen, gij moogt u nog niet verheugen!
 Petrus dacht, en stamelde, en riep het, en staarde in de open
 Grafteede weder. Niet ver van hier zag hij Magdale liggen
 Op de knieën, ten Hemel weenen, en met haare hand op
 d' Aarde leunen. Maria, Maria Magdale! riep de
 340 Beevende Jonger. Ten laatsten erkent zij zijn stemme, en nadert.
 P. Meent gij nog steeds, Gelukzalige, dat gij verreezen hem zaagt? M. Ik
 Hield daar een rijske in de linkerhand bij de plaats daar zijn voet stond!
 d' Andre, gij zaagt het, leunde in het stof, op de plaats, daar zijn voet stond!
 P. Hef, o Maria, uw oog om hoog naar het Kruishout, daar stierf hij!
 345 M. En verreezen is hij, uit den dood verreezen, o Simon!
 P. Bij den leevenden God bezweer ik u: Heeft hem uw ooge,
 Dit uw ooge, Maria, gezien, dat mij thans voor u staan ziet?
 M. Of mijn ooge hem zag? O bij de waarächtigheid, Cephas,
 Diens, die eeuwig is, heeft dit oog, dat u ziet, des Verzoeners
 350 Heerlijkheid heden aanschouwd! mijn oor de stem van Jehovah's
 Zoon vernomen! en ik der Hemelen vreugd ondervonden.
 Spraakeloos bleef zij staan, ook Petrus. Nu sprak weêr de Jonger:

Wendt u weg, o al te gelukkige, laat mij in 'sfilte
 Mijne treurigheid weenen. O had een verblijdend gezicht mij,
 355 Even als 't u misleidde, misleid, en de ziel mij bevredigd!
 Ach ik geloove u niet! M. Geloof dan ook niet, dat gij eens hem
 Op de Zee hebt zien wandlen! of dat op Thabors gebergte
 Gij hem omstraald hebt gezien van de heerlijkheid Gods zijnes Vaders!
 En zij verlieten elkaar. Ach konde ik 't gelooven, zoo dacht hij
 360 Bij zich zelve, terwijl zij van hem naar de grafsteê te rug ging.
 Al te gelukkige! Ja, zij geloofde het met al haare ziele.
 Hoe vol vreugd, vol vertrouwen is zij! de vaste gewisheid,
 O wat breidt die niet over haar uit een verhevene kalmte!
 Graf en verderfnis ontroeren haar niet. Zij glimlacht den storm toe,
 365 Die in de sombere diepte der doodsvalleiën daarheen ruischt!
 Maar waaröm geloof ik haar niet? Kan die niet ontwaaken,
 Die op de Zee ging, en die mij hieldt op de woedende golven?
 Ja, gij Doode des Heeren, vergeef, vergeef 't aan mijn treuren,
 Aan de smert mijner ziel, bij aldien gij leeft! Ach gij hieldt mij,
 370 Toen ik voor de komende golf al twijffende neêrzonk;
 Redt mij ook nu! Ik ben, dat weet gij, nog banger, dan 'k toen was,
 En gij helpt mij niet, Heere, en reikt mij, mij niet, die nog dieper
 Zinkt, uwe Godlijke rechter-hand! Bij d'ontfermende liefde,
 Bij het oog vol genade, genade, waar meê gij mij aanzaagt,
 375 Toen op mij de te drukkende last van mijne verloogchning
 Stortte! bij die barmhartigheid roep ik u aan: O ontferm u

Over

Over mijn' angst! en, indien gij verschijnt, vertoon u aan mij ook.
 Neen, ik bidde te veel. Gaat, zegt het den Jongren, en Petrus,
 Sprak de Engel. Was dit niet reeds onnoembre genade?
 380 Heere, ach zoudt gij bij mij, die u verloogchende, komen?
 Ach bij mij? daar gij noch aan Lebbæus verscheent of Jacobus,
 Noch aan Johannes; aan haar niet, de minnendste onder de Moedren!
 Maar ook Magdale heeft gezondigd! Wanneer dan gezondigd?
 Eer zij hem kende! En heb ik bemind, gelijk Magdale minde?
 385 Dus dacht Petrus, en klom met zwaare schreden den heuvel
 Langzaam op, en zonk, om te bidden, neêr op de knieën.
 Zag op d' aarde, en smeekte tot God. Bij het opzien, aanschouwt hij
 Christus onder het Kruis! Wie doorgrondt de verbaazing, de vreugde
 Zijner ziele, toen voor zijn oog hij den Leevenden staan zag!
 390 En met Godlijke goedheid reikte de Zondenverzoener
 Hem de rechter-hand. Maar Petrus kan nog niet opstaan,
 Arbeidt, en zoekt met de andere hand den arm des Verreeznen,
 Om er zich vast aan te houden; edoch zij zonk hem op d' aarde.
 Nu verheft hij zich weder, omslingert met beide armen
 395 Jesus rechterhand, beeft aan dezelve, en drukt ze met vuur zich
 Tegen het hart, en buigt zijn hoofd op den arm des Verreeznen.
 Hemel en Aarde wilden met hem vergaan, zoo 't hem toefcheen!
 Eindelijk slaat hij het oog op naar 's Heilands aanschijn, begint nu
 Met de staamlende stemme der eerste vreugde te roepen:
 400 Heere, Heere God! barmhartig! genadig! hij ziet steeds

Op den Leevenden. Heere God! barmhartig, genadig!
 Roept het nog eens, en beeft niet meer, en gevoelt des Verzoeners
 Onuitspreeklijken blik, meer dan overvloedig vertroostend.

Zijne Hoeders, Ithuriël en Orïon, omzweefden
 405 Golgotha; en Ithuriël hieldt zich niet meer: Ach Orïon,
 Welke uure mijner Onsterfelijkheid! Jublen der vreugde:
 Zullen haar ons dikwijls herhaalen, ze vierend bezingen!
 Aan den geredden Zondaar verschijnt de Heere verreezen,
 Christus aan Cephass! aan onzen Jonger! gij voelt het, Geliefde,
 410 't Geen ik gevoele! O koom, en verheug u in mijne omarming
 Over de vreugd van ons beiden! Gezondigd te hebben is vreeslijk,
 Vol van ontroering, Ithuriël; en, aan den Zondeverzoener,
 En, op den tijd der Verzoening, en, als begenadigde Jonger!
 Kunnen w' ons nauwlijks verbeelden: maar zoo de vergeeving, door traanen
 415 Afgebeden, erlangen! O Seraph, hoe zalig is 't Menschdom!
 Met de woorden des Engels verliet de Verreezne den heuvel.
 Petrus zag, en badt hem na met gevouwene handen,
 Tot dat zijn oog in de schaduw der overhangende grafsteê
 Ras hem verloor. En met vreugd hief Petrus de uitgestrekte
 420 Armen ten Hemel: O dank, dank u, Zoon Gods, gij Verreezne,
 Hartelijke, eeuwige dank, die mijne ziele gelaafd hebt
 Met veel meerderen troost, dan ze, in haar smachten naar kalmte,
 Het te denken, te wenschen in staat was. Wil zoo in den dood m' eens
 Troosten! Wie ben ik? Wie ben ik? Ach mijne vreeslijke zoude

425 Boetede ik wel, het verloogchnen van u, maar echter wie ben ik,
Dat gij met deeze genade, Zoon Gods, u mijner ontfermd hebt?
Ach van Jesus Christus vernamen mijn oogen den luifter!
Hem in het leven ontwaakt, vernamen deeze mijne oogen!
Stroom voor eeuwig, mijn dank, uit mijne binnenste ziele,
430 Vuurige, hartlijke dank! De genade-giften der Heemlen
Alle, de gantsche volheid van vreugd, de zalige volheid
Aller uwer ontfermingen hoop ik nu! Het geheim van
Uwen dood zult g' aan mij, gij Zoon des Vaders, ontwikkelen.
Niet het tallooze Heir, de Heerschappijen, de Troonen,
435 Niet de Aartsēngelen kunnen van Hem, wiens gelaat zij aanschouwen,
Meer ontvangen, dan ik van hem nu verwachtte! Den Zoon des
Eeuwigen zag ik leevend; dien, die den dood aan het Kruishout
Stierf, hem leevend! Gedachte vol diepen vrede, gij rijkdom
Aller ontferming, ook uw geheim zal Die mij ontwikkelen,
440 Welke nu eeuwig leeft! Ik heb hem leevend vernomen,
Jesus Christus! O zegt het voor 's Eeuwigen Troon, en vermeldt het
Allen Heemlen: Hij leeft! zingt het luid in Jubelgezangen,
Zoonen des lichts! Hij zweeg, sloeg lang het oog naar den Hemel;
Stond met haaste toen op. Ook gij zult scheppen, o Broedren,
445 Uit de fonteine des troosts; ook uwe bloedende wonden
Zullen heelen. Hij denkt het, en ijlt. Reeds had hij de muuren
Salems bereikt; reeds naderde hij de Vergaadring der Broedren,
Welke van twijffling, verbaazing, en vreugd, en verwachtingen vol was.

En hij tradt met gevouwene handen in hunne Vergaading.
 450 Lof, en prijs, en eere zij, aanbidding, en dank zij
 Aan Gods Zoon, die ons met eene liefde bemind heeft,
 Welke ons Jubelgezag in den dood zal zijn, en in 't leven!
 Hem, die den onbegrijprijken dood is gestorven, verreezen
 Is, en verscheenen! Ook mij is de Heere verscheenen! Bij 't Kruishout
 455 Stond hij! Daar zag hem mijn oog, daar zag ik des Godlijken aanschijs!
 En zij naderen hem, bewondren hem, prijzen hem zalig,
 En verbaazen zich over den Heere, die op was gereezen
 Van den Kruisdood! Een diepäänbiddend zwijgen kerent
 Alle tongen. Ten laatsten omringen zij meer van nabij den
 460 Nieuwen Geruige des Opgeftaanen, z'omärmen vol vreugde
 Den gelukzaligen, drukken hem weenend aan hunne harten.
 Bij de rechterhand hieldt hem des Leevenden Moeder, bij d' andre
 Magdale. Ziet, nu zaagt gij hem ook, gij Zoone van Jona!
 Zeide deeze. Toen sprak de Moeder met hemelschen glimlach:
 465 Godes Zoon en den mijnen! Lebbæus stamelde, wendde
 Zich naar Maria: Van droefheid niet meer, van verrukking, o Moeder,
 Kan ik het nauwlijks gelooven! Gij Bloedende, ach Wondenvolle,
 Zijt verreezen! Hij zonk aan de borst van Johannes, die teër hem
 Tegen het hart drukt, en zacht tot hem zegt: Hij is verreezen!
 470 Toen van hem naar Maria heengaat: O Moeder des Heilands,
 Wees weder blijde! Nu gaat door uwe ziele geen zwaard meer,
 Door uwe bloedende ziele niet meer! Ik verheug mij, o Zoon, met

Hemelsche vreugde. Ach opgereezen is Jesus Christus!

Opgereezen! Ook mij zal Jesus Christus verschijnen.

475 Dat beloofde m'uw oog, waar meê gij van 't Kruis op mij neêr zaagt.

Bartholomæus vatte de hand des Getuigen, des Jongers,

Zeide met zachte droefheid: O Simon, ik zal in de groeve

't Grijsze hoofd niet neêrleggen, eer dan mijn oog, als het uwe,

Uit den dood onzen Godlijken Meester verreezen gezien heeft.

480 Cephas hielt hem de hand, en zag met geloovenden moed hem

Aan: Ja, dierbre, hij zal zich onzer aller ontfermen.

Even gelijk aan den helderen Hemel een wolk naar omhoog trekt,

Eenzaam, somber, en ernstig, zoo naderde Didymus Cephas.

Th. Simon zelve! Ja, zo het mogelijk was, zoo geloofde ik

485 U, o Simon! Hij wendde 't gelaat met innerlijk hartzeer.

P. Keer u, Thomas, wees dankbaar met ons! de Heer is verreezen!

Ja aanbidding, en eer, en prijs, en jubel, en dank zij

Hem, die verwonderlijk stierf, uit den dood verwonderlijk opsfond,

Hem, die verschijnt! Hij zal zich over ons allen ontfermen!

490 Aan den beevenden arm des Getuigen ontzinkt bij die woorden

Christus Moeder. Zij ligt op haare knieën; ten Hemel

Heft zij de armen al juichend, en roept met de stemme der vreugde:

Mijne ziele maakt groot den Heere, mijn harte verheugt zich

In mijnen Zaligmaaker, in God! De traanen der Moeder,

495 Die van uw treurende Dienstmaagd, gij hebt ze aanschouwd van het Kruishout!

Hebt ze alle ontfermend geteld! de Zoonen der Zoonen

Zal.

Zullen mij zalig spreken! Hoe wonderbaar is hij, hoe groot is
Al zijn doen; hij, die machtiger is dan de dood! ach heilig,
Heilig is zijn naam! en eeuwig is hij Ontfermer!

500 Almacht is zijn arm! Hij stort bloeddorstige Trotschen
Neder, trekt Machtigen van den Troon, den needrigen Ootmoed
Heft hij om hoog. Hij verkwikt die dorsten naar heil; die zich zelven
Alles zijn, laat hij ledig! ach eeuwig is hij Ontferming!
Die hem lief hebben, troost hij! aan Abram, en Abrahams Kindren
505 Heeft hij 't gezworen. Hij houdt den duuren eed der Ontferming!
Ja, aanbidding, en eer, en prijs, en jubel, en dank zij
Jesús Christus, die leeft, die machtiger, dan de dood is!

Didymus was op het dak gegaan. De anderen volgden.

Om door de schoonheid des dags, en het leevende waaijen der luchten
510 Zich te verkwikken, en door het gezicht van de Schepping, die vol is
Van den Heere, zich over dien te verheugen, die hen zoo
Zeer had begunstigd. Zij kwamen bij Thomas, en uit de bedwelming
Zijner diepzinnigheid wekten zij hem. Hij beefde bij 't opzien
Achterwaards, toen hij op eens de geheele Vergaadring rondöm zich
515 Zag. Hij ijldes om neder te daalen. Ontvliedt, gij Geliefde,
Vliedt ons niet, riep Petrus. De Heer zal aan u ook ontferming
Toonen! Ook ik heb getwijffeld, wat is mij ontferming beweezen!
Maar wie wandelt ginds op een' afstand? Bedriegt mij mijn oog niet,
Ziet, zoo is het Matthias en Kléopas. Dierbren, geliefden,
520 Waart gij nog hier; ach onuitspreeklijk zoude uwe ziele

Zich,

Zich, gelijk de onze, verheugen! de hevige vreugden,

Ja zij wachten ulieden, de vreugden des eeuwigen levens.

Maar wie kóomt tot hen uit die schaduw daar heenen getreden?

Neen, ik kenne hem niet. Vol hoogheid schijnt het gelaat mij

525 Deezes Vreemdelings. Kent gij hem, Thomas? Zij groeten met eerbied

Hunnen Verzeller; reeds spreekt hij met hun. Th. Ik ken hem niet, Simon.

Maar ik heb zoo veel hoogheid, zoo veel eenvoudigheid nooit nog

Met elkander verëenigd gezien. En Petrus hervatte:

Mocht hem spoedig zijn weg naar Jerufalem voeren. Zij keerden

530 Samen om. Want zij gaan tog slechts, om de smert hunner ziel te

Lenigen. Ziet gij den weg die zich kromt, haast brengt hij hen nader

Bij ons: doch dan verbergen die Palmboomen hen voor ons oog weêr.

Ziet gij hun Tochtgenoot wel, met wat voor een' ernst, en met welke

Waardigheid, welke hoogheid, die zachtere Menschenmin tempert,

535 Hij hen aanhoort, en wat zij hem treurig verhaalen? 't Gebeurde

Mooglijk omtrent den dood van Hem, dien z' aan 't Kruis, maar verreezen

Nog niet aanschouwden. Is 't ook een Engel, gelijk g' er bij 't graf zaagt?

Hoe misleidt gij u! zeide Thomas. Hij is maar een Mensch, doch

Zijne gedaante is eedler, dan die van andren. P. Gij kent de

540 Lieffelijke vermoedingen niet van de blijdschap, o Thomas.

't Geen gij voelt, heb ik mede bevonden! Wat wachtede ik minder,

Dan het aanschouwen van Jesus, nog in dien angst, toen ik moede

't Oog naar het Kruis verhief, en op eens den Leevenden voor mij

Staan zag! Geen vreugd misleidde mij, Thomas. Th. Zoo deed het uw smert dan!

545 Riep de Twijffelaar vurig. P. De Heer zal zich uwer ontfermen!

Zeide de blijde Getuige des Opgereeznen met kalmte.

Th. God, ja God zal zich mijner ontfermen! Edoch de Mesfias,

Ach de Godlijke Man heeft geleeden, 't geen alle Propheeten

Ook eens leeden, en is gestorven! Hij weende, en verftomde.

550 P. Ween niet, Jonger des Heeren! Hij is in waarheid verreezen!

Maar hem troostede Petrus vergeefsch; hij weende en verftomde.

Kléopas had met Matthias intusfchen, en hunnen Verzeller,

Reeds de Palmboomen-fchaduw bereikt. Toen de beiden uit Salems

Muuren gingen, en toen de Vreemde nog niet hen ontmoet had,

555 Spraken zij onder elkander: K. Hoe kan ik dwaalen, Matthias?

O gij kent tog de woede, de heete wraake der Priestren,

Hoe zij vergramden, toen 't niet meer in hunne macht was te hindren,

Dat hem Jofeph begroef. Zij hebben Cnéus gewonnen,

Hebben den Dooden geroofd! en willen hem tog op den heuvel

560 Bij der Vervloekten gebeente begraven! Veelligt, o gij beste!

Heiligfte! ach bedekt Golgotha reeds uw lijk dat verftijfd is!

M. Maar de Englen bij 't graf, o Kléopas? Heeft hen dan allen

't Sombere treuren misleid? en kan dan treurigheid maaken,

Dat wij Hemelfchen zien? Waaröm geen bange gedaanten?

565 Nacht? veröordeelde Dooden veelöer? Iscarioths ziele?

Kléopas beefde terug, en toen hervatte hij: Dierbre,

Los mij een' enkelen twijffel maar op: Waaröm tog verfchijnt niet

Onze Meester zelve? Hoe ken ik Englen? Hoe weet ik,

Zo

Zo 'k hen al kende, of Jehovah ze zendt? Ach zou hij, Geliefde,
570 Ons niet verschijnen, indien hij verreezen ware uit den doode?
Hem, hem kennen wij! M. Maar geloofde Maria welêr aan
Gabriël niet? en kende zij echter de Englen? en kunnen
Godes hoogere Geesten iets anders zeggen, dan waarheid?
En verdienen wij dan, dat Hij ons verschijne? Wij zouden,
575 Als de Twaalven, gevlucht zijn, toen luid van de stormende Schaaren,
Van hunne woede, en gedreig, en geschreeuw, Gethsemane galmde!
Slechts van verre naderden wij, toen zijn Kruisfigings-vonnis
Schrikkelijk van den Richterstoel klonk! slechts van verre het Vloekhout
Van den Stervenden! 'k Treur er met u om! sprak Kléopas. Echter
580 Kunnen wij ooit zijn verschijning verdienen? Is hij verreezen,
En verschijnt hij: ach zoo verschijnt hij alleen uit ontferming,
Daar hij onze ellende bejammert, en al onze traanen
Telt, gelijk hij op onze hoofden alle de hairen
Heeft geteld! M. O. Kléopas! en gij twijffelt? K. Gij twijffelt
585 Dan niet zelve, Matthias? M. Gij weet, dat al wat ik voelde,
Al wat ik dacht, ik u steeds geheel, o Kléopas, zeide.
Als ik met stille bepeinzing het overdenk, zoo geloof ik!
Maar wanneer mij de angst der hoop, en vrees, en verwachting,
Als de vreugd van hem weder te zien, die hemelsche vreugde,
590 Mij onstuimig bemeestren, en mijne ziele doorbeeven,
Als zij de stem der waarheid in mij verdooven: zoo twijffle ik!
Kléopas zag hem tederder aan, en sprak: Gij beminde!

Maar indien wij hem waarlijk zagen, zoo zoude des Hemels
 Vreugd, geen vreugde der Aarde! de wellust des eeuwigen levens
 595 Zoude, ik vinde nauwelijks woorden! zo wij hem zagen,
 O dat zoude ons nog meer, nog krachtiger overtuigen,
 Dan het licht der stille bepeinzing, 't geen over de ziele
 Waarheid doet stroomen! Matthias hernam: Ach mocht hij verschijnen!
 Onze bloedende ziel door zijn tegenwoordigheid heelen!

600 Kléopas zeide: Wij wenschen te veel, gij Geliefde! Van vreugden
 d' Onuitspreeklijkste, hoogste, wie kan ze, al wenscht hij ze, hoopen?
 Ach eene vreugd als deeze, is niet voor dit leven, Geliefde!

En zij waren de schaduw eens overhellenden heuvels
 Doorgetreden. Ter zijde vertoonde de buigende kromming
 605 Van den weg 'nu de helling, die schaduw verleende. Hier zagen
 z' Eenen Wandelaar langzaam komen. De Vreemdeling had een
 Manlijk, verheven gelaat, schein verlooren in ernstige peinzing.

K. Laaten wij langsaamer gaan, Matthias. Veelligt dat de Vreemdeling
 Onze genoot wordt, en ons het treurende hart met gesprekken
 610 Zijner wijsheid verkwikt. Want wijs gelijkt hij, en edel.

M. Wat, o Kléopas baat ons tog zijne wijsheid, ten zij hij
 Zich over Jesus met ons onderhoudt? De Wandelaar nadert
 Hen intusfchen, en groet hen met liefde. Zij groeten met eerbied
 Hem wederöm. W. Waar gaat gij heenen? K. Naar Emmaus. W. Vergunt gij,
 615 Dat ik ulieden verzelle? Ik gaa door Emmaus. K. Verzel ons,
 Dierbre! Verzel ons, wij bidden het u. W. Wat spraakt gij zoo vuurig

On-

Onder elkander? Ik zag 't, geheel hingen aan die gesprekken
Uwe zielen, en waren vol treurigheid. Kléopas zeide:
Ach wat konden wij spreken? Zijt gij het alleen, die niet weet, wat
620 Binnen Jerufalem in deezen tijd des treurens geschied is?
W. Wat geschiedde tog? Kent gij dan niet, o Vreemdeling, kent gij
Jefus van Nazareth niet? den Propheet des Heeren? die krachtig
Was voor God, en het Volk, door wondren en hemelsche wijsheid,
Die een Goddelijk Man was! Edoch ach onze Beheerfchers
625 Hebben, ontvlamd van de gramfchap, de woede der onderfte Helle,
Hem gegreepen, en hem aan den Heiden Pilatus ten doode
Overgeleverd! Zijn vonnis des doods heeft deeze gefproken!
Heeft, o mocht ik de wijze des vreeslijken doods u niet noemen,
Hem gekruisfigd! Begeer van mij niet, dat ik weder de wonden
630 Openfcheur' mijner ziele, om u zijnen dood te befchrijven,
Hoe hij zweefde aan het Kruis! en hoe de heuvel zijn bloed dronk!
Hoe hij bleek en verftijfd om hulpe, om hulpe! tot God riep!
Ach wij hoopten op hem, en hielden hem voor den Mesfias!
Israël, hoopten wij, zou hij verlossen! En boven dit alles
635 Brak de derde der dagen reeds aan, na dat dit gefchied is.
En Matthias begon: Ook hebben de Vrouwen der Onzen
Ons ontfteld. Vroeg gingen zij deezen morgen naar 't graf heen;
Maar zijn ligchaam vonden zij niet. Zij kwamen met fiddren,
Hadden daar een gezicht van Englen gezien, die haar zeiden,
640 Dat hij leefde! Maar ach, wij konden niet blij zijn! Er gingen

Anderen nog naar het graf, vonden 't open, en zonder den Dooden!

Thans kwamen z' onder Palmboomen-lommer. De Wandelaar zag hen
Met die verhevenheid aan, die grootheid der ziele, geen hoogmoed
Is, en sprak tot hen met de machtige stemme der waarheid:

645 O Onverstandige! en traagen van hart, om dat al te gelooven,
't Geen de Propheeten voorheen aan uw Vadersen hebben verkondigd!
Moest deeze dingen de Christus niet lijden? en, na de volëinding
Zijnes lijdens, eerst dan in zijne heerlijkheid ingaan?

Met verbaazing zagen z' elkaar, met beevenden eerbied
650 Hem in 't gelaat! zij hadden hem gaarne, maar enkel een' oogwenk,
Willen verlaaten, om famen van hem te spreekken. Hun somber
Ooge klaarde op, en ontmoetede zich met vuurige vraagen:
O wie is hij, wie is hij, die onze ziele met eerbied,
En met verbaazing vervult? Hij had evenwel maar begonnen
655 Hen door de macht te beheerschen der zegevierende waarheid.
Even gelijk een storm die begint, met gemaatigde sterkte eerst
Waait, en het koelere woud nog niet gantsch vervult; in zijn dalen
Rust nog stilte; een bleekere schaduw bedekt nog den bodem;
Nog is de Zon niet volkomen omfloerst van de wolken des stormwinds!
660 Zoo ook begon hun verheven Genoot. Doch niet lang, en hij leidde
Hen in de diepten neder der Openbaaring. Den Christus
Toonde hij hun, een Redenaar Gods, in iedre der diepten.
En nu konden zij hem geen weêrstand meer bieden. Zoo rukt de
Sterkere storm dan heen door het woud; reeds siddren de boomen,

665 Ruifschen met onstuimigheid alle, buigen zich alle,
Voor den heerschenden storm, die donderwolken, en vloeden
Van uit den Hemel stortende Zeeën, van bergen op bergen
Drijft! Zij stonden vermoeid, en baden om rust, en wischten
Zich het zweet van het gloriënde voorhoofd. Man Godes! wij kennen
670 U wel niet: maar gij zijt, o dien wij met eerbied aanschouwen,
Waarlijk een Goddelijk Man! Ach blijf, en laten wij rusten
Aan de koelte dier bron! Zij plaatsten zich nevens elkander,
Tegen hen over de Godlijke Vreemding. Met zachtere stemme
Sprak hij nu, sprak van de liefde des Zoons tot de Menschen; de liefde
675 Zijner Menschen tot hem. Zij dachten met helderder ziele
Aan den dood van den grooten Herder, gelaafd door des harten
Kalmte. Gelijk, op een' stralenden dag, zich de avond-scheemring
Koeler op de vermoeiden uitgiet: zoo goot hij verkwikking
In hun hart. En bemint gij hem ook? Dit vroeg hij hen verder.
680 Zouden wij hem niet minnen? Zij spraken 't met vliegende stemme.
W. Hebt gij hem steeds bemind? Wij verlieten hem, toen hij ten doode
Wierdt gevoerd, naar het Kruis! het verstommende Lam naar het Outer!
Toen verlieten wij hem! W. Maar thans, nu gij beiden gehoord hebt,
Dat hij om uwentwille gestorven is, zoudt gij ook nu wel
685 Willen voor zijne zaak, indien hij 't begeeren mocht, sterven?
O gij dierbre! wij hoopen 't van God, dat de Minnende ons zoude
Sterken, op dat wij het konden! Edoch, o vertoorn, met eerbied
Vraagen wij het, vertoorn u niet! Spreek, is hij verreezen?

Gij tog weet alles van hem, Man Godes, en mogen wij over
 690 't Heil van hem weder te zien ons verheugen? De Wandelaar zeide:
 Jofeph's Broedren herkenden hem niet! Maar der vreugde en des weenens
 Zalige ure kwam, en Jofeph konde niet langer
 Zich bedwingen, en weende luid! Hij sprak het, rees op, en
 Ging. Zij volgden hem blijde en verschrikt, verloren in twijffling,
 695 Wat zij gelooven zouden, wat niet? Hij was 't tog niet zelve!
 Maar een Engel mischien? Zij stonden weder. Ach mogen
 Wij nog deeze eenige reis u vraagen, dien wij niet kennen?
 Ja niet kennen, maar dien wij tog onuitspreeklijk verëeren,
 Nog onuitspreeklijker minnen! Wie zijt gij? zeg ons, wie zijt gij?
 700 Maar wij mogen u niet omärmen! O zeg het ons: Zijt gij
 Eén van die Englen veelligt, die bij 't graf verscheenen? W. Omärmt mij!
 En zij omärmden hem lang, en weenden aan zijnen hals. Ten
 Laatste naderden z' Emmaus. W. Nu gaa ik heen, gij Geliefden,
 Tot de Mijnen. Zoo sprak hun Verzeller. Gij ziet, dat mijn weg zich
 705 Hier door Emmaus heentrekt. O blijf bij ons, gij Geliefde!
 Ziet het zal avond worden; en reeds is de dag aan het daalen.
 En zij hielden hem fiddrend bij beide handen, en baden.
 W. Laat mij gaan! de Mijnen zijn verre van hier, en zij wachten
 Mij met smerte. Die hebben u steeds, Man Godes; en gij ziet tog
 710 Hoe wij u hartelijk minnen; o blijf! En wat wilde gij, Dierbre,
 In de gevaaren des nachts u begeeven? Ook moet gij van Jesus
 Nog met ons spreeken! O blijf bij ons! W. Zoo zal ik dan blijven,

Mij-

Mijne Broederen. Kléopas dankt, met vreugd in zijne oogen,
 Niet met woorden, en vliegt om een' maaltijd toe te bereiden.

715 Kléopas heeft, zoo heet mijn Genoot, een Man van oprechtheid,
 Zijne hutte te Emmaus; de schaduw van welig geboomte
 Overdekt bij de Poort deeze hut. Waar de schaduw het luchtigst
 Koelt, daar vloeit een reine en een laavende bronwel. Hij ijde,
 'k Zag het, om eenige spijs voor ons te bereiden, en om, met

720 't Weinige dat hij bezit, ons hart te verkwikken. O stille
 Heldere avond, na zulk eenen angst, na die dagen des treurens!
 En o dank u, Godlijke Man! Gij verwaardigt u, dat gij
 Bij ons inkeert! d' eenvoudige, needrige hutte verächt gij,
 En de behoefte niet. Toen Jefus Christus nog leefde,

725 Was hij, als gij, een Menschenvriend, die bij den ootmoed in 't stof zich
 Nederliet, en gaarne met zijne wijsheid ons laafde.
 Maar ik zwijge van hem. Want boven alles verheven,
 't Geen ik van hem in staat ben te zeggen, was Jefus Christus!
 Engelen dienden hem. Verbaazender evenwel scheen mij

730 d' Oorzaak nog zijner verneedring, dan zijne vernedering zelve.
 Dus gefchiedde Jehovahs wil. Ik aanbidde. Den Vaadren
 Heeft hij reeds de diepten ontvouwd des toekomenden wonders.
 Mocht ik mijn leven met u, Man Gods, doorleven! en mocht gij
 m' Onderwijzen, hoe ik het den hemelfchen Zondeverzoener

735 Gantschelijk naar den wensch mijner ziele heiligen konde!
 Want ach duurenden dank, den liefderijksten, den teérsten,

Hartlijksten dank verdient hij van ons, die dus onze zonde
Heeft verzoënd, en ons tot deezen dood toe bemind heeft.

- En zij naderden Kléopas hut. Zij zagen, hij schepte
740 Water uit den mond van de wel, om te drinken, en zette 't
Naast zich neder, en wiesch balsamische geurende kruiden.
Bloemen omslingerden hem zijne hand, te gelijk met die kruiden
Uitgerukt; eenige gleeden er af met de wordende beeke.
Maar hij zag Matthias, en zag den Godlijken Vreemden
745 Naderen. Snel sprong hij op! Man Gods, wees welkom! Uw zegen,
Al uw zegen, waarmede de Heere u zegende, treede,
Gij Man Gods, met u in mijne hutte! Matthias
Volgde, en droeg de schotel, waarin de leevende bron was,
Met de verversching der druipende kruiden. Kléopas had den
750 Onbelaadenen disch reeds bezet met den gantschlijken rijkdom
Zijner hutte, met vette melk, met honig en vijgen,
Met het versterkende brood, met den wijn, die het harte doet juichen;
Had de Tapijten reeds overal uitgebreid. En tot den maaltijd
Leiden zij zich, de Vreemding alleen, zij tegen hem over.
755 En de Vreemding begon op hen zijn oogen te richten,
Ernstig, blijmoedig. Met kalmte, met dank, met plegtigen eerbied
Hieldt hij het brood; zoo was Jesus gewoon het te houden! nu zag hij
Stil om hoog; zoo was Jesus gewoon naar den Hemel te zien! Zij
Starden op elkander, op hem. Toen badt hij. En Jesus
760 Was des biddenden stem; op eens de gedaante van Jesus

Ook de gedaante des biddenden! En hij badt deeze woorden.

Onze hemelsche Vader zij voor de gaave gepreezen,

Die hij ons mildelijk gaf, om 't behoeftege ligchaam te voeden.

Veelen schijnt zij gering: doch onze Vader bereidde

765 Haar met die eigen almacht, die eens de Hemelen vormde.

Ach! het zijn ook zelfs zijne woorden! Zij zonken van vreugde

Bleek op de knieën, om mede 't aanbidden. Nu sprak hij op nieuw weêr:

Eere zij Hem! Hij gebodt de Zon, ons te lichten; de Maane,

't Zweet van der Moeden voorhoofd te droogen. Ons dagelijksch brood heeft

770 Hij voor ons geschapen. Aanbidding zij onzen Vader!

Jesus brak het brood, en gaf het hunlieden. Zij namen 't

Bleeker van vreugd, en zagen hem aan; nu wilden zij spreken,

Konden niet spreken! Hij zag hen nog eens met zegnende liefde

Aan, en verliet hen. Toen sprongen zij op, en volgden hem, ijlden,

775 Zochten, en vonden hem niet. Zij keerden gerust naar de hutte.

M. Ja, wij zien hem nog weder! Ik ben in den Hemel, Geliefde,

Niet op Aarde, in den Hemel! Ach Kléopas! Kléopas zonk hem

Tegen het harte, en zweeg. Hij omärmdde daarna hem met vuur, en

Hieldt hem lang, en omärmdde hem weder. K. Matthias, o brandde

780 Niet ons hart in ons, toen hij onder het wandlen van God sprak?

Toen hij ons d' Openbaaring ontsloot? Maar wat toeven wij langer?

Zeide 't, en vatte den staf. Ook deed het Matthias. Zij gingen.

Toen nu de beiden van Emmaus zich spoededen, spraken intusfchen

Petrus en Didymus dus met elkaâr. P. Verberg het, o Thomas,

- 785 Hun tog, bedroef hen niet zoo, die willen gelooven, en bluscht dat
 Zwakke vonkjen in hun niet uit! Het konde ten Hemel
 Opvlammen, en gij, bluscht gij het uit? Th. Ach moet ik dan, Simon,
 Niet meer het geen ik denk, onzen Vrienden zeggen? den angst van
 Mijne treurigheid smooren? Wat kan het hun helpen te waanen,
- 790 En van den vleiënden waan met zoo veel grootere droefheid
 Dan te ontwaaken, hoe blijder de lieflijk bedwelmende waan was?
- P. Noem het geen' waan, mijn Broeder! bij dien, die leeft door alle eeuwen!
 Ach bij Jefus, die dood was, en eeuwig leeft! ik bezweer u,
 O mijn Broeder, noem het geen' waan, wat de rechterhand Godes
- 795 Deed! niet d' openbaaring van eene Heerlijkheid, welke
 Zoo verbaazend is. Heilig de plek, waaröp ik hem zag. Daar
 Brandde de braambosch! daar zag ik de Heerlijkheid Gods in den braambosch!
 Daar, daar was de poorte des openen Hemels! Hier staan wij!
 Zie, de Getuigen rondöm u! hier staan wij allen, de Negen!
- 800 Ook Magdalene! ik mede! Wij hebben den Godlijken leevend,
 Allen hem leevend gezien met deeze oogen, niet dood meer.
 Mijne ziele beweegt zich in mij van droefheid, terwijl ik.
 Uwe treurigheid zie, sprak Magdalena Maria,
 d' Al te foltrende denkbeelden zie uwes wroetenden twijffels.
- 805 Heb ontferming met hem, met uwen Jonger, Verreezne,
 Heb ontferming! Hij twijffelt uit angst, uit jammer der ziele;
 Niet uit een hart vol boosheid. Verbreek het gekrookte riet niet.
 Blusch de rookende vlaschwiek niet uit. Ontferm u, Rabbouni,

Over

Over hem, gelijk g' over mij u ontfermde! Ach Thomas,

810 Meent gij, dat een Engel des Hemels met zulk eene stemme,
 Met die wellust-stemme des eeuwigen levens, de Chooren
 Klinken niet zoo van hemelsche Psalmen! in staat is te spreken,
 Als waar meê de Verreezne, de Dooden-wekker mij noemde
 Bij mijnen naam, mij, die, even als gij, naar het zien van hem smachtte?

815 Th. Ach d' onstuimigheid uwer verrukkingen stort mij Verlaatenen
 Dieper nog in de diepten der angst, die mijn ziele verflinden!
 Spreek, verblindt zich de hevigheid niet, waar 'k u thans door vervoerd zie?
 Thomas sprak het met innigen wrevel, die traanen terug hieldt.
 Simon wrong de gevouwene handen, wierdt ernstiger, zeide:

820 d' Uwe verblindt zich slechts, met welke gij twijfelt! Wij zagen!
 En wij wierden verrukt! Wie is in den Hemel, en vlamt niet
 In verrukkingen op? Gij daar tegen ziet niets, en gij schept u
 Schaduwen, bange gezichten van nacht en van graven, verschrikbre
 Twijfflingen, spreekt er vuriger van, dan wij van den geenen,

825 Welken wij zagen en hoorden, van wien wij het ligchaam berastten,
 Welke zich aan ons openbaarde met al zijne ontferming,
 Die w' aan hem kenden, die gij voorheen ook zelf aan hem kende.
 Gaa naar de Sadducaeërs te rug, en geloof, gelijk zij doen,
 Dat er geen Engel, geen Geest is, geen Opstanding uit den doode!

830 Bij deeze woorden stortten er traanen uit Didymus oogen.
 Salome zag het, en wilde hem troosten. Terwijl zij begon te
 Spreken, zeide de Jonger: Verstoot mij niet zoo, gij Geliefde!

Ach ik min, gelijk gij, den gekruisten Godlijken Dooden,
 Simon Petrus. Thans zeide Salome. Dierbren, verzacht tog
 835 Zijne smerte. Gij ziet, hoe veel de beängstigde uitftaat.
 Thomas, mijn Broeder, Hij, dien gij noemde den Godlijken Dooden,
 Zoude hij niet in staat zijn uw ziel uit dit doolhof te leiden,
 Niet in staat zijn uw hart uit deezen jammer te scheuren?
 Hij, wiens moed bij het sterven aan 't Kruis van die hoogheid getuigde,
 840 Waar d' Onsterfelijkheid thans van getuigt, dit leven der Englen,
 Tot het welk hij verrees! O ja, dit leven der Englen!
 Spraken de Gezellinnen van haar. Onsterfelijkheid was het,
 Deeze zagen w' aan hem. 't Is waar, niet als Gabriël straalde
 Hij, niet als d' Englen om Bethlehems hut, bij zijne geboorte;
 845 Maar iets anders, dan toen hij met ons in het leven der graven
 Leefde, ach onze Ontfermer, was thans in des Godlijken aanschijn!
 Th. U slechts zou Jesus verschijnen? aan mij niet? van mij wil ik zwijgen!
 Niet aan de weenende Moeder? niet aan haaren Zoon Johannes?
 Niet aan hem, dien van 't Kruis hij tot Zoon aan de heilige Moeder,
 850 Niet aan haar, die tot Moeder, hij in zijn bloed aan den Zoon gaf?
 Dus spraken deezen onder elkander. De Luistrenden rukte
 Dan de geweldige twijffling, dan weêr 't overwinnend geloof voort.
 Beiden wifelden vaak, en doorvlamden de ziele. Als Petrus,
 Als de verheugde Getuigen spraken, als Magdale 't woord nam:
 855 Wandelden z' op de Zee! Als Didymus antwoordde, zonken
 Zij voor de komende golf. De twijfflende Jonger verliet hen

En

En Jerufalem, ging naar het verfte graf des Olyfbergs,
 Om zich in 't eenzaame daar in de plaagen zijner bedruktheid
 Dieper te ftorten. Hij wilde dit niet; hij wilde de moede,
 860 Diepgewonde ziel door de rust der eenzaamheid heelen.
 d' Eenzaamheid heeft in de rechter-hand een' beker der vreugde,
 In de flinke eenen woedenden dolk; den gelukkigen reikt zij
 Haaren beker, den lijdenden reikt zij den woedenden dolk toe!
 In het fomberfte, diepfte der verre Dooden-gewelven
 865 Was nu Thomas gekomen; de lasten zijner bedruktheid
 Wierden zwaarder op hem, de denkbeelden zwarter, des harten
 Plaagen meer troostbehoevend. In 't binnenfte streefde zijn Ziel, om
 Zich uit deeze diepten, meer zinkende steeds, te verheffen!
 Dan zij streefde vergeefsch. Zo hij niet tot God zich gekeerd had,
 870 Tot het eenigfte steunfel des Moeden, hij ware bezweeken!
 Tot den eenigften staf, wanneer wij in duifternis wandlen,
 En op het wijkende riet onzer eigen vertroostingen leunen.
 Thomas gevoelde 't, en keerde zich dus tot Hem, die alleen helpt:
 God! Verborgne! tot u, hoe zeer het Donkre ook de diepten
 875 Uwes raadflags bedekt, tot u slechts kan, in d' ontroering
 Haarer treurigheid, mijne gewonde ziele zich keeren!
 Nacht zijn zijne paden; de weg, dien ik gaa, is het meer nog,
 Dan de paden des doods! Niet uit te vorschene Heerscher
 Van het geen is, en zijn zal! ach zie om laag in d' ellende,
 880 Zie op mij, op den wurm, die zich wringt in Midder-nachten.

Had ik u niet, en staarden mijn hulp-verlangende oogen,
 Eenige rots, naar u niet om hoog, de gewrongene, moede,
 Uitgebreide handen naar u niet om hoog: o zoo ware ik
 Lang onder d' angst bezweeken van 't woedende twijfflen, zoo ware ik
 885 Reeds vergaan! Hoe zij, die thans om hem bloedt, deeze Ziele,
 Hem beminde, hoe z' aan hem hing, dat weet gij, Jehovah!
 Weet het: Hij was mij alles! Gij had hem, o Vader, met elke
 Uwer weldaaden tot ons gezonden, met iedere ontferming!
 Alles was hij mij. Deezen hebt gij aan 't Kruis laten kechten,
 890 Sterven! Ach hij is dood! voor mij meer dan voor alle de andren
 Dood! O middernacht, die hem bedekt op den schedelen-heuvel,
 Of in eene nog duisterder groeve, die 't beeven der Aarde
 Niet verwrikte, mocht gij bij hem mij ook mede bedekken!
 Mocht ik liggen bij hem, en sluimeren, moede van wonden
 895 Mijner Ziele! Zoo ben ik dan zonder hem? Ach ik leef en
 Sterf zonder hem? Gij schriklijke nacht, die m' in 't rond in zich insluit,
 Wee mij! Ach zonder hem! op gebergten gebergten, en afgrond
 Digt aan Afgrond, schriklijke nacht! mijn donker gevoel, dat
 Hij nog eens voor mij meer zoude zijn, dan hij eertijds geweest is,
 900 Waarom kwelt ook gij mij, doorgraaft ook gij mijne Ziele?
 Zijt gij ontferflijk, o Ziele, in mij? Ha valt, gij ontvloodne
 Zwarte twijfflingen op mij niet aan met uw wrevel, en woedt niet,
 Woedt niet weder! O die gij in mij ontferflijk zijt, Ziele,
 Diep, te diep, te jammerlijk is uw ellende! met wonden

905 Overlaadne, verscheurde, gij zijt zonder hem! Gij rampzaalge
Hebt dan aan hem geen deel, zoo lang ik in 't stof mij hier kromme?
Maar hij is, ook dood, mischien mijn Helper. Hoe ken ik
Verder dan 't graf de nog donkerder doolhoven, of de nog banger
Nog zwaarmoediger paden, waarheen de vallei des doods voert;
910 Daar ik de sombere wegen zelfs hier op d' Aarde niet kenne?
God op Ebal! op Sinai God! in den donder! den stormwind!
Vader! waar is uw Zoon? Waar toefden uw dondren, waar sliepen
Uwe Onweëren, toen nu het rijzende Kruis zich om hoog hief?
Ja zij beefde wel luid in haare ontroering, de Aarde,
915 Wierp de rotsen van zich, zoo dat de Hemelen klonken,
Dat de beevende ziel van hun allen, van schrik voor 't gebeurde,
Wierdt verbrijzeld; maar toen was hij dood! Geen rotssteen bereikte
Deeze beulen, geen kloove verslondt hen. Almachtige Vader!
God door 't Gericht des Engels, die de eerstgeboornen Ægyptens
920 Sloeg, maar de hutten, met bloed bestreken, in Ramses voorbijging!
God in den Stroom, die stond: zoo dat Isrel er wonderbaar doortrok!
Toen om Jericho God: zoo dat van uw Heir de bazuinen
Vóór zich de hooge getorende stad in het Palmdal stortten!
Heere, God! barmhartig, genadig: zoo dat het gebeent' van
925 Mose niet tot stof wierdt, toen, in de spelonke verborgen,
Hij met aanbidding van verre, o God, uwe Heerlijkheid nazag!
God met uwen Zoon: zoo dat hij op golven daarheen ging,
Hoog op de opene Zee, en met hem zijn geloovende Jonger!

Blinden het oog ontfloot, waar door het de Schepping en hem zag,
 930 Ach voor de eerste reize! Hij wekte den dooden Geliefden,
 Hem, die reeds begon te vergaan! Aan de weenende Moeder
 Gaf hij u, mijn Sémida weder. Toen schreide zij vreugde!
 God met uwen Zoon: zoo dat hij, met kalme des Hemels,
 Met eene zulke onderwerping, het allervreeslijkste lijden
 935 Uithieldt, smaad op smaad, ach wonden op wonden, op dood dood!
 Waereld-richtende God, waar is uw Zoon? Zal, Ontfermer,
 Hij of gij m' uit den dood van deze treurigheid wekken?
 Uit deeze ijzing, uit deezen nacht van 't plaagende twijfflen?
 Waar, waar wende ik mij heen? Hij ligt, en vergaat! en, o God, gij
 940 Zwijgt voor mij! Mij dorst, pas leef ik nóg! 'k smachte naar hulpe!
 Opgegaan zoude hij zijn? Aan deezen zinkenden halm zou
 'k Mij, o Verborgene, vast moeten houden, daar alle uwe baaren
 Over de ziele mij gaan? Zoo stamelde Thomas, verftomde,
 Vouwde de handen vaster, en wrong ze. Ach mocht ik in één der
 945 Graven hier rusten! Hij zoude mij nu gewis niet doen opstaan.
 En hoe zoude ik ook wenschen, om weér in een leven te komen,
 Waar hij niet is! Gelukzalige Dooden, die naast mij hier sluimert,
 Kendet gij Jesus Christus? Indien gij den Godlijken kendet,
 Veel gelukzaliger nog! Indien gij hem kendet, en lief had,
 950 Ach zoo zijt gij bij hem! Edoch gij verftomt, en voor mij is
 Alles verftomd! Verdord gebeente, dat hier om mij heenen
 Stof wordt, als g' eens de stemme des Heeren verneemt, en ontwaakt; als

Eens

Eens de dag der Heerlijkheid opgaat, op welken Jehovah
U met die stemme verwaardigt: Ik zal u met adem des levens
955 Weder bezielen! ach dan ontwaak ik met u! dan ontwaaken
Zijne beendren, die wel niet de woede der beulen vergruisde;
Maar die tog in den schoot van nacht en van aarde vergingen!
Dan . . O welke reiën, mischien van eeuwigheden,
Eer ik ontwaak! Doch het duurt niet lang tot aan 't sterven des levens!
960 Tijd is vliedend en kort, is een droom, eene vlugt, een gedachte!
Maar alleen als 't voorbij is gefield; wanneer zijne last nog
Op onze schouderen ligt, hoe langzaamtraag is het leven!
En een leven als 't mijne, geleefd zonder hem! O verneemt gij
Hier uit den Midder-nacht, o gij, die het oor geformeerd hebt,
965 't Jammren van éénen die leeft, en die maar smacht om te sterven?
Weest, gij andere vrienden des Dooden aan 't Kruishout, gezegend,
Weest tot uwe kalnte gezegend! Gij waant hem verreezen,
En gij verheugt er niet minder u om, schoon een droom u misleid heeft,
Ach een zalige droom, gelijk Jacobs ziel eens verkwikte;
970 Wel zoo waar niet, maar die u, als hem, tog laaft met genoeg.
Neen, ik wil niet weenen! O gij, die het oog geformeerd hebt,
En den jammer aanschouwt, die mij woedt in het binnenst des harten!
Dat ik, als zij, mij verheugde, dit was uw Godlijke wil niet.
Ik verlaatne, hoe zou 'k me verheugen! Ach zo 'k hem aanschouwde,
975 Sterven zoude ik, niet leven! hem met d' ontroerende stem der
Vreugd te gemoet roepen, dan in het roepen verstimmen, en sterven!

Maar, ik zal immers tog haast sterven! Gij gingt immers ook door
 Mijne ziele, gij zwaerd, dat door de ziele der Moeder
 Ging! De wonde der Moeder heelde; de mijne blijft open!
 980 Ach, verschijn dan ook mij, indien gij verschijnt. Maar verschijnen!
 Welke bede! Te rug van dien verblindenden waan, o
 Mijne ziele! Wat klimt gij om hoog, om dieper te zinken?
 Ja, hij kan het, hij kan uit de schaduw des doods weder opgaan:
 Zo hij het wil! Hoe kan hij het willen? Sterven, om uren
 985 Dood te zijn? slechts weinige uren? Hij zou van het Kruishout,
 Zo hij had willen leeven, in Zegepraal nedergedaald zijn!
 Zoudt gij, indien gij leefde, mij niet verschijnen? wie smacht dan
 Zoo naar overtuiging als ik! gij zoudt het! gij leeft niet!
 Als ik u zie, zoo zal ik gelooven! Ja, zo 'k in uw wonden
 990 Mijne rechterhand legg'; maar heeft een Verreëzene wonden?
 Als ik met beevenden arm om uwe voeten mij kromme,
 En ze vasthoude, zal ik gelooven! ik zal niet gelooven!
 Want ik zal mij, ô Heere, om uwe voeten niet krommen,
 En ze vasthouden! Ach gij zijt gestorven, en leeft niet!
 995 Weinige uren pas, en hij was met ons nog aan de Cedron,
 Toen . . . Hoe ras is die tijd voorbij gefneld tot aan 't Kruishout!
 En, hoe is 't mij? toen stierf hij! hoe ras! Ach, is hij gestorven?
 Ja, hij is gestorven! hij is begraavent! en nu reeds
 In eene andere kloove des doods op nieuw weêr begraavent,
 1000 Ach verlaat mij niet gantschlijk, o Vader van Christus, en ook de

Mijne! 'k Vergaa van angst! Hij riep 't met gebrokene woorden,
 Wankelde, en hieldt aan een' rotsklomp zich, die van een van de graven
 Neêrviel, toen het Voorhangfel scheurde, en 't stof van de beevende
 Aarde over Jerufalem heentrok, in ijzing 't gebergte
 1005 Haarer muuren verborg. De treurende hieldt met vermoelden
 Arm zich nog aan den rotssteen vast, toen een stem door de filte
 Van de duifternis klonk, en steeds nader bij Didymus oor kwam.
 Wiens is deeze klagt, die uit de grafftede uitgalmt?
 Viel u een Moordenaar aan? en kan ik u helpen, o Vreemdling?
 1010 Spreek! waar zijt gij? U zal ik uwe wonde verbinden.
 Didymus antwoordde niet. O. Waar zijt gij? Ik hoorde de stemme
 Uwer angst, en ik ben, op dat ik u helpe, gekomen.
 'k Ben geen Moordenaar, Vreemdling! Ik hoorde verre in het dal u,
 Hoorde uw gejammer! Ziet, ik ben uw redder, indien u
 1015 Menschen in staat zijn te redden! Th. 'k Verheuge mij, zeide nu Thomas,
 Wie gij ook zijt, o Wandelaar, dat gij een hart vol oprechtheid
 Hebt. Wees gezegend, en gaa, waar heen in den nacht u de weg roept.
 Tedere bloeiënde Kindren, en hunne minnende Moeder
 Wachten mogelijk op u. Gij kunt mij niet helpen. De wonden,
 1020 Waar gij mijn jammeren over gehoord hebt, zijn wonden der ziele!
 O. Wonden der ziele, mijn' Broeder! hervatte de naadrende stemme,
 Streck uwe hand naar mij uit, op dat ik u vinde, Geliefde!
 U omärme! Didymus deed het. z' Omärmden elkander.
 Th. Zijt gij een Israëliet, o Wandelaar? een van de Mannen,

1025 Die van de Eilanden opwaards voor 't Feest naar Jerusaleem komen?

En hoe noemt men uw' naam? O. Ik ben één van de Zoonen van Jacob.

Koome uit verre, zeer afgelegene landen. Mijn naam is

Joseph; en d' uwe, mijn Broeder? Th. Mijn naam, o Joseph, is Thomas.

J. Doch wat toeven wij hier in de rilling van nacht en van graven,

1030 Thomas? o Koom, en laat ons uit deezen duisteren nacht gaan.

Deeze stilte, de donkerheid werpt nog een zwartere schaduw

Op de beelden der angst, die uwe ziele bewolken.

Th. Deeze stilte, o Joseph, en deeze nog zwartere schaduw,

Deeze beelden der angst, die mijne ziele bewolken,

1035 Deeze bemin ik, beminne nog meer den dood en de graven!

Had mij de Aarde tog slechts in haare tenten des vredes

Opgenomen, zoo was ik niet meer de laatste der Zoonen

Van d' ellende, en lag niet de diepste in de diepten des jammers!

J. Thomas, mijn Broeder, o hef uit dit stof uw hoofd weêr naar boven,

1040 Zie naar den Hemel, en leer te klaagen met vrees en met beeving!

Blijde moeten wij zijn met vrees en met beeving, en zoo ook

Moeten wij klaagen! Wie is het tog, die d' ellende ons toezondt?

Is het niet Hij, die ons tot het eeuwige leven gemaakt heeft?

Denk het eens na, wanneer nu 't geschreeuw uwer klagten naar 't oor des

1045 Heiligsten Gods om hoog met al die onstuimigheid schreeuwde,

Dan zich onder de Chooren der Dankenden mengde, den wellust

Van hunne vreugdetraanen en Hallelujaas ontwijdde!

Kan dan God niet redden? en wil dan God ook niet redden?

Leer

Leer gij met vrees, ik herhaal het nog eens, en leer gij met beëving
 1050 Treuren! Het is de steeds Aanbiddenswaardigste, die ons
 Rampen toezendt. Verëer, mijn Broeder, den Godlijken Bode!
 Th. Joseph, gij zijt een Man naar mijn hart. Terwijl gij van God spreekt,
 Wordt uwe ziele tot vlam! o Wees, ik smeek het van boven,
 Wees met vreugde van God, en wees met smerte gezegend,
 1055 Echter met geene smert, als welke mij foltert! Gij zoudt dan,
 Ach, bezwijken als ik. J. Nu spreek dan, noem mij de lasten,
 (Welke u nederstorten! Th. Ja, welke mij nederstorten!
 Kende gij hem! Maar wat zeg ik het eerst? wat het laatst? O gy kende
 Jesus, den Godlijken, niet! Hoe lang vertoest gij in Juda?
 1060 J. Weinige dagen maar eerst, doch steeds zijn er Boden uit Juda
 Naar de tenten der vreugde gekomen, in welken ik woone,
 En die hebben met ons van Jesus, den Zoon van Jehovah,
 Veel gesproken. Op 't laatst zijn wij naar beneden gekomen,
 Om zijn sterven te zien, en hem op te zien staan uit den doode!
 1065 Th. Op te staan uit den doode? Wie zijt gij, Joseph? J. Ook had ik
 Didymus, eenen gemeenzaamen vriend in Juda, van wien ik
 Lang was gescheiden; hij scheidde zich reeds in het land van den Nijl af.
 Deezen gaf mij de Godlijke weêr, toen hij in geene schrikken,
 Noch in aardbeëving meer, noch in duisternissen daar heen ging;
 1070 Jonger, terwijl hij in zacht gefuis van de Cedron om hoog kwam,
 Gaf hij mij mijnen gemeenzaamen Vriend, den veel jaaren verloornen,
 En nu eeuwigen Vriend, Thans moet ik u, Thomas, verlaten;

Maar

Maar, mijn Broeder, ik koome terug, en zie u dan weder.

- Th. Jofeph, blijf! Waar zijt gij, Jofeph? waar zijt gij? Ach hebben
 1075 Deezen naam dan ook Englen? den tederen naam van den Liefeling
 Zijnes Vaders, en Gods? Slechts een' enkelen klank nog, o Jofeph,
 Éénen slechts van uwe hemelsche stem! Doch gij zwijgt voor mijne ooren!
 Mag ik u noemen, gelijk gij mij noemde? mijn Broeder! gij zwijgt voor
 Mij! Waar gaat gij heenen? waar zijt gij? Ach zonder ontferming
 1080 Vaart gij voort mij niet aan te hooren! Hij is geen Engel!
 Konde een Engel zoo hard wel zijn? dat kunnen slechts Menschen!
 Maar hij woont in de tenten der vreugde! Boden uit Juda,
 Die van den Godlijken spraken! Wie zijn de Boden uit Juda?
 Zondt hen de Heere? Voorzeker de Heere kan Englen uit Juda
 1085 Tot de Hemelschen zenden. Hij kwam naar omlaag. Uit den Hemel?
 Om het sterven van Jofus te zien! Zoo wisten die Boden,
 't Geen geschied is, vooruit? En hem op te zien staan uit den doode?
 Maar dit immers is niet geschied! Wie kan hem begrijpen?
 Jonger noemde hij mij! en van de Cedron is Jofus,
 1090 Niet in d' Aardbeeving meer, in 't zachte fuizen gekomen,
 Om een' gemeenzaamen Vriend voor eeuwig hem weder te geeven!
 Maar wanneer? eer hij stierf? Waaröm in het zachte gefuis dan?
 Toen ook fuisde het zacht, en de baare zweeg, toen hij 't leven
 Ons op nieuw weder schonk, en ieder schonk aan den andren.
 1095 Aardbeeving evenwel is er eerst geweest na zijn sterven.
 Dus zou hij ook den lang verloornen, nu eeuwigen Vriend, eerst

Na zijn sterven aan 't Kruis hem hebben wedergegeeven?

En zoo zou hij, ook dood, nog wonderen doen van genade, en
Helpen? Waaröm dan dood? Er wierdt tog ook leven verkondigd!

1100 Neen, ik begrijpe hem niet! Indien de Mesfias moest opstaan,
Wisten 't dan d' Engelen, eer het geschiedde? 't Geheimste geheim van
God zouden d' Engelen weten? d'Onpeilbaare zoude voor hun dan
Geen verborgenheid hebben? Hoe meer ik navorsch, hoe dieper
Zink ik! Maar waakte ik ook wel? Zakte ik afgemat niet bij den rotssteen

1105 Neder, waar aan ik mij hield, bijna niet van mij zelven bewust meer?

Ja, ik ben nedergezonken, ben ingesluimerd, en heb dien
Vreemdeling in mijnen droom gezien! Hij was immers zoo vol van
Meelijden? Zou hij op eens wel gevluicht zijn? Zoo vlieden maar droomen;
Geen trouwhartige Vriend, hij zij Mensch of Engel! Nu zie ik 't,

1110 Nu ondervinde ik het zelf, wat diepe treurigheid uitwerkt,

En hoe de Jongren, wanneer zij verschijningen zien, zich misleiden.

Zaligen! die u misleidt, en uwe vertroostende schimmen

Omkeert in waare gedaanten! Ik gaa den weg, dien mij God leidt!

Zo slechts mijne bedwelming, met haare plaagen, voorbij is:

1115 O zoo ga ik den weg met rust, dien de Heere mij leidt. Die

Moge dan duisternis, donkerheid, nacht zijn! Hij leidt, en ik volge!

Dus bepaalde zich Thomas, en luisterde reeds naar 't geruisch der

Cedron, om in Gethsemane's hutten zich ruste te zoeken.

Achter hem had, toen hij uit de Vergaadring der Jongeren heenging,

1120 Iemand de deur geslooten. Toen deeze weder terug kwam,

Zeide hij tot de Vergaadring: Ik heb de deure geslooten,
 Om, zo de Priesteren zenden, te kunnen ontsnappen. Geloof niet,
 Dat hun woedende dorst met het bloed van Jesus gestild is.

Toen sprak Cephas: Ik wil niet, dat gij de deuren vergrendelt.

1125 Laaten hunne Benden slechts komen. De Heere is verreezen!

Maar zij doodden hem zelve immers, die thans weêr ontwaakt is?

P. Nu zoo wil ik sterven, indien het zijn Godlijke wil is!

Sluit de hut niet! Een lafheid, als die, ontëert den Verreezenen!

Moeten wij sterven, Simon, zoo helpen geslootene deuren

1130 Ons immers niet. Maar dat wij te stout in gevaaren ons waagen,

Is de wil niet des Heeren; en redding over de muuren

Staat in onze macht, als de deur de woedenden ophoudt!

P. Staat in onze macht, als de Heere de woedenden ophoudt!

Zeide Petrus met meerder vuur, en liet toe dat zij slooten.

1135 Maar niet lang, of een haastig geklop deed de hutte weêrgalmen.

En zij verschrikten. Nu klonk het op nieuw. Jacobus stond op, en

Vloog naar beneden, en vroeg. Matthias en Kléopas waren 't.

En hij liet de gelukkige Vrienden binnen. Zij zonken

Schier van vermoeidheid, ademden, stonden, gingen langzaam,

1140 Droogden het voorhoofd zich af. Wien ontvloodt gij? zeide Jacobus.

En zij grimlachten minzaam, herstelden zich, haastten zich, klonnen

Met Jacobus naar boven, en traden in de Vergaadring.

Ziet des Leevenden Moeder, en Magdalena Maria

Kwamen den beiden tegen, met haar nog meer die geloofden,

- 1145 Traden rondöm hen, en riepen met oogen daar blijdschap uit straalde,
 Riepen: de Heere is waarlijk verreezen, aan Simon verscheenen!
 Kléopas hief met verbaazing de hand naar den Hemel, en zeide:
 Zalig zijn wij! Hij is verreezen! verreezen! Ook wij zijn
 Zijne Getuigen! ook ons is Jesus Christus verscheenen!
- 1150 Petrus naderde spoedig: O Broedren van mij en van Christus!
 K. M. Simon, hij heeft ons dus geheeten! hij noemde ons Broedren!
 Petrus zeide verder: Ook deeze, die thans u omgeeven,
 Hebben hem leevend gezien, slechts niet Maria. Hij zal u,
 Hoop het blijmoedig van hem, gij zijne Moeder, verschijnen!
- 1155 Magdale zag hem het eerst, en alleen; de Neegnen vervolgens.
 Dit vernaamt gij reeds twijfflend, als g' uit de Vergadering heengingt;
 Toen verscheen hij ook mij. Ach naamloos is de verrukking,
 Welke ons het hart deed trillen, zoo dra wij hem leevend aanschouwden!
 Maar o ziet de treurenden bij ons. Terwijl wij verblijd zijn,
- 1160 Treuren hier onze Broedren. Reeds vingen zij aan te gelooven;
 Maar ach Thomas, wat is hij ellendig, in jammer verzonken!
 Thomas heeft hen aan 't doolen gebracht! Nog zonder den Heiland,
 Is de beweeneenswaardige Jonger! zij doolen door hem. Zij
 Waren met onze vreugd reeds verheugd. Heb onferming met hun, o
- 1165 Heere! voor al met den diep gewonden, den wroetenden Thomas!
 Maar Johannes stond op, tradt nader bij hen, en zeide:
 Mij bracht Thomas niet aan het doolen. Ik treure maar, Simon,
 Dat de Leevende mij niet verschijnt! P. Hij is immers, dierbre,

Zelfs aan zijne Moeder nog niet, en aan d' uwe verscheenen!

1170 Zegt het, verhaalt het den droevigen dan, o Broedren van Christus,
 En de mijnen, dat gij hem leevend, leevend vernaamt. K. Wij
 Gingen, Geliefden, vol angst en al treurend (ach gij zijt het nog!), naar
 Emmaus, en wilden door 't zien van het opene veld ons verfrischchen,
 En den kommer der ziele verzachten; toen nadert een Vreemdling,
 1175 Dien wij beminnen moesten, zoo dra wij hem zagen, en hoorden!
 Die, o wat zeg ik het eerst? wat het laatst? die ons der Propheeten
 Diepten ontfloot! die des Messias ontsagchelijk lijden,
 Zijn, zijn eigen lijden, hij was het zelf! ons vertoonde,
 Zoo, gelijk de Vader 't voor uit gezien had en verkondigd,
 1180 't Gantsche geheim zijnes schriklijken doods. Nog kenden wij hem (zoo
 Vreemd was zijne gedaante en verbergende!) niet. Wij bereikten
 Thands de hutte in Emmaus. Ik weet nog alles, het geen hij
 Zeide, en kan 't niet verhaalen. Hoe kan ik spreken, als hij? Ja
 Storm was zijne rede! was vlam! Wij smeekten. Hij liet zich
 1185 Eindlijk vermurwen, en bleef. Ik had geput uit de bronwel,
 Had eenig voedsel gebracht. Nu. . Ach nog zie ik het brood hem
 Houden, nog hoor ik hem bidden. Het was, zoo dra hij 't gebed sprak,
 Jesus stemme, die badt, het waren de plegtige woorden
 Zelfs van zijne zegening! 't aanschijn des Godlijken was het!
 1190 In de blijdschap zonken wij neder, om mede 't aanbidden.
 En hij brak, en gaf ons het brood, en zag ons met liefde
 Eens nog aan, en verliet ons. Wij volgden hem, zochten hem, konden

Hem

Hem niet vinden. Wij draalden niet lang, en gingen, en ijlden,
 Om de boodschap der vreugd u te brengen. Lebbæus, nog meer dan
 1195 d' Andren door Thomas geschokt, en nog in twijffel verlooren,
 Zat met het hangende hoofd, en d' oogen stijf naar de aarde.
 Hij, wiens ziele zoo veel, zoo sterk in staat was te voelen,
 Had het blijde verhaal met vorschende koelheid vernomen.
 Eindelijk zweeg hij niet meer, en zeide: 'k Geloof u, Geliefden,
 1200 Ja, ik geloof, dat gijlieden, of met een' Man, die van wijsheid
 Vol was, zijt naar Emmaus gegaan, of zelfs met een' Engel.
 Zagen de Vrouwen, en zaagt gij Englen: zoo zondt hen de Heere,
 Om onze treurigheid over des Heilands dood te verzachten,
 Onze treurigheid, dat ons tot zelfs zijn ligchaam geroofd is!
 1205 God, die ontferming had met onze rampen, zendt ons zijn Englen,
 Om, door hun hemelsch gezicht ons te troosten, met kracht te herinnren,
 Dat de ziel van den Heere in den schoot der eeuwige rust is!
 'k Loochne u dus niet, dat God den Man, die met u in 't gesprek tradt,
 Af heeft gezonden, op dat hij u sterke; hij zij dan een Engel,
 1210 Of een Wijze geweest. Ik loochen 't u niet, dat hij dieper
 Inziet in d'Openbaaring dan wij, en dat de Propheeten
 Ons voorspeld hebben: Dat het de wil des Vaders, de wil des
 Rechtèrs der Waereld zij, dat de dood op Golgotha ach den
 Grootsten der Menschen, ziet, den onschuldvolsten moest dooden.
 1215 Dit, gij dierbren, geloof ik met u. Maar dat hij op 't laatst het
 Zelf wierdt, daar hij voorheen het niet was, dat kan 'k niet gelooven!

- Zegt mij, hoe konde 't geschieden, dat gij in 't eerst hem niet kendet?
 Dat g' u verbeeldet een vreemde gedaante 't aanschouwen? De vreugde
 Heeft u misleid. Gij zaagt, terwijl de Vreemdeling 't brood hieldt,
 1220 Iets, dat geleek naar 't verheevne van Jesus, waar mede hij dankend,
 Eer wij aten, het brood plagt naar den Hemel te houden.
 Dit alleenlijk zaagt gij, en meendet te spoedig hem zelf' te
 Zien. Nu wierdt het u ligt ook zijne stemme te hooren,
 Toen de Vreemdeling badt. De treurige taal van Lebbæus
 1225 Liet in de reeds gewonde zielen verduistrende, sombre
 Twijffelingen terug. Maar Kléopas zag hem met droefheid,
 En met hartlijkheid aan. Matthias omârmde hem, zeide:
 Jonger des Opgereezenen, toen wij den Heer nog niet kenden,
 En hem vroegen, of Jesus leefde? en of w' over 't heil ons,
 1230 Van hem weêr te zien, mochten verblijden? toen sprak de Verreezne:
 Josephs Broedren herkenden hem niet. Maar het zalige uur der
 Vreugde en des Weenens kwam, en Joseph konde niet langer
 Zich bedwingen, en weende luid. Met hemelsche kalmte
 Sprak het Matthias. L. O. Jesus, indien gij leefde, zoo zoudt gij
 1235 U jegens mij niet kunnen bedwingen! Lebbæus verborg zich
 Snel, toen hij 't uitriep, het bleekre gelaat. Maar Petrus, hoe zeer' hij 't
 Zag, wierdt echter niet treurig. Dat kon hij niet! vroeg aan de beiden:
 Toen gij den hangenden rotssteen verliet (wij zagen van verre u),
 En u naar de Palmboomen keerdet, kwam de Verreezne
 1240 Toen bij ulieden? Zij antwoordden: Ja; de Godlijke kwam reeds

Bij den rotssteen tot ons! En Petrus riep in verrukking.
 Mijne Broedren, gij allen hebt reeds den Verreezen gezien! ach
 Hoort de Getuigen! Gij hebt reeds Jesus Christus gezien! Ook
 Thomas zelve. Ach ware hij hier! Des Leevenden Moeder
 1245 Riep met gevouwene handen, met lieflijke blijde verwondring:
 Leevend heb ik mijn' Zoon gezien! Ja leevend, niet dood meer!
 Even gelijk een eenzame Overgeblevene, aan wien de
 Dood den laatsten Vriend ontrukte, van angstige droomen,
 Waar hij hem leevend in zag, en echter niet konde bereiken,
 1250 Halföntwaakende nog naar het donkere beeld van den Vriend zoekt;
 Klaagt, en niet weet of hij slaapt, of hij waakt; het hart slaat hem hoog naar
 Boven, en vlammen doorfroomen hem alle de beendren:
 Even zoo waren er veele in de traanenvolle Vergaadring.
 Maar van de Seraphim, die naar hen heenen snelden, en van de
 1255 Vaadren, die met de juichende Englen er heensnelden, kwamen
 Steeds er nog meerdren! En Jona Zoone zag de Vergaadring
 Minnend aan. Nu ziet hij het flikken! Hij hieldt van verrukking
 Eene beginnende traane terug, en zwijgende badt hij:
 O gij Verborgene, en steeds nog Genadige, eeuwig Genadige,
 1260 Eeuwig! o mijn Ontfermer, nu, nu ontfermt gij u hunner!
 Cephas dankte en smeekte nog, toen tradt de Verzoener
 In de Vergaadring. Als rotfen, een enkle Verbaazing, stonden
 z' Allen verstomd rondöm hem. De Opgereezene zeide:
 Vrede zij u! Zij zagen, en zagen hem niet; zij stonden,

1265 Blikten hem aan. Door den stroom van te veel gedachten gegreepen,
 Als in Zeeën van licht, waarin soms Onsterflijken zinken,
 Zonken zij, konden zich uit den stroom niet uitreddén, waanden
 Eenen Engel te zien! Met de stem der liefde, de zijne,
 Sprak de Verreecne: Voor mij ontroert gijlieden, Beminden?
 1270 Waaröm klimmen die overleggingen op in uw harten?
 Ziet mijne handen en ziet mijne voeten, Geliefden! Geen Geest heeft
 Immers vleesch en gebeente, gelijk gij ziet dat ik hebbe.
 Beevende naderden zij. Maria zonk voor hem neder,
 Hieldt de voeten des Opgereezenen, zag zijne wonden,
 1275 Greep hem bij de rechter-hand, en zag er de wond in;
 Toen in de sinke. En nu was 'z ook in staat, naar om hoog in 't gelaat des
 Zoons haare oogen te werpen. Gelijk het gelaat eenes Engels
 Wierdt haar aangezicht, toen zij naar boven zag. J. Mijne Moeder,
 Hier ook wierd ik doorstoken. Hij toonde het teken der wonde,
 1280 Daar het bloed en het water uit vloeide, toen hem de nacht des
 Doods omringde. Op nieuw wierdt, als het gelaat eenes Engels,
 Weêr haar gelaat. Reeds knielden de meesten rondöm hem, en zagen
 Zijne wonden, en reikten de handen hem toe. Deeze naamt gij,
 Zoon des Vaders, en hielt ze, en liet ze zakken, om andre
 1285 Uitgestrekte, siddrende handen te neemen, Ontfermer!
 En met gebrokene woorden verhief zich de stemme des teedren
 Weenens, een Jubelgezag den Opgereeznen ter eere.
 Thans liep over de wang des Godlijken ééne traane.

Maar

Maar Johannes hieldt lang des Minnenden rechter-hand, zag met
1290 Glinsterende oogen lang in zijn aanschijn naar boven, en wilde
Vraagen, en vroeg echter niet! wilde zeggen, hoe vurig, hoe hartlijk
Hij hem dankte, hoe diep hij hem aanbadt, en hij deed het
Echter niet! Nu begon hij, maar spoedig verstomde hij meer nog.
Want de Godmensch zeide: Gij stond bij het Kruis, en gij bleef tot
1295 't Sterven toe! Maar waar is Lebbæus? Op d' Aarde had deez' zich
Neder geworpen, en hieldt, en kuste den zoom van het kleed des
Heilands. Nu vloog hij op, toen de stemme des Heeren hem noemde;
Naderde, bleek als een Doode, van vreugd. De Godlijke zeide:
Hier, Lebbæus, is mijne hand, en hij reikte de Rechter-
1300 Hand hem toe; en Lebbæus strekte verstommend de zijne
Naar den Heere; edoch zij zakte hem neder. Nu boog zich
Jesús naar den Jongling voor over, en vatte de hand des
Zinkenden, hieldt ze lang met liefde. De ziel, niet de mond des
Blijöntroerden stamelde: Ja genade, genade,
1305 Zijt gij geheel! Jacobus de Zoon van Alphéus, en Simon
De Cananiet omärmden elkaâr, en verheugden zich over
Jesús, en zagen rond op elkaâr en op hem! ook de andren
Zagen allengs van hem op elkander, verheugden zich, dat hij
Allen had welgedaan! En met gebrokene woorden verhief zich
1310 Weder de stem van het teedre geweën, den Verreeznen een Lofzang.
Rondöm knielden de vroegre Getuigen, Petrus, Matthias,
Kléopas, en de begunstigde Vrouwen, de Heldenzielen,

- Zij, die tot aan het Kruis om hoog den Lijdenden volgden!
 In hun midden staat de Doodsöverwinnaar, en heft de
 1315 Oogen met al de hem eigene hoogheid naar boven, en breidt zijn
 Handen uit naar den Hemel. Noch scheen de Verheerlijking wel niet
 Straalende van hem af: maar in zijn gelaat vol genade
 Was meer Goddelijkheid dan nog ooit. Zij konden niet langer
 Hem in het aangezicht zien. Jacobus bukte zich dieper
 1320 Naar de Aarde, en waagde 't, en riep met smeekende stemme:
 Heere, Heere God! O ga nog niet heen naar uw Vader!
 Ach, verhoor. . De Godlijke sprak: Ik blijve nog bij u,
 Kinderkens. Als hij het sprak, maakten al te machtige vreugden
 Zich van hun zielen meester. Zij wisten schier niet wat zij dachten,
 1325 Wat zij zeiden? Is 't mogelijk, dat Jesus het zelf is? Gij Englen!
 Is dat mogelijk, riep d' eene; en d' andere: Zijn w' in den Hemel?
 Of op Aarde? Is 't Jesus zelf? Ach zijt gij het zelve,
 Die op Golgotha bloedede? zijt gij het zelf, gij Ontfermer?
 Zien w'? of verliezen wij ons in lieffelijke gezichten?
 1330 Jesus keerde zich om, en ging naar de tafel, en leide
 Op de gespreide Tapijten zich neêr, en zei' tot de Jongren.
 Hebt gij eenige spijsze voor mij? Zij stonden met haaste
 Op; zij naderden, hielden zich bezig met spijsze te brengen.
 Maar Johannes drong voor de andren vooruit, en hij bracht reeds
 1335 Honigzeem, en gebradenen visch, en plaatste de spijsze
 Voor den Heere; toen tradt hij terug met zwijgenden eerbied.

Vol van teedre gemeenzaamheid sprak de Verreezene: Nader
Mij, Geliefde, gelijk gij welëer deed! Gij, mijne Dierbren,
Nadert mede, en rust rondöm mij hier op de tapijten.

1340 Koom dan, mijne Moeder, en rust hier nevens uw Zoon. Nu
Kwam zij, en d' anderen kwamen. Hij at. En door dit aanschouwen
Zijner gemeenzaame liefde, dat z' allen aan ééne tafel
Met den Godlijken rustten, en hij voor hun oogen, als eertijds,
At, bedaarde d' onstuimigheid hunner verrukkingen. Stiller

1345 Vreugden, volkomen geloof, kwamen in hun bevredigde harten!
Toen hij hunne harten gestild had, zeide d' Ontfermer:

Ziet de Getuigen geloofdet gij niet, die mijn leeven u meldden!

Die 't u verhaalden, dat Mij hun oog verreezen gezien had!

Hen, die gij anders in alles vertrouwdet, en welker oprechtheid

1350 g' Immers kendet, o waaröm geloofdet gij hen in dat ééne

Slechts niet? Onbuigzaam was uwe ziel, gij dierbaare Vrienden.

Weent niet, Kinderkens! tog ontfermde ik mij uwer, gij ziet het.

Leert evenwel, wat zonder mij der Stervlingen hart is.

Had ik het u niet gezegd, niet dikwijls herhaald, dat ik zoude aan

1355 't Kruishout sterven, ten derden dage uit den doode ontwaaken?

Heeft dit Moses niet ook gezegd? de Propheeten, de Psalmen

't Niet verkondigd? en ligtte ik u niet het deksel der Schrift op?

't Geen ik zeide, dat zeiden ook deeze Getuigen: ik moest den

Dood ondergaan! weër verlaaten het graf! In Jerusaleem moeten

1360 Mijne Getuigen beginnen, van hier tot de Volkren der Aarde

Gaan, en hun de beide verhevenste Zaligheden:
 Wederkeering tot dien die hen schiep, en dien zij verlieten;
 En vergeeving der zonde, 't begin des eeuwigen levens,
 Prediken. Broedren des Heilands, gij zijt de Getuigen. Gij moet mij
 1365 Op de Aarde verkondigen. Ziet, de belofte des Vaders
 Zal ik u zenden. Gij moet, als ik tot den Vader gegaan ben,
 In Jerufalem blijven, tot dat gij met kracht uit de hoogte
 Aangedaan, heenenwandelt, en leert: Wie gelooft, en gedoopt wordt,
 Die wordt zalig! verdoemd, wie niet geloovig is! Teeknen
 1370 Zullen veelen der Vroomen verzellen. Zij werpen den Satan
 Uit de Bezetenen in mijnen naam, en spreekten in taalen,
 Die zij niet leerden. Ook slangen verdrijven zij. Zonder te sterven
 Drinken zij doodlijken drank! Zij leggen de hand op den Kranken,
 En de Kranke geneest. De Verzoener rees op met verrukking,
 1375 Ging toen in de Vergaadring vooruit. Zij drongen rondom hem
 Blijde zich rond, om hem vóór zich te zien. De Minnende zeide:
 Nadert gijlieden, mijn Jongren! En d' andren verwijderden zich, nu
 Zonder nijd niet alleen; ook blijde, als volëindigde Vroomen,
 Welke over 't heil van Meerbegenadigden blijde in den Hemel
 1380 Zijn, over des Verzoeners genade aan d' Eerstverkoornen.
 En de Godlijke stond, de verhevene Apostelen vóór hem.
 Zij ook moesten bloeden! Hij zag in den Geest hen al bloeden;
 En ontroerd van hartlijke liefde, zeide hij: Vrede
 Zij met ulieden! Zoo sprak des Godlijken stem. En als iemand,

- 1385 Wiens bewelddadigde ziel met te talrijke vreugden belast gaat,
 Ademde hij dieper om hoog, blies op hen, en zeide:
 Nu reeds ontvangt den Heiligen Geest! In rijkere volheid
 Zult gij weldra hem ontvangen. Aan wien gij de zonden vergeeft, dien
 Zijn ze vergeeven! en wien gij ze houdt, dien zijn ze gehouden!
- 1390 En zij vernamen het groote bevel met verbaazing, en ootmoed.
 't Scheen hun thans, als of hen de Heere reeds wilde verlaten.
 En zij stonden vóór hem, en waagden het niet, hem te bidden,
 Dat hij bleef; zij sidderden echter, en smeekten met d' oogen.
 Petrus, door gedachten gegreepen, die over de ziel hem
- 1395 Stroomden, als vlammen, wierp nu aan de voeten van Jesus zich neder,
 Hieldt ze, kuste ze, riep: Ik kan u op d' Aarde niet danken!
 Heere, in den Hemel wil ik u danken! Ik weet het, Ontfermer;
 Want zoo sprak de Gezondene: Zegt het den Jongren, en Petrus!
 Want gij verscheent mij! en thans verschijnt gij mij! 'k weet het, Ontfermer,
- 1400 Godlijke Zondenverzoener, gij hebt mij mijne verloochning,
 O mijn Redder, vergeeven, gij Redder van allen die vielen:
 Maar, o Liefde, vergun, dat ik z' u nog eens moog' bekennen,
 Heere, bekennen moog' voor uw aanfchijn, beweenen! de stem van
 Uwe genade hoore! Uit uw Godlijken mond de vergeeving,
 1405 Uwe hemelsche stem, dat gij in het leven mij opneemt,
 Hoore, nog eer ik van u tot hen, die uw Offer verzoend heeft,
 Heengaa, en in uw naam den Zondaars de zonde vergeeve!
 En hij zag met volkomen vertrouwen, met hartlijken ootmoed

In des Minnenden aanschijn. Toen sprak de Geöfferde Godes:

1410 Ziet, dit weet gij, ik heb voor uwe ziele gebeden,

Dat haar geloof niet geheel haar verliet. Mijn Vader verhoorde.

Simon, sta op! ik zeg u: U is de zonde vergeeven.

Dus sprak de Geöfferde met zoo Godlijk een stemme,

Dat zij hun 't merg en 't gebeente doordrong, en het binnenst der ziele!

1415 Maar hij verdween voor hun oog. Toen riep de begunstigde Petrus:

Heere! wij volgen u na in Galilæa! Der grafstede

Engel verscheen. Nog ziet gij den Heere in Jerufalem weder,

Hoort van hem hier, wanneer gij in Galilæa hem zien zult.

En de Engel verdween met langzaam verdoovende flikkring.

D E M E S S I A S.

V I J F T I E N D E Z A N G.

D E M E S I V S

U N I V E R S I T A T I S

D E M E S S I A S.

V I J F T I E N D E Z A N G.

Koom, gij, die met tederder aandoening, en met de rilling
Van haare groote verwachtingen dikwijls de ziel mij vervuld hebt,
Koom, beschouwing der volgende Waereld. De volgende Waereld
Was op Aarde, toen dat geschiedde, 't geen thans mijn Gezang is.
5 Want er verscheenen Dooden aan d' eerste Christenen, om hen
Hemelwaards heen te roepen, de Broedren ten Leven te wijden,
Klein was wel de zalige Schaar, maar uit deezen wortel
Wies een boom op, wiens schaduw door alle Heemlen zich uitbreidt,
Vol van steeds groenende takken. De Hondert en veertig duizend,
10 Allen Verzoende! het tallooze Heir bij de Zee van Cristal, deeze
Allen Verzoende! de Schaar der Hondert en veertig duizend
Zongen, toen hen de Hemelsche zag, die tot aan het Oordeel
Over het dal des Gezichts bleef zweeven, zij zongen het nieuwe
Lied voor den Troon, 't geen niemand kan leeren. Zij waren gekochten
15 Van de Aarde, bevlekt door geen' laagen hang tot het ijdele,
Volgers van 't Lam, waarheen het ook ging, de Eerstlingen Godes,

E e

En

En des Lams, onstraflijk voor God in woorden, en daaden!
 Ziet, het tallooze Heir, toen des Heeren Getuige 't aanschouwde,
 Riep, gelijk het uit alle Geslachten, Taalen, en Volken
 20 Bij den Troon was verzameld, in 't witte gewaad, en de Palmtak
 In de handen, het riep met de stemme des luiden Jubels: Den Heerscher
 Op den Troon zij Heil! Aan onzen God en aan 't Lam zij
 Heil! Toen vielen de Englen en Ouderlingen op 't aanschijn,
 En toen bruischte de Zee, en de takken der Zegebehaalers
 25 Waaiden. Want naar den Hemel om hoog uit de groote verdrukking
 Zijn zij gekomen, zij hebben hun kleedren gewasfchen, hun kleedren
 Wit gemaakt in het bloed des Lams, de zalige Dulders!
 Maar thans was de wortel des booms, de kleinere Schaare,
 Zelfs nog niet geroepen. Zij fliepen nog onder d' omkleedfels
 30 Van hunne Wet. Voor de eerstemaal moesten Verreeznen hen wekken;
 Cephas daarna, door een redevoering vol zalving des Heeren,
 Tot de Gemeente van hun die zalig wierden, drieduizend
 Voegen ter zelve tijd! Nog fluimerden zelfs, die van deezen
 d' Eerstlingen zouden worden, verftonden nog niets van het nieuwe
 35 Eeuwige lied der vreugd! Nog fliepen de andre Overwinnaars,
 Zonder Palmtak, en 't reine gewaad door Golgotha's bloedwel.
 Ziet het werk der Verreeznen begon. De verheerlijkte Vroomen
 Zweefden van Thabor af, om toekomenden Christenen spoedig
 Zich 't openbaaren. Maar eer hunne Schaar nog naar Salem om laag vloog,
 40 Zamelde hen de Vader der Opgereeznen, der Dooden,

En

En der Sterflijken bij zich, en sprak: Nu zijn zij gekomen,
 Kindren, verheugt u, de uren des Heils, nu zijn zij gekomen,
 Daar wij verwaardigd worden, om toetewenken de eerste
 Wenken naar 't smalle pad! om den eersten dorst te ontsteeken
 45 Naar de Fonteine des levens! De Stichter van 't hemelsche Kindschap
 Heeft het aan uw gevoel, en uw naspooring overgelaaten,
 Zoo, gelijk gij het goedvindt, te kiezen. Gij kiest ze, die Kindren
 Worden, en Erfgenaamen! gij kiest de wijs der bereiding.
 Doch niet alleen, die gijlieden de eedle verschijningen waard acht,
 50 Zijn tot het Heil geroepen. En zo g' er al riept, die de Heere
 Ook niet geroepen heeft, zouden de hemelsche Troonen 't u melden.
 Vliegt dan, geniet de gedachte van wellust, u Broedren te kiezen
 Tot het Erfdeel des lichts! Ik zie het, die zult gij verkiezen,
 Welke in hunne duisternis reeds de genade verkreegen,
 55 Dat zij, hoewel met struiklen, den hemelschen wandel begonnen;
 En gij zult hen kennen, die deeze genade verkreegen.
 Peinzing was in de ziel van het Jongskén gebleeven, dat Jesus
 Onder zijn Toehoorders had geplaatst, en gezegend. Nephthóa,
 Dus naar de bron geheeten van 't Grensgebergte van Ephron,
 60 Minde sedert zijn Makkren zoo veel niet, en Eenzaamheid was hem
 Liever, dan alle vreugden der blijde jaaren geworden.
 Bloesfem droeg hij en vrucht, in d' eerste lente des levens
 Rijp, gelijk Jonglingen, vol van verstand en genade des Heeren.
 Zeven jaaren ontvlooden hem eerst, en hij had door gebeden

- 65 't Laatſte gerekt, een jaar overvloedig aan zaad, wel onkenbaar
 Hun, die in 't ijde verweefd, slechts kleine dingen bedachten;
 Maar met zegen van God tot den oogst der eeuwen gezegend.
 Ook in het achtſte zaaide Nephthóa voor d' oogst. Deezen arbeid
 Had hij met den ſtraalenden dag der Verrijzing begonnen.
- 70 En thans badt hij in d' avondschemering, nedergezonden
 Op zijne knie in het ſtof, in een' hoek zijner woning, in welken
 Hij zich verheugde verborgen te zijn. Zoo ſmeekte het Jongſken:
 Heere, gij hoort mij zeker, hoewel ik 'er niets van ervaare,
 Dat gij mij hoort. Steeds koom ik op nieuw, en roep u op nieuw aan,
- 75 Dat gij mij hooren moogt, o Vader van alle de Kindren
 In den Hemel, en hier. Voor uwen ſchitterenden Zetel
 Knielen wij allen: wij Armen op Aarde, wier erffenis traanen
 Zijn, wij knielen in 't ſtof; die uitgeweend hebben,
 Knielen op flikkende wolken; en zij, die nimmer weenden,
- 80 In de ſtraalen der Starren, de ongevallene Englen.
 Alle ſmeeken om meerder zaligheid; echter met kalmte
 Smeeken 't u die daarboven. Want volheid der vreugde verkwikt hen.
 Wij, wij ſmeeken al weenende u om verloſing van 't booze,
 Ach van ellende verloſing, en zegen ten eeuwigen leven.
- 85 Onvervuld kan die zegen niet blijven, dien over mij uitſprak
 Uw verheven Propheet in die uure, de zaligſte uure
 Mijnes levens, toen hij mij plaatſte in de groote Vergaadring.
 Zou hij vervuld zijn, indien hij mij slechts verganglijke dingen

- Gaf? slechts vreugden van 't leven, dat ras verwelkt, als de bloem!
- 90 Neen, gij rijst naar om hoog in d'Eeuwigheid, hemelsche zegen,
Zegen van Hem, dien God niet alleen om de Kranken te heelen
Afzondt; ook zondt d' Ontfermer hem af tot het heelen van Zondaars.
Ach ik kenne den zegen nog niet tot het eeuwige leven,
Weet het nog niet, hoe Hij, die mij eens heeft gezegend, mij leiden,
95 Welken weg hij mij heen zal doen gaan. Ik zal evenwel mij
Op den Heere verlaaten. Uw wil, niet de mijne geschiede!
Ach, nog is het geen dag in mijne ziele geworden,
Dag van die groote kennis des Eeuwigen! Evenwel zal ik
Mij op u verlaaten! o Heere uw wille geschiede!
- 100 Liet gij de vreugd uwes aanschijns, o God, eens over mij lichten;
O, dan droeg ik zoo zwaar niet den last van het doolen in 't duijtre.
Maar ik zal evenwel op u, op u, mij verlaaten!
Ach dat korte, dat vliedende leven, die knop, die zich opent,
Om te verwelken! Wanneer verwelkt, met wat aarde overworpen,
105 Om verborgen te worden, ook 't leven van mij? Wat voor onrust
Drijft mij voort, om door God steeds kennis en vreugde te zoeken?
Stil moest ik wachten, tot dat ik mij nederboog om te verwelken,
Om verplant in de velden des lichts en des vredes te worden.
Hier is immers geen kennis, geen uitredding immers in 't Heldre
110 Uit d' overdekkenden nacht, die onze zielen omschaduwrt.
Zijn zij niet talloos, de dingen, die ik niet kenne? Zij zullen
Nog ontelbaarer zijn, wanneer mijn Geest zich eens uitbreidt,

En zich naar 't Hoogere zwaait, ondersteund door rijpere jaaren.
 Maar, mijn hart, wees gerust! Den dorst naar de kennis van Hem zal
 115 Hij voorzeker lesfen, die u met dien dorst heeft geschapen.
 Als ik eens, staat ge 't mij toe, die mij tot dien ernst heeft geroepen,
 En den zachten glimlach alleen aan het wezen des Jongskens
 Liet? Als ik eens weér tot mijn Makkeren keerde? met hun, als
 Roozen, bloeide? met hun slechts sprak van vluchtige dingen?
 120 Niet van d' aanstaande Waereld, en van die hoogere kennis?
 Zoo dan wachtte, tot dat met wijsheid van boven de Vader
 Alles lichts mij verlichtte? Zoo heeft m' immers Jefus gevonden,
 Toen hij mij in de Vergaadringen riep, en mij zegenend opnam.
 Dus badt Nephthóa. Zijn Engel; die nevens hem zweefde,
 125 Hoorde hem bidden, en schreef met onuitwischbaare trekken
 Vlammen-schrift in zijn boek, een boek des levens: dat alles,
 't Geen in des Jongskens gebed de groote Hoorder des Hemels
 Met genade vernam. Terwijl het flikkende schrift vloog
 Met de hand des Onsterflijken, kwam Benóni. Hij nadert
 130 Bij den Bidder en hem. E. Wilt gij hem verschijnen, Benóni?
 Riep met verrukking de Engel, en reikte hem 't waaijende boek toe.
 En de Verreezene las. De steeds Onsterflijke hieldt zich
 Nu van vreugde niet meer, en omärmden den hemelschen Jongling.
 E. Ach verhooring, verhooring, van 's Heeren Zetel gezonden,
 135 Riep de verheugde Seraph, gij zijt reeds heden gekomen!
 En Benóni naderde meer. Nog knielde Nephthóa,

En

En begon op nieuw te bidden: Met hartlijke vreugde,
 Innigen eeuwigen dank, wordt gij, o Vader, gepreezen,
 Die zoo veel genade mij gaaft. Hoe hebt gij met gunst mij
 140 Overfort! gij waart het, gij hebt mij den zegen des grooten
 Leeraars, gij Vader der Eeuwigheid, toegezonden, gij Vader
 Aller Kindren daar boven, en aller Kindren op Aarde!
 Wie begint, en wie volëindigt genoeg u te prijzen,
 Heere der Heerlijkheid, u, tot wien ik deeze oogen vol traanen
 145 Opflaa? Zelfs in der Zuiglingen mond hebt g' uw Godlijken lof u,
 Hoogverhevene, toebereid. Ik, ook ik wil het staamlen;
 Want gij hebt u ook lof bereid uit de monden van Kindren.
 Eerst dacht hem Benóni, als een der Pelgrimmen-Jongskens,
 Welken het Paaschfeest lokt, te verschijnen. Maar toen hij de vreugde-
 150 Traanen des lofs vernam, toen kon hij zich dus niet beperken,
 En hij verscheen Nephthóa in zijne Heerlijkheid. Straalend
 Stond hij vóór hem, gekleed in morgenwolken der lente.
 Maar Nephthóa verschrikt niet. Zoo was de ziel van het Jongskens
 Reeds aan tafreelen gewoon, die zich hem van den Hemel vertoonden,
 155 Dikwijls in droomen, en dikwijls in schier ontwaakende sluimring.
 En hij speelt met het hair des hemelschen Jonglings, en spreekt hem
 Aan met snelvliegende woorden. U heeft de Propheet mij gezonden!
 Salems Jongling, van waar tog zweeft gij? u heeft mij gezonden
 Jesus! Gij zijt een Bode des heils, des vredes, der vreugde.
 160 Spreek, of zing 't in de glinstrende Harp, tegen welke gij aanleunt;

Zeg

Zeg mij, van waar tog zweeft gij? Vertel, vertel mij van God iets,
 Zoone des lichts! vertel mij iets van mijne Dooden, gij Deelnoot
 Hunner] vreugden; van mijne onfluimerde Zuster vol onschuld,
 Die mij bij roozen ontsliep, in de waasfems der dageraad-scheemring,
 165 Ach zij zelve een bloesfem! terwijl zij zoo lang nu reeds dood is.
 Brengt gij mij geenen hemelfchen groet van Dimna Kedémoth?
 Of hoe anders haar nieuwe naam in den Hemel mag heeten;
 En wat zeide, z' u tog? Mischien: De Heer zij gepreezen,
 Dat ik dood ben, en dat ook mijn Nephthóa zal sterven.
 170 Neem mij met u bij Dimna Kedémoth. Vergeef, gij Bewooner
 Van die tenten om hoog, dat ik 't waagde, zoo veel u te zeggen.
 Ach gij zwijgt, gij Bode van God! Thans zeide Benóni.
 Dat ik, Nephthóa, u zie, en uwer vreugden verrukking,
 Heeft mij doen zwijgen. De Heer heeft mij tot u heenen gezonden.
 175 Jesus was dood, dat wist gij nog niet! en is reeds verreezen
 Uit de grafsteê. Haast zal hij daar boven ter Heerlijkheid ingaan!
 In Jerufalem zullen alsdan zijne Vrienden getuigen
 Van den dood van Jesus Christus, en zijne verrijzing,
 En verhooging! Hoor deeze! Zij zullen van God u vertellen,
 180 't Geen, zoo lang gij sterffelijk zijt, u vergund is te weeten.
 Uwe Zuster ontvangt u dan eens in den geurenden lommer
 Van de boomen des levens! Nu moet ik Nephthóa verlaaten.
 N. Ach nog niet, gij Hemelfche! blijf nog, gij Vreemdling uit Salem!
 Keer nog niet van den Sterffijken af uwe glinsterende oogen,

185 Deeze wangen met Morgen-rood, dien glimlach der vreugde.
Maar Benóni verdween. Nephthóa bleef in verrukking
Staan, en met uitgebreide armen, om 't beeld zijnes Hemel-
Vriends 't omvatten, het beeld, dat wel ontkleed van zijn' luister,
Echter, zoo dacht hij, nog vóór hem stond. Dan dit ook verdween thans,
190 En de armen zonken hem neêr. Nu vouwde hij biddend
Zijne handen, en zag naar den Hemel, en glimlachte weenend,
Niet zoo eenzaam, gelijk 't hem wel scheen. Nog had hem zijn Engel
Niet verlaaten, nog niet de reeds onzichtbre Benóni.
En zij hoorden het Jongsten den naam des Genadigen prijzen,
195 Hem uit het diepste der ziel den geheel Barmhartigen danken,
Die de Verschijning hem gaf, en de hoop der heerlijke kennis.
d' Eenigsten Vriend, dien Dilean had, had de dood hem ontnomen,
Zijne Geliefde daarbij. Hij kende den Godlijken Leeraar,
Had met brandenden dorst, om zeker te worden, in Salem
200 Lang gedood, en had nagespoord: Of Jesus ontwaakt was?
Of nog dood? De nacht hing over zijn hoofd, en de stroomen
Gingen hem tot aan de ziel. Bevrediging zocht hij, en vondt ze
Zelfs niet op de velden vol lente. 't Was laat, en hij keerde
Tusfchen de graven terug des Olijfbergs. Het doolzieke Duister
205 Was zijn Leidsman. Hij ging in de diepe kromten, en zocht er.
Is dat Cedrons geruisch? is dat waaijen het waaijen des Palmbooms
In Gethsemane? Neen, het is een bruisfchen in klooven.
Zijn dat Menschen stemmen? Intusfchen ziet hij een flikkring,

Die, door den wind gedreeven, bijna verdoofde. Hij volgt ze.
 210 En hij kwam aan een Dooden-spelonk, uit welke zij lijken
 Droegen. Het rotsengewelf had een Rijke gekocht van een' Armen.
 En zij droegen een gantsch Geslacht, de Vaadren des Armen,
 Uit de Spelonke. Dilean bleef aan den mond van de grafsteê.
 d' Anderen gingen met steunende schreden er uit, met verveelende
 215 Er weder langzaam in, om bewondene beendren te brengen.
 D. Zalige zijn 't, die gij draagt! Geeft mij van de doodfakkels ééne;
 'k Zal ze daar achter voor u bij de lijken houden, u lichten.
 En men gaf 'er hem eene. Nu ging hij in 't diepe der grafsteê,
 En hij hieldt de vlamme, en dacht, geleund aan den rotssteen:
 220 Zalige, zalige Dooden! Dat zijt ook gij, gij Geliefden,
 Die mij verliet. Als eens nu het lijkgewaad van ulieden
 Ook, gelijk dit, veroudert: dan ben ik zalig met u! Maar
 Thans . . Ik verlaatene heb u, gij dierbaare Vrienden, verlooren,
 Mijne zaligheid hier! mijne zaligheid ook hier namaals,
 225 Gods Propheet, ook deezen verloor ik! Ach is er hier namaals
 Nog eene zaligheid, nu hij bezweek? Wil God ze wel eeuwig
 Maaken voor die, bij welken de Slechtste den Besten doet sneeven?
 Ben ik eeuwig? of worde ik stof? Verrijst hij? vergaat hij?
 Deeze zijn de beevende vraagen, die niemand mij oplost;
 230 Gij, gij stommen daar, ook niet! Gij moest het doen kunnen, zo het
 Eenig Eindige kan. Niet deeze beenderen echter;
 Maar de Geest! Waar zijt gij, gij afgescheidne Genooten

Deezer lijken? Is wel de wooning des lichts u de wooning
 Tevens der vreugd, zo er van uw Geslacht alleenlijk een enkle
 235 Met deeze twijfflingen zich de ziele foltert? Hij dacht het;
 En nu was het graf van beendren en doodgraavers ledig!
 Nauwlijks bespeurt hij 't. De diepe stilte vermeldde 't hem eindlijk.
 Ziet, nu ben ik alleen! Gij afgescheidne Genooten
 Van uwe lijken, waar zijt gij? Elifa's beendren verwekten
 240 Eenen Dooden. Dan was de Ziel immers bij het gebeente!
 Want het stof heeft tog niemand verwekt! Is er hier ook maar ééne:
 Koom, gij ééne, op dat ik leer', welk lot mij aanstaande is!
 Koom, ik zal voor u niet ontroeren, gij Ziele des Dooden.
 Ziele, koom op, ik bezweer het u, bij uwe uiterste zuchten,
 245 Toen gij worstelde met den dood! bij uw hoop om onsterflijk,
 Of bij uwen verbrijzenden angst om vernietigd te worden,
 Toen gij streedt met den dood! Hij riep het, en zag in de grafsteê.
 Thirza, de Moeder der zeven Martelaars, had met de Zielen
 Van de Geliefde en den Vriend, reeds gewaard om den treurigen Klaager.
 250 Deeze hadden hem reeds verzeld door de dalen der graven,
 Tot aan den rotssteen, in welken hij was. Mag ik hem verschijnen?
 Sprak de getrouwe Geliefde. Maar zoude hij niet ontroeren,
 Als hij mij zag? Ik zal hem verschijnen! hervattede Thirza.
 Zonder hoop om dat geene te zien, waar naar hij verlangde,
 255 Poogde zich Dilean door den slaap van de sombre gedachten,
 Die hem als wolken omringden, voor oogenblikken t' ontlasten.

Maar hij zocht te vergeefs deze korte rust van ellende.
 Droefheid vervulde weder zijn hart. U heb ik verlooren,
 Mijne Vrienden! ook u, mijn Vriend in Vrouwen gedaante!
 260 Ach gij liet mij terug. Nu ben ik alleen op deze Aarde!
 Ben . . . Wie treedt daar binnen? wie zijt gij, die tot mij nadert?
 En hij ging er op in, op de duistere gedaante. Op eens wierdt
 Thirza uit eene Sterflijke tot eene Onsterflijke. Rillend
 Stond hij. Zoo snel is de wenk, zoo snel hervatte hij moed; hij
 265 Ging, en betrachtte zwijgend de fraalengedaante, en sprak haar
 Aan met haaste. Zult gij, Verschijning, mijn danken begrijpen?
 Of wel zijt gij een waasfem der nacht, dien vlammen bezielen?
 Of een beeld in mijn harsfengestel? Beminnelijk lachte
 Thirza hem toe, met dat hemelsch gelaat, zoo veel ziel in haare oogen,
 270 Dat hij den vlammen waasfem vergat, en de harsfen-verbeelding.
 Luid en met ongeduld riep hij: Verschijning, Verschijning, wie zijt gij?
 En het klonk melodiëus in den wedergalmenden rotssteen:
 Wie ik ben, verneemt gij daarna; nu, gelukkige, leer slechts!
 Houdt u niet volmaakter, dan andren, om dat gij het voorrecht
 275 Deezer Verschijning ontvangt. Niet onvolmaakter, dan andren
 Was de Blindgeboorne, dien Jesus den dag heeft gefchonken.
 Blindheid bedekte hem lang, op dat hij de grootheid van Jesus
 Zoude getuigen! Op dat gij, als hij, zoudt kunnen getuigen,
 Zondt mij Jesus tot u, de Verreezene uit den doode.
 280 Niet om dat gij mij riept; om u tot een' Getuige te maaken,

Ben

Ben ik verscheenen! ik ware u ook zonder uw roepen verscheenen!

Wel vergeeving verdiende uw twijfflen, maar geene belooning;

En dit zoude ik u zijn, waart gij niet ten Getuige verkooren.

Wat geschieden moet, dat geschiedt, of gij twijffelt, of loogchent!

285 Twijffelde zelfs het geheele geslacht der sterflijke Zondaars

Aan de toekomende Waereld: zij zouden het echter ervaaren,

Dat, het geen moet geschieden, geschiedt! dat voorbij deeze graven

Leven woont, hoe verbaasd zij d' ervaaring ook mochten ervaaren.

En nu klonk het in 't rond in de graven-spelonk met Bazuinen-

290 Stemmen, en stemmen der Dondren; de doodbleeke, zalige, blijde

Dilean zag slechts niet, aan wien het geklank der Bazuinen,

Of aan wien de Dondren ontstroonden; het klonk naar hem heen, als

Troonharmonie, ontroerend, verrukkend, en zielen herscheppend:

Wat geschieden moet, dat geschiedt, of gij twijffelt of loogchent!

295 Twijffelde zelfs het geheele geslacht der sterflijke Zondaars

Aan de toekomende Waereld: zij zouden het echter ervaaren,

Dat het geen moet geschieden, geschiedt! dat voorbij deeze graven

Leven woont, hoe verbaasd zij d' ervaaring ook mochten ervaaren.

Dilean wankelde. Alles hieldt op. Hij stamelde: Neen, ik

300 Onderwinde mij niet nog meer te vraagen. Ik buige

Mij voor Dien in het stof, die u van zijn' Troon tot mij afzondt!

En hij knielde neder, en wendde zich heenen van Thirza.

Maar daar was de verftomde kloove; en hij sloot zijne oogen.

Heere der Heerlijkheid, gij die verreest, vergeef mij mijn twijfflen!

- 305 Mijne traanen daar bij! Gij zoudt het, o Godlijke, weeten,
't Geen ik bidde, al vernamen 't ook deeze niet, die gij mij toezondt!
Heere der Heerlijkheid, laat mij het groote doelwit bereiken,
't Geen gij mij door deeze Zending vertoont; zoo vlieg ik in vrede,
Als ik sterfe, tot u en de mijnen, om hoog naar den Hemel!
- 310 Weenende richt hij zich op. Nog zweefde voor hem de Verschijning,
En met een lieflijk gewaai vloede dus de stem der Verreezne:
Ziet, gij hebt u niet onderwonden te vraagen; ik echter
Zal u antwoorden. Thirza ben ik, de Moeder der zeven
Martelaars. Bij die rotse daar zweeft de zalige Ziele
- 315 Uwer Geliefde, en bij deeze de Ziele des Vriends, die u minnend
Wachten. Maar hoor nog meerder geluk. De Mesfias vertoont zich,
Eer hij zich Troonwaards verheft, in Galilæa den Schaaren
Van vijf hondert Broedren op eens. Daar zien hem uw oogen!
Met deeze woorden verdween de verhevene Thirza. Van verre
- 320 Dacht hij van drie Onsterflijken tevens 't geklank te verneemen.
En hij ging, al weenend van vreugd, de nu rijzende Zonne
Uit de Spelonk te gemoet. Bij den ingang bleef hij nog dankend,
Dat gij hem volheid der Heerlijkheid gaaft, en den voorfmaak des Hemels,
Eeuwige bron van het eeuwige licht, toen hij fmachtte in ellende;
- 325 Dat gij hem hielpt, toen Menschen niet meer hem vermochten te helpen!
Met nabootfende hand een tafreel van Zij' te borduuren,
Zat voor een Tyrifch purpertapijt met verzinnende peinzing
Tabitha. Vroegverwelkende Moeder Benóni's, uw grafsteê

Was haar een ernstiger werk, dan anders veelverwige draaden
 330 Onder Vrouwlijke hand. Zij denkt bij het spel haarer naalde.
 Op de graffede rust de bleeke Rachel. Benóni
 Knielt bij haar neder, en stoot, met van haar afgewende oogen,
 Haar eenen dolk in het hart. Er droopen nu van den dolk juist
 Bloedige druppelen neêr, toen van 't purper Tabitha opsprong,
 335 Ijle, en liep om de afgematte 't ontvangen, die aankwam.
 In het gewaad van een Lijk-gevolg, met bleekere wangen,
 Tradt de Onbekende nu binnen. Maar 't lijden der vriendschap
 Hadt niet de gantsche schoonheid der jeugdige Debora kunnen
 Uitdooven. Ja, zij was wel gelijk aan een' somberen morgen,
 340 Maar het bleef tog een morgen der lente. Ik koome, zoo sprak zij
 Tegen Tabitha, om van een' moeilijken gang hier te rusten;
 Want ik konde 't niet verder brengen. Ach, mijne Geliefde,
 Rust nu beter, dan ik, de geliefdste mijner Geliefden,
 Gij, blijf aan uw werk; laat mij slechts rusten en weenen.
 345 En zij zat, en leunde, doch even maar, tegen een Harp aan,
 Welke, toen zij er tegen leunde, een' weenenden toon van
 Zich deed opgaan. Vergeefsche wilde Tabitha deeze bedroefde
 Troosten. Laat mij alleen, doe die wond door uw draaden maar bloeden,
 Voor zich zelve bloede de mijne! En Tabitha keerde
 350 Weêr tot de smert, die reeds minder haar trof, en beproefde 't borduuren.
 Maar thans vattede d' onbekende de Harp, en nu klonk het
 Als een van verre weenende beek, wen doodlijke silte

Vóór het onweder 't woud beheerscht, in de trillende snaaren
 Om de zinkende hand der grafgeneegne Vriendinne.

355 Tabitha hoorde slechts, en vergat haare traanen des lijdens,
 Toen haar gezang, de ziel van de snaaren, met deezen weergalnde.
 God der Goden, beloon gij nu de volëindigde Doode.
 Maar, is het lijden der tijd wel de Heerlijkheid waardig, tot die gij,
 God Belooner, verheft? Zij stierf in den bloei haares levens!

360 Doch, wat is de bloeme die zonk, geknakt door den stormwind,
 Tegen de Ceder Gods, die boven op Golgotha stortte!
 Die van den Hemel neêr des Almachtigen onweêr vergruisde,
 Dat er de rotsen in 't rond en de graven der Dooden van beefden!
 Debora bleef verstomd, als verschrikt door het beeld. En er ruischten

365 Enkele sterke trillingen nog door de peezen der Harpe
 Diep om laag, tot dat eindlijk de edele ziele der snaaren,
 Tot dat op nieuw het gezang weêr begon. Het Lijkgevolg Diens, die
 Boven op Golgotha stierf, was een klein en een weenend hoopje
 Sterfliken; waren, hun luister verdoofd, bewoondren des Hemels!

370 En de Lijkzang van hun, die hem onzichtbaar verzelden,
 Klonk, als het weenen der stervenden eens aan den Nijl, toen de Engel
 Des verderfs, van de schamelste hut, tot om hoog op den Troon klom!
 Eéne slag des Vernielers! toen ééne zucht! en de dood nu!
 d' Aarde was geen Hoorderes van hun gezang; maar de starren

375 Waren Hoorfsters! Orión, en gij, de Weegschaal des Rechters!
 Deeze vernamen hen slechts. Toen wierdt er een rotssteen gewenteld,

Sloot

Sloot met doffe daavring zijn graf! en stof vloog naar boven
 Met den galm van den stortenden rotssteen! nu rustte de Doode.
 Sneller zweefdet gij voort, gij starren Godes. De Doode
 380 Sliet niet lang. Hij ontwaakte met Heerlijkheid, Halleluja!
 Halleluja, met Heerlijkheid! Gij Orion, en gij, des Rechters
 Weegschaal, gij waart slechts weinige schreden geklommen,
 Toen hij verrees! Gij Getuigen, o viert het in alle de Heemlen,
 Dat hij verrees! Ook zij, wier bloed hier op 't eenzame graf vloeit,
 385 Was Getuige; Getuige was hij, die den dolk haar in 't hart sloot.
 Sterflijke, beeldt gij u in, dat de slaap der Verteerenden eeuwig,
 Dat de sluimring in 't harte der Aard' onöphoudelijk duure?
 Tabitha zag om hoog naar de Prophetesse, en verstomde.
 Twijffelend en verbaasd, hieldt zij zich aan het raam des tapijts vast!
 390 Wilde opstaan, en naar haar heen gaan, en vraagen, maar kon niet!
 Debora leunde intusfchen op haare Harpe. Zoo sprak zij:
 Leer! Want gij moet veel van de verrijzing der Dooden
 Leeren! Veel troost van den dood hebt gij noodig! want, Tabitha, tweemaal
 Is 't u gezet te sterven. De Eerstgeboorne der Dooden
 395 Was, en zal eens zijn der Ontflapnen almachtige Wekker.
 Slechts met zachte klaagstem, dat gij tot de Aarde terug keert,
 En met het lieflijk verwachten der tweede Schepping uit stof, moet
 Gij u nederleggen, en sterven. Die beeft niet voor d'open
 Kuil van het graf, niet voor aarde, met dof gebons op het lijk ter
 400 Neder gestort, voor de stilte van graven, verlaaten en eenzaam,

Noch voor het beeld der Verteering, die, als hem dit alles verwacht, tog
 Weet, dat God hem eens in zijnen Hemel om hoog roept,
 Op den dag der groote geboorte in het leven der Englen.
 Debora had het gezegd, en nam op nieuw haare Harp weér;
 405 En een zachtfluitrend geluid, en onsterflijke stemmen ontvloeiden
 Aan haare vliegende hand, en aan haar glimlagchend aanschijn.
 Wat gevoelde ik, toen nu mij het nieuwe leven om hoog hief
 Uit het bebloemde graf! toen mijn stof ter Onsterfelijkheid oprees!
 Toen uit het Choor der Cherubs op mij de Verheerlijking daalde!
 410 Ach hoe beefde ik! (Zij beefde op nieuw, en wierdt tot geflikker.)
 Van wat zaligheid stroomde de rilling mij heen door het binnenst
 Leven! Wat glans was de mijne! In 't licht van wat voor een' luister
 Woonde mijn eeuwige Geest! Ik keerde mijn aanschijn, en zocht den
 Troon van Hem, die m' op nieuw had geschapen. Hij was mij niet zichtbaar;
 415 Zacht gewaai slechts, het suizen van Gods nabijheid, omgaf mij.
 Haare Hemelstemme verloor zich steeds zachter voor d' ooren,
 En voor d' oogen de flikkring. Toen bleef vol bleekheid der vreugde
 Tabitha staan; en nu ook zweeg de naklank der Harpe.
 Gedor, teder van hart, en even gevoelig voor blijdschap
 420 Als voor droefheid, maar ook onwrikbaar in 't voorneemen, om zich
 Aan den Geever, hij gaf hem dan rust of smert, t' onderwerpen;
 Gedor leefde verborgen, gelukkig met zijne Gade,
 Zijn Gezellinne in dit leven niet slechts, ook in 't leven daar boven.
 Hoe zij zich minden, dat wisten slechts zij, en weinige Vrienden.

- 425 Weggekeerd van het leven op 't stof, onderhielden zij dikwijls
 Van de toekomstige Waereld elkaâr, en de naadrende scheiding,
 Of de nog verre, op den weg die naar 't hemelsch Vaderland heenvoert.
 Minnend wenschten z'elkaâr, doch waagden het nimmer te hoopen,
 't Geen er zoo weinigen trof, om samen daar heenen te zweeven.
- 430 God! hem had gij bestemd, naar den ingang der sombre valleïe
 Haar te geleiden. Zij lag te sterven. Dat dacht hij t' ontdekken;
 Maar hij wist, dat gij uit groote gevaaren kunt redden,
 Dooden in kleine gevaaren. Nu kwam, de snellende dood kwam
 Nader, en wierdt gewis. Zij richtte van Gedor haar oogen
- 435 Ernstig ten Hemel, dan weder op hem om laag van den Hemel,
 Weder van hem naar boven. Zoo floeg zij tweemaal het oog op.
 Nimmer zag hij blikken als deeze; er wierden hem blikken,
 Als de haaren, nog nimmer beschreeven, vol staatigen ernst, en
 Vol der diepste droefheid, en vol van sterke overtuiging
- 440 Van dat eeuwige leven. Ik sterf! verlaat u! gaa heenen
 Naar de naamlooze rust! was, 't geen zij vermeldden! was 't niet! was
 Sterker en onuitspreekelijk! Hier, hier moest hij bezwijken
 Voor de Natuur, of de Helper met machtige armen hem grijpen!
 En d' Ontfermende deed het. De zwakke Sterveling voelde
- 445 Zich met geweld aan de Aarde ontrukkt, en digt bij den ingang
 Van die Heerlijkheid, welke zich voor zijne Cidli reeds opende.
 En hij tradt naar haar toe met meer dan kalmte, met vreugde;
 Leide zijne hand op haar hoofd, en begon haar te zeeuwen:

Stap dan over in 's Heeren naam, die Abrahams God was,
 450 Iſaaks en Jacobs, den naam des aanbedenen Helpers!
 Ja, zijn wille geſchiede, de wil des Ontfermers geſchiede!
 En zij ſprak met de ſtem des vertrouwens, de ſtemme der blijdfchap:
 Ja, Hij maake 't, gelijk hij 't beſloot! Goed zal hij het maaken!
 Gedor hielt haar de hand: Gij zijt lijdszaam geweest, als een Engel!
 455 God is met u geweest! God zal met u blijven! Met u is
 De geheel Goedertierne geweest! Zijn' heerlijken naam zij
 Dankzegging, prijs! Hij zal u nog verder helpen! Ach was ik
 Zoo ellendig, hem niet te dienen, zoo diende ik hem heden.
 Wees mijn Engel, zo God het u toelaat! Gij waart, zeide Cidli,
 460 Steeds de mijne! Wees nu mijn Engel, gij Hemelbeërfſter,
 Zo 't u de Heere toelaat. En minnend hervattede Cidli:
 Gedor, wie wilde 't niet zijn? Vol deernis, met peinzende vreugde,
 Zweefde Rachel om haar, de Geliefde des Pelgrims uit Canan,
 En de Moeder des Zoons der ſmerten. Zij was voor u, Cidli
 465 Nog onzichtbaar: edoch toen uw hoofd al ſtervende neêrzonk,
 Zag uw glimlagchend breekend gezicht de Onſterflijke voor u;
 En gij maakte u op, om uw Gezellinne te volgen.
 Maar mij ontzinkt de hand, bij 't volëinden der droeve geſchiednis.
 Laate traane, die heden nog vloeide, rol heen met de duizend
 470 Andere, die ik weende. Doch gij, Gezang van den Heiland,
 Blijf, en ſroom die klooven voorbij, waar zich veelen verliezen;
 Tijd-overwinnend Gezang, onſterffelijk door uwen inhoud,

- Spoedt u voorbij, en voer in uw vligenden stroom deezen loofkrans,
 Dien ik van de Cypres gints bij de grafte al weenend
 475 Vlocht, in de heldre landsdouwen voort van volgende eeuwen.
 Onder Moria's schaduw verhief er een galmend Paleis zich
 Boven de andren omhoog, om eens vreeslijker neder te storten,
 Op den verkondigden dag der groote Arend-vergaadring!
 Op het stillere dak was thans van de rijke Bewoondren
 480 d' Eenige Zoon geklommen. Hij was in den bloei zijnes levens,
 Maar een Jongeling vol van ernst, de vreugd zijner Vrienden,
 En de verrukking der Moeder! De Maan, van wolken ontfliërd,
 Ging thans over het hooge Jerufalem, over Moria
 Vreedzaam heen; zijn geflikker deed aangename gedachten
 485 Daalen in hun, die de slaap, de daaglijksche dood, nog niet boeide.
 Stephanus, meer nog in u, diepzinnig Jongling. Hij zweefde
 Zacht in die Labyrinthen om, welken 't lot des Propheet's, dien
 Bethlehem baarde, om zijne Ziel, hoe dieper zij peinsde,
 Zoo veel grooter, verwarder en onüitredbaarer heentrok.
 490 Krullend lag hem het donkere hair op het ligte gewaad, dat
 Hem omvloeide, op de rechterhand, de denkbeelden-schraagster.
 Toen hij zoo peinsde, zoo tradt 'er een Vreemdeling boven: Men heeft voor
 Mij uit de bron reeds geschept, mij gezalfd (Arabiëns struiken
 Geurden van hem), mij reeds gelaafd met ververschende spijzen.
 495 'k Heb geen verkwikking meer noodig; slechts deezen helderen avond,
 Deeze ruste behoeve ik nog. St. Wees gezegend, o Pelgrim!

Deel in den vrede van deeze onze woning! P. Gij eenige Zoon van
 Dierbaare Oudren, ik ben van over de Zee hier gekomen,
 Veel heb ik uitgeftaan. St. Oprechte Vreemdeling, eer gij
 500 Mij verhaalt wat gij leedt, moet ik u vraagen: Vernaamt gij
 Reeds van Jerufalems grooten Propheet het ernstige noodlot?
 En Jedidoth hervatte met snelle gevleugelde ftemme:
 Ach van den heiligen Man, die om de waarheid gekruist is,
 Om die verhevener waarheid, die Hij, en niet Mofes, ons leerde?
 505 Die, (Steeds verbreidt zich in Salem 't gerucht op rafere wicken!)
 Die uit den doode verrees, om ze nog niet meer kracht te bewijzen?
 St. Vreemdeling, ik verbaas van uw woorden. Zou Jefus dan als een
 Martelaar van de waarheid gekruist zijn? Dit zegt gij, en komt van
 Verre evenwel, een bevaarder der Zee. Op de Eilanden, heeft men
 510 Daar, 't geen hij leerde, u verhaald? J. Waar men ons, 't geen hij leerde, verhaald
 (heeft,
 Hoort gij daarna; thans laat mij ook u, o Stephanus, vraagen:
 Als gij nu wist, dat hij, niet slechts als Getuige der waarheid,
 Dat hij, veel grooter nog, als Verzoener der Menfchen, gestorven,
 En uit den doode verwekt is: o zou dan het bloeiënde leven
 515 U te lief zijn, om van deeze waarheid eens ook te getuigen?
 Zoudt gij tot aan den dood, wanneer onze zilveren hoofden
 Door de zachte hand der Natuur naar de grafteê zich buigen,
 Zoudt gij dit uw leven zoo lang, o Stephanus, minnen?
 Of het reeds vroeger geeven voor hem, die het zijne het eerst gaf?
 520 St. Wat ik doen zou, weet God! wat ik uit den grond mijner Ziele

En

En met altijd ontbrandend verlangen wenschte, dat weet ik!

J. En wat wenscht gij dan, edele Jongling? St. O noem mij niet edel,

Noem mij veelëer, gij Pelgrim, den zwakken en zondigen Jongling,

Gij, die zoo groote dingen mij vraagt: Hoe ik den Verlosfer

525 Minnen wil? hoe ik voor heb genomen dat eeuwige leven

Aan te vangen? O wensch vol teedre verrukking, waar van mij

't Harte trilt, die leven aan mijne ziel geeft, indien gij

Gunstig mij toegestaan wierdt: zoo stroomde, om van Hem te getuigen,

Dit mijn jeugdig bloed uit alle bronnen des levens!

530 J. Niet om u meer te doen vlammen, om u te beloonen, aanstaande,

Dierbaare Martelaar, hoor de geschiednis des zevenden Jonglings.

Hem, hem lokte Epiphanes vruchtloos met elke belofte

Van geluk, met de grootheid der Waereld! Hij zondt zijne Moeder,

Deeze Heldinne, hem vruchteloos toe. Dus sprak zij haar Zoon aan:

535 Ach! gij dierbre, gij jongste, gij eenigste oovrige, dien ik

Onder mijn hart heb gedraagen, dien ik drie jaaren gezoogd heb,

Moederlijk zorgvuldig heb opgevoed, ach ontferm u

Mijner, mijn Zoon! Zie om hoog naar den Hemel, om laag op de Aarde:

Dit, dit alles heeft God, hij heeft de Menschen geschapen!

540 Ach ontferm u dus mijner, en sterf! Bepaald om te sterven,

Riep hij, als zijne Moeder nog sprak: Wat draalt gij, Verwoeden?

Gij Epiphanes, schrikkelijk Man? Zult gij dan aan het Oordeel,

Aan den Almachtigen dan ontkomen? Het eeuwige leven

Hebben mijne Broedren nu reeds, die niet lang, en die weinig

545 Leeden! Hij stierf. Den Verhaalenden waren zijn aangezicht glinstring,
 Straalen zijn oogen geworden! En Stephanus sidderde, en weende.
 J. Waard zijn uwe traanen mij, Jongling! Ik telde ze alle!
 St. Traanen van eenen Zondaar? zoo riep de Jongling, en beefde.
 J. Van een' Zondaar, edoch dien Jesus Offer ontzondigt,
 550 En in het Allerheiligste voert. Thans zag op hen beiden
 Jesus, de Opgereezene, neêr van de hoogte des Thabors,
 Zag den Sterflijken staan in de flikkring der Maane, in zijn' eigen
 Glans den Onsterflijken. Snel; als Stephanus neder ging zinken,
 Voor de Verschijning bezweek, riep Jedidoth nog tot hem over:
 555 Hemelsche Broeder, ik was 't, die zich over de Moeder ontfermde.
 Daar (reeds zweeft hij om hoog), daar vernam ik, 't geen Jesus u leerde.
 En hij klom naar den Hemel op, en verdween in de wolken.
 Barnabas Jofes, een Leviet van de Cyprische kusten,
 Ging naar beneden naar de Jordaane, om te zien, hoe zijn akkers
 560 Stonden, hoe ver de Lente den kiem had opwaards gedreeven;
 Welke vruchtbaarheid hem het zwellende graan kon doen hoopen.
 En hij wandelde alleen. Doch het duurde niet lang; of Saphira,
 En Ananias kwamen, en wierden zijne Verzellers.
 Hen riep ook het spuitende koorn in het veld der Jordaane.
 565 En zij genaakten de Cederen-beek. De schoone Saphira
 Zettede vaak haar beproevenden staf met onzekere handen
 Tegen de gladde keijen, eer z' over de beeke dorst stappen.
 En reeds rustte zij uit op een' steen, dien de beeke bespoelde.

Nevens haar zat Ananias op eenen andren, en Jofes
 570 Stond voor hen beiden. Zij zaten op hunne toekomende graven.
 Ach, gij wist het nog niet, dat op deeze steenen de draagers
 Van uwe lijken, verschrikte Jonglingen, haast zullen rusten,
 Weg zullen gaan, en u met geen' zegen der Opstanding zeeunen.
 Hij echter wist het, die thans met den grooten Dooper des Heilands
 575 Zweevende nevens u tradt, Elifa. Hij stond onvernomen
 Met Johannes bij hen. O was met het waaijen der Cedron
 Zijne stemme gekomen, en had d'ongelukkigen, wijzend
 Op het aanstaande, gewaarschuwd door 't donderwoord des Apostels:
 Niet aan Menschen zoudt gij, maar Gode liegen! zoo ware
 580 Hier veelligt hun graf niet geweest! Maar, gordijn voor de wegen
 Gods, gij hangt naar beneden, en d'Oordeelsdag haalt u alleen op.
 Rustend breekt Saphira van haare graflede d'eerste
 Bloemen der Lente, en reikt ze den oogst-overpeinzenden Man toe.
 En zij kwamen om laag bij hun gezaaide. Ananias
 585 Sprak van de volheid der airen, en 't geen haare vruchtbaarheid waard is.
 Jofes verheugde zich over de vreugden der Maaijers, wanneer hun
 Eindelijk d'avond toelacht, en zij in de koelte zich laaven;
 Als zij, met blauwe kransen, die onder de buigende halmen
 Wasfen, bekranst, in moedigen rei, door d'olijfboom beschaduw'd,
 590 Juichen, dat zij den last en de hette des dags niet meer draagen!
 En Johannes begon: Koom, laten wij deezen verschijnen!
 Doch Elifa hernam: Wien wilt gij verschijnen? den Heer van

Alle die velden? of van den smallen klippigen akker?

J. Beiden. E. En ik, hervattede Elifa, verschijn maar aan Jofes,

595 Hem, wiens koorn de keifteen verdrukt in den hobbligen akker.

J. Wordt Ananias een Christen? dat vraag ik u, dierbaare Elifa.

E. Ja, dat wordt hij! J. Welään, wij zullen den Christen verschijnen!

Denkt hij al minder wel, zoo behoeft hij meer onze leiding

Nog, dan Jofes. E. Ik zag: Hij wierdt gewoogen! en zag ook

600 Zijne Weegschaal ontzagchelijk rijzen. Wij zouden zijn Oordeel

Hem verzaaren, tot grootere gramfchap des Heeren hem worden,

Op den dag der fchrijvende hand, indien wij verfcheenen!

J. Zouden wij hem niet redden? vroeg zacht aan Elifa Johannes.

E. Koom dan, fprak Elifa, en laat ons den Christen verschijnen;

605 Echter niet als Verreeznen des Heeren. Zij zweefden naar Salem.

Ananias, en Jofes, en hunne Verzelster begaven

Ook zich naar Salem te rug. Hier zagen zij digt bij den Tempel

Eenen Blinden, en Lammen, in ftille treurigheid zitten.

En de Armen fpraken hen aan, wel droevig en smeekend,

610 Maar met geen woest geweld: met waardigheid in hunne bede.

Minzaam gaf Jofes; de linkerhand wist niets van de gifte.

Ananias gaf meer, en evenwel minder. Het mindre

Wierp hij nog daarënboven met wrevel den lijdenden Armen

Voor de voeten. Zij gingen voorbij. Nu ziet gij, zoo zeide

615 Tot den Lammen de Blinde, dat hij de Verfchijning niet waard is.

En de grootfte van hun, die door Vrouwen gebaarde zijn, de grootfte,

Daar

Daar hij het meeste Menschen-gevoel had, zweeg op Elifa's
 Woord! Nu had hij volëindigd het Oordeel des schriklijken Zwijgens,
 En hij sprak tot Elifa: Gij zaagt hem weegen! wat zaagt gij?

620 E. Christenen zag ik vergaderd, en onder de Christenen Cephas.

Ieder der Hemel-naadrende schaare verkocht zijne have,
 Gaf ze tot aller gebruik. En Joses was één van dezelve.
 Juist dien akker, dien wij aanschouwden, verkocht hij, en leide
 Aan der Apostelen voeten het zilver. Ook kwam Ananias,

625 Maar hij bracht niet alles. En Cephas zei' tot den valschen:

Waaröm heeft de Satan uw hart vervuld, Ananias,
 Om den Geeste Godes te liegen, en iets van het zilver
 Van den akker te neemen? Hij was immers d'uwe, en gij had hem
 Kunnen behouden; ook 't zilver des akkers daarna. Hoe verftoutte
 630 Dus zich uw hart? Gij hebt niet Menschen, maar Gode geloogen!

Als Ananias van Petrus de donderwoorden gehoord had,
 Stortte hij neder, en stierf; en schrik overviel ze, die 't zagen.
 Jonglingen namen hem op, en droegen hem heen ter begraaving.
 Weinige uren daarna, kwam zijne Huisvrouw Saphira,

635 En zij had niet gehoord van het geen eerst even gebeurd was.

Petrus vroeg haar: Hebt gij zoo veel voor den akker bekomen?
 Ja, zoo veel! hervattede zij. Toen zeide haar Cephas:
 Waaröm hebt g' u verbonden, om 's Heeren Geest te verzoeken?
 Ziet, de voeten der geen, die uw Man ter aarde bestelden,

640 Zijn voor de deur, en bereid om ook u ten grave te draagen.

- Stervende zonk zij voor Cephass neêr. De Jonglingen kwamen,
 Vonden haar dood, en droegen haar weg, om bij Ananias
 Haar te begraaven. En vrees kwam over de gantsche Gemeente,
 En over al wie de daad der strenge gerechtigheid hoorde.
- 645 Jofes had zich thans van de Reisgenooten gescheiden.
 En hij ijldte terug naar zijne wooning. Johannes
 Kwam, onder 't gaan, hem tegen. Jh. Waar heen voert, Jofes, de weg u?
 J. Van de Jordaan, van mijn koorn. Daar heb ik akkren. Zij traden
 Met deeze woorden in 't huis. En aan des komenden Vaders
- 650 Hals en armen hingen de Kindren. J. Koom, zegen de mijnen!
 Badt de Vader den Vreemdling, en bracht hem de vrolijke Jongskens.
 Deeze keerde met eene verhevenheid zich tot de Jongskens,
 Die met verbaazing het hart des ernstigen Vaders vervulde.
 Jh. Kindren van Jofes, weest ook Getuigen des Heeren! Uw akker
- 655 Zal u voortaan nog minder schooven des oogsts doen genieten!
 J. Zal de Heere mij dan verlaaten? die Weezen verlaaten?
 Jh. Dat is verre van God, die meer dan het sterflijke leven
 Slechts onderhoudt. Hij geeft, en neemt van het Aardsche! maar neemt niet
 Weg van het eeuwige deel. De Dooper sprak 't, en geduurig
- 660 Wierdt zijn aanschouwen verhevener. Jofes had blikken, als deeze,
 Nooit nog gezien; hij had nog nooit eene stemme vernomen,
 Die van God met die plegtigheid sprak. Hij hoorde hem zwijgend
 Spreeken. En Johannes begon nu op nieuw zijne rede:
 Hij, gij kende hem immers? hij, aan wiens voeten Maria,

665 Lazarus Zuster, het beste deel, de Eeuwigheid, uitkoos!
 Die Jäirus Dochter, zij sliep in den dood! hij, die Naïns
 Dooden Jongling, daarna der eeuwigheid-kiezende Zuster
 Hemelschen Broeder verwekte, die is nu zelf van den doode
 Opgereezen! Ik ben zijn Getuige! Gij zult zijn Getuige
 670 Ook haast worden! Hij sprak 't met verhevenheid, welke thans aanving
 Tot de Verheerlijking op te klimmen. Ik was zijn Getuige
 Reeds, toen hij daalde in den Stroom, toen de Geest op hem daalde uit den Hemel!
 Toen de stemme des Vaders van hem in de wolken weêrgalmde!
 En hij sprak deeze woorden met zulk een hemelsch gelaar, dat
 675 Tot de Verheerlijking hem slechts een korte stap nog terug bleef.
 IJlend keerde hij om, en ging, en er kwamen bij 't heengaan
 Flikkringen van hem, die bleeker wierden, verminderden, en in
 Scheemring als wegzwommen. Ziet, nu was de Verschijning verdweenen.
 Vader, het weerlichtte! riepen de Jongskens. Er zonk langs de trappen
 680 Schemering neêr! Maar waar is de Man, met wien gij in huis kwaamt?
 En de vijfde na u, gij morgen van Christus Verrijzing,
 Klom, als vermelder des heldersten dags, nu boven de heuven
 Juda's roodächtig op, toen Portia met hem ontwaakte,
 Meer van droomen, dan wel van slaap. Zij ging naar de vroege
 685 Reuken der bloemen om laag; doch genoot haaren freelenden geur niet.
 Weder een' morgen beleefd, een' dag der Aarde! Doch somber
 Is 't mij nog steeds in de Ziel, nog altoos nacht; er ontwaakt daar,
 Geever des levens, geen dag! ik droom nog steeds in het Donkre,

Ligge en smachte om u te erkennen, en dien te erkennen,
 690 Dien wij in zijne grafsteê niet vinden. Ach als nu de laatste
 Mijner Zonnen eens kooft, zal het dan ook nog nacht binnen in mij
 Zijn? en eerst dag, als in d'Oceaan deeze Zonne zich neêr laat?
 Of misfchien wel nog fomberer nacht? Het Volk der Verkiezing
 Noemt den weg naar het graf, waar voor zij zelven ontroeren,
 695 Eenen weg door een donkre vallei. Zoo draagen dan allen
 Hunne lasten, die God verlicht, en die God aan hen zelven
 Overlaat? Laat m' evenwel aan mij zelve niet over, verlicht mij!
 Schrikken des doods verfchrikken mij niet, zo uw klaarheid mij toelicht.
 Nij gij rots in de Zee, de diepe Zee van het twijfflen,
 700 Gij gedachte: De wille gefchiede van 't eerste der Wezens!
 Wees mij beängftigde ook thans, 't geen gij dikwijls reeds waart, eene toevlucht!
 Al te verlangende Ziel, wordt dan ftill! Vervrolijkt mij, geuren,
 En gij verwen der Lente! Maar immers lacht ook de Lente
 Naast de grafsteê van Hem, die veelligt niet meer onder de Dooden
 705 Sluimert. O wat vertoef ik dan, om mij daar te ververfchen,
 Waar mij iemand, die vraagen kooft doen, of die hem beweent, van
 Verre misfchien wel wat flikkring vertoont. Zoo denkt zij, en wenkt, dat
 z' Op een' afftand gevolgd zoude worden. Reeds ging zij naar 't graf heen
 Uit de getorende Stad. Naar den rotssteen zagen haar fpoedig
 710 Rachel en Jémina kooft, de Dochteren des doorbeproofden,
 En des wedergezegenden Jobs. De Zaligen fpraken
 Dus met elkander: J. Zij kooft, op welke wij wachteden, Rachel,

Die zich uit haaren donkeren nacht naar den Hemel om hoog werkt!
 Laaten wij haar geleiden. Uw Engel, Portia, zag haar
 715 Menschen worden, als wij, twee Pellegriminnen van 't Paaschfeest,
 Griekfche fcheenen zij nu, die van een der Eilanden over
 Waren gestoken, van één van des Archipelagus Kindren.
 En zij kwamen nader, met ligte flaven, en purper
 Vlocht haare rustende lokken. Zij gingen stil de Romeinsche,
 720 En verdiept in gedachten voorbij. Maar Portia keerde
 Zich naar haar om, en sprak: Vertoeft, indien gij het doen kunt,
 Pellegriminnen. Gij dooldet om deeze graffte al peinzend.
 Kendet gij hem, dien zij nog voor weinige dagen bedekte?
 R. Gij, die ons vraagt, wie zijt gij? Gij schijnt mij geen Israëlietsche.
 725 Zijt gij van 't Capitoool, den schriklijksten berg van de zeevnen,
 Eene der Heerscheresfen, laat dan van ons af, o Romeinsche, en
 Spot met ons niet! P. Met hem moet de Hooge in de Hemelen spotten,
 Welke zich onderwindt te spotten met vroomheid en onschuld!
 Kent mij beter! Ik ben wel Pilatus Huisvrouw, maar echter
 730 Zoude ik mij diep verlaagd zien, indien 'k tot dat spotten in staat was.
 Zijt gij niet, om 't aanbidden, van verre Zeeën gekomen?
 En ik zoude met kruipenden spot de Godvrucht beloonen?
 Spreekt met mij, op dat gij mij kent. Dit graf van den Dooden,
 Boven alle uwe denkbeelden is het mij dierbaar en heilig!
 735 Kwam het gerucht reeds tot u, dat hij, dien 't bedekte, uit den doode
 Opgestaan zij? J. Gij denkt, zeide Jémina haar, over Jesus

Zoo, gelijk w' er nog nooit onder hen, die aan Goden gelooven,
Aantreffen! en gij verdient, dat wij met d'eenvoudigste oprechtheid
Tot u spreken, en stil dan afwachten hoe gij 't beoordeelt.

740 Meer nog dan enkel gerucht kwam tot ons, en mijn Gezellinne

Hier heeft eene der Vroomen gezien; die was hij verscheenen.

P. Spreek, o gelukkige, welke de nog gelukkiger Vroome,

Zijn begenadigde, zaagt. Is zij nog in dit leven der rampen?

Heeft hij ze niet met zich mede in het betere leven genomen?

745 R. Magdalena Maria, zoo heet de begunstigde Vrouwe,

Leeft nog hier. Zij zocht hem vergeefs in de opene grafsteê,

Doolde, en weende, en zag den Hovenier, zoo 't haar toefcheen;

Want de wordende Morgenscheemring bedekte de boomen.

Maar hoe kan ik de blijde schrikken der Vroome beschrijven?

750 Ziet, hij keerde zich om, en noemde met hemelsche stemme

Haar bij haaren naam, met zijne stemme: Maria!

Neder zonk zij ter aarde, en beefde hem toe: Rabbouni!

Lag, en hieldt met traanen, en kuste des Godlijken voeten;

En hij gaf haar bevelen. P. Houdt op, of de blijdschap wordt anders

755 Voor mij op eens te groot, en ik moet bezwijken! J. Gij ziet het,

Rachel, zij heeft, houdt op! P. Is dat uw naam, mijne dierbre?

Rachel, zoo heet gij? Wat hebt ge, o Rachel, mijn smerten verminderd!

Ach verscheenen! haar bij haar naam Maria genoemd, deeze

Uitverkoorne des heils, en met zijn hemelsche stemme!

760 Wie gevoelt het haar na, hoe hij haar zalig gemaakt heeft!

Brengt

Brengt ze mij hier, op dat ik mijn afgemat hoofd uit de droefheid
 Tot haar om hoog verheff', en dat ik haar weenend bewondre!
 Weenend! want van die fonteine der rust, die over haar stroomde,
 Zal mij geen druppel verkoelen! Tot Abrahams nazaat behoort ik,
 765 Ik Romeinsche Heidinne immers niet, veel min tot die dierbren
 Onder Jerusalems Dochtren, aan wien d' Overwinnaar, de groote
 Overwinnaar des doods! verschijnt. Om wat rede beloont hem
 Geen Triumph? geen verheven Triumph, die Jerusaleem galmen
 Doel en waarvan de Sion, en 's Tempels verwulffelen daavren!
 770 Waaröm draagt men niet voor hem heen de beelden der Vaadren?
 Gantsch Judæa op gouden staven, de beeldtenis Abrams,
 Daniëls, Jobs, en Mose's, en d'uwe, gij moedigste Jongling,
 Welke ter aarde den Reus, van den nek der zijnen het juk wierp?
 Waaröm weent hem niet na, wie lam was, en gaat? wie doof was,
 775 Blind was, en hoort, en ziet? den Wonderdaader, wie dood was,
 En nu leeft? zoo dat nooit een Triumph, als de zijne, gezien zij!
 Geen, die trotsch d'overwinnende heuvelen omtrok, den Laurkrans
 In 't Capitolium dan bij Jupiters donderen neêrlei!
 Doch waar verlies ik mij heen? Zijn Rijk, ik vernam 't immers zelve,
 780 Is niet van deeze Waereld. Verloogchend aan zwellende wenschen
 Naar Triumphen, als die, die Bloedvergietren beloonden,
 Hief zij zich op naar verhevener hoogten, en zweeg in bepeinzing
 Van een Rijk der toekomende Waereld. Jémina, toen zij
 Haar in deeze beschouwing verdiept, met de heldere trekken

785 Zag van blijmoedigen ernst, vergat in haare verrukking
 Schier, dat zij bij eene Sterflijke nog in een sterflijk omkleedfel
 Stond, daar de schoonheid des avondroods op de wangen haar straalde,
 En zijn lach in haar oog. Doch toen zich Portia keerde,
 En haar begon te zien, verliet haar de fikkring; zij wierdt weer
 790 Ras eene Pellegrimmin, en leunde rustebehoevend
 Op haaren schraagenden staf. Evenwel liet de vreugde, waaruit zij
 In de vermoeidheid zank, in Portia's edele ziele
 Eene verbaazing te rug, die haar het vraagen belette,
 Zachte verbaazing, en fiddren, diepzinnigheid, fchielijker aadmen;
 795 En zij verftomde nog steeds. J. Wat vreugde gaf mij uw peinzing
 Over het Rijk der toekomstige Waereld, en dat de Triumphen
 Deezér Aard' u te klein voor den Heer der Heerlijkheid fcheenen!
 Gij, die niet meer treurig, niet meer een spel der verdooling
 Zijn moest, die blijde moest zijn, om dat wij u zeggen, dat Jefus
 800 Opgeftaan is! en dat de Getuigen u zelve misfchien wel,
 Dat zij den Heer des doods gezien hebben, zullen vermelden!
 Jémina fprak het, en zag haar met fchittrenden glimlach in 't aanschijn.
 P. Mij? Zoo ademde Portia zacht met stillere ftemme.
 J. Twijffelen, wijkt van haar! Der Eeuwigheden Beheerfcher,
 805 Welke van den beginne het Rijk der Hemelen zaligt,
 Zij uw God! hij, die u gefchapen heeft, zij uw Ontfermer!
 Want gij braakt mij het hart, Jehovah zij uw Ontfermer!
 Traanen ftorteden van haar neêr, dat de ftemme haar ftierf, toen

Op haar voorhoofd d'Onsterflijke zeegnend de handen liet rusten.

810 Toen de stemme ten laatsten terug kwam in Portia, sprak zij:

Leidt mij, wie gij ook zijt, een begenadigde Stervling,

Of wel eene der Hemellingen, die Menschen verschijnen,

Leidt mij, wat moet ik doen? O voer mij, voer mij naar God heen!

R. Portia, hoorde gij reeds, dat er Dooden met Jesus verreezen?

815 Vroeg haar Rachel bedaard, met snellere stem de Heidinne:

Ach wat hebt gij gezegd? Verreezen er Dooden met Jesus?

R. Ja er begint zich een maar' te doen hooren, dat er met Jesus

Dooden het graf verlieten, en aan de Vroomen verschijnen,

Welke den Godlijken minden. P. O laat mij aan mijne verbaazing

820 Mij ontrukken; ik moet mij bedenken! Te groote verrukking

Duizelt rondom mij! Verreezen is hij? verreezen ook Dooden?

Hij en zij verschijnen? O dag des levens, waarop ik

Deeze wonderen Gods verneeme! R. Wij zullen u leiden,

Portia. Zoek ze niet op, die Christus aanschouwen, gij zoudt ze

825 Tog niet vinden. Hij zal, die hij u zenden wil, zenden,

Om van hem te getuigen! In Galilæa verschijnt hij

Meerderen nog, dan aan d'eerste Getuigen; in Salem aan hen slechts.

Deeze geheiligde Eerslingen zullen alom over d'Aarde,

't Geen hij gedaan en geleerd heeft, vermelden; zij zullen 't getuignis

830 Juichende met hun bloed verzeeglen, en 't eeuwige loon dan

Van hunne trouw voor den Zetel des grooten Belooners ontvangen!

Spoedt u naar Galilæa. Indien gij hem zelv' al niet zien mocht;

Zal hij er tog van hun, die hij begenadigde, u zenden!

En nu moeten wij u (haar glimlach was liefde) verlaten.

835 P. Ik bezweer u bij God, die ook mij begenadigde, blijft nog,

Ach verlaat mij nog niet, en zegt, o zegt mij: Wie zijt gij?

Ja, een voorgevoel wel, als ik nooit er een had, doet mij rillen;

't Heft mij om hoog, en omgeeft mij met flikkring van 't blijfste vermoeden,

Dat gij Onsterflijken zijt! edoch, ach zegt mij het zelve,

840 Dat gij het zijt, op dat er in mij ook geen wolkje meer blijve,

't Welk den wordenden dag in mijne ziele verduiftre.

God beloone er u voor, met zijnes Hemels gewisheid!

En zij zagen van vreugde op elkaar, en bleeven. Wij zullen

U leeren bidden! en knielden met haar aan het graf des Verrezenen.

845 Onze Vader hoog in den Hemel, men heilige uw naam! uw

Rijke kome! Uw wille geschiede in den Hemel, geschiede

Hier op Aarde! Vergun ons heden ons dagelijksch voedsel.

Even gelijk w' onzen schuldenaaren vergeeven, vergeef ook

Onze schulden! en leidt ons in geen verzoeking; verlos van 't

850 Kwaade ons! Het Rijk is uwe, en de Kracht, en de Heerlijkheid! Amen.

Toen zij eindigden, en: Uw is de Heerlijkheid! riepen,

En zij hemelwaards heen de uitgebreide armen verhieven,

Kleededen zij zich spoedig in glans, en ontzweefden de graffteê

Vlug in de schaduw der boomen. Zij zagen met minzaam glimlach

855 Dikwijls naar Portia om, door de spraaklooze vreugd der Heidinne

Zelven met blijdschap vervuld. Zij bleef nog knielen, en strekte,

Buiten staat om zich op te richten, naar beiden den arm uit.
 Jémina was, en op 't laatst ook Rachel verdweenen. Van d'oogen
 Portia's vloeide de vreugd nu langs de roodere wangen,
 860 En zij rees op, zoo ligt als een blad, waar op d'adem der lucht blaast.
 Vader, het Rijk is uwe, en de Kracht, en de Heerlijkheid! Amen!
 Biddende ijde zij dus naar de poorten Jerusalems neder.
 Eene der diepzaammoedige en al te gevoelige Zielen,
 Welke, van 't goede, dat zij genooten, rasfe Vergeeters,
 865 En Vergrooters, ja Schepperen zelfs wel eens der ellende,
 Haar slechts ontdekken, in haar met wroetenden ernst zich verdiepen,
 Beër had van de Menschen zich afgescheiden, en leefde in
 d'Eenzaamheid. Even gelijk de blijmoedig werkzaame gaarne
 Met den komenden dag ontwaakt, zoo vloodt hij de fluimring
 870 Gaarne om Midder-nacht. Aan den verren ingang der hutte
 Onderhieldt hij wat flikkring, als lampen in graven der Dooden.
 En nu had hij zijn brood|gegeten, zijn water gedronken,
 Zich tot het wroeten gesterkt! Zink dan, verbrijzelde Ziele,
 Weér in die laagte neder, waarin gij zoo vaak reeds geweest zijt!
 875 Moet er d'ellende niet zijn? moeten haar niet sommigen draagen?
 Ja, zij moet er zijn, want zij is er! en zouden de Heemlen
 Haar niet draagen, zoo wij het niet deden? Hier ligt haar bestemming,
 Of zij zou er niet zijn! Maar waaröm? Dit beäntwoordt mij niemand,
 Hoe ik ook vraage, in den Hemel, noch hier; en dus ook verdwijnt mij
 880 Weder de troost, dat z'er zijn moet! Edoch bij den wanklenden troost mag

Mijn beladen hart tog worstelen om dit antwoord:

Waaröm leest zij zich eenige Menschen uit, die zij aantast

Als met eene ijzeren vuist, zij rukt z'uit den stroom uit, en treft ze

Met vergruizende armen? mij met vergruizende armen?

885 Wierd ik niet blind geboren, en leefde zoo lang als een blinde?

Ja, hij gaf wel den dag aan mijne oogen, ook aan mijne Ziele

Eenige scheinring van zich; maar tot nacht is deeze geworden,

Want hij is dood! ontfaglijke nacht! Wat helpt mij der oogen

Korte dag, daar de Ziel mij nog in duisterer strecken

890 Zweeft, dan de Doods-vallei? Gij blindheid der oogen, o keer slechts,

Keer slechts weder! Ik kan mij tog over 't aanschouwen der Schepping

Niet meer verheugen, noch over den straal, die de bloeme van Saron,

En Gods Ceder bezielt! De avondschemering doet mij

Niet meer in een gevoel mij verliezen, zoo zacht als zij zelve.

895 Zulk een ben ik geworden, schoon uit de sombere grafsteê

Mijner blindheid gewekt? Ja zulk een, zulk een geworden!

Want omgeeven met nacht is mijne veel blindere Ziel nog,

Dan mijn oog is geweest! Want ach, gij Englen! (Gij hebt het

Ons te danken, dat wij, niet gijlieden, d'Onzaligen wierden!)

900 Want, gij Englen! is Hij niet dood? Vermoeid tradt een Grijsaard

Bij den klaager binnen. G. Geef mij, o Beör, den beker.

Ik ben ouder dan gij, en leed veel grootere rampen!

B. Grootere rampen, dan ik? Gij zijt slechts ouder. Daar neem mijn?

Beker voor u. Ik kan naar de bron nog gemaklijker bukken.

905 G. Hebt

905 G. Hebt gij ook spijs voor mij, om den wanklenden Ouden te laaven?

B. Neem het kruim, en eet. G. Gij zijt, het verblijdt mij, o Beör,
Jegens andren niet hard; slechts tegen u zelven verhart g'u

't Harte, en wilt u niet troosten! Om tog geen' troost te genieten,

Hier op peinst uw verstand, hier worstelt uw hart om. Ik ken u,

910 Beör, ik heb u gezien, toen gij 't eerst de Schepping aanschouwde.

B. Zo gij mij kent, zoo kent gij 't zwaarmoedigste Mensch dat er leeft! ja

Zoo veel zwaarmoediger nog, hoe meer mij de kracht is geweigerd,

Om te beheerschen in mij, 't geen mij tot de treurigheid heen rukt.

Beeldt u echter niet in, dat het mij aan treurstof ontbreeke.

915 Zelfs den vrolijksten zoude een ellende, als de mijne, ter aarde

Storten! Was ik niet blind van mijn wording af aan, door den besten

Leestijd heen? Ben ik niet aan doorzicht nog blinder? Bevat ik

Dan dien grooten Godlijken Man, die, om wondren te werken,

Uit de Hemelen kwam? Zal zijn dood mijne kunde vermeerdren?

920 Weet gij nu een ellende als de mijne? en moeten niet zij, die

Steeds ellendig waren, ook vreezen 't geduurig te blijven?

Kondigt geen onöphoudend verdriet toekomstend verdriet aan?

Ach en straft de Rechtvaardige niet mijne zonde nog meer dan

Die van andren? Ik vloek den dag niet mijner geboorte;

925 Maar ik wenschte schier niet te zijn! Hier eindigde Beör.

G. Heeft hij u niet op eens, toen gij het het minste gehoopt had,

't Voorhof van zijnen Hemel, de heerlijke Waereld, geöpend?

Haare volheid van zegen, door zijne Zonne bescheenen?

Had gij toen geene vreugde, gelijk er een Altoos-ziende
 930 Nooit ondervondt! En ontfloot hij voor u in de volgende Waereld
 Toen geenen blik, toen hij zich den Zoon des Eeuwigen noemde?
 Beör, was dit dan ook ellende? ook straffe der zonde?
 Deeze vergeldt hij aan u niet meer dan aan andren. Maar Jefus
 Wilde de heerlijkheid Gods, gij uit rampen gezaligde, straalend
 935 Aan u openbaaren. Gij waart reeds vóór uw geboorte
 Tot haar Getuige verkooren. Zoo was God uwer indachtig!
 Beör riep: Gij vervoert mij in nieuwe diepten des wroetens!
 Laat mij! 't is diep genoeg, daar waar ik ligge! mijn Afgrond
 Diep genoeg! Ha, al waart gij een Engel des Heeren, en spraakt, zoo
 940 Als gij spreekt: nog vroeg ik u: Hoe gij, 't geen God in 't geheimste
 Zijner Verborgenschap doet, kondt weeten, hoe zeer ook onsterflijk!
 Want bedenk tog eens iets, 't geen verder uit den gezichts-kring
 Aller navorsching ligt, 't geen meer den Heerscher verbergt, dan
 Dit: Ellende te maaken, om heerlijk door deeze te worden!
 945 En hoe weet dan gij het, gij Sterflijke, dat het Gods raadslag
 Zij, om aldus te handlen? Indien een Engel 't mij zeide,
 Zoude ik 't gelooven: hij zie echter neër in d'ontfaglijke diepte!
 Zelfs zou een Engel 't mij vruchteloos zeggen. De Grijzäard hervatte:
 Is er dan, Twijfflaar, geen eeuwig loon? en zijn er geen trappen
 950 Van dit eeuwige loon, die om hoog in de Heemlen der Heemlen
 Klimmen? en kan dan God den Man niet beloonen, dien Hij om
 Zijnentwille bedroefde? ook dien d' onüitputlijke Geever

Aller

Aller zaligheid niet beloonen? Gij staat aan de kust; een
Enkel drupje der Zee kan, o stof, u met volheid beërsten!

955 B. Ziet, gij verkwikt mij het hart, eerwaardige Oude. Doch als ook
God zoo handelt; hoe durf ik zoo hoog van mij denken, als of ik
Een dier gelukkigen was, die God met ellende belaadt, om
Zich te verheerlijken! hen met eeuwig loon te beloonen!

G. Eén van deezen zijt gij! Dat weet ik. Met overtuiging
960 Zult ook gij het nu spoedig ervaaren. Want in uwe ziele
Wordt het, wees blijde, haast dag! Ik zie reeds van verre 't geflikker
Van het Morgen-purper des schoonen helderen dags. Maar
Laaten wij, eer hij koomt, God bidden, op dat deeze Godsdag
Biddend u vinde. Zij zonken neêr, en knielden op d'aarde,

965 Job een weinig vooruit; en Beör stamelde weenend:

Heere, God! barmhartig, genadig, ben ik de verkoorne
Tot ellende, op dat g'over mij u nog meer zoudt ontfermen:
Zoo verhef ik met dank mijn hoofd, met dank naar den Hemel,
Dat gij blindheid aan 't oog, en aan de zwaarmoedige Ziele

970 Nacht hebt gegeven, Ontfermer, met eeuwigen dank! Want voor eeuwig
Zal mijn gejuich weërgalmen, dat God, dat zich God zoo ontfermde!
Wachter der Menschē, is nu de nacht der Ziele haast over?
Hoop, o gij nieuwe hoop, die 't hart naar den Hemel om hoog heft,
U ontvang ik van boven! Gepreezen, Vader, gepreezen

975 Zij uw heerlijke naam, d'Ontferming des Gods van Genade,
Deeze Moeder van 't hulplooze Kind! En indien zich de Vrouw ook

Over den Zoon niet ontfermde; zal God zich echter ontfermen!
 Heere, God! barmhartig, genadig, gepreezen voor eeuwig
 Zij uw heerlijke naam, om dat gij mij van de geboorte af
 980 Last gaaft blind te worden! om dat gij mij volheid van lijden
 Gaaft, en traanen! om dat g'uwe Godsbodinne, d'ellende,
 Als Leeraares mij toezondt! zwaarmoedigheid in deeze Ziel, en
 Twijffeling zondt: op dat ik, hoe sterk ik uw hulpe behoeve,
 Diep in mijn leven in, in mijn binnenst bestaan, zoude voelen!
 985 Moet ik dan echter ook u niet danken, Gezant van Jehovah,
 Helper in Juda? Edoch (hier wierdt de stemme hem zwakker)
 Hij is dood! Hij leeft! riep met het afgewend hoofd, en
 Met het straalend aangezicht, Job, hij leeft! en met haaste
 Stond hij op, geheel Heerlijkheid van het hemelsche leven.
 990 Ziet, hij is niet dood meer, hij leeft! en één der Getuigen,
 Dat hij leeft! ben ik, dien hij uit den doode verwekt heeft,
 Job. Ik leed, nu gelooft gij mij tog? veel grootere rampen,
 Dan de uwen: edoch hoe ontfermde hij ook over mij zich!
 Beör wilde de handen naar boven vouwen, maar kon niet.
 995 Even als Mofe de handen ten dage des strijds naar den Hemel
 Wierden gehouden; gezonken, brachten zij dood! maar het leven!
 Opgeheven: zoo hieldt ze hem Job. Nu fcheidde hij juichend
 Van den verbaazenden, welke hem bleek en spraakeloos aanzag.
 J. Ziet de Doode, die eeuwig leeft, en nu spoedig naar boven
 1000 Vaart, in de hoogte der hoogten (zijn fchittrende rechterhand wees met

Plegtigheid opwaards) hij zelf heeft het over u uitgesproken:

Niet de blinde, noch zij die hem baarde, noch hij die hem teelde,

Hebben gezondigd! Hij is een Getuige der Heerlijkheid Godes!

Dus verliet hij Beör, die 't afscheid nauwelijks uithieldt.

1005 Mofes en Abraham zweefden bij 't hooge Tempel-verwulffel,

Zagen neêr op de Vierdren van 't Feest, en vorschten betrachtend,

Of zij er één' bespeurden, die hunne Verschijningen waard was;

En zij zochten lang te vergeefs. z' Aanschouwen ten laatsten

Tegen één' der met loof omwondene pijlers een' Jongling

1010 Staan, vol ernst, en vol van diepāanbiddenden aandacht.

Vuur stroomde neêr uit elk zijner blikken, geheiligd aan Hem, wiens

Grooten naam de verheven Bazuin door de Zaalē deed galmen,

Zij, eene Gezellinne des Strijds, des Triumphs en der Hallels.

Zachter wierden zijn oogen, en glinstrend van wordende traanen,

1015 Als haar donder zweeg, en nu met lieflijk gelispel

Korahs Gittih weêrklonk, en de Harp, de Speelnoote Davids,

En de stem van den Mensch, boven alle metaalen en snaaren

Onūitputlijk, de machtigste Heerscheresse over harten.

En zoo klonk het om hoog in den Hemelwaards rijzenden Tempel:

1020 Op de heilige bergen is zij, de sterke, gegrondvest!

Sions poorten, veel meer dan alle wooningen Jacobs,

Mint ze de Heere! In u, gij Stad des Almachtigen, worden

Heerlijke dingen verkondigd! verkondigd heerlijke dingen!

Met den ernst van aanhoudenden aandacht, verheven naar Hem, die

1025 Alles schenkt, naar Hem, die eeuwig leeft en gezag voert,
 Knielde Saulus. En, uit de groote gedrongne bijëenkoms,
 Koozen hem Mofes en Abraham uit, om hem te verfchijnen.
 Toen het Jubelen zweeg, en de Vierdren van 't Feest uit elkander
 Stroomden, zoo zweefden zij beiden hem na, om hem te verzellen.
 1030 Maat van Thabors bewolkte spits, kwam, met ftraalende snelheid,
 Gabriël neër; zijne vlugt bereikte spoedig hun zweeven.
 G. Vaadren, verfchijnt hem niet; de Heer wil hem zelve verfchijnen!
 M. Bode Gods! wie is de verheven Sterveling, dien wij
 Niet verfchijnen mogen, dien Jefus zelf wil verfchijnen?
 1035 G. Ginds aanschouwt gij Damascus. Hij ijlt naar deeze landsdowen,
 Uw ontvlamde Vervolger, Gemeente des Heeren. Hij woedt, hij
 Zamelt fchaaren rondöm zich. Zij woeden, als hij, en vermoorden!
 Plotfeling omftraalt hem een licht uit den Hemel; ter aarde
 Valt hij neder, en hoort in de hooge wolke de ftemme:
 1040 Saul, wat vervolgt gij mij, Saul? Nu roept hij naar boven:
 Heere, wie zijt gij? en reeds hervat de fchriklijke ftemme:
 Ik ben Jefus, dien gij vervolgt! Het zal u niet ligt zijn,
 Tegen den prikkel de verfe te ftaan. Al fiddrende vraagt hij:
 Heere, wat wilt gij, dat ik zal doen? De hemelfche Wekker,
 1045 Jefus, die aan de rechterhand des eeuwigen Vaders
 Zit, geeft hem bevelen. Hoe zeer van blindheid geflagen,
 Doet hij ze. Zijn Genooten, die nevens hem fiddren, geleiden
 Hem naar Damascus tot den Propheet. Een vat der Verkiezing

Is hij den Heere! Verkondigen moet hij den naam des Verlosfers
 1050 Voor de Heidnen, en hunne Beheerschers, en Israëls Zoonen!
 Toonen zal hem de Heere, hoe veel hij om zijnent wille
 Lijden moet! Hij ontvangt den Heiligen Geest, en de blindheid
 Wijkt. Nu wordt hij gedoopt, en predikt den naam des Verlosfers:
 Dat hij de Zoon des Eeuwigen is, de doode Mesfias,
 1055 De verreezen, verheerlijkte, en opgevaaren Mesfias!
 Gabriël zweeg; en Abraham riep met gevouwene handen:
 Dat gij de Volëindiger zijt van der Waerelden aanvang!
 Dat zich alle knieën in uwen naam zullen buigen
 In den Hemel, en op de Aarde, en onder de Aarde!
 1060 Alle tonge belijden, van d'Eerften af aan bij Gods zetel,
 Tot op den laatsten bij 't graf: Dat gij tot de eere des Vaders,
 Heere! gij Eeniggeboorne ter Heerlijkheid, zijt, Halleluja!
 En zij zweegen lang van innige vreugd. Op het laatst sprak
 Mofes, en wijdde den ernstigen Jongling: De liefde van Christus
 1065 En de liefde der Broederen dringe u! Wees toegerust, om de
 Hoogtens neder te storten, die tegen den Heer zich verheffen!
 Predik met Menschen-taal hem, en predik met Engelen-taal hem.
 Maar bezit de liefde tevens, de liefde tot Christus,
 Die den Geliefden verkiest boven d'enge, de duistere kennis,
 1070 En de liefde der Broedren, die minzaam, lankmoedig, en vriendlijk,
 Niet afgunstig, ligtvaardiglijk handelt, die hoogmoed niet opblaast,
 Die geen gramschap ontfiert, die nooit zich zelve het eerst zoekt!

Niet verbitterd kan worden, geen kwaad den Broederen toedenkt;
 In d'ongerechtigheid niet zich verblijdt, zich verblijdt in de waarheid!
 1075 Alle dingen bedekt zij, gelooft zij, hoopt zij, verdraagt zij!
 Zonder vermoeid te worden! zij duurt tot in 't eeuwige leven!
 Deeze liefde, gij Jongstgeborene van de Genade
 Onder de Godsgezanten, dien Jesus zelve verschijnt! zij
 d'Uwe! want die gij lief hebt, zijn leden der groote Gemeente,
 1080 En de groote Gemeente is zonder vlekken en rimplen,
 Is des Bruidegoms Bruid, en in zijnen bloede gewasfchen,
 't Bloed, dat luider dan Abels bloed, en om geene wraak roept!
 Luider, dan der Cherubim Schaar, de Bazuin en de Donder
 Riepen van Sinaï schriklijk omheind; en dat om geen vloek roept!
 1085 Achter Stephanus ging, verzeld van zulk eene wijding,
 Saulus neder. De Heiligen zweefden heenen naar Thabor.
 Simeons Broeder, Elkánan, met hem zijn jeugdige Leidsman,
 Hadden zich op dien treurigen avond, waaröp zij 't veröuderd,
 Stille, bemoschte graf verlieten, naar Samma begeeven.
 1090 Samma hielt hen bij zich door zachte overreeding, een gulle
 Vriendlijke Gastheer, hoewel veel smert zijne Ziele bewolkte,
 Thans die nieuwe: dat Christus dood was, en niemand de tijding
 Nog van zijn Ontwaaken bevestigde. Elkánan en Boa,
 Gij ook, Joël, klaagden hier over. Zij konden de Jongren
 1095 Diens, die gezegd wierdt te leeven, niet vinden. Zij zaten in Joëls
 Geurend priëel, 't geen zijn Vader hem in den hof had gegeven.

Slechts de wandlende Maan was, zoo zij geloofden, de hoorster
 Hunner klachten; edoch op eene zilveren wolke,
 Welke haar even bedekt, verzaamlen zich andere Hoorders,
 1100 Andre Getuigen, wanneer hun gesprek verftomt in de fmerte:
 Simeon en Benóni, en gij volëindigde Vroome,
 Lazarus Zuster, Maria. B. Nu kan ik niet langer mij houden!
 Moet mij aan mijn' Vader, en aan mijn' Broeder ontdekken!
 Simeon, zeg het zelf, ach zijn er geen traanen genoeg reeds
 1105 Der ellende geweend? Geen bittere kelken des lijdens
 Door hun genoeg gedronken? Is hunne beproeving de loopbaan
 Nog niet ten einde? en willen wij hun de Kroone niet brengen?
 S. Ja, Benóni. Volg ons onzichtbaar, Maria; geniet de
 Vreugd, hunne vreugden te zien! En gij, Benóni, omkleedt u
 1110 Eerst met zachteren glans, op dat zij voor de Verschijning
 Niet bezwijken. Zij zweefden om laag. J. Bij mijnes Benóni's
 Grafstée was ik, gij bij Simeons graf! ach! waren wij armen
 Ook bij de grafstée des Heeren geweest: zoo hadden wij mogelijk
 Hem, zo hij opgestaan is, daar zelve kunnen zien opstaan!
 1115 Hadden . . O God der Goden! wat is 't dat van verre daar flikkert?
 Samma zonk, riep: Heere, God! barmhartig, genadig!
 Ziet een Bode des Hemels! E. Wat zaagt gij, Jongskén? wat zaagt gij,
 Samma? Leidt mij, op dat ik de hooge Verschijning ontmoete,
 Met haar spreekte! J. Wij beeven, Elkánan, wij kunnen niet leiden!
 1120 E. Leidt mij! Boa, wat ziet gij? ach gij, leidt gij mij! Het Jongskén

Hieldt

Hieldt zich gevoelloos vast aan 't priëel. Wat ziet gij tog, spreekt dan?

J. Eene lichtende Jonglings-gedaante, die onder Benóni's

Bloemen wandelt, en minzaam ons toelacht! E. Verschijning, Verschijning!

Riep Elkánan, wie zijt gij? 't Klonk Melodiëus in de loofhut:

1125 B. Bode van een geluk, dat grooter, dan gij 't u voorstelt,

Veel verrukkender is. J. Ach! deeze stemme, wiens stem is 't?

Joël riep het, en wiens gelaat het gelaat dat mij nadert?

God der Goden! Benóni! Hij zonk. Reeds hieldt hem Benóni's

Helpende arm, en richtte hem op. B. Mijn Broeder! zoo riep met

1130 Vreugd Benóni. J. Mijn hemelsche Broeder! stamelde Joël.

B. Samma, mijn Vader! en zonk hem op 't hart, en bewaarde hem 't leven,

Zoo, dat de Grijsaard in 't stormend en onuitdrukbaar gevoel niet

Heenen sluimerde; dat, in de traanenlooze verrukking,

Niet zijn oog in den nacht des doods verstijfde. Nu leidt hij

1135 Den verftommenden Ouden naar eene met mosch overdekte

Zitbank, en zei' tot Boa: Breng mij Elkánan, op dat hij

Nader mij hoore. E. Nu daal ik neder met rust in de grafsteê!

Sprak Elkánan, want schoon mijn oog al niet u gezien heeft,

Heeft u mijn oor tog gehoord, Onsterflijke! Spreek dan, en leer ons,

1140 Bode van God! B. U zal een Grootere leeren, zoo dra gij

Meer bedaard zijt, en d'aankomst van hem, die verschijnt, kunt verdraagen!

Als hij zoo sprak, was Joël in filte genaderd, had bloemen

Afgeplukt, gekust, en gestrooid in de schreden des Broeders.

B. Zegt, vermoogt gij 't, (hij zag met dankende blikken op Joël)

- 1145 Houdt gij het uit, dat Simeon koome? E. Simeons ziele,
 Riep Elkánan, zweeft dan om mij? ach, laat ze verschijnen,
 Bode der vreugd! Weest sterk, gij Samma, en Joël, en Boa,
 Hindert haar niet. Reeds hoort u mijn oor te gemoet, o mijn Broeder.
 Simeon, Simeon, koom! U zal mijn oog niet aanschouwen,
 1150 Dierbre Broeder! edoch niet lang, en ik zal u aanschouwen,
 Als de nacht van de duifre vallei tot het licht mij doet opstaan.
 Simeon kwam in de flikkring der Maane, met hemelschen luister
 Overkleed, naar hem toegetreden. Met zachter verschrikking,
 Dan Benóni's onáangekondigde glinstring, aanschouwden
 1155 Zij de straalengedaante; edoch met grooter verbaazing.
 En zoo stroomde de stem van de lippen des heerlijken Engels:
 Jesus Christus is opgereezen! Veelen der Vroomen
 Hebben, op den wenk zijner Almacht, de graven verlaaten!
 Hij en wij verschijnen. Hem zien alleen de Getuigen,
 1160 Welken hij roept, om te leeren, om wondren te doen, en te bloeden!
 In den Hemel wacht hen der Eerstlingen Palmtak en Kroone!
 En een Troon in 't Gericht! Maar eer naar zijn' Vader de Heiland
 Gaat, eer met juichen en schelle Bazuin hij Hemelwaards opvaart,
 Zullen hem nog op eens vijfhonderden zien, die gelooven.
 1165 Jesus zegne u, en noem, met de naamen van deeze Verzoenden,
 Ook de uwen! Ja, zegen hen, Heere, met zulk eene ontferming!
 E. Simeon, zijt gij opgestaan voor den dag aller dagen?
 Ach hoe smacht mijn hart, u te zien! Doch ik zoude immers Jesus

- Zelven niet zien! Nooit heeft de blindheid mij zwaarder gewoogen!
- 1170 Maar, verstom, o gij smert! de heilige ure, waarin mij
Simeon ziet, ik hem hoore, moet geene klachte bewolken,
Daar hij met mij van Jesus spreekt, en van zijnen luister!
Ach! vijfhondert op eens! Indien ik tot deezen behoorde,
Zoude ik mij echter verheugen! zij zouden verrukkingen spreken!
- 1175 Moogt gij van uwen Hemel en zijne geheimen ook spreken,
Simeon? S. Niet tot bewoondren des stofs! Zoo heeft het bevolen
Hij, die bij trappen verhoogt, en na de beproeving het loon geeft!
Die van Waerelden Waerelden af heeft gescheiden, en z' echter
Heeft verëend. In zijn eindeloos Plan van de Zaligheid Aller,
- 1180 Alle grenzen en wijzen der Zaligheden verëend heeft!
Tegen u, gij schittrend Ontwerp des geluks van de Geesten,
Is de zinlijke Schepping maar schaduw. Hij bouwt op ellende
Vreugden omhoog, voor geenen der steeds-gelukkigigen kenbaar.
Leert nog dit: Niets grooters hebben de Eeuwigheden,
- 1185 Niets, dat onnaspeurlijker is, en minder gevoelbaar,
Dan, dat ééne der hoogten van 's Godverzoeners verheffing
Op de Vernedering staat! Dit ernstig denkbeeld verdiept u.
Denkt het niet t'ijverig na. 't Is zelfs voor Englen verbaazing!
Kent uwe Zaligheid in haar geheel, die God u reeds hier gaf!
- 1190 Niet slechts wij zijn rondöm u; de schoone Ziel van Maria,
Lazarus Zuster, is ook bij deeze heilige hutte.
Ziet, de vreugd van ulieden verheugt haar! Toen riepen zij allen:

Lazarus Zuster is dood? En onze vreugde verblijdt haar!
 Riep de gelukkige Samma. En d'uwe ons, o Maria!

1195 Ach hoe droogt gij mijn traanen af, gij Vader des Noodlots!
 Mijnen Benóni zondt gij mij toe; aan Elkánan zijn' Broeder!
 Ook aan Joël zijn' Broeder! zoo sprak de tedere Joël.
 S. God! hoe hebt gij mijn noodlot geëindigd! Hoe konde ik het waagen
 Dit te hoopen, toen mijne sombre zwaarmoedigheid aanving,

1200 Deeze ramp boven alle rampen; toen 'k nog de bewustheid
 Had van mij zelven, slechts nacht om mij heen zag, een' Doolhof en Afgrond!
 Niets in 't toekomende zag, dan zwarte schrikken! Nu vloodt mij
 Mijn verstand! Ik vergruisde u, mijn Zoon, op den bloedigen rotssteen,
 Ach, om mijn overig leven, zoo stelde ik mij voor, te doorweenen!

1205 En dit alles eindigt zich nu met de vreugde der Heemlen!
 Met zoo lieflijk een wederaanschouwen, als niemand beleefde!
 Zoon, Benóni, mijn Zoon, op den bloedigen rotssteen verpletterd,
 Hoe begenadigde u Die, die door u zich mijner ontfermd heeft!
 Ziet, ik weet het, gij gaat van mij heen; doch het zal mij geen affcheid

1210 Zijn, als gij gaat! Ik zal u geduurig vóór mij aanschouwen,
 Erfgenaam des Hemels, gelijk g' in uw Heerlijkheid hier stond!
 't Kan bijna geen wederzien heeten, wanneer ik, voorbij de
 Graven, daarboven u in uw heerlijkheid zien zal.
 'k Bid u nog dit alleen: Geef mij uw zegen, Benóni,

1215 Eer gij u wegwendt. B. Ik u zegnen? de Zoon den Vader?
 En uw jongste? S. Mijn Eersteling nu! en ouder, dan ik ben!

- Oud aan dagen der Eeuwigheid! Deeze is waarlijk het leven!
 't Aardsche leven is slaap, waar een laatste slaap ons uit opwekt.
 Toen verhief Benóni de vastgevouwene handen,
 1220 Wierdt, terwijl hij sprak, steeds rijker aan stralen, en zeide:
 Spoedig dan kome uw laatste, en zacht, gelijk Simeons dood kwam,
 Dierbre Vader! Zoo zegent hij hem. Nu zeide zijn Broeder:
 Ach ik zoude u ook om uw zegen bidden; edoch ik
 Vrees, Benóni, dat gij met lengte van dagen mij zegent.
 1225 B. Jongling, gij vreest voor een grootre belooning! Hoe dieper het leven
 Van den Vroomen hier wortelen vat, hoe hooger ook wast zijn
 Kruin in den Hemel, hoe verder belommren de rijkere takken.
 Zal ik u nu, mijn Broeder, mijn Joël zegnen? En Joël
 Knielde neder voor hem. Benóni leide de hand hem
 1230 Op het gloeiënde voorhoofd. Neem weg den zegen der zegens,
 En het eeuwige leven: Die God, die Jesus verwekt heeft,
 Brengte u bij Jesus! En zij verdweenen voor 't oog der Aanbiddren.
 Ras riep Boa: Zij zijn verdweenen, Elkánan! En Joël
 Richtte zich op, en zei' met de zachte klanken der vreugde:
 1235 Zo gij nog hier vertoeft, gij schoone Ziel van Maria,
 O zoo breng hun uit onzen naam den sterksten, den blijsten,
 Vuurigsten dank, om dat zij ons met de Verschijning verwaardigd
 Hebben, met hunne gesprekken van God, en hun hemelschen zegen!
 Als het de Jongeling sprak, zoo zonk hij in d'armen des Vaders.
 1240 Christus Moeder zat op het rijzende dak; en de Zonne

- Was gezonken; de Avondstar ontstraalde aan den Hemel.
 Nevens haar rustte de Tempel-harp. Zij zag, zoo zij meende,
 Over de beek eene Pellegrimmin eer zweeven, dan treden;
 Zag haar, terwijl zij er over zweefde, een Hemel-gedaante
- 1245 Worden: gelijk een groote gedachte op 't snelste eene daad wordt!
 En reeds stond op het dak bij Maria de lichte Gedaante.
 Christus Moeder verbaasde niet meer. Het was een Verreezne,
 Of een Engel. Zij had haaren Zoon reeds gezien uit den doode
 Opgerezen! E. 'k Verberg mij voor u niet, Moeder des Heeren.
- 1250 Waaröm zoude ik? Gij straalt met mij nu haast voor Gods Zetel!
 Mirjam, ook ik ben Moeder! M. Misfchien des gehoorzaamen Offraars?
 Of van hem, die het graf niet kende, des hemelschen Henochs?
 E. Ook van Abram, en Henoch! Ik ben, o gij die der Onschuld
 Wederbrenger gebaard hebt, ik ben de Moeder der Menschen!
- 1255 M. U, u zie ik! o vreugd van den openen Hemel! de Moeder
 Abels zie ik! E. Ook Kaïns. Ik ben tot u overgekomen,
 Om met u den Zoon, den Man Jehovah, o Mirjam,
 Hem met u te prijzen! Koom, laat onze Harpen beginnen!
 M. Ik met u, d' Onsterflijke? ik met de Moeder der Menschen,
- 1260 Daar ik nog sterffelijk ben? Edoch wij zingen den Heiland!
 Eva, begin, en leer gij mij selv' den Verheevnen bezingen!
 E. Tweemaal wierd ik geschapen! hij riep mij tweemaal in 't leven,
 Hij, dien gij baarde, Mirjam! Hij wierdt geboren, o Moeder,
 Die u schiep en mij, die alle Heemlen gemaakt heeft!

1265 M. Die de Zonne, de Maan, die alle Starren gemaakt heeft!

Die u schiep, en mij, hij wierdt, o Eva, geboren!

Hebt gij 't verheven gezang der Engelen Godes vernomen,

Die hem bezongen, toen ik hem in de hutte gebaard had?

E. Toen de Triumph van het Lof-gezag naar Sion terug kwam,

1270 Beefden voor zijnen donder de toppen der boomen des levens!

Viel, waar het galmde, de Hemelling neder voor den Geboornen!

M. En hij weende in Bethlehems krib. Doch er hadden reeds Englen

Mij, nog eer hij weende, den naam genoemd des Herstelders!

Jefus! had de Ceder, de Palmboom Jefus! gehoord, en

1275 Jefus! Thabor, Jefus! gehoord, ach Golgotha Jefus!

E. Ja, den Gezalfden van God had de Troon, van welken hij daalde,

En den Gezalfden van God het hemelsch Heir hooren noemen!

M. Zaagt gij hem sterven, Eva? E. Ik heb hem zien sterven, Maria!

M. Hebt gij de bloedige Kroone der smaad om de slaapen des Heilands,

1280 O Gij Moeder van Abel, zien druipen? E. Ik heb ze zien druipen

Langs zijn hoofd! en ik zag het gelaat der Englen verdooven,

Als in scheemring; bijna in nacht het gelaat der Verzoenden!

M. Hebt gij de stervende stem des Godverzoeners vernomen?

Die, toen Christus uitriep: Het is volbracht! en die andre:

1285 Vader, mijnen Geest beveel ik in uwe handen!

E. Ach ik heb de woorden des eeuwigen levens vernomen,

Heb als Psalmen gehoord der Harpenspeelers, als Chooren,

Even of bij den Troon zij den Hoogverhevenen zongen,

Toen

Toen hij zijn hoofd om hoog hief, en toen hij: Het is volbracht! riep;
 1290 Toen zijn oog met Godlijke blikken Hemelwaards heen zag:
 Vader, mijnen Geest beveel ik in uwe handen!
 M. Ik evenwel, ik Sterflijke, leed, 't geen de Moeder van Abel
 Nimmer leedt! Edoch, lof zij den Zoone, den Geever
 Van dat lijden! want ach, hoe verhoogt die sombere ure,
 1295 Ziet, die ure der angst, die ure des zwaards in de Ziele
 Thans mijne vreugd! E. Ik heb niet geleeden, als gij, (choon ik Abel
 Nedergeftort zag liggen op d' aarde, den eersten der Dooden,
 En mijn' Zoon! zijn voorhoofd verbrijzeld, vroegtijdig een Offer
 Van den Vloek! en in bloed! en mijn' Zoon! De Hemel en d' Aarde
 1300 Scheenen mij te vergaan! zoo verschrikte de Doode de Moeder!
 M. Arm des Almachtigen! gij, ja gij slechts hieldt mij, des Heeren
 Arm! toen van het Altaár des Gerichts de Zoon in den nacht riep:
 Mijn God! mijn God! waaróm hebt gij me verlaaten?
 Moeder van Christus, ik hoorde 't het Slachtöffer roepen! Ik zag u
 1305 Nu niet meer! M. Gelukkige! waart gij, gij Moeder der Menschen,
 Toen bij het Kruis, toen Christus het diepe geheim tot zijn' God riep?
 Ik ben zalig! Ik heb gebaar den Middelaar Godes!
 Zalig ook gij! Gij zijt van zijne Verzoenden de Moeder!
 E. Zalig ben ik! De Schepper schiep mij uit Adams gebeente
 1310 In 't Paradijs! de Dooden-verwekker heeft, diep in het puin van 't
 Paradijs, uit het stof der Verteering op nieuw mij gefchapen.
 Heil mij! Ik ben de Moeder der Godeverzoenden, ben, Mirjam,

Uwe

Uwe Moeder. M. O gij, die Eden tweemaal gebaad heeft!
 Dochter der Schepping (haar leven verging!) en der Opstanding Dochter
 1315 Tot het eeuwige leven, ach Eva, hij stamt ook van u af,
 Hij die van Eeuwigheid is! en dien de sterflijke Mirjam
 In de hut heeft gebaad! O gij, gij Moeder der Baarster,
 Vreugden des Hemels zijn de vreugden, die over mij komen,
 En die het echter, hoe diep z' in de stroomen van deeze verrukking
 1320 Dikwijls verzinkt, aan de sterflijke Mirjam gegund is te smaaken.
 Zegen ten eeuwigen leven, ik ben de Verloste des Heeren,
 Eva, zegen de Hemelbeërffter ten eeuwigen leven.
 E. Schoon gij nog sterffelijk zijt, en ik onsterffelijk: zoo kan ik
 Tog u niet zegnen! Reeds heeft de Stichter van 't nieuwe Verbond u,
 1325 Ziet, het Offer des doods, op Golgotha's bloedig Altáár reeds,
 Tot een eeuwig geluk de Volëinder zijn Moeder gezegend.
 M. Eer mijn lied voor den Troon van den zegen des Minnenden uitstroomt,
 Zal ik nog eens hem hier in de streeken der graven aanschouwen!
 Gabriël stond, en straalde, en beloofde, wij zouden den Heere
 1330 Eens nog zien! Zing, Moeder van Abram, o zing, mijne Moeder,
 Van de Verrijzing des Zoons, toen zijn hoofd zich nu niet in den nacht meer
 Nederboog aan het hooge Kruis, toef de glans zijner oogen
 Niet meer verdoofde, toen nu de Kroon geen bloed langs zijn aanschijn
 Meer deed druipen! toen God den Donder-gang der beslissing
 1335 Ging! E. Er zij licht! zoo klonk het in de ure der Schepping, en 't was 'er!
 Dus verrees hij! De Harpe ontzong, de Palmtak ontzong ons,

Jubel riepen wij uit! Zoo zingt het gezang voor den Troon niet;
 Meiren bruifchen, gelijk wij den Middelaar Gods 't Halleluja
 Toeriepen. Ras evenwel wierdt alles verbaazende filte!

1340 Hemel en Aarde zweegen, en wij, tot dat Martelaars eindlijk
 Hem Triumphen zongen, en Adam neêr tot den Heiland
 Daalde, en uitriep: Ik zweere bij u, die leeft door alle eeuwen!
 Dat nu de Dood niet langer Dood is, en dat op den dag van
 Uwe groote Volëinding zij allen ontwaaken, die slaapen!

1345 M. Ach zijn uitroep van vreugd doordringt de Medegenoot
 Zijnes erfdeels! Bestrooit mijn graf met de bloemen des Oogsts. Gij
 Zaad, u zaaide de Heere! Ik hoor, ik hoor het geruisch reeds
 Uwer airen! Ik hoor in den Hemel het roepen der Maaijers!

E. Leg tot den slaap des doods u spoedig neder, o Mirjam;

1350 'k Zal in het dal des Vredes de Moeder des Heeren ontvangen.
 M. Zingen zullen wij dan den Zoon in het dal des Vredes,
 Als hij nu bij den Troon de traanen der Christenen afdroogt,
 En de tedere klachten der droefheid gebiedt te verftommen.
 Ziet, die de zonde der Waereld droeg, is de Liefde! die Adams
 1355 Lasten nam, en om hoog naar Golgotha ging, is de Liefde!
 Hij de Liefde, die toen hij, ach, niet gekend, niet geliefd was,
 Zich, nu zweegen de Heemlen der Heemlen, verkoor, zich ten Offer
 Overgaf aan dien schriklijken dood! E. Tot een Offer, een Offer
 Voor de zonde! toen zelfs Aartsënglen verftomden, de Helle
 1360 Luid verklaagde, 't Gericht, om te gaan, zijne ijzeren trede

Ophief! Zij zong het, en wendde zich om. Lang zag haar Maria
Na, toen zij naar den Thabor in hemelsche glinstering zweefde.

Thans begonnen de Schaaren der Heiligen weder te keeren
Naar den Verheerlijkings-berg, om zich daar met elkaâr te verheugen
1365 Over de vreugd, die z'aan d' Uitverkoornen, verschijnende, gaven.
En zij straalden om hoog van Jerufalem, vol van de blijdschap,
Die zij reeds hadden gegeven, of van de toekomende blijdschap,
Die, nog verborgen in broederminnende harten, nu kiemde,
Uitsproot, werkte, en wies, om een schaduw der ruste te worden
1370 Boven des Wandelaars hoofd, in 't brandende pad der ellende.
Even gelijk er een Star, en nog ééne, en weder eene opgaat
Uit de onbegrensde diepte der rilling-verwekkende Schepping,
Als voor den komenden nacht de avondschemering heenvliedt:
Zoo ook verzamelden zich de Verschijnenden Godes op Thabor;
1375 Eenige laateren slechts ontving nog de heilige Berg niet.

Cidli, Jâirus Dochter, zat vóór het priëel van het dak in 't
Flikkren van 't gloeiënde Morgen-rood. Zij zag den Geliefden,
Sedert hij naar zijn graf van haar in treurigheid ijde,
Haaren Sémida niet. Wanneer, o liefde vol onschuld!
1380 'k Mag de mijne zoo noemen, zult g'eindelijk eens mij verlaaten?
Wanneer roept gij de smert eens weg, die alles in sombre
Beelden, in traanen rondöm mij verändert? Behoorlik aan d'Aarde
Veel te weinig toe, om haar sterflijke Zoonen te geeven;
Rees ik op, om mij dus aan den Heere te wijden, wat toeft g', o

1385 Liefde, dan onöphoudend in mij, wel liefde vol onschuld,
 Echter met bittere smert? Doch zoo mij dit toeven eens leerde,
 Dat ik, om dus m'aan den Heere te wijden, niet rees uit den doodslaap?
 Ach, wie geleidt mij dan nog uit deeze diepte der smerte?
 Uit dit doolhof des Wroetens nog uit? Ik ben wel verreezen;
 1390 Maar ik ben echter sterflijk! Ik leef, en ik lijde, als andren!
 Lijde veel meer, dan andren, die zoo vol onschuld niet minnen!
 Was ik ook sterflijker slechts! Gij klagt, gij waart te geweldig!
 Sterflijker wil ik niet zijn! Zij rees op, en droogde met haaste
 Haare wang. Toen klom eene Pelgrimminne van 't Paaschfeest,
 1395 Door de Moeder Cidli's verzeld, bij haar op het dak. P. Ik
 Zwerfde hier lang in het rond, om Jaïrus Dochter t'ontmoeten;
 Eindelijk tref ik u aan. Gij hebt tog van uwes Verwekkers
 Hoogen Triumph reeds gehoord? C. Ik heb van mijnes Verwekkers
 Hoogen Triumph gehoord: maar ik heb nog geene Getuigen
 1400 Zijnes luisters gezien. Maria, Lazarus Zuster,
 Deezen kent g'immers wel, daar gij omzwerft om mij te zoeken?
 Is ontflaapen! en of de Moeder des Godlijken leeft, dit
 Weet ik ook niet. P. Zij leeft, en mocht den Verreeznen aanschouwen!
 C. Heeft u, o Pellegrimmin, een Engel tot mij gezonden,
 1405 Om mij van Jesus heerlijkheid deeze boodschap te brengen,
 En van de vreugden der Moeder? P. Ik zocht naar eene Verreezne,
 Eéne van de Getuigen van Jesus heerlijkheid, toen hij
 Nog in zijn' staat van Vernedering was. Vernaamt gij, o Cidli,

- Niets van de nieuwe Getuigen, thans nu hij hooger gezag voert
- 1410 Over den dood, dan toen hij Maria's Broeder voor deezen,
En den Vaderloozen uit Naïn, en u deed ontwaaken?
- Kwam het gerucht niet tot u, dat, toen hij ontsliep aan het *Kruishout,
Veelen der Heiligen opstonden, welke aan de Vroomen verscheenen,
Die hem beminden? C. Ik min hem, ik min hem, spreek, Pellegrimminne!
- 1415 Is het gerucht dan waar? P. Niet lang, of het zal zich ontdekken.
Veelen verhaalen, dat zich de opgereezene Oprechten
Op den berg der Verheerlijking zaamlen. Dus heb ik beslooten
Thabor te beklimmen. Maar 'k gaa, door eene Verreezne
Liever verzeld, dan alleen, naar de Schaare der nieuwe Verreeznen.
- 1420 C. Pellegrimmin, ik ben wel ontwaakt uit den doode, maar ben tog
Sterflijk, als gij. De Verreezenen zijn volëindigde Vroomen,
Als zij verschijnen. 'k Verzel u nogthans, indien gij mij leidt, en,
Als wij verschijningen zien, de Zinkende wilt ondersteunen.
- En zij maakten zich op, om naar Thabor te trekken, de Moeder,
- 1425 En met Cidli de Pellegrimmin. De Jongling uit Naïn,
Sémida had zoo veel van uw ontwaaken, Verzoener,
Eindelijk uitgevorscht, dat hij het hart had kunnen bedaaren,
En gelooven, dat g'in der daad uit den dood waart verreezen!
- Nu ontwaakten in hem, met diepverwondende droefheid,
- 1430 Weder de foltringen van zijne liefde. Voor hem was nog Cidli
Steeds geschapen. Hij voelde 't te hevig! onöverwinbaar
Was dit sterk, zegepraalend gevoel hem in 't binnenste harte!

Nacht,

- Nacht, die zich voor mij uitbreidt, wie voert door u heen mij tot klaarheid,
 Of zij mij weder mint, die ik mij voor d' Eeuwigheid uitkoos?
- 1435 Of ook niet? Wie brengt mij omhoog naar de toppen der vreugde?
 Of om laag in het zinkende dal der bitterste smerten?
 Opgereezen ben ik, maar niet onsterfelijk geworden!
 Waren wij dit, zoo waren wij lang met elkander gevloogen
 Naar die gewesten van rust, waar niets de Geliefden van één scheidt!
- 1440 En daar minde mij Cidli zeker! O Cidli, Verkoorne,
 Welke ik lief heb, gelijk er maar weinigen kunnen beminnen!
 Doch verftom, o gij smert! gij maakt mij nog sterflijker, sombre,
 Bittere smert. Hoe zonderling is mijn noodlot! Een Jongling,
 Vrolijk en blijde, dat was ik, en stierf! en keerde uit gewesten
- 1445 Van verwarde bevindingen weder, doch die mijne vreugde
 Waren! Wat wierd ik toen? bij 't wederkeeren verbeeldde ik
 Mij onsterfelijk te zijn: doch hoe ras ondervond ik, op nieuw weêr
 Sterfelijk te zijn, en, 't geen ik niet was, eer 'k ten doode mij neêrlei',
 Ongelukkig! Daar door boven al, dat ik zoo niet, gelijk ik
- 1450 Moest, de vreugd mijnes levens, de wijsheid van hem, die gestorven
 Is, en leeft, genoeg mij maakte tot zaad voor 't aanstaande,
 Om eens dan te oogsten, als 't eerste ligchaam ontvlucht is!
 Heer! van den dood Verreezne! eer g' opvaart tot uwen Vader,
 Roep mij tot u, op dat ik het ééne, dat noodig is, beter
- 1455 Van u leere! Zoo dacht hij, en zweeg met gevouwene handen.
 En een Vreemdeling tradt bij hem binnen. V. Gij kunt mij, o Jongling,

- Helpen, indien gij wilt. Aan den voet van Thabors gebergte
 Ligt een gekwetste; ach, Moordenaars hebben den Man overvallen!
 Op den weg naar deezē, zit iemand, die blind is en dorst lijdt.
 1460 Bronnen vond ik daar niet; hij wist er mij geene te noemen.
 Ziet, hij smacht, en roept naar hulpe, die ieder hem weigert.
 Op den weg naar dien weder klaagt, tegen rotfen gezonken,
 Een vermoeide Grijsaart. Ik kon hem niet leiden; en laaven
 Konde ik hem ook niet. Ik zelve, helaas! ben behoefte en krachtloos.
 1465 Sémida riep, en bedacht zich niet lang: Neem, sterk u; en neem dan
 Dit voor hun, en ook dit. Ik koom met het andre. Zij gingen,
 Vonden den Grijsaard. S. Gij, loop vooruit met dit naar den Blinden.
 Neem, mijn Vader, en eet, en drink deezē laafnis des wijnstoks!
 Sprak het, en vloog nog den Pelgrim voorbij, en was eer bij den Blinden.
 1470 Gij, dien de Zon maar verwarmt, o neem de versterking, zoo even
 Koom ik terug; dan verzelt gij mij naar Jerusalem. Ijlend
 Ging hij verder. De Zonne begon, sedert dat zij de poorten
 Salems verlieten, voor de eerste maal over de bergen te klimmen.
 En zij snelden daar heen, zoo ligt als des koelenden morgens
 1475 Adem. Zoo dra zij Thabor genaakten, zag Sémida Cidli
 Tuschen de Pellegrimmin en de Moeder. Schrikken der vreugde
 Stortten op hem; edoch hij bleef bij den leidenden Vreemding.
 En zij ontmoetten den Man, die zoo bleek, als de dood, in zijn bloed lag.
 Zijne wonden verbonden zij hem zorgvuldig, en leiden
 1480 Hem voorzichtig op 't zacht verkoelende mosch. En nu keerde

Sémida eindelijk om, en zag, maar van verre, den berg rond,
 Cidli komen; zij nadert weldra; en hij zag 't, en ontroerde.
 Doch zoo dra zij bespeurde, dat aan dien gekwetsten de Mannen
 Hulpe booden, zoo waagde zij verder te gaan. Maar de Jongling
 1485 Draalde niet lang, en liep met fiddrende haast zijne Cidli
 Te ontmoet; genaderd, verftomden zij beiden van vreugde, en
 Droefheid. De Pellegrimminne badt haar niet lang te vertoeven!
 Anders zouden haar nog bij den berg de ftraalen des Middags
 Treffen. S. Zoo neem ik van u reeds weder affcheid! Voor eeuwig,
 1490 Mijne Cidli? Zij weende, en volgde de leidende Vreemde.
 Sémida bleef bij den bloedenden ftaan, en verfterkte hem. Als hij
 Met zijnen Weggenoot thans overleide, waar heen hem te voeren,
 Kwamen twee Mannen. Zij waren de Broedren des lijdenden Armen,
 En nu fcheidten zij van elkaâr met dank en met vrede.
 1495 Zo gij mij over den Thabor verzelt, zoo zeide de Vreemding,
 Loopt er ginds een kortere weg, dan die Vrouwen zich koozen,
 En wij vinden haar weder, zoo dra wij de spitfe bereiken,
 Want de kleinere weg vloeit ftraks in één met den grooten.
 S. Ja ik verzelle u, edoch gij moet met mij wederkeeren.
 1500 P. Neen, niet weder met u. S. Welke is de woonplaats, o Pelgrim,
 Die op u wacht? P. Mij verwachten in mijne gelukkige woonplaats
 Hemelfche Vrienden! S. Dan zijt gij niet arm, zoo welmeenende Vrienden
 't Leven u vrolijker maaken. O noem mij de naamen derzelve.
 P. Hunne naamen? Gij zult verbaazen, dat hunner zoo veel zijn.

- 1505 S. Veele Vrienden! dat doet mij verbaazen; maar noem ze. Met blijdfchap
 Zag de Pelgrim hem aan, en begon de naamen te noemen,
 Melchifedek! Abraham! David! Job! Jofua! Noë!
 Rachel! Debora! Jofeph! En Sémidā zag hem verbaasd aan.
 Doch hij verbaasde nog meer, toen het aanfchijn des Pellegrims flikkrend,
 1510 Roodächtig wierdt: maar het was nog alleen wat gefchemer des flikkrens.
 Ook fcheen Jonathan zweevend te gaan. Naar maate hij glansrijk
 Wierdt, wierdt Sémidā's aanfchijn bleeker van vrees en van blijdfchap.
 Maar hem verfterkte zijn Vriend, en geleidde den beevenden verder.
 Op den anderen weg ftond op eens de Pellegrimminne,
 1515 Cidli's verheugde reisgenoot', ftill, en fpak tot de Moeder:
 Verder moogt gij niet volgen. De Opgewekte des Heilands
 Ziet de hoogre Verfchijningen flechts. Zij blonk, reeds veränderd.
 Neem thans affcheid. Zij zei' 't aan de zinkende Moeder, en hieldt haar.
 M. Affcheid van mijne Cidli, waar van ik mij nooit heb gefcheiden?
 1520 Koom haast weder, o hemelfche Dochter, en zeg mij bedroefde,
 't Geen gij zaagt. U zegne de Heer tot het heil dier Gezichten!
 Gaa naar Salem terug, zoo fpak tot de Moeder Megiddo,
 Want gij ziet nog zoo haast de gelukkige Cidli niet weder!
 C. Mijne Moeder! ach u verzelle de Heer, mijne Moeder!
 1525 Laat mij, Vriendinne uit den Hemel, haast weder de Moeder omärmen!
 En zij verlieten de droeve, die weenend de fcheidenden nazag.
 Toen zij de hoogre beklommen, en Cidli, verbaasd, geene vraag fchier
 Deed, zag zij ver in de Cederen-fchaduw Sémidā komen,

Met den Pelgrim, die nu ook blonk in zijn eigene flikkring,
 1530 Sémida zag ook haar. De beide Sterflijken stonden,
 Gingen, sidderden, rustten. Op iedere zijde begonnen
 Straalengedaanten rondöm hen te zweeven, hun toe te lagchen.
 O hoe blonken, nog ongekend, de Blinde, de Grijsaard,
 En de gekwetste Man, en zijne komende Broedren!
 1535 Steeds nam het aantal der Hemelschen toe, steeds groeide hun luister.
 Wie is in staat bij haar naam de Verrukkingen alle te noemen,
 Welke de beide overvielen; hoe met gevouvene handen
 z' In verbaazing rondöm zich zagen, en dan weêr op d'aarde!
 Vraagen wilden, en in de beevende vraage verftomden!
 1540 Hoe zij, van fraalen omgeeven der Zaligen, die hen omringden,
 Hoe zij, van flikkring, en 't zacht toefluiftrende zeeqnen omgeeven,
 Blijde waren, en bang! Zij naderden zich. Nu verdweenen
 Hunne gedachten! en zij, de beide gelukkigen, wierden
 Ras verheerlijkt! Zij zweefden daar heen, en omärmden elkander;
 1545 Ach, voor d'eerste reis ginds, en niet in de tenten der scheiding!
 Wederöntmoeten, o gij der Minnenden Wederöntmoeten,
 Als nu bij 't stof des éénen ook rust het stof van den andren,
 Zelfs de gedachte aan u is enkel een droom van de vreugden
 Cidli's, (nu weenden zij andere traanen) van Sémida's vreugden!

EINDE VAN HET DERDE DEEL.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

I N H O U D

V A N H E T

D E R D E D E E L.

E L F D E Z A N G.

Aanroeping des Dichters aan zijne Geleidster om nieuwe ondersteuning, nu hij's Heilands verhooging begint te zingen. De Natuur keert, na Christus dood, weder in haare order terug; zijn afgescheiden Geest zweeft naar het Allerheiligste des Tempels, waar hij zich met zijnen Vader over de volëindiging der Verlossing onderhoudt. Elóa spreekt over dit zelfde onderwerp tot de Engelen, en Adam tot de Menschen. Staat, waarin zich thans de Vaderen bevonden. Gabriël gebiedt hen, zich elk naar zijne eigene grastteê te begeeven, gelijk zij doen, terwijl Henoch en Elias bij Golgotha blijven. Adam deelt zijne denkbeelden over dien last aan zijne Geliefden mede, zonder te weeten dat hen allen de Opstanding bij hunne graven wacht. Voortekens deezer Opstanding, welke in tegenwoordigheid der Engelen geschiedt. Adam, Eva, Abel, en de Vaderen vóór den Zondvloed, worden opgewekt; vervolgens Noach, met Sem en Japhet; Abraham, Isaac, Sara en Rebekka; Jacob, Lea, Lea's Zoonen, en Benjamin; Rachel afzonderlijk; Joseph, in tegenwoordigheid van de Ziele van Samed, een' pas gestorven Jongsten, uit de geen en die Jesus gezegend had, 't welk een Engel naar Josephs graf brengt; dan Melchisedek, de drie Jongelingen die uit den gloeienden oven verlost wierden, Habakuk, Jesaia, Daniël, Jeremia, Amos, en Job. Beschrijving der tegenwoordige gesteldheid van Golgotha, en overdenkingen des bekeerden Moordenaars. Beenbreeking der beide Medegekruisfigden, en doorsteeking van Christus zijde. Doodsgedachten des bekeerden Moordenaars, die door Abdiël gezegend wordt; en gedachten zijner Ziele na de scheiding van het ligchaam, terwijl

haar Abdiël naar het Paradys voert. Moses wordt nu opgewekt; ook David, doch Salomon niet, die deswegen door Gabriël vertroost wordt, en vergenoegd is met eerst op den Oordeelsdag in Heerlijkheid te zullen ontwaaken; uit de overige Koningen, Afa, Josaphat, Uzziä, Jotham en Josia. Bij Hizkia's opstanding moet de veroordeelde Geest van Sanherib, met zijn' Afgod Nisroch, thans een' Engel des Afgronds, tegenwoordig zijn. Jonathan wordt opgewekt, terwijl hem David bezoekt; voorts Gideon, Elisa: waarbij 't verhaal eener gestorvene Vrouw gevoegd wordt, die, eens in zijn graf gelegd zijnde, in 't leven terug kwam; Mirjam en Debora; Ezechiel, Asnath, Josua, Jephtha's Dochter, Thirza en haare zeven Zoonen, na dat Semida, en een der Bethlehemitische Herders, de grafsteê dier Martelaars bezocht hadden; Darda, Ethan, Chalkol en Heman; de Prophetesse Anna; Joël, de Zoon des eertijds bezetenen Samma, dien deeze tegen de rotsen verpletterd had. Hij ontwaakt, terwijl hij zich met een' Seraph over zijn' Broeder Benóni onderhoudt, welke bij zijn graf over hem was komen treuren, en nu iets duisters van die Opstanding gevoelt. Samma koopt het Jongskén van daar afhaalen. Ook Simeon rijst op, terwijl hij met zijn' Engel over zijn' grijzen en blinden Broeder spreekt, die zich door Boa, Simeons Klein-zoon, naar het graf deszelve had laten brengen, waar hij door een' voorbijgaanden Pelgrim de tijding van Jesus dood verneemt. De even opgewekte Benóni kondigt aan Johannes den Dooper aan, dat de heilige Gestorvenen opstaan: 't geen terstond ook dien Propheet zelve wedervaart.

T W A A L F D E Z A N G.

Joseph van Arimathæa begeeft zich naar het Paleis van Pilatus, en verkrijgt verlof van hem, om Jesus te mogen begraven. Op Golgotha terug gekomen, vindt hij hier Nicodemus, die er met hem reeds toebereidselen toe gemaakt had, weder. Zij neemen het lijk van het Kruis af. Aanspraak van Eva aan het zelve, terwijl het op den bodem ligt. Zij omwinden het vervolgens met gebalsemde doeken, en begraven het in Josephs graf: alles onder het Doodgezing van verschillende Chooren der volëindigde Vroomen, en een' Alleenzang van Moses. Gesprek tuschen Johannes en Maria; hij brengt haar van den Kruisberg naar zijne afgelegene wooning, beneden den Tempel, en digt bij den muur der stad. Hier verzamelen zich de Discipelen en verdere Vrienden en Vriendinnen des Heilands. Beschrijving deezer treurige Vergadering. Gesprekken van Maria Magdalena, Maria Jesus Moeder, Lebbaeus, Petrus,

trus en Thomas. Joseph van Arimathæa en Nicodemus komen met de doornen kroone, die Maria met haaren sluier bedekt, en hierop gevoelloos nederzinkt. Haare klagten, toen zij weder tot zich zelve terug keert. Maria, Lazarus Zuster, ligt intuschen op haar sterfbed, bij welk Martha nog alleen tegenwoordig is. Gesprekken der Stervende met haare Zuster over haare bekommering wegens den vloek der Wet; en haar vuurig gebed om vertroosting. Haar Engel Chebar staat bij haar leger, doch mag haar nog niet helpen. Lazarus, na de Moeder des Heeren gezegend te hebben, verlaat dezelve en de Vergadering, en keert, van Lebbæus en Nicodemus verzeld, naar Bethaniën tot zijne Zuster terug. Ook zij zoeken de beängstigde te vertroosten, en bidden voor haar. Lazarus kondigt haar eindelijk den dood van Christus op het Kruis aan: 't geen Maria's einde verhaast, doch, verëenigd met de zegening haares Broeders, en het Harpenspel van Chebar, haar in vollen vrede des gemoeds doet sterven. Uitwerking van haaren dood op Lazarus. Vreugde-bespiegelingen van haaren afgescheidenen Geest. Lazarus keert nu naar Jerusaleem in de Vergadering te rug, en den sluier van de doornen Kroon opgeligt hebbende, verhaalt hij hun, 't geen hij onderweegs gehoord had: dat het Voorhangsel voor het Allerheiligste gescheurd, en de Priesteren gevlucht waren. Vervolgens deelt hij hun ook den dood zijner Zuster mede. Uitwerking hier van op Magdalena. Gesprek tuschen Salem en Selith, de Engelen van Johannes en Maria, over het tegenwoordig lijden van hunne Geliefden. Salem neemt eene korte sluimering van Johannes waar, om hem een' vertroostenden droom in 't hart te gieten.

D E R T I E N D E Z A N G.

Eloë, door het zien van een teken op één der Ortons overtuigd, dat Jesus Heerlijkheid stond neder te daalen, zweeft uit den Hemel naar het graf, en roept er de Engelen en Vaderen bij één. Gabriël zit op hetzelfde, en de Doodsengel deelt hem zijne herdenkingen mede. De Vaderen en Seraphim doen elkander vraagen over 't geen Jesus Opstanding verzellen zal. Verrukkingen Abrahams over deeze groote gebeurtenis. Een Engel redt een verdood kind. Davids bespiegelingen en gezang met Harpenspel over de Opstanding. Ook Josephs vooruitzichten, en Ezechiëls. Jesaia en Daniel zingen een' beurtzang over den Heiland. Twijffelingen van den Romein'schen Hoofdman, die de wacht bij het graf heeft, over Jesus persoon; Portia zendt hem intuschen een' bode toe, om te verneemen of het stil zij rondom de

grastte. Chébar voert de ziel van Maria, Lazarus Zuster, in de Vergadering der Verrezenen. Benóni ontvangt haar, en leert haar het geen men hem van de Opstanding van Christus en de zijnen geleerd had. Uitwerking hier van op Maria. De Zaligen zingen haar toe, moedigen het Menschdom aan, om hunnen dorst bij den Heiland te komen lesfen, en bedreigen de Hel. De Doodsengel Obaddon vliegt op deeze woorden naar de Doode Zee, uit welke hij Adramélech en Satan oproept, en hen laat kiezen, om of terstond naar de Hel te vlieden, of hem naar Golgotha te verzellen, ten einde Jesus Triumph voor een enkel oogenblik te zien, en dan voor hem ter neer te worden gestort. Zij twijffelen, in 't midden van de hevigste gramschap. Abbadóna bidt den Seraph, dat hij het voorrecht van voor Jesus ter neer gestort te worden, ook mocht genieten. Obaddon heeft omtrent hem echter geene bevelen bekomen. De beide anderen bespotten Abbadóna over zyne laagheid. Satan kiest eindelyk, den Seraph te volgen; Adramélech, hem te verlaaten. Deeze verändert echter kort daarop van besluit, om eene lastering voor de volle schaar der Oprechten uit te kunnen braaken: doch hij wordt met blindheid geslagen, en gedwongen naar de Hel te vlieden. Een Omweder kondigt de nederdaaling van Gods Heerlijkheid aan de Vaders en Seraphim aan, en Elóa vermeldt hun, dat met de Morgenschemering Christus op zal staan. De Aarde beeft alim, maar nog niet bij het graf. Gebed van Adam tot den Heiland, in welk hij inzonderheid de Apostelen met Jesus Opstanding zegent. Gebed van Eva, waarin zij aan alle haare Nakomelingen in de ure des Doods vertroosting uit die zelfde gebeurtenis toebidt. Opstanding des Zaligmaakers met de omstandigheden, die haar verzellen. Lied der Engelen en der Zielen; en afzonderlijk van Thirza en haare zeven Zoonen. Jedidoth, de jongste derzelyen, Benóni, en Maria van Bethaniën zweeyen neder bij het graf; hun gesprek, waar Elóa zich in mengt. Andere Zaligen voegen zich bij hen. Abrahams en Adams aanroepingen tot den verheerlijkten Verlosfer. Deeze oordeelt de Ziele eenes Heerschers, die zijn Volk onderdrukt had; en wijst voorts Thabor tot de Verzamelplaats aan, waar de Hemellingen hem op Aarde nog dikwijls wederzien zouden. Satan, bij de Opstanding op zijn aangezicht gestort, richt zich langzaam van den bodem op; Gabriël gebiedt hem naar de Helle te vlieden, waar hij met geweld moet heen gedreeven worden. De Romeinsche wacht, door de Aardbeeying bij het graf insgelijks omvergeworpen, komt weder tot zich zelve; Cneus, de Hoofdman, gebiedt een van hun naar het Paleis des Hoogenpriesters te gaan, om te zien of 'er Vergadering was. De bode, door andere Romeinen gevolgd, kondigt den Priesteren, die
reeds

reeds twee nachten bij elkaar waren geweest, de Aardbeeying, de openspringing van de rots, en de ledige grafsteê aan. De Hoogepriester laat de Ouderlingen ontbiëden, zoekt de Romeinsche Soldaaten te bedaaren, en raadt tot het omkopen derzelyven. De Hoofdman koopt eindelijk zelf in den Raad, en bevestigt alles. Philo, door een' Engel des Verderfs ten doode gedoemd, betwist den Hoofdman zijne verklaring, en deszelfs zwaerd hem van de heupe gerukt hebbende, vermoort hij er zich mede. Cneus verlaat de Vergadering. De Verderf-Engel wacht Philo's Ziele in het dal van Benhinon, en voert hem ter Helle.

V E E R T I E N D E Z A N G.

De Heilige Vrouwen gaan op den eersten dag der weeke des morgens vroeg naar het graf, om het ligchaam te zalven. Magdalena vindt het graf open, en vliegt naar Jerusaleem om het den Discipelen te boodschappen. De andere Vrouwen zien een' Engel bij den mond der grafsteede, en nog twee Engelen daarbij; zij worden door dezelyven aangesproken, en keeren insgelijks naar de Stad terug. Magdalena koopt met Petrus en Johannes weder, doch langs een' anderen weg. De twee Discipelen overtuigen zich, dat het lijk niet meer in 't graf ligt, doch zonder zich eenig denkbeeld van de Opstanding hunnes Meesters te vormen. Verschijning van Jesus aan Maria Magdalena in de gedaante des Hoveniers, en terstond daarop, bij de Stadspoort, aan de andere Vrouwen in zijne eigene gedaante. Deeze brengen het eerst de boodschap in de Vergadering, in welke zich Petrus en Johannes wederom bevonden. Thomas poogt haar optedringen, dat zij zich zelyven misleiden. Magdalena koopt om ook haare geschiedenis te verhaalen, en wordt even weinig door Thomas geloofd, maar wel door de Moeder des Heeren. Petrus, nog steeds in groote onzekerheid, gaat wederom naar de streeke des grafs, geeft zich hier aan zijne overpeinzingen over, vindt er Magdalena op dezelfde plaats, waar Jesus haar verscheenen was, en bezweert haar hem de waarheid te zeggen: gelijk zij het hem op nieuw bevestigt, doch zonder hem te overreeden. Zijn gebed tot Jesus, die hem onder het Kruis verschijnt, en hem de hand toereikt. Ithuriël en Orton, zijne Hoeders, onderhouden zich met elkander hier over. Dankbetuiging van Petrus voor die genade aan Jesus, die reeds den Kruisberg verlaaten had. Hij koopt hierop in de Vergadering weder, en onderricht haar van 't geen hem gebeurd was. Johannes gelooft; ook Bartholomaeus. Thomas is bedroefd, dat hij niet met hun gelooven kan.

Maria,

Maria, Jesus Moeder, zingt een' dergelijken Lofzang, als vóór de geboorte haares Zoons. Thomas gaat, om alleen te zijn, op het dak van het huis, doch wordt door de anderen gevolgd. Zij zien op een' afstand Matthias en Kléopas met een' vreemde deling van edele gedaante wandelen. Verhaal van Jesus verschijning aan deeze beide leerlingen op den weg naar Emmaus, zonder dat zij hem herkennen; en zijne ontdekking aan hen in de hut van Kléopas binnen Emmaus, onder de breekinge des broods. Nieuw en ernstig gesprek van Petrus en Maria Magdalena met Thomas over de waarheid van Jesus opstanding, waar in deeze Discipel zich somtijds tot wrevel laat verleiden, somtijds traanen over zijn ongeloof stort. Salome wijst hem naar Jesus zelve om uitredding. Onder de overigen blijven er veelen in een' staat van besluiteloosheid. Thomas gaat naar de graven des Olyfbergs, en doet een vuurig gebed om verzachting der wonden zijner ziele, klaagt hevig over den dood van Jesus, dien hij toont met de tederste liefde te beminnen; en wenscht insgelijks te sterven. De Aartsvader Joseph verschijnt hem in gewoone menschen-gedaante, bestraft hem over de hevigheid zijner klagten, en verzekert hem dat God kan en wil redden, en dat hij zelf met anderen uit de tenten der vreugde om laag is gekomen, om Jesus te zien sterven en opstaan: waar na hij verdwijnt. Overleggingen van Thomas over al wat hij van Joseph vernomen had. Hij blijft nog zonder zich te kunnen overtuigen, doch meer onderworpen en kalm. De Vergadering van Jesus Leerlingen, zich steeds bij elkander houdende, sluit uit voorzorg de deure. Matthias en Kléopas kloppen aan, en binnen gelaaten zijnde, verneemen 't geen zij nog van sommige verschijningen des Heilands niet wisten, en verhaalen wederom aan de Broederen, 't geen hun zelve wedervaaren was. Lebbæus kan slechts gelooven, dat de Man, die hen verzeld had, een Engel geweest zij, of een Wijze. Petrus herinnert de overigen, dat zij van het dak Jesus allen in 't gezelschap der Emmausgangeren gezien hadden. De Heiland treedt in de Vergadering. Hij toont de tekenen zijner wonden aan zijne Leerlingen, en geeft hun bliken zijner liefde, gelijk zij hem van hunne zijde alle bewijzen van vreugd, dankbaarheid, verëering en geneegenheid betoonen. Hij zit met hun aan tafel aan, om hen te meer van zijne Opstanding te vergewissen, en hunne aandoeningen te bedaaren; en hij plaatst zijne Moeder naast zich. Hij geeft hun voorts onderricht, en bevelen, en doet hun beloften; daarna laat hij de Elven in 't bijzonder tot zich naderen, blaast op hen, en geeft hun zijne bijzondere bevelen. Petrus wehst uit Jesus mond nog eens de verklaring der vergiffenis van zijne verloogchening te hooren, en verkrijgt zijne begeerte. Jesus verdwijnt. Een Engel verschijnt, en zegt aan de verzamelden, dat zij den Heere nog te Jerusaleem zullen weder zien.

V I J F T I E N D E Z A N G.

De verheerlijkte Vroomen zweeven van den Thabor af, om aan toekomende Christenen te verschijnen. Adam verzamelt hen tot zich, en herinnert hen, welke zij zich daar toe zullen uitkiezen. Benóni verschijnt aan den biddenden Nephthóa, één' der Kinderen die Jesus gezegend had, in zijne volle Heerlijkheid. Thirza aan den zwaarmoedigen Dilean, die bij de graven zijnen Vriend en zijne Geliefde betreurde, terwijl de Zielen van deeze beiden hem ongezien omringen. Debora, in de gedaante eener Pelgrimminne van het Feest, aan Tabitha, die Petrus daarna uit den dooden opwekte, terwijl zij voor een borduur-raam aan het graf van Rachel zat te arbeiden. Aandoenlijk afscheid van Gedor en zijne stervende Echtgenoot, welke laatste, in het oogenblik dat zij den geest geeft, Rachel voor zich ziet staan. Herinnering des Dichters bij die gelegenheid aan eigene verliezen. Jeddoth verschijnt als Pelgrim aan den Jongeling Stephanus, die op het dak van het huis zijner Ouderen over den dood des Hilands peinsde, en verhaalt hem, daar hij hem tot den marteldood bereid vindt, de geschiedenis van Thirza en haare zeven Zoonen, waarvan hij zelve de jongste was. Barnabas, Ananias en Saphira gaan samen naar hunne akkeren zien. Elisa en Johannes de Dooper, om hen te beproeven, verschijnen hun als een lamme en blinde, die hen om eene aalmoes vraagen. Verschiend gedrag van Barnabas en de twee andere, ontrent de beide Armen. Elisa verhaalt aan Johannes den toekomenden leugen van Ananias en Saphira. Johannes verschijnt daarna aan Barnabas alleen, terwijl deeze naar zijn huis gaat, zegent aldaar deszelfs Kinderen, en verdwijnt in eene straalende gedaante. Portia gaat naar het graf des Zaligmaakers, waar Rachel en Jentina, twee van Jobs Dochteren, zich aan haar vertoonen, haar ontrent Jesus opstanding en verschijningen onderrichten, haar naar Galilea zenden, om mischien hem zelve, of eenige zijner begenadigden te zien, en, na haar het volmaaktste gebed geleerd te hebben, voor haare oogen ten Hemel opvaaren. Job zelve verschijnt als grijsaard aan Béor, den Blindgeborenen, aan welken Jesus het gezicht had wedergegeeven, en die thans in de diepste zwaarmoedigheid gezonken was. Hij vermaant hem, richt hem op, en leert hem, in 't oogenblik dat hij zijne verheerlijkte gedaante aanneemt, dat Jesus leeft. Abraham en Moses willen aan Saulus verschijne, dien zij in den Tempel hadden zien bidden. Gabriël vliegt naar hen toe, en zegt hun, dat Jesus zelf hem verschijnen zal, hun tevens zijne aanstaande bekeering verhaalende, en hun mededeelende, tot welke bediening hij

Ik levere hier wederom twee Zangen, beiden van groote schoonheid. De Veertiende verhaalt de Verschijningen des Heilands aan zijne Vrienden en Vriendinnen op den dag zelven der Opstanding; en hier heeft KLOPSTOCK aan het ongeloof van Thomas inderdaad al zijn Dichter-Talent te koste gelegd: gelijk hij het bezoek, met welk Jesus des avonds zijne vergaderde Leerlingen en de Heilige Vrouwen verëerde, tot een tooneel van de tederste aandoening heeft weten te maaken. De gemeenzaame Vriend, dien Joseph aan Thomas verhaalt hem in de Opstanding wedergegeven te zijn, na dat hij er lang van was gescheiden geweest, is buiten twijffel zijn Broeder Benjamin; en de woorden: *hij scheidde zich reeds in het land van den Nyl af*, zien op het vervoeren der beenderen Josephs naar Canaän: terwijl die van Benjamin in Ægypten, waar hij insgelijks gestorven is, bleeven. Gelijk de Elfde Zang zich met de Opwekking van veele Godvruchtigen, bij gelegenheid van den dood van Jesus, had bezig gehouden: deelt ons de Vijftiende de Verschijning van eenigen derzelve aan sommige Vroomen mede. Onder dit twaalfstal schilderijen zijn ver de meesten uitmuntend, en in de uitvoering heerscht mijnes oordeels veel meer verscheidenheid, dan in die hunner Opstanding. De keuze laat ik gaarne aan den smaak en het gevoel mijner Leezers, en voege hier enkel een paar regels ter opheldering bij. De Benóni, die in het eerste Tafreel zich aan den jeugdigen Nephthóa vertoont, schijnt de Zoon van den te vooren bezetenen Samma te zijn: de Benóni daar en tegen van Vs. 328 en 331 is buiten tegenspraak Benjamin, die ook deezen naam gedraagen heeft. Zoo is ook de Cidli, die aan Gedor, haaren Echtgenoot, ontruikt wordt, en onder welke KLOPSTOCK de beminde zijner eigene jeugd (zie meer dan éne zijner Odes), gelijk in haaren dood het verlies dat hij zelf geleden heeft, aftekent, onderscheiden van Cidli, Jairus dochter, wier verheerlijking, en verëeniging met haaren Sémidá, den Zang zoo onnavolgbaar besluit. Beter ware het geweest zulke overëenkomsten van naam, terwijl zij somtijds duisterheid verwekken, te vermijden. De Vriendin, die door Debora betreurd wordt, zo men het niet in het verhaal, met het geheele Lijkgevolg tevens, voor eene verbeelding der Prophetesse houden moet, schijnt Maria de Zuster van Lazarus te zijn. Een zonderlinge Geögraphische fout is in deezen Vijftienden Zang ingesloopen. Reeds in het verhaal van Jofes, Ananias en Saphira, schijnt de Dichter den weg naar de Jordaane als eene wandeling even buiten Jerusalem voor te stellen: dit evenwel blijkt niet zoo duidelijk, als dat hij in het laatste Tafreel den berg Thabor sehier zoo na bij de Hoofdstad plaatst, als de Olijfberg bekend is er bij te liggen. Uit onkunde is dit gewis niet geschied, en voor eene Poëtische vrijheid, die buiten dat hier niet noodzaakelijk was, gaat het een weinig ver. Doch wat zijn dergelijke kleine vlekken, in vergelijking van het Genie, dat deezen gantschen Zang heeft ingegeven!